

מבחר עירונות

צו

שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
07:07	06:45	06:26	05:13	ירושלים
07:04	06:42	06:28	05:28	בני ברק
07:06	06:44	06:28	05:20	חיפה
07:05	06:43	06:29	05:29	אשדוד
07:06	06:44	06:27	05:12	בית שמש
07:06	06:44	06:28	05:30	קרית גת
07:06	06:44	06:26	05:22	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

אבות "אהל פינחס" ובנים

מהפעילות לא נחיס לראש

אבות ובנים תהלים מלל ליל שישי אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש

מלל שישי

עלון באלפי עותקים

סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים שיעור עין יעקב ישיבת בני הזמנים

שיעור בעלי בתים פעילויות לילדים

משלוח מנות לאשתי היקרה

אין על פורים עם המאכל המשולש הזה

אם המן היה קם לתחיה, לדעתי היה תובע את רולדין בתביעה ייצוגית על מחיר האוזניים שלו?...

רציתי להתחפש השנה לרזה אבל התחפוש קטנה עליי

פולנייה מטיילת עם עגלת תינוקות, ב- "טיילת פרקלין" בניו-יורק. כעבור זמן מה פוגשת במכרה שלה. המכרה: "יו, איזה ילדים חמודים יש לך!.. איזה זה ילדים נפלאים!.. בני כמה הם?" האישה: (מצביעה על הילד הראשון) "הרופא, בן שנתיים... (מצביעה על הילד השני) והעורך דין, בן שלוש!"

מעניין למה צריך ללמוד שבע שנים רפואה כדי לומר את המילה ויראלי.

מסתפר שבועיים שיער קצר מידי יום שיער מושלם שבועיים שיער ארוך מידי

למה להציץ בעלוק של חבר למה והצטרפו לרשימת תפוצה 367korona@gmail.com

רק אחרי שראיתי כמה אשתי הוציאה על משלוחי מנות, הבנתי כמה המן היה רשע.

הולך להיגמר לי הקפה בבית, מתלבט אם לקנות או לחכות למשלוחי המנות.

למה מגילת אסתר, ולא מרדכי או אחשוורוש?! ללמדכם שאישה מכל סיפור עושה מגילה

טרגדיה בבית משפחת ויסוצקי, הבת לואיזה נחנקה מהנענע, ונלקחה לבית החולים שיבא, עכשיו מחכים לוח

לע"נ הילד הנעים אליהו שור בן חנה ז"ל שהיה מקוראי העלון ומשתתף בפעילויות

"שמעתי שחמותך מאושפזת בבית חולים, כמה זמן היא שם?" השני: "בעוד חמישה חודשים יהיה חצי שנה."

נמצא האיש הגאון בעולם!

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

ספורים בפרשה

ובשר זבח תודת שלמיו ביום קרבנו יאכל (ו, טו)

שאלו פעם את ה"אמרי אמת" מגור, מדוע שונה קרבן תודה משאר הקרבנות שהם קדשים קלים, והיא נאכלת ליום ולילה בלבד? והשיב: "הרי את קרבן התודה מיביאים לרגל גם שארע עם האדם. וכיון שבכל יום מתרחשים עם האדם נסים מידו הרחומה של הקב"ה, ביצד אפשר אפוא להמשיך לאכל מקרבן הגם של אתמול, כאשר היום ארע לך שוב גם..."

וישקט ויקח משה את־הדם (ח, טו)

בעיר שקלוב התגורר יהודי פקח שבנה 'עומוק'ה לץ, ונודע באמרוטיו השנונות והמקדודות. פעם שאלו החזן של שקלוב: "מדוע שגור בפייכל לומר, פי סתם חזן הוא שוטה?" ונענה בשנינות: "הרי החזן עומד ומתפלל לפני העמוד, שעליו כתוב 'שויתי ה' לנגדי תמיד'. והרי מקרא מפרש הוא 'אין חקמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'..." פעם נקלע לעירה אחת הסמוכה לשקלוב, ונכנס אל בית־המדרש להתפלל. והנה הוא רואה כי הצבור נסער ונלהב, ומהר מאד שמע את פרטי המעשה: הרב־דקתא התוכח עם השוחט בשאלה אודות סרקה שנמצא בראת בהמה שנשחטה, והשוחט יצא פשידו על העליונה. וכששמעו זאת בני הקהלה, החליטו להפחית את משפחתו של הרב. פנה נחומק'ה אל הרב ואמר: "מפאן צריה כבוד־תורתו ללמד, שבמקום שיש שוחט פקח, אסור לרב להיות בהמה..."

החזן הנודע בצלאל מאודסה, למד בצעירותו הלכות שחיטה והתעתד להיות שוחט בישראל. פעם נסע אל 'החווה מלבליו', בזמן מגוריו בלאצונו, והרבי הביט בו בעיניו הצופיות ואמר: "רואה אני בה שעתיד אתה להיות חזן בישראל, וצופה אני, כי גרונך יהיה חד והלק יותר מ'חלפ' השחיטה שלך, וראתך תהיה כלי־מיד בריאה ושלמה בלי שום סרקה..."

הנצי"ב מוולוז'ין היה מקפיד שהחזן ישמש גם כשוחט, כדי שבעל־כרחו יהיה זהיר במצות. שכן בעבר היו חזנים כלי־דעת, שעל פמותם היו אומרים: "למה מכנה החזן בפי חז"ל 'עובר לפני התבה'?" מפני שעובר על דברי התורה... ודורשי רשומות מצאו זכר לדבר שהחזן משמש כשוחט, שנאמר "רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם". והיה הנצי"ב אומר: "חזן דינו כשור המועד, שעליו אמרו חז"ל בגמרא אין לו שמירה אלא סכין..."

אהרן ובניו יאכלו (ח, לא)

רבי נפתלי מרופשיץ נסע פעם לחלות את פני רבי יצחק אייזיק מקלוב, והתקבל אצלו בכבוד גדול. בפעדה שהוכנה לכבודו אכל האורח בשר־עוף, אף משך ידיו מהשזיפים שחלקו בסוף הפעדה. הרגיש בה הצדיק מקלוב ותמה בפניו: "ממה נפשך, אם מקפיד אתה על פשרות המאכלים, מפני מה אכלת את בשר־העוף, שדוקא בו יתכנו חששות גדולים? ואם מסתמך אתה עלי, מדוע לא אכלת את־הפרות?" ורבי נפתלי השיב בשנינותו האפניתי: "בשעה שראיתי שאתם אוכלים בעצמכם את בשר־העוף, סמכתי דעתי עליכם ואכלתי אף אני, שכן ברי לי שאין בבשר כל חשש. אולם בפרות, הרי כל פרי עומד בפני עצמו, וגם עם אוכלים אתם פרי אחד, מי יתקע ויערב לי שהפרי השני אינו נגיע בתולעים, אלא ראוי לאכילה?"

פנינים

זאת תורת העלה (ו, ב) - בשם המדרש, שאלו תלמידיו את רבי יהושע בן־קרח, אימתי בן־דוד בא? והשיב זאת תורת העלה. ורמז יש בקד לדברי חז"ל שאין ישראל נגאלים אלא מתוך תשובה, זכו - אחישנה, לא זכו - בעתה, וכששאל רבי יהושע בן־לוי את אליהו הנביא אימתי קאתי מר? השיב לו היום אם־בכלו תשמעו. וזו התשובה בפסוק זאת תורת העלה. זאת בגימטריה זכו אחישנה, וכן בגימטריה של תבות הנוטריקון היום אם־בכלו תשמעו, ונוטריקון זכו אחישנה תשובה. ותבת העולה נוטריקון הנגלת לנו ולכנינו עד־העולם, שאף שהגאלה נסתרת מאתנו, היא גלויה ותלויה בגדינו ובדי בנינו לקרבה ולריוח. (אלופי יהודה)

הוא העלה על מוקדה (שם) - מפני מה המ"ם של מוקדה זעירה, ואלו התינו של תמים תהיה עם ה' אלקיך רבתי? ללמדך, שפאשר אדם עושה מצוה פהקרכת קרבן בהתלהבות על מוקדה, עליו להצניע את הדבר ולהקטין את ההתלהבות החיצונית, אולם בתמימות אין להבדיל בין הפנימיות לחיצונית, פי תם וישר צריכים שיהיו נגרים בכל מעשי האדם והליכותיו ללא יוצא מן־הכל. (עלי דשא)

והרים את־הדשן (ו, א) - דש"ן נוטריקון דבר שאינו נחשב, ללמדך שהאדם צריך ליחס חשיבות גם למעשים קטנים שהוא לא מחשיב אותם, ועליו להרימם ולקדם בעיניו. (ספרים)

וזאת תורת האשם קדש קדשים הוא (ו, א) - זאת תורת האשם והגורם לחטאים, פאשר האדם מדמה בנפשו כי קדש קדשים הוא, ואינו מביח כלל בפגמים ובחסרונות שבפעצמו. ודומה הוא לנאמר בפרה אדמה, אשר אירבה מום, וזאת פי עדין לא־עלה עליה על. (המגיד מקוזניץ)

זאת התורה לעלה (ו, לו) - סדר הקרבנות בפסוק קרמזים על שלפי האדם השב לה. תחלה לעלה בהתעלות ואש, אחר־כך למנחה מלשון מנוחה בעצת היצר, ואז שב לחטאת וגם יורד לאשם, ושוב למלואים וממלא עצמו בתורה ובמצות, ואז מגיע גם לזבח השלמים, דהיינו זוכה את־היצר ומבטלו, ומגיע לשלמות בלמוד התורה ובמעשים טובים. (פניני התורה)

היה היה

וישחט

רגיל היה רבי עקיבא איגור, שפאָשר היה נקלע לאַחד מקהלות ישׂראל, היה סר תחלה לבית הרב דמתא, וחוקר ודורש על בצור חומת הדת. שנה אחת, יצא מפוזנא לעיר הלדתו איזנשטט כדי לבקר את אמו, ובדרפו עבר דרך ניקולשבורג, בה התגורר רבי מרדכי בנט שמש כרב העיר וכרב הכולל של מורביה כלה. השמועה על בואו של גאון ישׂראל, הזעיקה את חשובי העיר ופרנסיה שצאו לקבל את־פניו, ובראשם עמדו טובי הלמדנים ורבי מרדכי בנט עליהם. עונותנתו של רבי עקיבא איגור היתה לסמל ודגמה, ובדרכו לא התבלט בכוח הגדול בתורה, עד שלא פצה פה בשעה שהרב השמיע בפניו חדושים נפלאים, ותפס כל העת בפלך השתיקה. שתיקתו עוררה פליאה בקרב רבי מרדכי, ואלו פרנסי העיר החלו להפציר בו שישבת בעירם בשבת הקרובה, אלא שרבי עקיבא סרב להצעה, ועלה על מרכבתו כדי להמשיך בנסיעתו. "ימחל נא הרב מפוזנא", נשמע לפתע קולו של רבי מרדכי בנט, "אולם למעשה תשבתו פאן את השבת הקרובה". היה זה בגדר נבואה שיצאה מפי השליט, והנוכחים שמרו את דבריו בלבם והמתינו לראות ביצד דבר. רבי עקיבא איגור כבר הפליג לדרום, בעוד רבי מרדכי נותר על־עמדו פשהוא מטרד ונבדל. "איני מבין מדוע נרעשים בני פולין ורוסיה מרבי עקיבא איגור? והרי לא גליתו כלל את אפס קצהו בידיעת התורה ובפולנה".

בדרבו להיות צנוע ונחבא אלה־הכלים, פנה רבי עקיבא לשוב סמוך לניקולשבורג, כיון שהזמן עד בניסת השבת היה דחוק מדי כדי להמשיך בנסיעה ארפה. הוא העדיף להפגס למקום בלתי מקר, שלא יכירוהו ולא יטרידוהו בשאלות. פוסע רבי עקיבא בשבילי הישוב, והנה יהודי לקראתו. הלה היה בעל לשון שנונה, והשובותיו תמיד מקממות ונפתלות. "שלוש עליכם רבי יהודי", הושיט ידו לאורח, מבלי להעלות על־דעתו כי בגאון ישׂראל הנודע מדבר. רבי עקיבא דרש בשלומו פאחד האדם, אלא שהלה השיב בדרבו של יהודי בשאלה: "מה מעשיך ויבמה אתה עוסק?" ועוד בטרם הספיק האורח להשיב, הביט בבני־לוחיו ופסק את־פסוקו: "ובכן, מסתבר שאתה משמש כחזן נודד, ואלו הם המשוררים חברי מקהלתך". האורח הנהן כלות בראשו, שכן כבר להחשב כחזן פורח מאשר וכבודוהו כערב, והאיש פרש את תשובתו בהזדה. "שמא תוכל להראות לי היכן גר השוחט דמתא?" בקש האורח, והלה החליט לחמד עמו לצון ואמר בתמימות מעשה: "פלאי פלאים! הרי אתה כשאול שיצא לחפש את האתונות ומצא מלובה, ובכן אני הוא השוחט בכבודו ובעצמו, ומה תחפץ הימני?" "שמא תוכל להציג בפני את ספין־שחיטתך?" בקש רבי עקיבא, והוסיף: "שכן נוהג אני שאיני אוכל בשר מחוץ לביתי, עד שאני בוחן את ספין השוחט". הלה החל לחשש שמא אין האורח לפניו חזן רגיל, אולם החליט להמשיך במהתלה. הוא אץ לביתו והביא את אחד הספינים שקמטבח ביתו, אלא שהאורח הענה את פניו בסלידה פשראה את הספין הפגומה. "אלך ואשחזי אותה שוב", אמר הלך, אולם גם לאחר ההשחזה היתה הספין פגומה כמגלי־קוצרים וכמשור־נגרים. "שמו שמים", לחש רבי עקיבא לעצמו בכאב, "הזאת נעמי?! וכי אדם כזה ממנה על שחיטת בשר לישׂראל? והלא הוא מאכיל אותם נבלות וטרפות!" ומרב צער ותסכול, לא נותרה בידו הבררה אלא לשוב לניקולשבורג, ומשנה תקף ההחלטתו קבל, פאָשר ראה כי גם מקנה־השחירה המקומי מזנח וטעון שפור. היה זה בערב שבת ממש, פאָשר עמד בפתח ביתו של רבי מרדכי בנט, וזה האחרון נענה לקראתו בחייד: "נו, הרי אמרתי לכבודו כי ישבת בעירנו". אולם פניו של רבי עקיבא היו רציניות להחריד, והחל לתנות בפני מארחו על המכשלה הגדולה הקימת בישוב הסמוך, שנמצא אף הוא תחת הנהגתו, אך רבי מרדכי משך בכתפיו בתמהון: "אני מביר את כל שוחטי המקוה, ואיש כזה פפי שקבובו מתאר, אינו מקר לי. ולפי אומר לי, כי מאן־דהו חמד עמו לצון". אלא שמקמת השעה הודוקת, נדחה ברור הדבר לאחר השבת. בשבת־קדש התפחד האורח הדגול לשאת את־דבריו בבית־הכנסת הגדול שבגור, ולפתע, בעצמו של הפלפול הנהדר שטנה רבי עקיבא, הטיל הקרא דאתרא קשנה לחלל האויר, והדרשן הפסיק מיד את נאומו, פשהוא מראה בקד פי קשיתו של הרב מוטטה את כל המגדל שגנה. לאחר מעשה החל לבו של רבי מרדכי לנוקפו על שהכלים ברבים את פני הגאון מפוזנא, ופנה לאכסניתו כדי לפיסו. ישב האורח עמו, חזו שוב על פלפולו, והראה לו כי כל דבריו מיסדיים על יסודות מוצקים ואיתנים, ולא היה אפוא מקום לקשיה. "אם־כן", נהדר רבי מרדכי ושאל בכאב, "מדוע שתק מר ולא דחה את דברי על־אתר?"

ובפשלות־רוחו המפלגא השיב רבי עקיבא: "הלא כבודו הוא הקרא דאתרא ויש לשמר על כבודו בעיני בני קהלתו. ואלו אני, מי אני ומה אני, אורח הנוטה ללון, היום פאן ומחר במקום אחר, ונח לי אפוא להיות המצח מאשר המנצח... אצילות־נפשו של הגאון מפוזנא, הפליאה את רבי מרדכי, עד שצדה לכנס את בני הקהלה, ובקול בוכים ספר את המאורע פלו, וסיים: "נוכחתי לדעת כי אין העולם טועה כלל, ואיני יודעים אפלו אפס קצהו בתורת רבי עקיבא איגור, ולא בצדקותו וקדשתו".

בשלב הבא חקר רבי מרדכי מיהו 'השוחט' הסורר בישוב הסמוך, ולבסוף אתר היהודי השנון שהציג עצמו כשוחט. וכאשר נשאל פתמה "ביצד הרהבת לומר לאורח שנקלע לישובך, כי שוחט אתה ואף הראית לו ספין שחיטה?" השיב בשנינות אפניית: "אם הלה הציג עצמו כחזן, החריתי החזקתי אחריו, והצגתי את עצמי כשוחט, כיוזגו של החזן... ובעל־פיהם פרוצו בלם בשחוק..."

מאורות

הרב הקדוש רבי אלעזר מנדל מלוב זצ"ל ליום ההולדת ט"ז באדר, מוצאי שישן פורים תרמ"ג נולד בשנת תפ"ז לאביו רבי משה מלוב ולאמו בת היהודי הקדוש מפשיסחא. נקרא על שם רבי אלעזר מליז'נסק ורבי מנדל מרימינוב ונשא את בת רבי צבי בן החוזה מלובין. עלה בשנת תרי"א עם אביו לארץ ישׂראל ולאחר פטירת אביו מלא את מקומו, ובני ירושלים ראו בו אב אהוב ורועה נאמן. תפלותיו נמשכו שעות ארכות בהשתפכות הנפש, ונדרד כלל נהג להתפלל ליד הכתל המערבי, ומשמשו הנאמן החסיד רבי הירש גריש היה מסוכף עליו בטבלת עץ כדי להגן עליו מחרב וממטר. אמו של המשמש ראתה פעם ביצד רבו נשען עליו בלכתו, ומפני שהיה נהג היחיד והנהיג חלוש בגופו, דאגה שמא הדבר קשה עליו. הרגיש הרבי במחשבתה ואמר למשמש: "אמר חושבת שאתה תומך בי, אולם האמת היא שאני תומך וסועד אותך". לא ארכו הימים ורבי הירש נפל למשכב קבד, והרבי העתיר בעוד רבות עד שהקריא, ואז פנה לאם המשמש ואמר בצחות: "נו, מי נסמך על מי?... יום אחד, שלח השי"ח הערבי שישב בבית המשפט המסלמי מעל הכתל המערבי, קבוצת פורעים ערבים עם ספינים שלופים בידיהם כדי לעשות שפטים ברבי שמרעיש בתפלתו ליד הכתל. בדרבם אל הכתל, ראה רבי הירש את הפורעים אולם הרבי צנה עליו לאחז בחגורתו והשנים המשיכו בדרבם ללא פגע. הערבים חפשו בעיניהם את הרבי ומשמשו אך ה' הפה את עיניהם בפסוקים, לא עברו ימים ארפים, ומשלחת של נכבדים ערבים הגיעה לפיס את נביא היהודים...

יוסיף דעת

מנה מענין נהגו מנדלי הדרות, שחממו שם בצורות שונות לזכר סג שנעשו להם, ענין קרבן תורה להזכיר חסדי ה' עליהם. יש שכתבו שזו הסיבה למנהגו של רב לתתם בצורת דג כמבוא בגיטין, מפני שיהו חולה מעיים כמבוא בשם, ושמאל ויפא בכסא הרסנא, וכיון שיהו שנתרפסו עליו דג שמו בדג לזכרון הכנס, וכל החיים יודו סלה. אך העיב"ץ כתב, שחמת בצורת דג שאין עיריית שולת בו, והרשב"ם כתב שטועה מי שמרש טעם מלה חברו האמוראים סימניו אל, וייחזק שחברו על־שם מעייהם כגון רב שהיה רגיל לאכול דגים לכבוד שבת, וכן אמר במסכת שבת "כל המענה את השבת נותנים לו משאלות לבו, ובענין כתבשיל של תרדון ודגים גדולים". הדברים מוסבים על חתימות האמוראים האחרים שם: רבי חיננא צירי ענף דקל, רב חסדא את האות סמ"ך שמו, רב הושעיא עין' שמו, רבה בר רב אריה יהודה. כשם הגר"א מוילנא מובא, כי בדברי דוד לשאול את הורחיו שאין ממש בדבר ולא הגר"א אמרו, שכן אין קרי וכתיב פסוק ולשווא תלו זאת מדרש בלי מקור. על רבי חיים פוסקי מספר החיד"א שחממו שמו בערב יפיו 'ה' נפי חיים פוסקי, על שם הנס שאירע עמו שנפסחו עיניו לעת זקנתו אחר שרינו עליו שנטל שוחו, והתפלל שפאור עינו חזרו כדי לחסיר את הלעו מעליו, וחיד"א מעיד שראה את חתימתו מטושטשת כשהיה סני נהר, ואת הברורה אחר שהבריא. כן מסופר על רבי יעקב ריישר בעל 'ענין יעקב', שאיבר מאור עיניו, ולאחר שחזרה ראייתו חזרה ספרו על 'ענין יעקב' לתורת שיעין יעקב שבה, וחתם שמו בבליצא "כאש"ע" אותו פירגנו בטעות כאפר של עולה, אולם לאמיתו של דבר כוונתו "אפרוח שנתנו על יעקב" על משקל "אפרוח שלא נתפתח עינו" המבוא בביתא ובחולין, לזכר הנס שאירע אצלו שעיניו נתפתחו לטובה, אף רבי אברהם אוליא בעל "חסד לאברהם" חתם בצורת ספינה, לזכר היתלו מטושטשת בים הסוער לאחר גירוש ספרד בדרכו לפאס, כפי שמספר גינו החיד"א. משפת אביחירא נקראת על־שם הנס שנעשה לאבי המשפחה, שעלה ארצה על־גבי מחלצת ששה על־פני המים בדרך נס.

וישחתה ויחטאהו בראשון

"קבלה בידי מאבי רבי מרדכי מטשרנוביל", פתח רבי דוד מטולנא פעם בדבריו באזני חסידיו, "כי שוחט שהוא ירא שמים באמת, מטיעים לו מרהשמים להעמיד ספין פשרה ללא כל-פגימה. ודבר זה למד אבי ממארע שארע באביו, הוא המגיד רבי נחום מטשרנוביל. ומעשה שהיה כך היה."

מצוה חביבה היתה לו לרבי נחום מטשרנוביל, מצות פדיון שבויים, ולמענה היה מכתת רגליו מעיר לעיר ומחוז על פתחי-ישראל כדי לזכותם במצוה רבה זו. באותם ימים, היו החוכרים היהודים במזרח אירופה נתונים תחת ידיהם של הפריצים ששלטו באזוזתם שלטון בלי מצרים, ובכל אמת שהתקשו לשלם את דמי חבירתם, היו הללו משליכים אותם אל בור הכלא שבחצרם ודורשים עבדוים פפר-נפש בסכום גדול, ואין מידם מציל. היו יהודים רבים באותם ימים נמקים כבוד כלאם, כשהם ובני-בתם נדונים לחרפת-רעב ולספנת-מוות, ורבי נחום היה נחלץ להצילם במסירות-נפש. ולא במצוה זו בלבד עסק רבי נחום בעת נדויו הרבים, אלא היה בבחינת "מצוה גזרת מצוה". שכן בכל מקום בואו, היה נושא דברים בפני בני המקום, מחזק אותם לשמירת התורה והמצוות, ומקרב את לבם לאביהם שבשמים. ומשום כך כנה רבי נחום בשם 'המגיד', על שם שהיה מגיד כאן וחוור ומגיד במקומות אחרים, וכיון שהגיד כאן לא היה איש צריך להיות חוזר ומגיד, שכן דבריו היוצאים מן-הלב נכנסו אל-הלב. שמו נשא לתהלה בפירכא, וכאשר היה מתפרסם דבר בואו למקום ישוב, היה המקום לובש חג וכלם יוצאים לקבל פניו. סעדה גדולה היתה נערכת לכבודו, ובני הקהלה היו מתכנסים לאורו ומקבלים לקח מפיו, וגדולה לגימה שמקרכת לבבות ומשרה שכינה. אלא שמנהג של קבע היה לו לרבי נחום, שכל אימת שהיה מזמן לסעדת-מצוה במקומות ישוב רחוקים, היה דורש וחוקר תהלה אחר השוחט, ותוהה על-קנקנו כדי להוכיח אם אמנם בקי הוא בהלכות שחיטה כראוי ואין הוא מאכיל חלילה נבלות וטרפות לישראל. היה זה מנהג ותיק של עוברי-ארח בדרות העבר כפי שהנהיגו גדולי הגאונים והצדיקים, שהיו מתארחים תדיר אצל השוחט דמתא, כדי להרגיל אותו במדת הרחמנות כמשקל נגדי למקצועם לשפך דם. ומנהגו זה של רבי נחום לחזק את דבר השחיטה, היה בעקבות רבו הבעל-שם-טוב, שהיה דורש את הפסוק בחבקוק: "בזעם הצעד ארץ" - בזעם נטריקון וזכיה, ערובין, מקנאות, כי על-ידי שלשה דברים אלו תצעד ותתסד הארץ, ואף הבעל-שם-טוב בעצמו שמש פדיוע כשוחט ותיק, והיה נוסע דרך הפפרים הנדחים לקראת המועדים, כדי לזכות את תושבי האזור בבשר פשר.

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

צו את-יהוה (ו. ב) - ואומר עליהמוצבת, יתבאר על-דרך מה שנחלקו רמב"ם וראב"ד בענין משפט העובדי מוכבים המענים אמתנו. כי הראב"ד סובר, שישפטו על אשר העוין יותר מהקצוב, להזותם בעלי בחירה וציון, ורמב"ם סובר, כי ישפטו גם על העקר, וכבר כתבתי בפרשת בין הבתרים כי האמת הוא שישפטו על הכל, בטובי-טעם. ומחדש אני דובר כי מהתוספת יקח ראיה אל העקר, שאם פגת המענים לקום מצות ה', היה להם שלא להוסיף, וממה שהוסיפו גלו דעתם כי לא למצוה יבנו. והוא אומר עליהמוצבת, פרוש ביתר על השעור שהוא לכפרה שקצב ה' להם אותו שיעשו ביתר מהקצוב, ושמו אצל המוצבת שהוא הקצוב לכפרה ודיון ממונו כי לא למצות ה' הם מתבוננים, שהיה נגלה על בחינת הנהגה לכפרה אם לה מתבוננים, או בשנאה להרע לבד, ונמצאים מתחבנים על-הכל. או ירצה, כי הגם שעדין לא שלמו ימי גלות, יבוא ה' למנוח הנותר מהצער הקצוב אשר הוסיפו בני עולה לענות, ושמו אצל המוצבת להשלים בו פפרה הצריכה אשר קצב ה' בגזרת הגלות: ואומר ויערד עליה וגו' יתבאר על-דרך אומנם ז"ל הכל לפי המכיש והמתבייש, כי אינו דומה נכבד המכיש נכבד לבזוי המכיש נכבד, ואין צריך לומר עבד המכיש את-רבו, והוא אומר ויערד עליה תעלה שהיא האמה הישראלית בכללותה. והקטיר עליה, פרוש יערה גם-כן בחינת הצדיקים השלמים מבתי ישראל שלמים שבהם המעלים רוח בשמים, על-דרך אומר ראה רוח בני בריח שדה: עוד ירצה, כי כאשר יערה ה' את העולה לנקם נקמתה מהפריעים, לא יעריכה בפני עצמה, אלא יקטיר עליה המכחירים והשלמים שבאמם שיקראו בשם חלב השלמים, שגוה תגדל מעלתה של האמה לנקם נקמה גדולה משונאייה. ואומר אש תמיד וגו', פרוש הגם שיפה ה' בהם מפה רבה, לא תכבה אש ותמיד תוקד עליהמוצבת, על-דרך אומר ונקיתי דמם לא-נקיתי, עד אבד רוח הטמאה מן-הארץ, ויהי ה' למלך על-פלי-הארץ.

דברי הימים

בח' בניסן תרפ"ב, נפטר בירושלים הנגיד והחכם רבי שלמה מוסקו, ממייסדי שכונת 'חובות' היא שכונת הבוכרים שבירושלים, ומקים בתי-הכנסת 'מוסיוף' בשכונה השוקקים חיים עד היום ונקראים על-שמו. משערים כי מקור משפחתו מקורודבה שבספרד, והם צאצאי אחי הרמב"ם ר' דוד מיימונידס אשר השתקע בבוכרה לאחר שהזומן בידי האמיר הבוכרי לעיזוב תכשיטים בעבורו. וכיוון ששם המשפחה מיומן משמעותו בפרסית קוף, התבקש בידי מלך בוכרה להחליף את שמו למשה על-שם אחיו הנודע, ובהגיה המוסלמית 'מוסא'. לאחר כיבוש האזור בידי רוסיה, התבקשו היהודים להוסיף לשמם את הסימות הרוסית 'יוף', ומכאן השם 'מוסיוף'. אולם למעשה נקרא כנראה על-שם קנו ר' משה שנפטר בבוכרה בשנת תר"ג, בנו של ר' יעקב שנפטר בשנת תקע"ב בהיותו בן צ"ז שנה. רבי שלמה שקד על התורה מנעוריו, ונודע בבקיאותו בנגלה ובסתר. עיסוקיו הרבים בצורכי ציבור לא הפריעו להתמדתו, ובכניסה לחדר לימודו תלה שלט: "אפילו המלך שואל בשלמה לא ישיבנו", על משקל דברי המשנה בברכות "אפילו המלך שואל בשלמה לא ישיבנו..." בשנת תרנ"ג עלה ארצה, כפי שמספר בעצמו בהקדמה לסיפור "תקת עולם" שהוציא לאור בירושלים תרנ"ג, בין ספרים נוספים שהדפיס: "רוחי הניעתני לעזוב את ארץ מולדתי ולעלות לארצנו הקדושה אשר ולזכרה תאוות נפש". ברישות היה אוסף של כ-650 ספרים נדירים וכ-230 כתבי-יד עתיקים, ובצוואתו יקש שספרייתו תעמוד לרשות הקהל בישיבה שתיקבע על-שמו, ולמעשה התגלגלו לספריית אוספים פרטיים. בנוסף היה בביתו בית-נבלת עם פריטי אומנות קירטי ונדירים מאד, אשר היוו את המוזיאון הראשון בארץ-ישראל.

והנה הופיע רבי נחום בשעריו של ישוב אחד, וכשראו בני המקום את העגלה שנכנסה אל העירה, ברוק לראות מי האורח שנטה לבוא. והנה גלו לשמחתם, כי המגיד רבי נחום הגדול טרח ונא אליהם, וכלם נחפזו לקבל את פניו בשמחה. בדרפו, פנה רבי נחום לתהלה לתור אחר השוחט המקומי, ובפנותו אל האיש הראשון שבא לקראתו שאלו היכן מתגורר השוחט. משמים יצא הדבר, והלה היה השוחט בעצמו, אלא שהוא בש להציג את עצמו פשוט דמתא, בעודו לבוש בגדי-עבודה פשוטים, ולכן התחכם והראה לרבי באצבעו לעבר "בית-מגוריו של השוחט", והוא עצמו הקדים והגיע לביתו בדרך עקיפה. וכאשר התדפק הרבי על-דלתו, כבר היה לבוש כראוי וקבל את פניו בכבוד גדול. עם הכנסו פנימה, החוה בעל-הבית על חדר-מגוריו נוח אותו הכין בפריות, ובני-הבית החלו בהכנות קדחתניות להכנת סעדה רבת לאורח הגדול. "סלח נא לי על בקשתי", אמר הרבי, "אולם מנהג זה נקוט בידי. אינני אוכל בשר שחוט, אלא אם-כן בדתית תחלה את הספין ששחטו בה. ועל-כן בקשתי שתואיל בטובך להציג בפני את ספין-השחיטה שלך". השוחט הנהג בראשו לחיוב, ופנה מיד להביא את ספינו המהדרת. אלא שטרם הציגה בפניו, שלף את הספין מנרתיקה, והעביר את צפרנו על תדה בדרך השוחטים, כדי לבדק כי היא מלששת כראוי, שכן ספין נפסלת פהגירת צפרן. פעמים מספר העביר השוחט המזמן את צפרנו על חד הספין, ולשמחתו ראה כי הספין מלששת כתער, חד וחלק, "אבל אולי פדאי להשחיתו פעם נוספת טרם אציגה לפני הרבי", חלפה מחשבה בראשו, והוא החל כבר לצעד אל אבן המשתחת שברשותו. אך לאחר רגע הרחר שוב: "רגע אחד. אלו היה בא לפני עתה יהודי אחד, ובידו תרגול לשחיטה, והיה מבקש ממני לשחט אותו בספין זו אשר בידי. הרי ברור הדבר שהייתי שוחט את התרגול כלי לחשב פעמים, שהרי בדתיתו כמה פעמים וראיתי כי הוא מלשש כראוי ואין בו שום פגימה. יוצא אפוא אם-כן, שהספין פשרה וראויה בעיניו של הקדוש-ברוך-הוא, ואם טובה היא לפניו בודאי טובה היא גם בפני בני-אדם. ואם-כן מה לי אפוא להחליק אותה שוב בפני הצדיק שהגיע לביתו? והלא אין לי אלא להתנהג באמונה ובישר". ובעוד מחשבה זו בראשו, החזיר השוחט את הספין לנרתיקה, והציגה בפני הרבי בלי לטוש נוסף. אך רבי נחום בעיניו הצופיות ידע את אשר נעשה, וכאשר הציג השוחט בפניו את הספין פשהיא עוונה בנרתיקה, לא נטלה כלל בידו, אלא אמר לשוחט בבת-שחוק: "נו, אם כשרה ספינה לפני הקדוש-ברוך-הוא, בודאי כשרה היא גם בעיני..."

"ישוחט כזה", סיים רבי דוד מטולנא את ספורו הנפלא באזני חסידיו ואנשי-שולמו, "הוא נחשב לאיש ירא שמים מרבים, אחד אשר אין המכשלה יוצאת מתחת ידו וממרום מטיעים בידו." ♦

הקנטרס "פזרים טיש" לתלמידים

80 עמודים גדושים בפזמונים ושירים, ביחות וחידודים, באווירה פורימית משמחת להשיג: בחנות הספרים "עין יעקב", שוק מאה שיערים ירושלים, מול השטיבלא, ובכית שבת טיש' רחוב הר"ן 3 ביתר עילית

ד"ר שאר דורשי ורשומות את הפסוק "וזאת תורת זבח השלמים" - תורה שלמה היא פאשר האדם יקריב לה' את ד'אני' שלו למען השלמים, דהינו להשפנת שלום בין איש לרעהו ובין בני ישראל.

מטעים

וישחט, וישחט, וישחט | (ח:טו, יט, כג)

שלוש פעמים וישחט בפרשה, בפר החטאת, באיל העולה, ובאיל המזואים, וסמן לטעמיהם: ישן, יושב, עומד. הראשונה רביע לשון שכיבה ושנה, השנייה אתנהתא לשון ישיבה ומנוחה, והשלישית שלשלת לשון זיקפה ועמידה. הרביעי של פר החטאת מרמז על רביצה במקום אחד, כדון קדשי קדשים הנשחטים בצפון, וכן האתנהתא שבאיל לעולה, המרמז על מנוחה בצפון. ואיל המזואים שהוא שלמים, מטעים בשלשלת המורה על פזור והתפשטות, כי שחיתו בכל מקום בעזרה, ואחריו פסק המרמז על מחצה, ללמדנו שמקום השחיטה הוא רק במחצת העזרה ולא מחוצה לו. (בריא תתיכין)

וישחטו ויקח משה מדבמו | (כג, ת)

תבה וישחטו שהיא הראשונה בפסוק, מטעמת בטעם שלשלת המפסיק, תופעה נדירה שמופיעה רק שבע פעמים בכל ספרי התנ"ך שבהם מערכת הטעמים שונה, להוציא את ספרי אמ"ת - איוב משלי תהלים שלחם מערכת טעמים נפרדת. טעם הדבר, כי פאשר החלק הראשון בפסוק מתחלק לשלשה חלקים, אזי החלק הראשון מסתים בגנל, אולם בין שהפגל בא תמיד אחר זרקא, אזי פאשר יש רק תבה אחת בחלק הראשון של הפסוק, לא יוכל לבוא בה סגל, ותחתיו בא השלשלת. (מסלול)

מדגש

הרמב"ם בהלכות תמידין ומוספין בותב, שבאשר מוציאים את אפר הדשן מחוץ לעיר, מניחים אותו במקום שאין הרוחות מנשבות בו בחוקה, ולא חזירים גורפים אותו. ורבים תמאו. מה לחזירים בירושלים? ותרתי תמימים אסרו בארז לגדל חזירים בארץ ישראל? אף הרב מטשפין התקשה בדבר, ותרץ כי פגנת הרמב"ם קדם גזרה, אלא שרבי מנחם-מנדל פשר כתב לו במקתב, כי טעות סופר נפלה בספרי הרמב"ם, ובכתב-היד וכן בדפוס ראשון נכתב "ולא חזמים גורפין אותו" על משקל הכתיב "נחל קישון גרפם", כפי שכתב בפרישו למשניות תמורה "לא ימן אותו בפני הרוח או בפני השטח", וכן כתב המאירי בפסחים. בדפוס שני בשו"ת, נשמטה האות מ"ם בטעות ונדפס 'חזים', וכיון שהמדפיסים הגאים לא הבינו את הדבר, תקנו מדעתם 'חזורים', ויצא החזיר הזה...

ממכה

החגים בקהילות ישראל בעבר, משמו בדרך כלל גם בשוחטים, ותרבה הלעות ובדיחות התברחו עליהם, והחזיקו אותם כשטים. ולאחד שטען כי ממנו ראיה שאין החגים שטים, השיב רבי איזל חריף "כי אין מביאים ראיה מ'השטים'... 'והזכחה יש לדבר' אמר המגיד מדבא, "שיפן שנינו העושה שליח פקח - חיב השליח, העושה שליח חרש שזטה וקטן - חיב המשלח. וכיון שאמרו חז"ל שחזן שטעה בתפלתו סמן רע לשולחיו, יודעים אנו אפוא שהחזן הוא אחד מהשלשה ששולחיהם חגיגים. ומכיון שאין ממנים חרש וקטן להיות חזן, על-כרחיה שהוא השוטה..."

לאחר הסתלקותו של ה"דברי חיים" מצנו, היה נראה כי בנו בכורו רבי יחזקאל שרגא משינובה עתיד למלא את מקומו בצנו, אולם אחיו הצעיר רבי אהרן, שמש עוד בחיי אביהם קרב הגליל והתגורר בעיר עצמה, התעורר אפוא חשש ממחלוקת שתפרץ בענין. גם שאר בניו של ה"דברי חיים" חששו שרבי יחזקאל שרגא יתמנה על מקום האב, שכן יודע היה פמי שחלק הרבה על אביו ושנה רבות ממנהגיו. דגמה לכך ראו פאשר הגיע להתגורר בבית אביהם לאחר פטירתו, ובחדר למודו של ה"דברי חיים" היה אמנם הסיד מגדר אמה על-אמה זכר לחרפן בית-המקדש, אבל היתה שכבת צבע מרוחה על-פני שטח זה. רבי יחזקאל סבר שאין די בכך, אלא הקיר צריך להיות בלי סיד בכלל, ולכן הורה לקלף את שכבת הצבע. אולם אף אחד לא היה גנפשו לעשות כן, כי חששו לשנות את חדר הלמוד של הרבי וחדרו שמא יחשב הדבר כמורה הוראה בפני רבו, עד שנטל גרון וקלף בעצמו את שכבת הצבע מהקיר. גם בענין מקום המזוזה חלק עם אביו, ולכן שנה את מקום המזוזות בפתחי הבית. ומשום כך העדיפו האחים שרבי אהרן ימשיך ברבנות צנו, כדי שישמר על מנהגי אביהם במקומו, ועל-אף שרבי יחזקאל ידע כי רב מנן ובגנן העיר נמנים על מעריציו, וחסידי צנו בודאי ילכו לאורו, העדיף שלא להגר למחלוקת ואמר: "יודע אני שאם אצא למערכה זו אנצח בלי ספק, אבל אנו הרי אומרים 'הנו והנצח לחי עולמים', ומפאן למדנו שאצל בשר ודם, גם אם ינצח לא יהיה לו הדבר לנו". וגם אם הצדק עמו, הרי עצם המחלוקת משפילה ומכפישת. ואם בימים הראשונים נותר בצנו להפצרת חסידיו, הרי שבעטיו של מארי אהרן, הכריע ויצא מהעיר. היה זה פאשר שמע על יהודי מקומי, שאמן לדויתורה וסרב להתניב בפני הדגנים בטענה של "הרי גם בני הרב מצנו לא עומדים לדויתורה, ואף שהרבנות מגיעה לבן הבכור, לא בא אחיו הצעיר להתנדב עמו". הדבר צער מאד את רבי יחזקאל, ואמר: "מאתנו לא יצא חלול-השם חלילה", ומיד הודיע לקהלת סטרוסקוב, בה שמש לפנים ברבנות, כי ברצונו לשוב ולכהן שם קרב. ואף דיידו רבי שלמה מסטרוזוב יעץ לו במקתב: "אם עצתי נכונה בעיניו, דעתי שלמען השלום יעזב את צנו, ויקבע את מעורר קדשו במקום אחר". ומספרים, כי לקימם בקר רבי יחזקאל בצנו וסר לאחיו רבי אהרן, וכאשר הראה לו קטע מקשה בזהר הקדוש, הציע לו אחיו את פרוש הדברים והוטבו בעיניו. מרב התפעלות הבה בשלחן, ואמר: "ראוי היה למחל לאחי על הרבנות, כי עכשו אני נוכח לראות את גדלתו בתורה".

בתקופה בה קבע המקבל רבי מרדכי שרעבי את מושבו בבית-הפנסת 'בנא', התקמו במקום שני מנינים קבועים לתפלה. האחד בפנים החיכל על-פי הפשט, והשני בחדר המקבלים שבו התפללו על-פי פגנות הארז"ל. חדר המקבלים היה קטן וצר מהכיל את האנשים שהתפללו בו בקביעות, ולכן בבקר ראש-השנה תשי"ח, צוה על משמשו להכריז, כי רק מי שמתפלל בדרך קבע במנין המקבלים יכול להכנס לחדר הישיבה, והשאר יתפללו במנין הפשטים. השמש עשה כמזונו, אולם בין הגאים היה אחד שהתפלל בימות השנה במנין הרגיל, וכיון שחשבו את-עצמו דרש להכנס אל חדר המקבלים. המשמש עצרו פתח כפי שנצטווה, והלה בא לידי פעם והכריז בקול כי לא ימחל למשמש על הצער שגרם לו, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. הצעקות הגיעו לאזניו של רבי מרדכי, והוא הפסיק מיד את תפלתו ויצא החוצה כדי להרגיע את האיש. "הכנס נא עמי ושב בסמוך אלי", הציע לו בגעם, אולם חתנו של האיש לא שרקה עדיו וזכר גאותו סרב להצעתו. ורק לאחר הפצרותיו של רבי מרדכי, נעתר להכנס פנימה. אלא שרבי מרדכי התקשה לשוב לתפלתו, כי חש שעדיו אין לבו של האיש שלם, וברצונו בכל מאודו להשפין שלום בין השנים, החל שוב לדבר על-לבו ובקש ממנו לחזור בו מדבריו שהטיח נגד המשמש, כשהוא מצדיק את מעשיו שעשה אותם על-פי הוראתו. אלא שהלה סרב

בכל-תקף, עד שרבי מרדכי התחנן בפניו ואמר: "מחל נא לו, כי הריהו כמו בני חביבי. וכי לבני לא היית מוחל על מה שעשה לך?" נעתר הלה ומחל למשמש בכל-לבו, והשלום חזר לשפן ביניהם. ולא עוד, אלא שמאז חפשו האיש דרכים כדי להיטיב עם המשמש, והיה ממציא לו עבודות שונות לפרנסתו.

שנה אחת בליל ראש השנה, פאשר ישב ה"אמרי מנחם" מאלכסנדר בשלחנו, אמר: "הרבי הזקן מזורקא אמר קדם פטירתו, כי הגמרא היא הטהרה הגדולה ביותר. ואני מוסיף, כי גם אהדות ואהבת רעים הם הטהרה הגדולה ביותר". ובבקר ראש-השנה, פאשר הלך אל המקוה וזנקק לסייע הנבאי על-מנת לפתח ולנעל את דלת המקוה, אמר בבואו הביתה: "מפאן רואים, כי כדי לזכות בטהרה צריכים להתאחד עם יהודי אחר, וכשנעזרים בתבר אזי אפשר לזכות לטהרה..."

אל ה"אמרי חיים" מויז'ניץ הגיע פעם רבי פרוץ אריאל רבה של מגדיאל, וספר על אחד ממתפללי בית-הכנסת, משתתף קבוע בשעור הדרה היומי, שחדל לבוא לאחר שהשלחן החדש שלידו לומדים, נתנם בידי אחד המסכסך עמו. הלה הגיע לעתים לויז'ניץ, והרבי שלח אליו מכתב בו הוא משבח את גדל המצוה של למוד התורה בקביעות. המכתב עשה עליו רשם גדול, ולא רך שהאיש חזר לשעור, אלא מאז היה מקדים לבוא במחצית השעה לפני תחלת כל-שעור.

"זאת תורת העלה" - אם יש לאדם עליה רוחנית, עליו לראות כי "על מוקדה עלי-המזבח" - שמקור העליה בקדשה מעל המזבח. ואימתי? "כלי-הליכה" - פאשר הוא מתנהג בענינה ובשפלות פלילה, ואז "ואש המזבח תוקד בו"... (רבי חנוך העניך הכהן מאלכסנדר)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - צו - פורים

"ואש המזבח תוקד בו" (ו, ב)

אם אש עבודת ה' יוקדת באדם, עליו להזהר שתהיה יוקדת "בו" - בתוכו פנימה, ולא באופן שתפגע באחרים. בדומה לכך מסופר בגמרא (סוכה כח) על תלמידו של הלל הזקן, יונתן בן עוזיאל, שבשעה שישב ועסק בתורה, כל עוף שפרח מעליו מיד נשרף. נשאלת השאלה: אם כך גדולתו של התלמיד, במה התבטאה גדולתו של הרב? אלא, אמר השפת

אמת, גדולתו של הלל הזקן באה לידי ביטוי בכך שעוף הפורח מעליו לא נשרף כלל, שכן האש הייתה יוקדת בקרבו פנימה, ומבחוץ לא היה הדבר ניכר...

יהיה זה באחד מימי החנוכה, הגיע זמן השקיעה והגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל שהידר לא לאחר את הדלקת הנרות לאחר השקיעה, ניגש בלהט רגשי קודש לקיים המצוה.

לפתע פנתה אליו הרבנית ושאלה: "האם אוכל עוד להתפלל מנחה?!" מיד הניח את הנר מידו ואמר לה שוודאי תוכל להתפלל והוא ממתין.

למדו אז הנוכחים כיצד מתחשבים בכבוד אחרים גם כאשר זה על חשבון ההידור שהורגל בו. (מגדלתו ומרוממתו)

"ותקהל העדה אל פתח אהל מועד... זה הדבר אשר צוה ה' לעשות" (ח, ד-ה)

זה אחד מן המקומות שהחזיק מעט את המרבה (רש"י). אמר החכם: "נקב מחט אינו צר לשני אוהבים, ומלוא העולם אינו רחב לשני שונאים..."

מכאן, שאם הספיק פתח אהל מועד להחזיק את העדה כולה, אות הוא לכך שהיתה ביניהם אהבה ואחוה, ולפיכך פונה אליהם משה ואומר:

"זה הדבר אשר צוה ה'", כלומר: הקב"ה רוצה שתמיד תהיה ביניכם אהבה כזו כפי שיש ביניכם כעת. מסופר שפעם הגיע כפרי לפני רבי משה מקוברין וטענה בפיו: במשך שנים הייתי היהודי היחיד בכפר, ופרנסתי היתה מצויה ברווח. אולם הנה, התוספו יהודים נוספים למקום, ופרנסתי החלה מתמעטת...

ענה לו הרבי: כתיב (תהלים לב, י) "רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו", ופירוש העניין

הוא, "ש"רבים", כלומר: העובדה שיש הרבה יהודים במקום אחד - "מכאובים לרשע", גורמת לרשע רק כאב, "אבל הבוטח בה' חסד יסובבנו", מי שבוטח בקב"ה ויודע שאיש אינו יכול לקפח את פרנסתו וליטול את המגיע לו, רואה בהיותו עם עוד יהודים חסד משמים. (מתוך האור ויקרא)

"ופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת ה' ולא תמותו כי כן צויתני" (ח, לה)

יש לדקדק מדוע מטעים משה את הוראתו לאהרן ולבניו לנהוג בפרישה טרם שיתחילו בעבודת הקודש "כי כן צויתני", וכי יחשוד חלילה אהרן במשה שבדה דברים מלבדו?!

ב'שער בת רבים' מביא לבאר, שלכאורה ייחשב הדבר פחיתות כבוד עבור אהרן ובניו שייאלצו לשבת בפרישות טרם ייכנסו אל הקודש, כביכול עד עתה חיו חיי חולין ועליהם להתקדש ולהיטהר, והלא קדושי עליון היו.

לכן כדי להפיס את דעתם מבאר להם משה רבנו טעם הציווי: "כי כן צויתני", אף אני טרם שעליתי להר סיני נצטוויתי להמתין שבעה ימים כדי למרק אכילה ושתייה שבגופי (יומא ד:), ומטעם זה אף אתם

"איש יהודי הנה בשושן - מיהו יהודי?"

החמר היקר ביותר בעולם הוא כמובן, היהלום. ישנו ענף שלם במסחר העוסק ביהלומים וביהלומנות, אנשים מוכנים לשלם הון תועפות עבור יהלום.

כידוע, ישנם גם יהלומים יקרים יותר - ויקרים פחות. אבל הנה נתבונן לרגע על אותו יהלום, נוציא אותו מהקפסה ונביט עליו: מה כל כך מיוחד בו? הרי הוא נראה כמו חתיכת זכוכית רגילה, לא משמעותית, אולי יפה, אולי משיפת פחן - אבל עד כדי כך בשביל להשקיע בו עשרות אלפי שקלים?!

אדם שאינו עוסק ביהלומים, לעולם לא יוכל להבין את סודם. אבל אם נשאל אהד שמבין בתחום - הוא יאמר: זו טעות להביט על יהלום בחדר רגיל, המואר בהשמש או באור יום, כי שם, אכן, הצדק עמכם ולא נראה שום יתרון מיוחד של היהלום - מול חתיכת הזכוכית...

כי היפי של היהלום - נפר דווקא בחדר חשוך! הכניסו את היהלום לחדר חשוך, הניחו אותו על השלחן - ומעליו תכוננו פנס לבנבן...

לא תוכלו לעמד בפני היפי המדהים שישתקף על כל קירות החדר. אורות בשלל צבעים יבהקו במעגלים וניצוצות אור ישתפרו ויתפרזו בחדר...

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - צו - פורים

בא אחשוורוש ואמר: שתקו כולכם. הכשדיות הן הנאות, ושתי שהגיעה מבבל, שהיא אור כשדים, היא הנאה ביותר מכל הנשים! וכדי להוכיח את דבריו, צוה להביאה לפניו. יוצא אפוא שמאחר שידעו את האומה ממנה באה ושתי, ארע כל מה שארע לה. אילו היו יודעים כעת מהי אומת אסתר, עלול היה העניין לחזור על עצמו, לכן גרם הקב"ה שכל אחד יחשוב שהיא מהאומה שלו, וכך לא יהיה כלל מקום לויכוח.

(רבי בן ציון מוצפי שליט"א)

"ויבז לשלוח במרדכי לבדו כי הגידו לו את עם מרדכי ויבקש המן להשמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אחשוורוש עם מרדכי" (ג, ו)

שאל האלשי"ך הקדוש זי"ע - אם המן רצה משנאתו להרוג את מרדכי משום שלא השתחוה לו, מדוע החליט להשמיד את כל היהודים? אלא ההסבר הוא כך: הדרך הוא שאם אדם מישראל נמצא בצרה, אחרים מתפללים בעדו

להצלתו. כי האדם בעצמו אינו יכול לעזור לבדו, שהרי אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים. לכן רצה המן שהיה מלא שנאה על מרדכי שלא רצה לכרוע לפניו ברך, לשלוח יד במרדכי. אבל לאחר שקיבל ידיעות על דרכם של ישראל שאחד מתפלל ועוזר להצלתו של השני, "ויבז בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו, כי הגידו לו את עם מרדכי" - ספרו לו כי

צריכים להמתין שבעת ימים טרם תיגשו אל הקודש. (במחשבה תחילה)

"ויעש אהרן ובניו את כל הדברים" (ח, לו)

אומר רש"י להגיד שבחן שלא הטו ימין ושמאל.

פעם ביקש הגה"ק ה"חתם

סופר" זיע"א מאחד

המתפללים בבית

מדרשו לעבור לפני

התיבה.

החל הלה להניע

כתפיו הנה והנה

כאומר, איני ראוי לכך

ולא רצה לגשת.

אמר לו ה"חתם סופר",

עכשיו הבנתי את דברי

רש"י "שלא הטו ימין

ושמאל", שאהרן ובניו

עשו מה שנתבקשו

לעשות, ולא הטו

ראשיהם ימינה

ושמאלה מתוך עניויות.

"ותהי אסתר

נושאת חן בעיני

כל רואיה" (ב, טו)

רבותינו (מגילה יג, א)

אמרו, שכל אחד היה

משוכנע שאסתר היא

מן האומה שלו.

שבעים אומות היו

בממלכת אחשוורוש -

הודים, סינים, יפנים...

וכל המדינות ממזרח

וממערב טענו: היא

משלנו.

המדרש אומר, שאפלו

המן טעה, והיה משוכנע שהיא מזרע עמלק!

מפני מה עשה כך הקב"ה?

כדי שלא יחזר סיפור ושתי אצל אסתר. נפילת ושתי

החלה בעת משתה אחשוורוש. האנשים ששתו הרבה יין,

השתכרו והחלו לדבר על

נשותיהם. אחד אמר: ההודיות

נאות מכל העמים. שני אמר:

הפרסיות הן הנאות ביותר.

כעת, לאחר שערכתם את הנסוי, הדליקו את האור המרדכי בחדר, פתחו את החלון - והביטו שוב על היהלום: האם ביהלום עצמו יש אור כלשהו? ממש לא. אבל כשמאירים בתוכו עם פנס לבנבן - האור הופך ליקרתי ומפעים. אם תנסו את אותו הדבר על זכוכית קטנה או זרקון - תתאכזבו לגלות כי החדר נותר חשוך כשהיה... ויותר מכה, נסביר היהלומן בטוב טעם: רוצה לדעת כיצד מעריכים את שויו של היהלום? זה תלוי עד כמה הוא משוף ונקי. למה כל כך חשוב לדעת כמה הוא נקי? כי כל לכלוך קטנטן מפריע מהאור לבצבץ בצבעוניותו היחודי! מי הוא 'יהודי'? מה המהות של יהודי? האם יש בו משהו מיוחד בנראות מעבר לכל אדם אחר? משהו מעצמו? ממש לא. שניהם נראים אותו הדבר. שתי חתיכות זכוכית. ההזדמנות היחידה בה נתן לראות את אורו המיוחד של יהודי - הוא כאשר מכניסים אותו לחדר חשוך, למקום של לחץ והסתרה, חשך ואפלה. ועדיין, היהלום והזכוכית, היהודי והגוי - שניהם נראים אותו הדבר! שניהם חשוכים, אפלים, חסרי תקווה, חסרי אור... אבל כשהיהודי מתחבר לאור של השם, כשהשם מאיר אל תוך היהודי - האור המשתקף לפתע ממנו הוא מיוחד ומפעים! שום מראה בעולם לא ישוה לאותו מראה!

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוך תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - צו - פורים

ביציאתו שוב סיכן עצמו בהליכה מסוכנת על גגות וגדרות גבוהים, ולאחר כמה זמן מצא את עצמו צועד בביטחה ברחובות העיר הנמה.
כאשר חש את עצמו בטוח הרגיש חשק עז להביט באבן הנפלאה, ואף שהיה בדבר סיכון רב הוציא אותה מחיקו והביט בה אל מול אור הירח כדי להבחין בגווני האור המופלאים המשתקפים בה.
כל כך היה שקוע באבן היקרה עד שלא שם לב כי שונאו בנפש מתקרב ובא מאחוריו.
שונא זה לא התמהמה אלא חטף את האבן היקרה מידו וברח במהירות.

הצטער האיש כל כך עד שנפל מתעלה!
כעבור זמן לא רב מצאוהו עוברי אורח משכימי קום והביאוהו אל ביתו, שם סיפר בחשאי לבני ביתו את כל הקורות אותו וסיים באומרו: לא די שסיכנתי את נפשי, אלא שכאשר חטף ממני שונאי את האבן נמצא שסיכנתי את נפשי למענו! זאת לא אוכל לשאת!

כן הוא גם הנמשל - אמר ה"בן איש חי" - כאשר שאל המלך אחשוורוש את המן: "מה לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו", "ויאמר המן בליבו למי יחפץ המלך לעשות יקר יותר ממני"?! ואמנם התאוה המן הרשע ללבוש את בגדי המלך ולרכב על סוס המלך, אלא שהיה בבקשה מעין זו סיכון רב כי המלך עלול לחשוב את הדבר כבגידה במלכות ולהוציאו להורג, אלא שהמן חמד בכל ליבו את הדבר עד שהעזיז וביקש: "ויבאו לבוש מלכות אשר לבש בו המלך וסוס אשר רכב עליו המלך וגוי והרכיבהו על הסוס ברחוב העיר וקראו לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו", והמלך שמע את הדברים ואמר: "מהר קח את הלבוש ואת הסוס כאשר דברת ועשה כן למרדכי היהודי!"
דבר זה סיפר המן לכל אוהביו ולזרש אשתו: לא

עמו יחוש להצלתו, ולא יוכל לו למרדכי, לכן "ויבקש המן להשמיד את כל היהודים עם מרדכי" - כי אם כולם יהיו בצרה, אז כולם יהיו בבחינת אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים, ואזי יוכל לו למרדכי...
ואילו הרה"ק רבי יצחק מווארקא זי"ע - אמר: ויבו בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו, "כי הגידו לו את עם מרדכי" - סיפרו לו כי העם הוא של מרדכי, עם שיש בכוחו להוציא מתוכו הרבה מרדכי!... ואם כך הדבר, מה תועלת תצמח לו מזה שיאבד את מרדכי זה האחד, והרי מיד יעלה ויצמח במקומו מרדכי אחר...

"ויספר המן לזרש אשתו ולכל אוהביו את אשר קרהו" (ו, יג)

יש להבין - שאל רבי יוסף חיים בעל ה"בן איש חי" - מה סיפר וחדש המן לזרש אשתו ולכל אוהביו, האם הם לא שמעו את אשר שמעה העיר שושן כולה?
אלא - אמר ה"בן איש חי" - הדבר יבואר על פי משל: אדם אחד ראה אבן טובה יקרה עד מאד הנתונה בכתר המלך.

חמד האיש את האבן וחיבל תחבולות שונות כיצד יוכל לגונבה!

ריגל האיש אחר מנהגיהם של שומרי המלך ובחן את זמני החלפת המשמרות. שרטט האיש לעצמו את כל דרכי ההגעה לארמון ואת דרכי המילוט האפשריות ולאחר תכנון מדוקדק יצא באישון ליל אחד לבצע את זממו השפל.

עבר האיש מגג למרזב למרזב, דילג וקפץ קפיצות שיש בהם משום סיכון נפש, ולאחר מאמץ רב מצא את עצמו בחדר הארמון בו היה מונח כתר המלך.

בתוך זמן קצר ניתק את האבן היקרה ממקום תושבתה, הניח אותה בכליו ויצא להימלט על נפשו.

האם הייחלום עצמו הוא המאיר? ממש לא.
אבל האם בלי הייחלום יכול היה להתרחש כָּאן מופע קסמים יפה כַּל כֵּךְ? גַּם לֹא!
זֶהוּ יְהוּדִי, מְאִיר בְּאֹר יְקָרוֹת - אֶל תוֹךְ הַחֲשֵׁכָה.
וְלָמָּה זֶה כֵּךְ מְשַׁמְעוֹתֵי כַּעַת, לִפְנֵי פוֹרִים?
קֶדֶם כֹּל, כִּי הַכְּאֲבִים וְהַחֲשֵׁךְ נִמְצְאִים כֹּל הַזְּמַן. הַחֲשֵׁךְ לֹא מִסְתַּלֵּק לְשׁוּם מְקוֹם, גַּם לֹא בְּפוֹרִים...
אֲנָשִׁים מְחַפְּשִׁים אֹר, אֲנַחְנוּ מְחַפְּשִׁים קֶצֶה לְמִנְהַרְתְּ הַחֲשֵׁךְ הַזֶּה - וְהִנֵּה, יֵשׁ כָּאן אֹר כְּזֶה! רַק לְהִתְחַבֵּר לְשֵׁם, לְרִצּוֹנוֹ, לְדַבֵּר אִתּוֹ, לֹא לְעֹזֵב אוֹתוֹ לְרַגֵּעַ - וְכֹל הַחֲשֵׁךְ יֵאִיר בְּאֹר יְקָרוֹת!
אָבֵל יוֹתֵר מִכֶּךָ: הַמְּגֵלָה, הִיא הַמְּקוֹם הַיְחִיד שֶׁבוֹ אָנוּ מְכַנְּיִם בְּשֵׁם 'יְהוּדִים'. בְּשׁוּם מְקוֹם אַחֵר בְּתוֹרָה לֹא נִקְרָאנוּ 'יְהוּדִים' - אֲלָא 'בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' וְכֹדוּמָה.
מָה קָרָה כָּאן? לָמָּה דוֹקָא בְּמַגְלַת אֶסְתֵּר אָנוּ נִקְרָאִים יְהוּדִים?

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - צו - פורים

חמישים אמה. הוא תכנן שיוכל להשקיף עליו מחלונה של אסתר, כשהיו בעיצומה של הסעודה שתעשה. ראית מרדכי תלוי - ודאי היתה משפרת את תאבונו...

ומדוע הכניס הקב"ה כך בלבד? באר רבי חיים קניבסקי שליט"א: אם היה העץ נמוך יותר, ואי אפשר היה לראות אותו מכל מקום, היה אחשורוש שולח לבדוק אם יש עץ או אין עץ, ועד שהיה השליח הולך וחוזר - היה המן מצליח להתחמק, אבל כיון שהעץ היה גבוה, ואחשורוש ראה אותו מיד - הנה העץ! - נחרץ דינו של המן במקום. (רבי יצחק קולדצקי שליט"א)

"כי המן בן המדתא האגגי צורר כל היהודים" (אסתר ט, כד)

'צורר' פירושו כורך וקושר. המן היה "צורר כל היהודים" - גזירותיו פעלו שכל היהודים יקושרו ויתאחדו, עד שנהיה "לך כנוס את כל היהודים".

(רבי יצחק אייזיק מקוריץ)

"אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה"

(אסתר ט, כה)

כדי להינצל ממחשבות זרות בשעת התפילה, אל יתפלל אדם לעולם בעל-פה, אלא מתוך הסיפור. רמז לכך הוא הפסוק הזה: "אמר עם הספר - ישוב מחשבתו הרעה".

(רבי יצחק מולכו)

"וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם" (ט, כח)

פעם אחת שאל כומר אחד את הגאון רבי יהונתן אייבשיץ: אתם היהודים אסורה לכם הנקימה והנטירה, ולמה עד היום אתם מתנקמים בהמן שהיה לפני יותר מאלפיים שנה?

ענה לו הרב: חס ושלום, אין בזה משום נקימה ונטירה, אלא זוהי "תזכורת" ל"המנים" של כל דור ודור, להזכיר להם את סופו של המן רבם הראשון...

רק שסיכנתי את נפשי ובקשתי מאת המלך את כל הכבוד הגדול אלא שלבסוף הוא ניתן לשונאי הגדול!

"אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו ... (ו, יג)

מה הכוונה "אם מזרע היהודים"? מדובר כאן הרי באדם שהלך עם טלית ותפלין כל חייו, הוא ראש מועצת גדולי התורה, ואתם שואלים אם הוא יהודי? ואם זה קריטי כל כך - רק עכשיו אתם נזכרים לברר את השאלה הזאת? ... אמר הרבי מביאלא שליט"א: כשאחשורוש צוה על המן למהר ולקחת את הלבוש והסוס ולעשות למרדכי ככל אשר דיבר, יצא המן בליט ברירה לחפש את מרדכי. הלך לשער המלך - ולא מצא אותו.

חיפש בבית - אך גם שם הוא לא היה. לבסוף, אחרי חקירת שב"כ, הסתבר שמרדכי יושב בבית המדרש עם תינוקות של בית רבן. כשהמן שב לביתו וספר לזרש אשתו ולכל אוהביו על כל מסכת היסורים שעבר, הוא הזכיר גם את העובדה הזאת: "ואתם יודעים מה הוא עושה, מרדכי הזה? מורה לילדים קטנים"...

כאן התעוררו המאזינים: באמת? מרדכי קשור לילדים של עם ישראל? הוא מגיע עם הכח של "זרע היהודים" - של תינוקות של בית רבן? אם כך, אין שום סיכוי. נפול תפול לפניו. אין שום כח בעולם שיכול לעמוד נגד כוחם של תינוקות של בית רבן.

(רבי שלמה לוינשטיין שליט"א)

"ויאמר חרבונה אחד מן הסריסים לפני המלך גם הנה העץ אשר עשה המן" (ז, ט)

רק אתמול היה חרבונא החבר הכי טוב של המן, וגם נתן לו עצה - לעשות עץ גבוה כדי לתלות את מרדכי! אבל עכשיו כשראה, שהמלך שינה את פניו להמן, והוא כועס עליו, גם הוא הפך מיד את עורו - "העץ אשר עשה המן"...

אני לא קשור לכל הסיפור הזה. ומה זה "הנה"? המן רצה שהעץ יהיה בגובה

גליון 513
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

ויקרב משה את אהרן ואת בניו וירחץ אותם במים (ח' ו')

משה נעשה סגן הכהנים לאהרן, הוא היה מפשיטו, הוא היה מלבישו. וכשם שנעשה לו סגן בחייו, כך נעשה לו סגן במותו, שנאמר קח את אלעזר בנו והפשט את אהרן את בגדיו, ויעש משה כאשר צוה ה'. ויעלו אל הר ההר ויפשט משה את אהרן את בגדיו. וכי האיך היה יכול משה להפשיט את בגדיו כסידרו, העליונים הם עליונים לעולם, ותחתונים הם תחתונים לעולם. אלא זה היה מעשה נסים ועשה לו הקדוש ברוך הוא במיתתו יותר מבחייו, והעמידו משה על הסלע והפשיטו בגדי כהונה, ובגדי שכינה נלבשים תחתיהם וילבש אותם אל אלעזר בנו, וכי האיך היה יכול משה להלביש את אלעזר בגדים כסידרו? אלא כבוד גדול חלק לו הקדוש ברוך הוא במיתתו יותר מבחייו, שלבשו בגדי שכינה תחילה למטה, וחזר משה והפשיט את אהרן את הבגדים כסדרן, והלביש את אלעזר בגדים כסדרן.

(ספרא מכילתא דמילואים צו ב פ"א)

פרשת השבוע

מאוהרות הרופאים, הוציאו מביתו מספר פעמים, כדי למנוע בעדו מלקרוא בספרים, אך גם זה לא עזר, שכן הילד היה יושב בחוץ לא פעם בחשיכה, תר אחר קרן אור מזדמנת וקורא. בסופו של דבר לא נותרה לאב הדואג כל ברירה, והוא הכניסו למחסן עצים להסקה, בסברו כי שם בודאי לא יוכל הנער ללמוד, ועיניו יוכלו לנוח. אבל הנער לא נח אף לא לרגע, הוא פסע לכאן ולכאן באפילת המחסן, וחיפש משהו להשביע את רעבונו לתורה. בסופו של דבר גילה מתחת לערימת העצים ספר ישן ומאובק, היה זה מחזור תפילה לימים הנוראים, מחוסר ברירה למד מן המחזור ושינן בו שוב ושוב, עד אשר ידע על בוריו את כל התפילות והפיוטים בעל פה.

ובשר זבח תודת שלמינו ביום קרבנו

יאכל (ו' - ט"ו)

שאלו פעם את הרה"ק האמרי אמת מגור זיע"א, מה טעם נאכל קרבן תודה רק ליום אחד, שלא כשאר הקרבנות? השיב הרבי, קרבן תודה מביאים אותו על נס שאירע ליהודי. והרי בכל יום ויום מתרחשים אתנו ניסים חדשים, ואיך יאכלו את הקרבן מנס של אמש על נס של היום.

צו את אהרן ו' - ב'

אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות. אמר רבי שמעון, ביותר צריך הכתוב לזרו במקום שיש בו חסרון כיס (רש"י)

מסופר על הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוסוב זיע"א שאמר, בזמן שבית המקדש היה קיים, אדם שנכשל בחטא מביא קרבן ומתכפר, בזמן הזה מרבה בצדקה ופודה את עצמו מן החטא, ואילו בשבת קודש שהכיס ריק ואין בו נתינת צדקה, מה יעשה אדם ויתכפר? יהא זריו להזמין אורחים עניים לשלחנו לסעודת שבת, ויהיו עניים אוכלים ובעלים מתכפרים.

אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה

(ו' - ו')

התמדה בלתי פוסקת בתורה

מסופר על הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב בעל ה'בני יששכר' זיע"א, שהיה מאז ימי ילדותו ועד שנות זקנה ושיבה, אות ומופת להתמדה בתורה. וסיפרו כי במשך שנים רבות כאשר נהג לעבור את כל התיבה בימים הנוראים, היה אומר את כל פיוטי התפילה הארוכים בעל פה. פעם הסביר את פשרה של תופעה זו. התברר כי בילדותו סבל מכאבים עזים בעיניו, עד אשר אמרו הרופאים שמאור עיניו מוטל בסכנה, אם לא ימנע מקריאה לפרק זמן מסוים. אולם בגלל אהבת התורה שבו, לא הפסיק ללמוד, והגיעו הדברים לידי כך, שאביו שראה כי בנו מתעלם

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 6:26 ת"א: 6:28 ר"ת: 7:04

פרשת צו

זמני כניסת השבת
ירושלים: 5:13 ת"א: 5:28

הנסיך שלמד מה זה הכרת הטוב

מסופר על מלך גדול ועשיר. שהיה לו בן יחיד. המלך מאד אהב את בנו. כל מחשבותיו היו נתונות רק לו. "איך אוכל לשמח את בני היקר?" חשב המלך כל הזמן, "כיצד יגדל ויהיה מאושר? מה לעשות כדי שלא ידע צער?" הנסיך היה מוקף במשרתים זריזים, שלמלא את רצונו אצים רצים. לא נמנע ממנו כל טוב שבועלם, ממתקים ומשחקים, טיולים ונסיעות. ברור לכל שהנסיך היה הילד המאושר ביותר העולם. אך האמת היא הפוכה! הנסיך תמיד היה לא מרוצה. הוא כל הזמן הרגיש שלא נותנים לו מספיק. אביו המלך היה אובד עצות. יום אחד, חשב המלך על רעיון נפלא, כיצד יוכל לשמח את בנו היקר. רק לפני כמה שבועות הגיע לארמון המלך אומן נפלא, היודע לארוג קישוטים נפלאים על בדים ובגדים. המלך החליט לבקש ממנו לתפור לבנו, הנסיך מעיל רקום, מעשה אומן, שאין כמוהו בכל העולם.

האומן החל במלאכתו. ולאחר חודשים של עבודה מאומצת, הוא הגיש למלך את המעיל הנפלא. המלך לא יכל לעצור את קריאת ההתפעלות, כשהוא ראה את המעיל. "איזה מעיל נפלא!" קרא המלך. הוא הודה לאמן ושילם לו שכר רב. קרא המלך לבנו היקר ואמר לו: "בני חביבי! החלטתי לתת לך מתנה מיוחדת מאד! מתנה השווה הון רב, גש אלי ותקבל את המתנה מידי." הנסיך קרב למלך במבט חתום. והמלך הוציא מחבילה ארוזה את המעיל הנפלא. חוטי הכסף והזהב נצצו לאור קרני השמש, וכל המשרתים הנוכחים בחדר לא יכלו להסיר את עיניהם מהמעיל הנפלא. היחיד שנשאר אדיש לגמרי, היה הנסיך. "אפילו תודה לא תאמר לאבירך?" שאל המלך מאוכזב, הוא כה חיכה לראות חיוך של שמחה על פני בנו. "תודה, אבא." אמר הבן בלי רצון.

המלך היה נבוך ממש. מה עוד אפשר לעשות. חשב המלך וחשב, וכמוצא אחרון החליט על מעשה יוצא דופן. באורוותו של המלך היה סוס מיוחד במינו. זה היה סוסו האישי של המלך. את הסוס הביאו למלך בתור מתנה מארץ רחוקה. הסוס היה חזק מאד ויפה. לא היה בכל הממלכה סוס משובח כמוהו. "מי לי יותר יקר מבני?" חשב המלך, "אתן לו את סוסי במתנה!" קרא המלך לבנו והודיע לו חגיגת על רצונו להעניק לו את סוסו במתנה. שמע הנסיך ואמר: "איני מחבב את הסוס הזה במיוחד. הוא נראה לי כחוש מעט. המלך לא האמין למשמע אוזניו. הוא היה נסער ולא ידע את נפשו מצער. הוא קרא ליועצו האישי ושאלו: "מה יהיה עם בני? האם ישאר לעולם עצוב ומר נפש?" היועץ היה אדם חכם מאד, הוא האזין לשאלת המלך ואחר כך דיבר איתו במשך כמה שעות. כאשר נגמרה השיחה החשובה, קרא המלך לבנו בפעם נוספת. אך הפעם חדשות אחרות לגמרי היו בפיו. "בני היקר, מטעם הכמוס עמי, מוכרח אתה כרגע לעזוב את בארמון!" הנסיך לא הספיק להבין את הנאמר, וכבר תפסוהו כמה מעובדי המלך והובילוהו בעגלה רתומה לסוסים, הרחק הרחק מארמון המלוכה. עבדי המלך לקחו את בן המלך והניחוהו מעבר ליער העבות, על השביל, ליד השדות. הנסיך המפונק נשאר לגמרי לבד. "לא רוצים,

אותי, אז לא צריך! אני אסתדר מצוין בלעדיכם!" קרא הנסיך לעבר עבדי המלך המתרחקים בעגלה. והנסיך התחיל לצעוד בשביל. בהתחלה הוביל השביל את הנסיך דרך שדות ופרדסים פורחים. הנסיך נהנה מהנוף ואף אכל מהפירות העסיסיים הגדלים בפרדס. אולם אחר כך השביל פנה לעבר היער. "אם השביל מוביל ליער, כנראה יש בהמשך ישוב של בני אדם", חשב לעצמו הנסיך.

אך הנסיך שלא היה מנוסה בטיולים כגון אלו, ולא לקח בחשבון שעוד מעט תשקע השמש וטיול באמצע היער בלילה אינו תענוג גדול כלל ועיקר. הנסיך התקדם למעבה היער, ולאט לאט נהיה יותר ויותר חשוך. הנסיך מאד נבהל ורצה לשוב לאחוריו, אבל אז הוא ראה מרחוק אור קטן. "אם יש שם אור, זאת אומרת שיש שם אנשים" שמח הנסיך. ובדיוק אז התחיל לרדת גשם ורוח קרה התחילה לנשב. הנסיך התחיל לרוץ לעבר האור. אבל היער היה מלא בבורות וגועי עצים שהנסיך נתקל בהם על כל צעד. חבול, רטוב ורועד מקור, התקרב הנסיך אל האור. הוא ראה לפניו בית איכרים קטן העומד בקצה היער. בשארית כוחותיו הוא הגיע עד לבית ונקש על הדלת. הדלת נפתחה על ידי איכר מגושם. "מה רצונך?" שאל האיכר. "אני בן המלך, טעיתי ביער, תכניס אותי בבקשה לביתך והמלך ישלם לך ביד רחבה" אמר הנסיך.

צחק האיכר בפה מלא. ובאמת הנסיך היה נראה יותר קבצן, מאשר בן המלך. בגדיו הרטובים היו קרועים ומלוכלכים, וכבר אי אפשר היה כמעט להבחין בהם את בגדי הפאר של הנסיך. "אני לא צריך משוגע בבית" אמר האיכר וטרק את הדלת על פניו של הנסיך. עכשיו הנסיך היה באמת אומלל. הוא הבין שנקלע לצרה אמיתית. אף אחד לא יאמין לו שהוא בן המלך. באין ברירה הוא המשיך לשרך את רגליו הלאה. הוא הגיע לעוד בקתה עלובה, בקצה הכפר הקרוב ונקש על הדלת. איכר מבוגר פתח לו. "מה רצונך בחור?" הוא שאל. "אנא הכניסוני לביתכם אני רועד מקור, עייף ורעב, ואין לי לאן ללכת" התחנן הנסיך. רחמיו של האיכר נכמרו למראהו העלוב של הבחור והוא הכניסו לביתו הקטן. הוא הציע לו מורן מקש על ספסל מתנדנד ונתן לו פרוסת לחם שחור וגס. הנסיך לא היה רגיל למאכלים כאלו כלל. הוא בקושי הצליח ללעוס את הלחם הקשה והרגיש שהוא ממש נתקע לו בגרון. אך הוא שמח שסוף סוף הוא יכול להתחמם ליד האח המוסק. לאחר שהשיב את נפשו בסעודה הדלה הוא הלך לישון. המיטה החדשה הייתה כל כך לא נוחה לנסיך, שלמרות עייפותו הוא לא הצליח להירדם זמן רב. לקראת סוף הלילה הוא נרדם. אך שנתו לא ארכה זמן רב. מיד עם השחר התעוררה הבקתה לחיים, וגם לנסיך לא נתן האיכר לישון יותר. "תשמע בחור", אמר האיכר, "אני מבין שאין לך לאן ללכת." הנסיך הנהן בצער. הוא נזכר איך נשלח בבושת פנים מבית האיכר ביער.

"ובכן, אם אתה רוצה להישאר אצלי, אתה חייב לעבוד. הרי אתה רואה בעצמך עד כמה קשה היא הפרנסה. הלחם בקושי מספיק לכלכל את בני ביתי. אני לא יכול לקחת על עצמי לכלכל גם אותך. אבל אם אתה מסוגל לעבוד ולהביא תועלת, זה משהו אחר" אמר האיכר. "אני מוכן לעשות כל מה שתאמר לי," אמר הנסיך בהכנעה.

משל ונמשל

הכרת הטוב להקדוש ברוך הוא

בספד"ק "חובת הלבבות" כתוב שמידת "הכרת הטוב" היא אחת המידות הבסיסיות והכרחיות בעבודת השי"ת, והסיבה לכך שהאדם לא מכיר טובה לבוראו, היא מפני שחושב שהכל מגיע לו.

משל לזוג שבמשך שנים רבות גידלו בביתם יתום ודאגו לכל מחסורו. היתום הרגיש בביתם כבתוך שלו, ולא חש שלמעשה עושים אתו חסד במשך שנים כה ארוכות, באחד הימים הגיע עני לבית ונתנו לו נדבה הגונה, ופיו לא פסק מלברך את בעל הבית ולהודות לו על חסדו הגדול. לנוכח ברכות אלו של העני, שאלה בעלת הבית את בעלה: מדוע העני שעשינו לו טובה פעם אחת, מודה לנו כה רבות, ואילו היתום שאנו מגדלים בביתנו ומשפיעים עליו טובה כה גדולה ותמידית, אינו מודה לנו אף פעם? אמר לו בעלה: אם תרצי אוכל לגרום לו ליתום שיתחיל להודות לנו. הוא קרא ליתום ואמר לו: גידלנו אותך במשך שנים הרבה עד עכשיו, ואנו שמחים שהקב"ה זימן לנו מצוה כה חשובה, אולם עכשיו גדלת ויש באפשרותך לעהמוד ברשות עצמך, לכן, אני מציע לך שתעווב את ביתי ותנסה לחיות חיים עצמאיים. הדברים נפלו על לבו של היתום באופן קשה מאד, אך בלית ברירה הוא יצא לרחוב, ניסה להתפרנס ולמצוא אוכל, ניסה למצוא מקום מגורים וכו', לצערנו לא עלה הדבר בידו, רעב ונושפל הוא הסתובב ברחובות, כשראה אותו אדם, קרא לו ואמר שהוא רואה שהוא אינו מסתדר לבד ולכן, הוא יקבל אותו שוב בשמחה לביתו כפי שהיה עד כה. מאותה שעה ואילך ידע אותו יתום כיצד להודות למטיבו, העובדה שנישאל אותו מכל הטובה שהיתה לו, החדירה לדעתו את הידיעה שעושים עמו חסד תמידי ועליו להכיר טובה ולהודות על כך.

הנמשל: האדם חי בעולמו של הקב"ה, וה' משפיע עליו חסד תמידי ללא הרף, אולם האדם שהורגל לכל זאת אינו חש בטובה הגדולה ואינו יודע להודות לה' על כך, אולם כאשר האדם נקלע ח"ו לצרה או כשפוקדת אותו חלילה מחלה, אזי הוא מבין שכל חייו וכל נשימה שלו הינם חסד שהבורא יתברך מעניק לו באותו רגע, באותה שעה הוא לומד גם כיצד להודות לה' על חסדיו התמידיים, והוא מכיר טובה לה' על כל מה שהוא עושה למענו תמיד.

עפ"י ה"בן איש חי" זיע"א

ואכן האיכר התחיל ללמד את הנסיך את כל עבודות השדה הקשות. הנסיך היה צריך לעבוד מבוקר ועד ערב בעבודות קשות שלא הורגל אליהן כלל. בימים הראשונים, כל גופו כאב מהמאמץ. ידיו היו מלאות בחבורות ופצעים, גבו חישב להישבר. אבל לא הייתה לו ברירה. גם האוכל הגס בבית האיכר, היה עינוי אמיתי לנסיך. אבל אם הנסיך היה רק מתחיל להתלונן, היה מיד האיכר מראה לו על הדלת ורומז על כך שהוא יכול לעזוב את הבית. והנסיך נשאר.

בלילות הוא היה מרבה לבכות, והיה נזכר בחייו היפים בארמונו של אביו. הוא נזכר איך היה רוטן על דברים, שהיה כל כך מאושר לקבל מהם עכשיו. הוא התחרט מאד על זה שהסב צער לאביו, שביקש רק את טובתו. עכשיו הוא יכל להסתכל על חייו בארמון, ממבט אחר. הוא ראה עד כמה היה מפונק, וחסר הכרת הטוב. לו היה יכול להחזיר את הגלגל אחורה, כמה היה מאושר, כמה היה מכיר טובה. ואז יום אחד קרה נס קטן בחייו הקשים של הנסיך. כשהוא חזר לבקתה אחר יום עבודה מפרך, הוא ראה מאכל מעודן, שמעולם לא חלם לקבל כמוהו בבית האיכרים. האיכר שראה את התפעלותו, אמר: "אתה באמת עובד חרוץ, החלטנו להכין לך משהו מיוחד." הנסיך היה ממש נרגש, הוא הודה לאיכר: "תודה לך, מטייב, אין מילים בפי להביע את הכרת תודתי" זה היה הפעם הראשונה, שהנסיך הרגיש באמת הכרת הטוב. זו הייתה הרגשה נפלאה. ומאז כמעט כל יום ציפתה לנסיך הפתעה בבית האיכר. יום אחד זה היה בגד חדש ויפה שהאיכר הגיש לו בחיור, והנסיך לא הבין מהיכן יכול האיכר להשיג בגד משובח כזה. יום שני זה היה חצי יום של חופש שנתן האיכר לנסיך במתנה. והנסיך לא הפסיק להודות לאיכר על כל הטובות שהוא גמל איתו.

ערב אחד כשישב הנסיך ליד השולחן הרעוע בבית האיכר, ניגש אליו האיכר ושאל: "האין אתה מתפלא על כל המתנות שאני מעניק לך בזמן האחרון?" "אני מתפלא מאד" ענה הנסיך. "ובכן עומד אני לגלות לך סוד גדול, המתנות שקיבלת כלל לא היו ממני" אמר האיכר. ליבו של הנסיך החסיר פעימה. "אביך המלך, הוא זה ששלח לך את מתנותיו" המשיך האיכר. הנסיך פרץ בבכי מר. געגועים עזים הציפו אותו. "אתה מתגעגע? וכי הייתה רוצה לחזור לארמון? והרי לא היה לך שם טוב במיוחד?" שאל האיכר. "אני רוצה, רוצה בכל מאודי" צעק הנסיך לעומתו, "אני הבנתי את טעותי האימוה, הבנתי עד כמה הייתי מפונק וחסר הכרת הטוב, אם אזכה אי פעם לחזור לאבי, אני אשתנה לגמרי, וברגע זה נפתחה דלת הבקתה והמלך בכבודו ובעצמו נכנס פנימה. את הפגישה המרגשת אי אפשר לתאר. אך המשך הסיפור היה, שהנסיך, שהיה פעם מפונק, חזר עם המלך לארמון. ומאז הוא היה מלא הכרת הטוב לכל טובביו. ולא היה בחזר המאושר ממנו בכל העולם.

צ'ין אדם לחברו

הצדיק שואב המים

מסופר על רבה של ירושלים ת"ו הרה"ק רבי יוסף חיים זונענפעלד זיע"א (יומא דהילולא י"ט אדר שני) שחזר פעם מתפילת שחרית עטור בטלית ותפילין, וראה בדרך שני ילדים קטנים עמלים לשאוב מים מהבור, ניגש אליהם ושאל: למה שואב המים לא מביא לכם מים הביתה? ענו הקטנים: אין לנו במה לשלם לו, ואיפה אבא ואימא? שאל רבי חיים, האבא חולה וגם אימא חלשה ולא חשה בטוב, מיד חלץ את התפילין ופשט את הטלית, הוציא מידם את החבל עם הדלי ושואב להם מים.

לא לפגוע בכבודו של אדם

מסופר: על אחד מתלמידי הרה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א (יומא דהילולא כ' אדר) שהזמין אותו לסידור חופה וקידושין. כשהגיע זמן החופה נודע לרבי שלמה זלמן, מי יהיו עדי הקידושין, ונסתפק לגבי כשרותו של אחד העדים. התלבט רבי שלמה זלמן מה לעשות, מצד אחד הרי חייבים העדים להיות כשרים על פי גדרי ההלכה, ומאידך כבר הזמינו את אותו אדם להיות עד, ואם יטלו ממנו כיבוד זה עלול הדבר לפגוע בכבודו. בשעה זו בא לידי ביטוי ענוותנותו ופקחותו של רבי שלמה זלמן, הוא ניגש אל העד ואמר לו בחיובו הידוע: אני מבקש מכבודו שיהיה מסדר קידושין במקומי, ואילו אני אהיה עד. הלה ניסה לסרב ואמר כי אינו ראוי לאיצטלא זו, אך רבי שלמה זלמן

עמד על כך והפציר בו עד שנתרצה.

בית פתוח לרווחה

ביתו של רבי ברוך מרדכי טשרני מוורשא היה פתוח לרווחה בפני כל, ועניים היו עושים בו כבתוך שלהם. כה הפליג בעל הבית בצדקה וחסד עד כי לא הקפיד עם הבאים בצל קורתו, הללו יכלו לעשות בכל חפצי הבית כבשלהם, ואין פוצה פה ומצפצף. וכך אמר עליו, על רבי ברוך מרדכי, רבי שבתי יגל מסלונים זצ"ל: כשברוך מרדכי נח בביתו על הספה, אין זאת אומרת ששכב על מיטתו שלו, אלא שבאורח מקרי הצליח לתפוס מקום בטרם יקדימונו אחר. באחד הימים הגיע עני אל ביתו של רבי ברוך מרדכי והתאכסן במקום משך כמה שבועות מבלי שיכיר בר' ברוך מרדכי שהוא בעל הבית, לתומו סבר העני כי אף זה הנו עני התארח פה. שכן ר' ברוך מרדכי נהג בפשטות כיתר החוסים בצלו. כשארכו הימים והעני עדיין שהה בבית, פנה לפי תומו אל ברוך מרדכי ושאלו: רואה אני, שהנך בן בית ותיק כאן, ובוודאי בקי אתה במנהגים אשר פה. אמור נא לי: האם לא יקפידו עלי אם אשאר פה עוד כמה ימים? משך ר' ברוך מרדכי בכתפיו והשיב: סבורני שיכול אתה להישאר, הנה גם אני שרוי פה תקופה נכרת, ישן פה ואוכל על חשבון בעל הבית, ואיש אינו פוצה פיו.

הילולא דצדיקא

שבת קודש ט"ז אדר

הרה"ק רבי אלעזר מנחם מענדל ב"ר משה מלעלוב (תרמ"ג)
הרה"ק רבי שמעון סופר אב"ד קראקא ב"ר משה (בעל החת"ס - תרמ"ג)
הרה"ק רבי פינחס מנחם ב"ר אברהם מרדכי ("פני מנחם" מגור - תשנ"ו)
יום ראשון י"ז אדר
הרה"ק רבי אברהם מפראהביטש ב"ר שלום שכנא (אחיו של הרה"ק מרווין - תקע"ו)
יום שני י"ח אדר
הרה"ק רבי חנוך העניך מאלכסנדר ב"ר פינחס (תר"ל)
יום שלישי י"ט אדר
הרה"ק רבי דוד ב"ר צבי אלימלך מדינוב (צמח דוד - תרל"ד)
הרה"ק רבי יעקב שמשון ב"ר חיים מקאטוב (תר"מ)
הרה"ק רבי אברהם מפאריסוב ב"ר יהושע אשר מפאריסוב (תרע"ב)
הרה"ק רבי מאיר יחיאל הלוי מאוסטרובצה ב"ר אברהם יצחק (תרפ"ח)
הגה"ק רבי יוסף חיים ב"ר אברהם שלמה זונענפעלד (אד"ש תרצ"ב)
יום רביעי כ' אדר
הגה"ק רבי יואל ב"ר שמואל (הב"ח - ה"א ת')
הגה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך ב"ר חיים יהודה לייב (תשנ"ה)
הרה"ק רבי משה יהושע בהרה"ק חיים מאיר מויזניץ (תשע"ב)
יום חמישי כ"א אדר
הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק ב"ר אליעזר ליפמן (תקמ"ו)
יום שישי כ"ב אדר
הגה"ק רבי אליהו ב"ר שלמה אברהם הכהן מאיזמיר (שבט מוסר - תפ"ט)
הרה"ק רבי יוסף בלאך אב"ד סטאנוב ב"ר אברהם (גנוי יוסף - תקנ"ג)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחמיה הכהן רבינוביץ שליט"א
פח"ס "גם אני אדר" ו"פרטים ימים הרעים" על הפגעים.

לעבור בפני המתפלל (ו')

א) האיסור לעבור בפני המתפלל, מתחיל מעת שמתחיל המתפלל לומר פסוק ד' שפתי תפתח. (ספר ד' אמות של תפילה, סימן א', סעיף ו')

ב) אפילו אם המתפלל עומד בתחנונים שלאחר התפילה, כל זמן שלא פסע ג' פסיעות לאחוריו, אין לעבור או לישב בפניו. (משנה ברורה סימן ק"ב, ס"ק ג') ויש מקילים שאם גמר התחנונים, ועדיין לא פסע ג' פסיעות לאחוריו, שמותר לעבור או לישב בפניו. (ספר ד' אמות של תפילה, סימן א', סעיף ז')

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת רכב
מכל החברות 052-7655-222

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-714471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ

הרה"ק רבי משה יהושע זיע"א
בהרה"ק חיים מאיר מויזניץ זיע"א
נלב"ע כ' אדר תנצב"ה

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרִשְׁתָּהּ צוֹ - קְדֻשַׁת הַמְחֻשְׁבָּה

"צו אֶת אֶהָרָן וְאֶת בְּנָיו זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה"
(ויקרא ו, ב)

שמעכ בעדה, לכן האדם יכול בקלות לבוא חלילה לידי מחשבות לא טהורות, אם לא יעמוד על המשמר בכל כוחו.

דברי רשב"י הקדוש במדרש מרמזים על הענין שרש"י פירש: "ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חיסרון כיס".

כלומר, התורה צריכה לזרז את האדם, להתריע ולהזהיר במקום "שיש חסרון כיס" במקום שאין כיס.

הכוונה היא למוח האדם, ששם אין למחשבות שום כיסוי שעשוי לשמש מעצור טבעי מהרהורים רעים.

לכן התנא האלוקי המקובל רבי שמעון אמר שדרוש זירוז מיוחד ושמירה יתירה על המחשבה שבמוח.

רבינו הרמב"ם כתב (פכ"ב מאיסורי ביאה הכ"א) שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב הפנוי מן החכמה.

אם כן, העבודה שלנו היא להרבות בתורה ובחכמתה ובלימוד בעיון ולהיות עמלי תורה. כך נצחצח ונטהר את המחשבות והרעיונות שלנו ונזכה בעז"ה לעבוד את ה' יתברך בשלימות.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צמני לבת

שעה	כניסת לבת	צאת לבת	בינוי תם
19:09	18:26	17:14	י"ט
19:06	18:24	17:32	כ"א
19:07	18:25	17:33	מ"ט
19:08	18:26	17:33	כ"ב

רש"י הקדוש פירש: אין צו אלא לשון זירוז. התנא רבי שמעון זיע"א אמר: ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס (כלומר הפסד כספי).

פשט הדברים, שטבע האדם להזדרז בדברים שיש לו בהם ריווח. לכן בשאר הקרבנות, כגון: שלמים וכדומה, כיוון שיש חלק לכהן המקריב, חזה ושוק, אין צורך לזרז אותו כל כך שיזהר בהקרבתו.

אבל בקורבן עולה שעליו הפסוק מדבר, מכיוון שאין לכהן הנאה ממנה, כי הכל עולה כליל למזבח (למעט העור), אם כן צריך לזרזו במיוחד על כך, ולכן נאמר: "צו אֶת אֶהָרָן" (ויקרא ו, ב).

האדמו"ר מגור, ר' יצחק מאיר אלטר רוטנברג (מח"ס חידושי הרי"ם), הסביר שבפסוק זה יש רמז לחיי היום יום של האדם.

כידוע, קורבן עולה מכפר על חטאים שאדם חטא במחשבה, כפי שרשב"י הקדוש אומר במדרש (רבה פ"ז אות ג): **לעולם אין העולה באה אלא על הרהורי הלב** (מחשבות).

כאשר נתבונן באברי האדם נמצא שלכל איבר ואיבר יש 'כיס', כעין מחסום שעשוי לכסותו ולמנוע אותו מן החטא.

לדוגמא: ניתן לעצום את העיניים על ידי העפעפיים. ניתן לסתום את האוזניים על ידי האליה. ניתן לחסום את הפה על ידי השפתיים והשיניים וכו'.

לעומת זאת, למחשבה שבמח אף שום כיסוי

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרז' בן ימנה איילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה - שבת - מחתך - חלק א'

האם מותר להפריד גביעי לבן? האם מותר לקרוע נייר כסף בשבת?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

גביעי לבן וכיוצא שמיוצרים בזוגות, וביניהם יש חריצים כדי להקל על הפרדתם, מותר בשבת להפריד אותם. **מקורות:** הגרש"ז אורבך בספר אורחות שבת (פ"א סמ"ב) מכיון שאין כוונת המפריד לחתוך אותם בקו ישר, ומה שמפרידם בחריץ, מכיון שהוא המקום הנוח ביותר להפריד אותם. כ"כ בשו"ת אור לציון ח"ב (פכ"ז סק"ז). כן דעת הראש"ל בספרו הליכות עולם ח"ד (עמוד רנד).

יש מחמירים. **מקורות:** הגרי"ש אלישיב הובא בספר ארחות שבת (שם). מכיון שהגביעים נחתכים בקו ישר, ודעתו להפרידם במקום זה דווקא, הרי זה בכלל מקפיד על המידה, ויש בו איסור מחתך. כן דעת הגר"ש וואזנר הובא בקובץ מבית לוי ח"ו (עמוד מה). ע"ע בספר מעין אומר ח"ב (עמוד קסג). כן העלה בשו"ת מנחת דניאל - גודיס ח"א (סימן טז) דלכתחילה יש להפרידם מערב שבת.

מותר לפתוח חטיפים בשבת כדי להוציא את המאכל, ואין בזה איסור קורע. **מקורות:** כמבואר בשו"ע (סימן שיד ס"ח). כתבו הפוסקים הטעם שהחולות והעור בטלים לאוכל, מכיון שהם משמשים אותו, והוא הדין שהשקית בטלה לאוכל, ולכן מותר לקרוע אותה. הגרש"ז אורבך בספר שמירת שבת כהלכתה (פ"ט הערה יב) דעתו, שרצוי מאוד לא להפריד במקום ההדבקה, שהרי כל צד הוא בספק קיימא, שפותחים תמיד רק צד אחד, והצד השני נשאר סגור. ראה בספר שולחן שלמה (סימן שיד ט-ח). לדעת החזון איש (סימן סא סק"ב) יש לעשות כן בדרך של השחתה וקלקול.

בקבוקי יין חדש שיש לו מכסה עם ציפוי פלסטיק, מותר לקרוע אותו בשבת, למרות שכתוב עליו **מקורות:** דעת הגרש"ז אורבך בספר שמירת שבת כהלכתה (פכ"ג הערה סב, פ"ט הערה כז) שמותר לחתוך ולהסיר את הפלסטיק. אין בכך איסור של 'מחתך' מכיון שלא מקפיד על מידתו, והוא חותך במקום שנוח לו לפי מה שעשו בבית חרושת. לענין רישום אותיות על גבי העטיפה, כן העלה בספר מנחת אהבה ח"ג (עמוד קסד). **יש מחמירים בכיתוב אותיות.**

שקיות ניילון שמחוברות זו לזו, אסור לתלוש בשבת משום איסור 'מחתך'. כן הדין שאסור לחתוך מפה מגליל ניילון גדול.

אסור לחתוך נייר כסף או ניילון נצמד בשבת, ויש בו משום איסור 'קורע'. **מקורות:** בשו"ע הגר"ז (סימן שמ ס"ז) ס"ל שאין איסור קורע בגוף אחד. מכל מקום הפוסקים דחו דבריו כמבואר בביאור הלכה (סימן שמ ס"ג). הגם שאין כאן קורע על מנת לתפור, שהוא אסור מהתורה, מכל מקום יש בזה איסור דרבנן של מלאכה שאינה צריכה לגופה. כאשר מקפיד על המידה וחותר עם פס חיתוך שמוצמד לקרטון, יש בזה גם איסור מחתך. כן העלה בשו"ת מנחת דניאל - גודיס ח"א (סימן טז). ע"ע בקובץ היכלא (תשרי תשע"ח עמוד קסז) לענין חיתוך מפות שולחן ע"י גוי.

כוח התורה הקדושה

בצפון תל-אביב היה בית-כנסת, שבקושי 'גירד' מניין מתפללים. כל יום היה עליהם להמתין ולהתקשר לאנשים עד שהצליחו לאסוף מניין. יום אחד התחיל להגיע למקום מבוגר כבן שבעים. הוא לא נראה דתי מבית. הוא נהג להתפלל ובסיום התפילה מיד לצאת.

רב בית הכנסת התפלא: בדרך כלל אדם כזה מגיע לאזכרה, אבל האיש לא אמר קדיש. לאחר מספר פעמים שהאיש הופיע, הרב פנה אליו ושאל: "האם אתה זקוק לעשות אזכרה? אני פה הרב, תוכל להגיד לי." - "לא", האיש ענה, "אני חוזר בתשובה". הרב נדהם מדבריו: "מה קרה? מה הוביל אותך לחזור בתשובה?"

האיש השיב: "האם שמעת על הסיפור של הרב יצחק רביץ ז"ל?" הרב נזכר במקרה שאירע עם הרב רביץ, שעשה קידוש השם. הוא היה זקוק להשתלת כליה. כל ילדיו נלחמו ביניהם מי יזכה לתת את כלייתו לאביו! לאחר שלא הצליחו להגיע לעמק השווה, הם ניגשו לדין תורה אצל מרן הרב אלישיב זצ"ל. מרן פסק כי לבכור זכות הבכורה, ואכן הבכור תרם לאביו כליה. מעשה זה התפרסם ועשה קידוש השם גדול.

"כן, שמעתי. באמת קידוש שם שמיים", הרב אמר. "אז תדע, כבוד הרב, שלי קרה אותו סיפור בדיוק! הייתי זקוק להשתלת כליה. הרופאים פנו אל ילדי. יש לי בן ובת. כששמע הן את בקשת הרופאים הבן אמר שהוא נוסע עוד מעט לטיול בחו"ל. הוא זקוק לכוחות ותרומת הכליה תחליש אותו. הם פנו לבתי, אבל היא טענה שעוד מעט היא מתחילה את לימודי המאסטר באוניברסיטה. היא זקוקה לכוחות ללמוד, ולכן גם היא לא יכולה."

כאן הזקן פרץ בבכי והמשיך: "אתה רואה? נתתי לילדי את החיים שלי. השקעתי בהם הכל. הזרמתי כספים בלי סוף. שלחתי אותם ללמוד. נתתי להם חוגים ומה לא - והם השאירו אותי ככה! הייתי מאוד מדוכדך. בדיוק אז נחשפתי לדין התורה בין ילדי הרב רביץ. ראיתי מה זה הכוח של התורה. באותו רגע החלטתי לחזור בתשובה". (מעובד מתוך 'ברכת דוד')

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnneEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

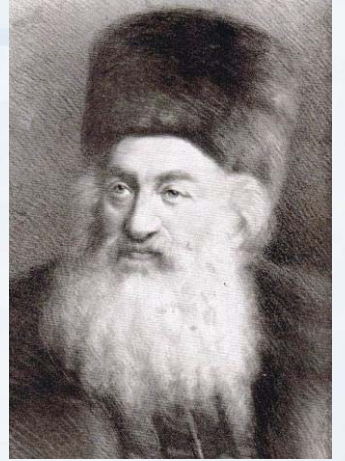
לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב שמעון סופר מקרקוב זצ"ל

הגאון הרב שמעון סופר מקרקוב זצ"ל - נולד בי"ג טבת ה'תקפ"א (1820) בפרשבורג. עוד כילד למד אצל אביו ונודע כעילוי ותלמידי אביו השתעשעו עימו. כשהיה כבן 17 שנים התחתן. לאחר נישואיו התגורר סמוך לאביו בפרשבורג. בשנת ה'ת"ר"ב (1842), שנתיים לאחר פטירת אביו, עבר להתגורר למשך זמן מסויים בקרולה. בשנת ה'ת"ר"ד (1844) התמנה כרב במטרסדורף ועמד בראש-ישיבה, תפקיד אותו מילא במשך 18 שנה. במהלך שנות כהונתו הציעו לו לכהן כרב בקהילות יארמוט וניקלשבורג אבל הרב סירב להצעה. בשנת ה'תרט"ו (1856) התבקש מקהילת פאפא לכהן כרבם, אבל גם כאן סירב. בשנת ה'תרכ"א (1861) התמנה כרבה של קרקוב כדי לעמוד מול ההשכלה, שכבר נתנה את אותותיה בעיר. מילא את התפקיד במשך 22 שנה עד ליום פטירתו. עקב כך ספג רדיפות רבות מצד המתנגדים לו.

בשנת ה'תרכ"ו (1865) פרצה מלחמה בין עסטרייך ואשכנז. מאות פצועים נשלחו לקראקא כדי שיתרפאו. רבינו התאמץ בכל כוחו והשגיח עליהם למלא את מחסורם. קיבל מאת קיסר אוסטריה, פרנץ יוזף הראשון, עיטור כאות הוקרה על כך. פעל רבות למען היהודים. בשנת ה'תרל"ט (1879) נבחר לחבר בפרלמנט בווינה. ממנהיגי היהדות החרדית בגליציה. ניהל מערכות ציבוריות לחיזוק ענייני היהדות. לשם מטרה זאת יסד את אגודת 'מחזיקי הדת' בגליציה וביטאון שבועון בשם מחזיקי הדת. יחד עם ר' אהרון מרקוס הקים את ארגון 'ראש פינה'. סבל מעוני ומחסור. בעל רוח-הקודש. גאון בנגלה ובנסתר. כתב קמיעות. ענוותן מופלא. נפטר בי"ז אדר ב ה'תרמ"ג (1883). חי כ-63 שנים. ציונו בבית העלמין היהודי החדש בקרקוב, לצד מצבת חתנו, הרב עקיבא קורניצר, שמילא את מקומו כרבה של קרקוב.

אביו: מרן הרה"ג ר' משה (ה'חת"ם סופר'). **אימו:** מרת שרה-שרל (בתו של הרה"ג ר' עקיבא איגר). **אשתו:** מרת מרים (בת הגביר דב בר שטרנברג מקרולה. נישא בשנת ה'תקצ"ח-1838). **מרביתיו:** אביו, ר' משה. **ילדיו:** הגאונים ר' ישראל דוד שמחה, ר' שלמה אלכסנדר. **חתנו:** הגאון ר' עקיבא קורניצר (בן אחותו). **מספריו:** ימכתב סופר - שו"ת ודרשות.

פעם אחת הגה"ק ר' שלמה אלכסנדר היה אצל הרה"ק רבי ישכר דב מבעלזא זיע"א. במהלך השיחה הרה"ק מבעלזא ביקש ממנו: "ספרו נא משהו מזקנכם, ה'חת"ם סופר' ומאביכם רבי שמעון". ר' שלמה סיפר: "בפרשבורג היה המנהג, כנהוג בהונגריה העילית, שבשבת קודש לאחר תפילת שחרית, היו אומרים 'עלינו' והולכים איש לביתו, לקדש על היין ולטעום מיני תרגימא. היו חוזרים לבית המדרש בשעה אחת עשרה לקריאת התורה ותפילת מוסף. היו גם כאלה, שהתפללו מוסף מיד אחרי שחרית, אבל לקריאת התורה הכל היו חוזרים להיות יחד בביהמ"ד".

"שבת אחת, כאשר רבינו התכונן לצאת מביתו ללכת לביהמ"ד לקריאת התורה, חלף על פני המטבח, והנה צדו עיניו את בנו החביב שמעון, שהיה כבן חמש או שש שנים. הוא עומד ליד אמו הרבנית, מושך בבגדיה, ושואל ממנה איזה דבר, ואימו מתעלמת ממנו ולא עונה. כעבור דקות ספורות, רבינו חלף שוב על פני המטבח, ושוב הבחין בילד שלא מרפה וממשיך לשאול, אלא שהפעם הרבנית מפטירה לעומתו בקוצר רוח: "חדל ממני והנח לי משאלותיך הקבועות".

"כשראה זאת סבי, ה'חת"ם סופר, התעוררה התעניינותו לדעת מה הילד שמעון מרבה לשאול. הרב פנה אל הילד ואמר: "שימעלע, הגד נא לי, מה שאלת את אמא?". הילד הפיקח השיב: "אנחנו אומרים ב'קדושה': 'נקדש את שמך בעולם, כשם שמקדישים אותו בשמי מרום' - וכי מי מאיתנו שמע כיצד המלאכים שרים, מקדישים ומשבחים את שמו יתברך בשמי מרום, שנוכל להתאוות לשירתם ולכסוף לקדש כמותם?!"

"כששמע את הדברים, פניו של רבינו נהרו. הוא פנה אל בנו ואמר: 'נו, שימעלע, הרי שאלה טובה שאלת בוא עימי לבית המדרש'. שניהם הלכו יחדיו לבית המדרש. הם היו שם בקריאת התורה והתפללו מוסף. אותן שם'. כשהגיעה עת אמירת הקדושה, אוזני הילד היו אצל הסטנדר, כמצווה עליו, ועשה אותן כאפרכסת במהלך כל אמירת הקדושה.

עם תום התפילה, ה'חת"ם סופר שאל את בנו: "נו שימעלע, האם הקושיה עדיין קשה לך?" - "לא!" השיב הילד, כשעיניו בורקות, "כעת הכל ברור". "אמור לי, מה שמעת" - אביו ביקש לשמוע. הילד ענה: "בהתחלה שמעתי צעקות נוראות, ואחר כך שמעתי שירה יפה מאוד". כששמע מרן המהרי"ד את המעשה, הפטיר ואמר: "פלא הוא האב, ופלא הוא הבן!" (מעובד מתוך 'ספרא דמלאכ')

רבינו נודע באהבת ישראל, שפעמה בקרבו להתפלל ולהושיע את חולי ישראל. פעם אחת באה אישה קשת רוח מרוסיה עם בתה, ילדה בת עשר שנים, שחלתה במחלה קשה. לאחר שהבריאה ניטל ממנה כוח הדיבור. האישה ביקשה מרבינו שיושיע אותה. רבינו ענה: "יש אדמו"רים צדיקי הדור, תפני אליהם ותיושע", אבל היא הגיעה אליו כל יום ודמעתה על לחיה.

לאחר שהפצירה במשך מספר שבועות רבינו אמר לה, שבלי ל'שב"ק' הילדה תהיה בשעת הקידוש בחדרו. רבינו קידש והילדה עמדה קרוב אליו. אחרי הקידוש רבינו אמר לילדה לברך על הכוס. היא אמרה ברכת הגפן ושתתה מן הקידוש. אח"כ רבינו אמר לאמא השמחה שלא תספר לאף אדם מה אירע.

בין הגאון ר' שמואל אהרון זצ"ל (אב"ד קראטשין, מח"ס 'בית אהרן' על הלכות גיטין) ובין רבינו שררה ידיות גדולה. ר' שמואל אהרון חלה קשות והובא לקראקא לצורך רפואה. חתנו הגאון ר' שלום ריינמאן מנאראל בא לרבינו להזכיר את חותנו. רבינו שאל אותו: "מדוע כשאני מתפלל על חותנו תמיד בא בפי השם 'אהרון שמואל' ולא 'שמואל אהרון'?" ר' שלום חקר אודות שם חותנו, ונודע לו כי כאשר נולד נקבע שמו: 'אהרון שמואל' וכשהיה ילד מחמת חליו שינו את שמו ל'שמואל אהרון' ויהי הדבר לפלא. (רבינו שמעון סופר)

כָּל מַה שֶׁה' עוֹשֶׂה- הַכֹּל לְטוֹבָה

קרה. הוא אמר לי: "תשמע, יש לי עצה טובה בשבילך. תאמר פרקי תהילים. לאחר מכן, רק תודה לבורא עולם על כל הטוב שעשה לך עד עכשיו. תאמין באמונה שלימה שכמו שעד עכשיו הקב"ה ניהל אותך בצורה הטובה ביותר, גם עכשיו הכל יתהפך לטובה. אל תחשוב כיצד בורא עולם ישיע אותך".

למחרת, יום חמישי בצהריים, אני מנסה להתקשר למודעה שמפורסמת כמה שבועות: דירת 4 חדרים 97 מ"ר במחיר 1,550,000 ש"ח ברח' יונה, אבל לא היה מענה זה זמן רב. למרבה הפלא אישה מבוגרת ענתה: "אתה יכול לעלות להתרשם מהדירה". עליתי ואכן התרשמתי מאוד...

בהמשך שלחתי את אשתי לראות את הדירה. היא אמרה שדירה זו מוצלחת יותר מהדירה הקודמת. בעלת הדירה אמרה שבנה מטפל במכירת הדירה והוא יגיע בשעה 21:00. הגענו בשעה היעודה, ואז גילינו שיש שם עוד ארבעה אנשים שרוצים לקנות את הדירה! התחיל ויכוח בין האנשים מי היה הראשון. היה גם אחד שטען שהוא בר מצרא.

לאחר מכן הבן הודיע: "תשמעו, הוצאנו את הדירה למכירה לפני זמן מה. לא יכולנו להתעסק עם זה כי אימי היתה מאושפזת בבית החולים. אנחנו זקוקים בדחיפות לסכום של 300,000 ש"ח עד למחר. רכשתי לאימי יחידה בדיר מוגן, ואני חייב להעביר להם את הסכום עד למחר. כל מי שחוזר בשעה 22:00 עם הכסף, אני מוכר לו את הדירה".

כולם אמרו: "אנחנו נשיג את הכסף". בשעה 22:00 אחד חזר עם 50,000 ש"ח, השני עם 100,000 ש"ח, והיה אפילו אחד שהצליח להשיג 150,000 ש"ח. אבל אנחנו היחידים שהצלחנו להביא את כל ה-300,000 ש"ח, בזכות העובדה שהמוכר הראשון לחץ עלינו יום קודם להשיג לו את הכסף.

מיד הבאנו בקבוק ליקר ושתינו לחיים, כשבעלת הבית מתרגשת מהסיעתא דשמיא שיש להם את כל הכסף לדיר מוגן. היא גם הסכימה להוריד במחיר ל-1,500,000 ש"ח.

חסכנו גם את דמי התיווך, שהיינו צריכים לשלם בדירה הקודמת. דירה זו יותר גדולה, ועברה שיפוץ לאחרונה כשהמטבח כמעט חדש, מה שלא היה בדירה הקודמת, שם היינו צריכים לעשות שיפוץ נרחבים.

חזרנו הביתה כמעט בריקוד. ראינו כיצד ה' דאג לנו כל כך: ארגן לנו קצת עוגמת נפש כדי שנתחזק באמונה, ואז הראה לנו שהכל לטובה. מאז למדנו שבכל עוגמת נפש שיש לנו, מתחזקים באמונה ומודים לבורא על הכל. כבר ראינו בחוש שהעצה הטובה ביותר היא: "הַשְׁלֵךְ עַל ה' יְהַבֵּךְ", תשליך הכל עליו, "וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ" (תהילים נה, כג). הוא כבר יעשה טוב מכל התחזקות באמונה וביטחון, ותראה שהכול לטובה.

להלן סיפור המעובד מתוך 'ווי העמודים'. יש בו כדי ללמדנו כי כל מה שה' עושה- הכל לטובה. גם כאשר נראה באותה השעה, כי הדבר לא לטובה, יתכן מאוד שנזכה לגלות לאחר מכן כי הדבר היה לטובתנו ולתועלתנו.

הרב אברהם פ. שליט"א סיפר: גרתי בבני ברק בדירה שכורה קטנה כאשר אני משכיר את דירתי באלעד. הדירה בבני ברק היתה קטנה מלהכיל את משפחתי המתרחבת. לעבור לאלעד כבר לא היה כל כך מעשי, מכיון שכבר התאקלמנו בבני ברק.

התייעצנו עם הרב והוחלט לחפש דירה גדולה בבני ברק. גם המשפחה הסכימה לדבר. התחלתי לחפש. לקנות דירה גדולה בבני ברק, שתתאים גם למשפחה, וגם לתקציב שיש לקניית הדירה, היא משימה לא פשוטה ומתישה. בכל יום במשך שעות רבות עברתי מדירה לדירה והתאכזבתי בכל פעם מחדש.

החיפושים נמשכו בכל חודשי החורף של שנת ה'תשע"ה. הגיע הקיץ והחיפושים עדיין בעיצומם. לקראת פסח שני עלתה הצעה לדירה בת ארבעה חדרים בגודל 93 מ"ר במחיר 1,650,000 ש"ח ברח' חידושי הרי"ם. ביום ב' ט"ו אייר ה'תשע"ה התרשמתי מהדירה המרווחת. המחיר היה קצת יקר, אבל בהסכמת ההורים החלטנו לסגור על הדירה.

בעצת הרב הוחלט שלא אמכור את הדירה באלעד עד שאני לא אקנה דירה בבני-ברק. המחיר עלול לעלות, ובמצב שכזה אני אשאר תקוע עם הסכום הקודם שקיבלתי בנוסף לעובדה, שבינתיים אפסיד את דמי השכירות.

למחרת ביום ג' ט"ז אייר סיכמתי עם המוכר בע"פ על קניית הדירה. המוכר דרש 350,000 ש"ח במעמד חתימת החוזה, ונתן לי שבוע לגיוס הסכום. לא היה לי את הכסף בשביל מעמד חתימת החוזה.

חשבתי כבר לסגת מהקנייה, אבל לאחר תפילה בל"ג בעומר במירון אצל רשב"י הקדוש, השי"ת עזר וחמי השיג לי הלוואה בסך 200,000 ש"ח מהבנק. הצלחתי לגייס עוד 150,000 ש"ח מחסכונות, ידידים וכו'. ברוך השם הסכום בידי.

ביום ג' כ"ג אייר סיכמנו על חתימת חוזה למחרת אצל עו"ד בשעה 13:30. למחרת בבוקר התחילה העברת טיטות בין עורכי הדין. בשעה 12:00- שעה וחצי לפני חתימת החוזה, והעברת הכסף אותו גייסתי בקושי רב ולאחר מאמצים מרובים, אני מתבשר מהעורך דין שהמוכר התחרט!

האכזבה היתה עצומה. לאחר חיפושים ממושכים כשסוף כל סוף מצאתי דירה שמתאימה לי גם בגודל וגם במחיר, ולאחר שכבר עבדתי קשה להשיג סכומים כל כך גדולים, פתאום המוכר מתחרט זמן קצר לפני חתימת החוזה.

פגשתי את אחד מגדולי הרבנים בבני ברק וסיפרתי לו, מה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	ולד יחיאל בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברוך דב ז"ל
אביבה בת איירין ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	אביגדור בן ג'ולי ז"ל
סעידה בת שמוען ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמוען ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מרדכי ע"ה
רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
לטיף בן פרחת ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	דוד יצחק בן פרחת ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	שרה בת מורברי רחל ע"ה	גורג'יה בת נעימה ע"ה
אביבה לויש ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	רחמה בת מסעודה ע"ה
שרה בת נרקיס ע"ה	אילנה (מחרזה) בת שרה ע"ה	

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	מסעוד בן יקוט ז"ל	חיים משה גרשון בן סטה מקנין זצ"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
נעימה בת גורג'יה ע"ה	רפאל בן אסתר ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה
חי זידי בן קלרה ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	חי זידי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	דב בן יצחק ז"ל	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה	סוליקה בת עישה ע"ה	מישא אסתר בת זורה ע"ה
מישא אסתר בת זורה ע"ה	סלימ בן פרחת ז"ל	אברהם בן טובה ז"ל
אברהם בן טובה ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	
	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	
	יהודה בן סעידה ז"ל	
	עפאת בת השמת ע"ה	

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1004

הדלקת הנר: 17:28 צאת השבת: 18:28 רבינו תם: 19:04 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: כה אמר (ירמיה ז).

או צרות הפרשה

פרשת "צו"

"זאת תורת העולה" [ו, ב]. קרבן עולה בא הרהור הלב.

אמרו חז"ל: "עולה באה על הרהור הלב", ומכאן שהרהורי עברה קשים מעברה. מה הביאור בזה? מדוע הרהורי עברה קשים מעברה?

הרהורי עברה הם שאדם מהרהר, חושב בלבו לעשות עברה. אם בצע את העוון בפעל, היצר הרע כבר בא על סיפוקו, ואז החוטא מתחרט וליבו נשבר בקרבו, כמו שאמרו חז"ל, ש"הרשעים מלאים חרטות". אבל כל זמן שלא בצע את העוון, הרהורי העברה אינם נפסקים. הוא כל הזמן משתוקק לעברה וחושב מחשבות כיצד לבצעה, לכן הרהורים קשים מהעברה עצמה, שהיא נעשית פעם אחת, ברגע אחד, ומיד לאחריה מתחיל החוטא להרהר בתשובה ושב מדרכיו הרעים.

החווה מלובלין כתב ביאור נפלא, מדוע הרהורי עברה קשים מעברה:

בעל תשובה צריך להיזהר לא להרבות בוידויים על עוונותיו, וכן לא לספר מה שעשה קודם שחזר בתשובה. כך מובא בגמרא: "אמר רב כהנא: חציף עלי מאן דמפרש חטאיה". מי שמפרט את חטאיו – אומר רב כהנא – נחשב בעיני חצוף. "שנאמר: 'אשרי נשוי פשע כיסוי וחטאה'".

במקום אחר שואלת הגמרא סתירה בין הפסוקים: "רב רמי, כתיב 'אשרי נשוי פשע כיסוי חטאה' וכתוב 'מכסה פשעיו לא יצליח'!" ומתראת: "אמר רב נחמן: כאן – בעברות שבין אדם לחברו, כאן – בעברות שבין אדם למקום". כלומר, אם חטא לקב"ה, כגון שחילל שבת או אכל מאכלות אסורות, ובא אחר כך ומספר: כך וכך עשיתי – זו חוצפה ואין לעשות כן. אך אם חטא כלפי חברו, כגון שגנב וגזל ממנו, עליו לגשת אליו, ולהודיעו שגנב וגזל ממנו ולהשיב לו את מה שלקח. או אם דיבר לשון הרע על חברו, עליו לגשת אליו ולומר לו: 'דיברתי עליך כך וכך, אני מבקש את סליחתך'.

אמנם – אומר החווה מלובלין – אפילו על מה שחטא אדם בעניינים שבינו לבין הקב"ה, אל לו להתוודות על כך כל הזמן. כי בשעה שמספר את העוון, הוא נזכר מה עשה ואיך עשה, ואם ח"ו היתה לו הנאה בעוון הזה – נזכר באותה הנאה, וזה עצמו עוון, ועל זה נאמר שהרהורי עברה קשים מעברה.

לפי דברי חז"ל הנ"ל, שהעולה באה על הרהורי עברה – אומר רבי יצחק קארו (דודו וחותנו של מרן הבית יוסף) בספרו "תולדות יצחק" – מובן מדוע העולה צריכה להיות כל הלילה על המזבח, שנאמר: "היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה", מפני שעיקר המחשבות הרעות באות לאדם בלילה. ביום הוא טרוד בעסקיו וענייניו, רץ מהכא להתם ומהתם להכא, מה שאין כן בלילה שהוא פנוי על משכבו, זה הזמן שהוא חושב מחשבות. ועל מחשבות אלו באה העולה לכפר, לכן עליה להיות מונחת על המזבח כל הלילה.

כתב השל"ה הקדוש: "מצאתי כתב יד של האלוקי, רבי משה קורדובירו ז"ל שכתב, וזה לשונו: לימדנו זקן אחד, שלבטל המחשבה יאמר פסוק זה הרבה פעמים: 'אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה'".

מוסיף השל"ה: "ובעניי פשוט, שזה הזקן היה אליהו הנביא, ולרוב ענותנותו של הרב לא רצה לגלות. על כן יהא נזהר בזה במי שנפל בליבו מחשבת און או מחשבת הבל, שיאמר הפסוק הנ"ל הרבה פעמים".

יש להבין, מה העניין שיש בפסוק זה, המועיל לבטל מחשבות זרות?

איברי האדם פעמים שהם פועלים ופעמים שהם שובתים ונחים. אפילו המח נח בלילה בעת השינה. האיבר היחיד שפועל בתמידות הוא הלב, כמו שנאמר "אני ישנה ולבי ער". מאז שהעובר בן ארבעים יום במעי אמו, הדופק של ליבו מתחיל לפעול, ומני אז ועד שהוא מחזיר את נשמתו לבוראה – אינו שובת לרגע (דורש ציון).

"הוא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר ואש המזבח תוקד בו... והאש על המזבח תוקד בו

לא תכבה" [ו, ב-ה]. מנחה – שעת הכושר.

שלוש יקידות מוזכרות כאן – "על מוקדה", "ואש המזבח תוקד בו", והאש על המזבח תוקד בו".

נראה שבא הכתוב לרמוז לנו על שלוש התפילות שאנו מתפללים בכל יום:

"על מוקדה המזבח" – רמז לתפילת שחרית, שהיא עיקר התפילה, ובה אנו אומרים את פרשיות הקרבנות והקטורת, את משנת "איזהו מקומן", "אביי הוה מסדר", ומאחר שבתפילה זו נכלל סדר כל הקרבנות, לפיכך היא נרמזת במילים: "על מוקדה על המזבח".

"כל הלילה עד הבוקר ואש המזבח תוקד בו" – רמז לתפילת ערבית, שזמנה כל הלילה עד הבוקר.

"והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה" – רמז לתפילת מנחה, שהאדם צריך להיזהר בה ביותר ש"אש המזבח תוקד בו". עליו להיזהר שלא ישכח מלהתפלל אותה.

אומר בעל הטורים: על תפילת שחרית אין צורך באזהרה מיוחדת, שכן כל יהודי מיד עם קומו ממטתו בבוקר נוטל ידיו, מברך ברכות השחר והולך לבית הכנסת להתפלל, ואין חשש שישכח להתפלל, כי ממילא ההלכה היא שאסור

לעשות שום דבר לפני התפילה. כך גם לגבי תפילת ערבית אין חשש, מאחר שהיא בסוף היום, ולפני שאדם הולך לישון הוא בוודאי נזכר שעדיין לא התפלל תילת ערבית, כך שאין צורך מיוחד להיזהר עליה. אבל תפילת מנחה היא באמצע היום, כשהאדם נתון בעיצומה של עבודתו, ואז הוא עלול באמת לשכוח, ולתפוס את עצמו, ולהיזהר רק אחרי שכבר עבר זמן המנחה. לפיכך הוצרכה התורה להיזהר על כך אזהרה מיוחדת: "והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה", כלומר, הקפד תמיד להעלות במנחה אש על המזבח, כדי שהיא "לא תכבה", שלא תשכח והאש, כביכול, תכבה. דווקא מפני שיש בה – בתפילת המנחה – קושי, מעלתה גדולה עד מאוד, והוכחה לכך היא שאלוהי הנביא לא נענה אלא בתפילת המנחה, שנאמר "ויהי בעלות המנחה". גם משה רבנו ע"ה נענה בתפילת המנחה, שכן על הפסוק "ויחל משה", אומר במדרש שהיה זה בזמן המנחה. וגם נחמיה הפיל תחינתו בתפילת המנחה, כמובא בספר נחמיה. אם כן עלינו לדעת כי שעתה של תפילת מנחה היא שעה מיוחדת, כוחה של תפילת מנחה עצום, והיא מסוגלת לעלות לשמים ולעשות רושם. בגמרא הובאו שתי דעות לגבי מקור התפילות: יש אומרים: "תפילות אבות תקנום", ויש אומרים: "תפילות כנגד תמידין תקנום", דהינו: התפילות הן כנגד קרבנות התמיד: תפילת שחרית – כנגד תמיד של שחר, תפילת מנחה – כנגד תמיד של בין הערבים, ותפילת ערבית – כנגד חלבים ואיברים המוקטרים כל הלילה. אומר הזוהר הקדוש: הלב – הוא המזבח, הקרבן – הוא המילים שאדם מוציא מפיו, והאש – היא המחשבה. על כך הזוהר: "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" – כשם שבקרבן האש צריכה להיות דולקת תמיד ויש להיזהר שלא תכבה – כך בתפילה שהיא במקום הקרבן: יש להיזהר שלא לנתק את המחשבה באמצע התפילה. הלב, שנמשל לאש, צריך להיות מרוכז כל כולו בתפילה.

רבי יוסף קארו זצ"ל נשא בזקנותו אשה שלישית, לאחר שאשתו הראשונה ואשתו השנייה מתו על פניו. מאשתו נולד לו בן, וכשהגיע לפרקו ארס אותו עם בתו של רבנו האר"י. מרן, אבי החתן, הזמין את קרוביו ומכריו להשתתף ב"שבת חתן". בשבת בבוקר, בסיום קריאת התורה, בעת החזרת ספר התורה להיכל, ניגש השמש למרן, ולחש לו שהמפתח של המטבח, שבו מונח האוכל עבור המשתתפים, אבד ואינו. עמד מרן להתפלל מוסף ורבנו האר"י היה צופה עליו. בסיום התפילה ניגש רבנו האר"י למרן, ואמר לו: "מה לך דואג על המפתח? הרי הוא נמצא במקום פלוני!" מיד קרא מרן לשמש ואמר לו היכן נמצא המפתח. וכך היה, המפתח נמצא שם. פנה מרן אל רבנו האר"י ושאלו: "ומנין לך שהמפתח אבד? ומנין לך היכן הוא נמצא?" אמר לו: "יתדע, כשאתה עומד בתפילה אני רואה עמוד אש יורד מן השמים על ראשך. היום ראיתי שעמוד האש יורד אליך, מתקרב ומתרחק, מתקרב ומתרחק. הבנתי שיש משהו שמטריד אותך בתפילה. בא המלאך ואמר לי שאתה מוטרד בגלל המפתח שאבד, והוסיף וגילה לי היכן הוא נמצא" (דורש ציון).

"כי לא דיברתי את אבותיכם ולא ציוויתם ביום הוציא אתם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח" [מתוך ההפטרות].

המפרשים מתקשים בהבנת פסוק זה, וכי הקב"ה לא ציווה אותנו להקריב קרבנות, עולה וזבח? והלא חומש ויקרא מלא בציוויים על הקרבת הקרבנות, מהם הבאים בנדבה, מהם הבאים כחובה, ואיך אפוא אומר הנביא "כי לא דיברתי, ולא ציוויתם... על דברי עולה וזבח"?

מצינו על כך וכמה תירוצים, כדלהלן: במסכת פרה שנינו: "עשה לה סנדל בשביל שלא תחליק, פרס טליתו עליה מפני הזבובים – כשרה. זה הכלל: כל שהוא לצרכה כשרה, לצורך אחר פסולה". כידוע, פרה אדומה שעלה עליה עול – פסולה. אמנם – אומר התנא – כל זה נאמר רק כאשר האדם שם עליה את המשא לצרכו, אבל אם כוונתו היתה לצורך הפרה, כגון שעשה לה סנדל כדי שלא תחליק, או שפרס עליה טלית כדי שלא יזיקו לה הזבובים – הפרה אינה נפסלת. זהו שאומר הנביא: בוודאי ציווה הקב"ה על עניין הקרבנות, אלא שהוא ציווה להקריב אותם לשמו יתברך. אבל כאשר אדם מקריב קרבן לכבוד עצמו – הריהו פוסל את הקרבן, בדיוק כמו שהוא פוסל את הפרה כשמניח עליה משא ומתכוון לשם עצמו. הנביא מתלונן שישאל עושים את המצוות לא מתוך כוונה לשם שמיים, אלא לכבודם, להתפאר, להתגאות וכדומה, ובאופן כזה באמת "לא דיברתי ולא ציוויתם".

מפרה אדומה למדנו את היסוד לכל הקרבנות ולכל המצוות: "שיהיו כל מעשינו לשם שמיים". המגיד מדובנא זצ"ל ישב את השאלה באופן דומה, וכדרכו במשל:

משל לאדם עשיר, שבהגיעו לגיל זקנה, החליט כי הגיע הזמן שמגיע לו להנות מעשרו, והחליט לבנות לעצמו ארמון פאר שלא נראה כדוגמתו. הזמין אדריכל מומחה, שהכין לו תכנית מפורטת ומפוארת, עין לא ראתה כדוגמתה. לאחר מכן הזמין קבלן שעניין בתכניות, וחישב את כמויות החומר הנדרש לבניית הארמון: כמה עצים, כמה לבנים, כמה שיש, כמה קרמיקה, ומכל מין כמה צריך בשביל הכניסה, כמה בשביל הסלון, כמה בשביל החדרים השונים, וכו'. וכו'. חלק מהדברים היה עליו להזמין ממקום אחד, וחלק ממקום אחר, חק ממפעלים בארץ וחלק ממפעלים בחו"ל. ביום בהירי אחד הגיעו כמה משאיות עמוסות בסחורה, והחלו לפרוק את המטען האדיר באתר הבנייה. כשסיימו, ניגש הקבלן לבעל הבית וביקש את שכרו: "סיימתי את העבודה", אמר. בעל הבית הביט בו בתמהון: "מה סיימת? הרי עדיין לא התחלת!" - "הבאתי את כל החומרים, לפי התכניות, והריהם לפניך". "וכי חמורים אני צריך? וכי לתכניות בלבד התכוונתי? אני רוצה ארמון! וכל עוד לא בנית אותו – נחשב הדבר בעיני כאילו עדיין לא התחלת!"

והנמשל – הקב"ה הוציאנו ממצרים למען מטרה אחת ויחידה, אותה הוא מדגיש באזני משה רבנו: "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה". בהר סיני קיבלנו לא רק את עשרת הדיברות, אלא את כל תרי"ג המצוות. רבנו סעדיה גאון כותב שכל תרי"ג המצוות רמוזות בתוך עשרת הדיברות. תכלית יציאת מצרים היתה, אפוא: "תעבדון את האלוקים" – קיום כל תרי"ג המצוות באמת ובלב שלם. את זה הקב"ה רוצה מאיתנו, ורק למען זה הוציאנו מבית עבדים.

זהו שאומר הנביא: "כי לא דיברתי את אבותיכם ולא ציוויתם ביום הוציא אתם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח. כי אם את הדבר הזה ציוויתי אותם לאמור שמעו לאמור בקולי והייתי לכם לאלוקים", פרוש: הקב"ה לא צריך את הקרבנות שלנו. הוא רוצה את הלב שלנו, את השמיעה המוחלטת בקולו, את הרצון הפנימי לעבדו באמת. הקרבנות הם רק אמצעי כדי להגיע אל המטרה הזאת. הקרבנות ולא המטרה עצמה (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ענייט בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ מהרנגיז בת טאוס ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איטש לרענהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש טז אדר ב תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 5:13 תל-אביב: 5:28 חיפה: 5:20 מוצאי שבת: ירושלים: 6:26 תל-אביב: 6:28 חיפה: 6:28 ר"ת: 7:06

פרשת צו

זריזות למצוות

**להזדרז לקיום המצוות שבין אדם למקום
ובין אדם לחברו!**

נלמד מהפסוק: "צו את אהרן ואת בניו" (פרק ו-ב)

וכתב רש"י (מהתו"כ): "אין צו אלא לשון זירוז, מיד ולדורות, אמר רבי שמעון, ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון כיש".

ידועה החקירה: מה עדיף, האם עשיית מצוה בזריזות אף שלא בהידור, או עשיית מצוה בהידור אף שלא בזריזות. **החתם סופר** (בהקדמה לחידושי במסכת חולין) מבאר עפ"י חקירה זאת את ההבדל בין זריזותו של אברהם אבינו שאמר "מהרי שלוש סאים קמה סולת לוי ועשי עוגות ואל הבקר רץ אברהם" ובין זריזותה של שרה שהתעכבה לנפות קמח ב"ג נפה, ובנתיים פירסה נידה ונטמא הלחם, ולא הביאה.

וההבדל הוא כי אברהם סבר שמצוה בזריזות עדיפה על מצוה מן המובחר, ולכן הדגיש "מהרי". ואילו שרה סברה, מצד תכונת "נשים עצלניות הן", כי מובחר עדיף על הזריזות, ולכן ניפתה הקמח לעשותו סולת. וזהו שנאמר אצלה "ולחם עצלות לא תאכל".

עפ"י? מבאר החתם סופר את דברי המדרש [שאמר רבי עקיבא לתלמידיו כדי לעוררם]: מה ראתה אסתר שתמלוך על קכ"ז מדינות? אמרו, תבוא בת בתה של שרה שחייתה קכ"ז שנים ותמלוך על קכ"ז מדינות. וקשה: מדוע לא תלו בזכותו של אברהם שחי קע"ה שנים, נמצא שמשנת מ"ח שאז הכיר את בוראו, ועד פטירתו ישנם קכ"ז שנה?

אלא מיישב החתם סופר, מכיון ששבחה של אסתר היה בכך שמלכה על פזורי עם ישראל בקכ"ז מדינות, והגנה עליהם. ומה גרם שלא יהיה בהם מעלת "כינוס לצדיקים הנאה להם"... אלא להיות מפוזרים. העצלות שהיתה בהם, שלא עסקו בתורה בזריזות אלא בעצלות, וכמו שקראו חז"ל (בפ"ק דמגילה) על אותו הדור את הפסוק: "בעצלותים ימך המקרה..."

לפיכך לא רצו חז"ל לתלות מלכות אסתר בזכות קכ"ז שנים של "זריזותיה דאברהם", אלא בזכות קכ"ז שנים של שרה בעלת הסולת המבחר ולא הזריז. הוא שאמרו חז"ל: "אם אין קמח [של זריזות] אין תורה" [ובכך עורר רבי עקיבא את תלמידיו להזדרז].

לפי שיטה זו שעשיית מצוה בזריזות אף שלא בהידור, עדיפה על עשית מצוה בהירוד אף שלא בזריזות, נמצא לדינא, שכל מצוה שאפשר לעשותה מוקדם, אין לאחר אותה משום הידור ד"ברוב עם הדרת מלך". ובמיוחד אמורים הדברים על מצוות מילה, שאף ש"כל היום כשר למילה" (פסחים ד.), מכל מקום, זריזין מקדימין לקיימה בבוקר, ומעדיפים את הזריזות על פני ההידור ולא ממתנים לעשותה מאוחר יותר "ברוב עם".

נהפך ל"זריז"...

הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל נזדרז ביום הפורים אחר קריאת המגילה להביא לרבו המהרי"ל דיסקין זצ"ל משלוח מנות, והיה זה בעת שאחרים רק אז הלכו להתפלל. נהנה מכך המהרי"ל והעיר לתלמידו "זריזין מקדימין".

נענה רבי יוסף חיים ואמר: "הרי הרב הוא שעשה אותי לזריז". שכן כאשר חלה הרב זוננפלד הוסיף לו המהרי"ל דיסקין את השם "יוסף" וכשנקרא "יוסף חיים" נהפך ל"זריז". כי יוסף חיים בגימטריה 224 שזה כמנין "זריז" שהוא 224.

מפי השמועה

לדייק בזמן...

אמר פעם כ"ק האדמו"ר מגור בעל ה"אמרי אמת": "זריז אינו האיש הבהול, כמו זה שממהר להקדים ולבוא אל הרכבת הרבה זמן לפני מועד יציאתה כדי שלא יאחר. אלא מי שהוא מחושב ומגיע בזמן המדויק..."

כאשר הוצרך הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל לנסוע מברנוביץ לערים אחרות, קימץ מאד ברגעים המתבזזים בדרך כלל מהיצאה מהבית עד לבית התיבות. וההמתנה ברציף עד ליציאת הרכבת. הוא היה משתדל לעזוב את הבית במועד האפשרי האחרון, ולשם כך שלח להזמין אליו עגלון מסודר ודייקני שיבוא לקחתו אל הרכבת בשעה הנקובה, לא פחות ולא יותר.

בבואו אל הישיבה מידי ערב, לתפלת מעריב, נהג דרך קבע להקדים בחמש דקות לפני זמן התפלה. ואולם לא ישב ברגעים אלו באפס מעשה. ספר קטן החזיק בחיקו שהיה שולפו ומעיין בו, והיה ממשיך למחרת מאותה שורה שהפסיק בה אמש, עד שהשלים הספר כולו באותם חמש רגעים מצטברים.

הדייקנות בזמן היתה אצלו מושכל ראשון. עד שהשתומם על מי שאינו מדייק. אחד מתלמידיו שקבע ללמוד עמו שעור יומי קבוע בביתו, איחר יום אחד לבוא שלושה רגעים אחרי השעה המיועדת שאל אותו רבי אלחנן: "היש שעון למר בכיסו?" וכאשר ענהו בחיוב, התפלא: "אם כן, איך קורה כדבר הזה שאחרת?!"

רבי אלחנן

שלא יפגע אדם בזולתו מתוך רוב דביקותו ודקדוקו בהידור המצוות!

נלמד, בדרך דרש ורמז, מהפסוק: "ואש המזבח תוקד בו" (פרק ו-ב)

כלומר: אם אש עבודת ה' יוקדת באדם, עליו להזהר שתהיה יוקדת "בו" - בתוכו פנימה, ולא כלפי חוץ באופן שתפגע באחרים. וכדוגמא לכך מביאים את מה שסיפרו חז"ל בגמרא (סוכה כח) על תלמידו של הלל הזקן, יונתן בן עוזיאל, שבשעה שישב ועסק בתורה, כל עוף שפרח מעליו מיד נשרף. ונשאלת השאלה: אם כך גדולתו של התלמיד, במה התבטאה גדולתו של הרב [הלל הזקן]? אלא, אומר השפת אמת, גדולתו של הרב באה לידי ביטוי בכך שעוף הפורח מעליו לא נשרף כלל, שכן האש הייתה יוקדת בקרבו פנימה, ומבחוץ לא היה הדבר ניכר... (עפ"י מש"ת)

עד היכן מגעת חובת ההתחשבות בצערו של הזולת גם כאשר עוסקים במצוות נעלות ונשגבות ביותר, ניתן ללמוד מהנהגתו המופלאה של משה רבינו ע"ה, כפי שביאר זאת הגאון רבי נתן צבי פינקל - הסבא מסלבודקא זצ"ל (בספרו אור הצפון ח"ב) וכך אמר:

כאשר ביקש הקב"ה ממשה רבינו להוציא את בני ישראל ממצרים, סירב בטענת "שלח נא ביד תשלח". ואמרו חז"ל (בתנחומא) שמשה חשש לצערו של אהרן, ואמר לו הקב"ה, לא רק שלא יצטער, אלא אדרבה ושמח בלבו!

ולכאורה יפלא מאוד: היתכן שמשה מסרב לגאול את ישראל? הרי הוא שכל כך הצטער בצערם שנאנקים הם מקושי השעבוד. ועל כן נטש את ארמון פרעה כדי לשאת בעול עמם, וכלשון רש"י (שמות-ב, א) "נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם", וכלשון המדרש (שם א-כז) שהיה רואה בסבלותם ובוכה...

והנה עתה, מבקש ממנו הקב"ה לגאול את ישראל ולהצילם ממצוקתם הנוראה, זוהי הצלת נפשות של אומה שלימה, ואעפ"כ מסרב משה ליטול לידי אחרת, וכל כך למה? שמא יגרום בכך צער לאהרן אחיו...

אלא למדים אנו מכאן - אומר הסבא מסלבודקא - עד היכן מגעת חובת ההשתתפות בצערו של כל יחיד ויחיד, גם כשהשליחות היא נשגבה ביותר ומיועדת להצלת הכלל, בכל זאת מסרב משה עד כי הוצרך הקב"ה להודיעו שאהרן לא רק שלא יצטער, אלא אדרבה: "וראך ושמח בלבו".

באחת משיחותיו אמר הגה"צ רבי הירש פאלי זצ"ל: מורגל אצלנו שיש חילוק בין ה"בן אדם למקום" ובין "בין אדם לחברו". וכי הם שני מושגים נפרדים שאינם קשורים זה לזה. ואם אדם חלש באחד מהם, אין זה סותר לשני.

"אך אבי מורי (רבי אברהם נח זצ"ל) לימדנו שלא כך הם פני הדברים. אין אפשרות להפריד בין "בין אדם למקום" לבין "בין אדם לחברו" כדרך שמצינו בלוחות הברית, שבלוח אחד היו חקוקות המצוות שבין אדם למקום, ולעומתם בלוח השני המצוות שבין אדם לחברו, ללמדך שאי אפשר להפריד בין שני חלקי התורה הללו".

וכבר הקדים לפרש כן הגרי"ל דיסקין זצ"ל, כששאל: מפני מה שבר משה רבינו את שני הלוחות, הלא לא כפרו עובדי העגל אלא ב"אנכי" וב"לא יהיה לך" - בין אדם למקום, ומדוע הוזקק לשבור גם את הלוח השני, העוסק במצוות שבין אדם לחברו, הרי באלו לא פגמו?

אין זאת - השיב הגרי"ל - אלא מפני שאין "בין אדם לחברו" ללא "בין אדם למקום". אם חסר בזה חסר בזה. על אימרה זו הוסיפו חניכי סלבודקא: כשם שאין "בין אדם לחברו" ללא "בין אדם למקום", כך אין "בין אדם למקום" ללא "בין אדם לחברו".

"נמצאתי גורם הפסד ממון לישראל..."

פעם הגיע הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל לבקר את כ"ק האדמו"ר מגור בעל החידושי הרי"ם בווארשא. הרבי קיבלו בכבוד גדול. כאשר יצא מביתו ליווהו הרבי עד לרחובה של עיר.

פשטה השמועה בקרב החסידים, כי אדם גדול ביקר אצל הרבי שחלק לו כבוד רב. על כן כשסר רבי ישראל להתפלל מנחה, התמלא בית המדרש בחסידים שבאו להקביל פניו אך מה מאוד השתוממו שאותו צדיק ליטאי קיצר בתפלתו כאחד מהעם, וסיימה מהראשונים.

הבין רבי ישראל לתמהונם והסביר: ראיתי כי אנשים רבים בטלים ממלאכתם בגללי. הסנדלר נטש את מרצעו, החייט הניח את מחטו, הנפח את מפחו, הסוחר סגר את חנותו. אם אהיה עוד מאריך בתפילתי, נמצאתי גורם הפסד ממון לישראל...

תנה"מ

"יש לה מספיק עבודה ביום שישי..."

ת"ח וירא שמים בא להוועץ אצל הגרא"ל שטיינמן זצ"ל וכך שאל:

"ראיתי כי בני הקטנים נכשלים לפעמים בשבת באיסור ברור אף שאני מנסה ללמד אותם את ההלכות. יש לי תכנית להגיש להם לצלחת עוף ללא עצמות, אך דא עקא שאם יתרגלו לאכול בלי עצמות כיצד ידעו להזהר כשיגדלו?"

'התפלל' הרב שטיינמן: "היכן יהיה לך עוף בלי עצמות, מעולם לא ראיתי עוף כזה?" השיב: "יוציאו את העצמות בערב שבת". "מי יוציא את העצמות" - שאל הרב שטיינמן - "אתה תוציא?" והשיב: "האמא תוציא!"

אמר הרב שטיינמן: "וכי אין לה מספיק עבודה בים שישי שאתה רוצה להוסיף לה עבודה? יש לה מספיק עבודה אין צורך לתת לה עבודה נוספת!"

חכימא דיהודאי

מחמיר לעצמו ומתיר לאחרים...

בשנת השמיטה תשי"ב שרר מחסור חמור באוכל, והחרדים ניזונו בעיקר ממאכלי חלב.

כאשר בא כ"ק האדמו"ר רבי יואל מסטמאר זצ"ל לביקור בארץ ישראל, ביקש לאסור תוצרת חלב מחמת שהבהמות אוכלות גידולי שביעית.

ואולם הגרי"ז סולובניצ'יק זצ"ל חשש מאוד לאסור מצד פיקוח נפש, שאנשים רבים חלו בשנה זו מחוסר תזונה. על כן אחר עיון רב, הורה לפרסם בשמו כי מותר לאכול תוצרת חלב. [אף שלעצמו החמיר ולא אכל תוצרת חלב כל אותה שנה].

עובדות לבית בריסק

כל הלילה עמד בחוץ...

הגאון רבי יהודה מועלם זצ"ל (ר"מ פורת יוסף) הגיע בוקר אחד למסור את שיעורו כשהוא מבקש מתלמידיו לא להטריחו יותר מידי מכיון שלא ישן כל הלילה...

לתמייהת התלמידים מדוע לא ישן, הסביר רבי יהודה כי בבואו בלילה בשעה מאוחרת לביתו, ניסה לפתוח את דלת ביתו אך לא הצליח והבין כי זוגתו שכחה להוציא את המפתח מבפנים. וכדי לא להעירה עמד כל הלילה בחוץ...

הלמות עמלים

להכיר ולהעריך הטובה שמקבל ממטיבו ולהודות לו על כך!

נלמד מהפסוק: "אם על תודה יקריבנו" (פרק ז-יב)

וּכְתַב רִשׁוֹ: "אם על דבר הודאה על נס שנעשה לו כגון יורדי הים והולכי מדבריות וחבושי בית האסורים וחולה שנתרפא שהם צריכים להודות, שכתוב בהן (תהלים קז) "יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם ויזבחו זבחי תודה".

כידוע, משה רבינו תיקן את ברכת "הזן" ויהושע בן נון תיקן ברכת הארץ, ודוד ושלמה תיקנו ברכת "בונה ירושלים", כך אומרים חז"ל בגמרא (ברכות מח:). ברכות אלו תיקנו בתקופת זוהר ואילו ברכת "הטוב והמטיב" ביבנה תיקנוה, כאשר ניתנו הרוגי ביתר לקבורה לאחר שבע שנים. "הטוב" שלא הסריחו, ו"המטיב" שניתנו לקבורה.

וביאר הגרי"ש אלישיב זצ"ל (בדברי אגדה) שבוזה לימודנו חז"ל פרק בהודיה. שגם בתקופת החורבן. גם בתקופת הגלות, בדור של שמד, בתוקף הצרות והרדיפות, המצוקות והתלאות, יש להודות על כל קרן אור, על שבריר של חסד. על נתינה לקבורה.

עוד אמרו חז"ל (חולין צא:): אמר רבי עקיבא, שאלתי את רבן גמליאל ואת רבי יהושע באיטליז של אימאום, כאשר הלכו לשם לקחת בהמה למשתה בנו של רבן גמליאל: כתיב "ויזרח לו השמש והוא צולע על ירכו" (בראשית לב-לד) וכי שמש לו לבד זרחה, הלא לכל העולם זרחה?

מה כוונת רבי עקיבא היתה בשאלתו זו. אלא לכאורה נראה כאן מחזה מעציב ומדכא מאד. היאך נשיא ישראל ואב בית הדין צריכים להטריח עצמם לאטליז לבחור בהמה עבור נישואי בן הנשיא... והרי אילו היה כבוד ישראל על מכונו, כמה משרתים היו לנשיא, ואיזה משתה היו עושים! וכאן, בלא משרת אחד, באו לבחור בהמה אחת הלא תרדנה עינים דמעה!

על כן בא רבי עקיבא ואמר: יעקב אבינו, בחיר האבות, נאבק לבדו עם המלאך ונוקעת ירכו, והוא הולך וצולע, ובמה שמח הוא? בכך שהשמש זורחת "ויזרח לו" - לצרכו. לרפאות את צליעתו, כמו שנאמר (מלאכי ג-כ) "שמש צדקה ומרפא בכנפיה".

אף כאן, עם כל הצער והכאב, אשרינו שזכינו, והנשיא ואב בית הדין חיים וקיימים! וזוכים להמשיך השושלת ולהשיא את הבן ואפשר לערוך משתה ולקנות בהמה, יש איפוא, לברך על כך "הטוב והמטיב".

וזה מה שצריך ליכור תמיד, שהניסים הגדולים שהקב"ה עשה עמנו כגון בחנוכה, בפורים ובפסח, ואשר עושה עמנו בכל יום, אינם צריכים להאפיל על הטובות הקטנות, כביכול, ועלינו להודות על הכל. וכהדגשת דוד המלך במזמוריו: "מה אשיב לה' כל תגמולהי עלי". הרגיש דוד המלך שעליו להודות על כל טובה וטובה שגמלו ה'.

ורואים אנו פעמים רבות, היאך הקב"ה באופן מופלא, מקדים רפואה למכה ומתוך הצרה עצמה מצמיח לנו את הישועה. וכמו שאומרים בהגדה של פסח: "שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם". היינו שההצלה עצמה נובעת דוקא מידם של אלו שרצו לכלותינו, וזה מנפלאות השי"ת ללמדינו, שהוא מנהיג העולם וההצלה יכולה לבוא אף שלא כדרך הטבע ובאופן בלתי צפוי.

וכמו אחת הדוגמאות שראינו בפורים. כמובא במגילה שבתחילה המלך אחשוורוש שלח עפ"י בקשת המן, אגרות שבהם היה כתוב "להיות כל איש שורר בביתו ומדבר כלשון עמו". וכנראה מטרתו של המן היתה בזה לפתור את הבעיות האישיות שיש לו בביתו... אך למעשה זה גרם בטווח הרחוק יותר, להצלת עם ישראל. שכן כל בר-דעת תמה לעצמו למקרא תקנה מוזרה זו "להיות כל איש שורר בביתו" וכי מה היה עד עתה, הרי כך זה טבעו של עולם שהאיש שורר בביתו ומה החידוש בתקנה זו! ומכאן הבינו שכנראה המלך נשתבשה עליו דעתו, ואז כששלח את האגרות: "להשמיד להרוג ולאבד" וכו' שוב לא התייחסו אליהם ברצינות, ונמשך המצב הזה עד שהגיעו האגרות של מרדכי ואסתר.

"יצר הרע שלאחר נס גלוי..."

סיפר הגה"צ רבי שלמה ברעוודה זצ"ל על מעשה מופלא שאירע עמו בהיותו בחור צעיר: "הייתי צריך להגיע לדירתו של קרוב משפחה באחת מסימטאותיה של ירושלים. רצתי לשם ללא הפוגה. באותה שעה היתה הפסקת חשמל באיזור, ועלטה כבידה כיסתה את כל הסמטאות..."

"לפתע פתאום נזכרתי" - משחזר רבי שלמה בהתרגשות - "כי לפני הדירה ההיא יש מורד מסוכן מאוד ובו עשרות מדריגות עשויות חדודין-חידודין, וסיכויי של מי שמחליק במדרגות, להשאר בחיים, אינם גדולים. עצרתי מיד את מרוצתי כדי לבדוק היכן אני נמצא, ומה אני מגלה לתדהמתי? שתי רגלי עמדו בסנטימטר האחרון שלפני המדרון ואם הייתי ממשיך במרוצתי עוד שניה מי יודע מה היה עולה בגורלי. נס גלוי!"

"למחרת בבוקר הוצרכתי להגיע אל החזן איש בבני ברק להציג בפניו כמה שאלות. זכיתי להכנס לביתו והוא קיבלני במאור פנים. לאחר שסיימתי את שאלותי וקיבלתי עליהן תשובות ברורות, סיפרתי לו על הנס הגלוי שהתרחש לי אמש. והוספתי לשאול את השאלה הבאה:

"לאחר שקרה לי נס כה גדול, הייתי בטוח שהבוקר אקום ממטתי כאדם אחר לחלוטין, ולבי ירנן בשבח והודיה להשי"ת על שהצילני ממות לחיים. אך הנה התעוררתי ואני כאחד האדם, ללא שינוי וללא הרגשים מיוחדים, כיצד אפשר להסביר זאת?"

השיב החזן איש וגילה לי יסוד גדול בעבודת השם: "יש יצר הרע מיוחד הקרוי 'יצר הרע שלאחר נס גלוי'... תפקידו הוא לקרר ולהחליש אצל האדם את כל ההרגשים העשויים להתעורר בקרבו של אדם לאחר שהקב"ה עושה עמו נס כזה..."

הלמות עמלים - ח"ב

תודות וברכות לעובדי המטבח...

מנה גדושה של הכרת הטוב מצידו של **הרב מפוניבז'** - **הגרי"ש כהנמן זצ"ל**, זכו עובדי המטבח והמסעדה בישיבת פוניבז', אשר הצטיירו בעיניו כמטיבי נפשו. במיוחד הרעיף על ראשם תודות וברכות בכל פעם שנזדמן להם לשרתו.

סיפר אחד המלצרים: "היו זמנים שהרבנית ע"ה נעדרה מן הבית והבאתי אל הרב את ארוחתו ממטבח הישיבה (הוא הקפיד לשלם עבור הארוחות בכסף מלא), ובכל פעם היה מביע דברי תודה כל כך נרגשים, כמו עני המקבל נדבה מאנשים שריחמו עליו..."

"אמרתני פעם לפניו" - המשיך לספר המלצר - "הרי זו זכיה בשבילי, לשמש תלמיד חכם, ראש ישיבה וגדול הדור כמוהו!" אך הוא נסער ונרגש כולו, השיב לעומתי בדברים מזעזעים: "אותי לא יבלבלו... אותי לא יוכלו לשכנע... אדם שזה לו חמש עשרה שנה מתרוצץ ומעטסק רוב זמנו בגיוס כספים וכו'... ב, אינו נחשב תלמיד חכם אמיתי..."

גם בפעם אחרת, כשתינה צערו על שאנוס הוא להתבטל מלימוד התורה, ומישהו הזכיר לו את דברי חז"ל (מנחות צט) "פעמים ביטולה של תורה זהו יסודה", הגיב בדאגה ובצער כבוש: "וכי פשוט הדבר בעיניכם? הידעת כמה זכויות צריך אדם, כדי שביטולו שלו יביא בסופו של דבר ליסודה של תורה!?"

הרב מפוניבז'

להודות על מה שיש....

הגרי"ז סולובייצ'יק זצ"ל סיפר על הגר"א זצ"ל שנהג לשלוח את תלמידיו שסבלו מעוני נורא, כל ערב שבת לבית החולים המקומי, כדי שיראו בעיניהם שישנם צרות גדולות מעונני... ועי"ז יודו לה' חסדו מכל לבם שלמרות עונים הגדול הרי הם בריאים ושלמים בגופם ובנפשם.

עובדות בריסק

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

סוף-מעשה...

לכבוד "איש לרעהו – סיפורים בני זמננו"

שלום!

אני 'ישיבה-בחור' שלומד בישיבה-גדולה ב"ברכפלד" - מודיעין עילית.

רציתי לשתף אתכם בסיפור שקרה לי ביום שני, כ' אדר א'. יצאתי בלילה לכיוון מכונת חטיפים שממוקמת מחוץ לישיבה. לידי, מול מכונת הפחיות, עמדו שני צעירים שלא היו נראים כל כך דתיים... תוך כדי שאני קונה חטיף, שמעתי את אחד מהם אומר לחברו: "אתה יודע? איבדתי את כרטיס האשראי שלי בתוך המכונה!"

השתלשלות העניינים בהמשך הייתה לפי דעתי 'הזויה-משהו', כשהוא רואה את חבר שלו מוציא כרטיס אשראי על מנת לשלם, הוא אומר "וואו, גם הכרטיס שלי שנאבד אתמול היה בצבע ירוק, וגם שם היה בין הספרות רָצָף של ארבעה אפסים!"

הם סיימו לקנות פחית, ונכנסו לרכב שחנה בסמוך.

או-אז אני מבחין שגם הצעיר הזה שכח את כרטיס האשראי שלו במכונה... הוצאתי את הכרטיס ורצתי לכיוון הרכב. נפנפתי מולם באשראי, והצעיר שישב במושב הסמוך לנהג סימן לי בידו כאומר "עוד מעט".

לא ממש הבנתי את הרעיון של עוד מעט, מה אני אמור לחכות?! הוא לא רוצה את הכרטיס שלו? הוא לא שם לב שאין לו את זה? אבל חिकיתי שם במשך רבע שעה. הם לא חזרו.

לא ידעתי מה לעשות עם כרטיס האשראי. חבר שפגש אותי טען: "בטח האשראי לא שלהם... (על פניו הם היו נראים לי כאלו) לא צריך להחזיר להם אותו". אמרתי לעצמי; בכל מקרה פיספסתי את הערבית בישיבה וצריך ללכת לערבית בבית הכנסת הסמוך ברחוב רבי עקיבא, בנתיים אקפוץ לחדר שלי, אכתוב פתק "השבת-אבידה" ובדרך לבית הכנסת אתלה אותו על המכונה.

* * *

מיד עם סיום תפילת "מעריב", חשתי הרטט של הטלפון, הוצאתי את הטלפון מהכיס וראיתי שמישהו מחייג אלי. עניתי והאיש שמעבר לקו שואל: 'מצאת כרטיס אשראי?'

אישרתי ואמרתי לו שאני ממש ליד - תיכף מביא לו את הכרטיס.

כשזיהיתי שמדובר באחד מאותם שני בחורים שהיו כאן מקודם וכשהוא נתן לי סימן הבנתי שמדובר באדם שאיבד את הכרטיס והוא אחד מאלו שנסעו מקודם ברכב. השבתי לו את האבידה ושמחתי שהייתה לי המצוה הזו שבאה לי בהסח הדעת.

כאשר הכרטיס נמצא כבר בידיים של המאבד הוא "מתודה" ואומר: "כאשר נפנת מקודם לכיוון שלנו, חשבתי שאתה מבקש טְרָמֵפ... מסתבר שמדובר בשני אחים. כאשר ביקשתי, כביכול טְרָמֵפ האח שישב ליד הנהג צינן אותו ואמר לו להמשיך לנסוע... וכעת ראו שניהם שבסך-הכל ביקשתי להטיב איתם.

'טוב שיש אנשים כמוך בעולם!'

'עשית לי את היום!'

מרוב התלהבות העניק לי חיבוק. והלך לדרכו.

* * *

למחרת עברתי שוב ליד המקום עם חבר... כיוון שראיתי את המכונה נזכרתי במה שקרה אמש וסיפרתי זאת לחבר. והוא הגיב: 'וואו! מה אתה אומר? הם סיפרו שנאבד להם אשראי יום קודם לכן? תקשיב טוב: בדיוק ביום ראשון הגיע גיסי לישיבה לבקר אותי. עמדנו ודיברנו ליד מכונת הפחיות, שם מצאתי כרטיס אשראי... חשבתי שזה של בחור מהישיבה. לקחתי את זה איתי וחפשתי בכל הישיבה למי נאבד אשראי אבל לא מצאתי אף אחד. כמעט כבר החלטתי להתייאש ולזרוק את הכרטיס (כדי שלא יוכלו לעשות בו שימוש) ועכשיו אתה מספר לי שאתה יודע מי המאבד!'

ביקשתי ממנו שִׁיָּרָאָה לי את הכרטיס ומה אני רואה? כרטיס בצבע ירוק עם רצף של ארבעה אפסים - בדיוק כמו שהצעיר תיאר באוזני אחיו את הכרטיס שאבד לו במקום.

מכיוון שהיה לי את מספר הפלאפון של הבחור שאיבד את האשראי ביום שני, התקשרתי אליו מיידית וסיפרתי לו שמצאו גם את הכרטיס של אח שלו - והוא מוזמן לבוא ולקחת אותו.

* * *

הוא התרגש מאוד. בקושי יכל לדבר.

'מה אני יכול לעשות בשבילך?' שאל.

'עזוב!' ענית לו 'אני בסך-הכל עשיתי את מה שמוטל עלי לעשות.

'שתבין, אחי!' הוא פירט 'אתה מרגיש שרק החזרת כרטיס אשראי למישהו שאיבד אותו. אבל אתה לא קולט שעשית הרבה מעבר לזה. אתה עשית קידוש-השם גדול, לא חשבתי שעוד יש כאן במקום הזה אנשים כאלו, עוררת בי השראה לדברים טובים!'

רק אז חשף את הפרט המצמרר הבא: הוא גדל בעיר הזו, מודיעין-עילית. לפני שבע שנים פנה עורף השם ישמור ויציל, ובזכות הסיפור הזה נפתח בליבו הפתח לחזור לכור מחצבתו במהרה!

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

אור ישר

אבל כפורים נתגלה שגם בשעת המרידה עצמו, בשעת שאתה לא מסתכל על ה', - הוא יושב מסתכל עליך, גם בשעה שאתה עוזב את הקשר הוא לא עוזב את הקשר, הוא יושב ושופע עליך אהבה

להאהיב את הבורא על נבראיו!

שיחות של מורינו רב דבית מדרשינו שבט הלוי

בפורים מתגלה שה' אוהב את עצם מציאותינו

אהבתי אתכם אמר ה'!

כי רוצה ה' בעמו!

ואהבת עולם אהבתיך!

אנשים שבכל השנה לא רואים עליהם שום אהבה לה' ובפורים הם צועקים שהם אוהבים את ה' האם זה אמיתי או סתם משחק?

ביאור הגילוי של מתן תורה, הגילוי של סליחת חטא העגל, והגילוי של נס פורים, כל אחד מגלה עוד עומק באהבת ה' אילינו.

למה ה' כועס כשחוטאים, האם הוא שונא אותנו - כשאנחנו לא עושים מה שציווה, והוא רוצה על ידי הכעס לשבור את רוחינו? ולמה לא מוזכר כעס רק אצל עבודה זרה?

הרבה חוששים שאם נגלה לאנשים שה' אוהב אותם בכל מצב, זה יביא להם פריקת עול... האומנם?

מה מביא עצבות לאדם? ואיך הגילוי של פורים מביא שמחה לאדם?

בן אדם בטבע הוא שמח או עצוב?

כפורים הם צועקים שהם אוהבים את ה'....

רואים כפורים דבר מעניין, שהרבה יהודים שבכל השנה לא רואים שיהי' להם שום קשר להשי"ת, ושום רגש לדבר שבקדושה, או למשהו רוחני, ובפורים אוחז בהם אור- ובפרט אחרי שקיימו המחייב אינש... נראה ממש שלכם בוער באהבת ה', והם צועקים בכל לבם ונפשם, ה' אני אוהב אותך!... אני רוצה להיות דבוק בך!!! ושרים ורוקדים עם כזה דביקות שנראה שקירבה לה' זהו הדבר הכי טוב בחייהם....

אבל למעשה אנשים שמכירין אותם מכל השנה אומרים שבכל השנה לא רואים כלל שיהי' לו קשר עם השי"ת... שיהי' להם קצת התמסרות לעבודת ה', או שיעשו משהו להיות יהודים יותר טובים, ונראה שכל ההתלהבות הוא כמו משחק, ואינו אמיתי, וסתם רוצה להראות לאחרים או אולי לרמות את עצמו שהוא צדיק וכו'

הנה כדי להבין את התופעה הזו, קצת נתעמק במהותו של פורים, ואולי זה קצת יבהיר לנו מהו הסיבה לכל זה ואם זהו דמיון או יש בזה אמת.

למה להרבות ריעות בגלל שהי' נס?

הנה בפורים קבעו חז"ל בהמגילה, שהדרך איך שיחגגו את החג הפורים, הוא על ידי שנעשה הארבע מצוות החג, שאחד מהם הוא "משלוח מנות איש לרעהו" וכמו שהסבירו חז"ל שעניינו הוא להרבות ריעות.

ולכאורה זה לא מובן כלל, למה בעולם צריכין עכשיו להרבות ריעות? הנה קרה נס גדול – מסכים! ואכן צריכין לשמוח ולהודות ולהלל לה', אבל למה בגלל זה יתחילו לשלוח מתנות, ולמה עכשיו צריכין לעשות איזה "מבצע" להרבות ריעות? זה תמיד דבר טוב לעשות שלום בין אנשים, ולהרבות אהבה בעולם, אבל מה זה קשור לנס? לא מוצאין ענין כזה אצל שום מועד אחר, שבגלל שמחה על נס יעשו משהו להרבות ריעות!

תמיד כל המצוות של החג מבטאים את ההודאה לה' על הנס, בפסח אוכלים מצה בגלל שעל ידי נזכור מה שאכלו אבותינו במצריים, בחנוכה מדליקין מנורה שזה מזכיר את הנס שמן, אבל פה איפה נכנס הענין של להרבות ריעות בהתמונה? אלא מוכרח שמצווה זה מבטא משהו ממהותו ותוכנו של היום וכמו שיתבאר?

למה דוקא בפורים קיבלו את התורה מאהבה

הנה במסכת מגילה דורש רבא על הפסוק "וקיבלו היהודים על אשר החלו לעשות" קיבלו מה שהחלו כבר, דהיינו שהדר וקבלו את התורה מאהבה, שאצל מתן תורה קיבלו את התורה בכפי', ופה אצל פורים הי' קבלת התורה מאהבה.

וגם זה צריכין להבין למה עכשיו פתאום החליטו כל היהודים כן! אנחנו רוצים את התורה! ואנחנו רוצים לקבלם! ה' כבר עשה להם הרבה נסים, הוא הוציא אותם ממצרים, הוא דאג להם ארבעים שנה באהבה, אבל עדיין לא רצון לקבל את התורה מכל לבם, והי' נצרך כפי' על זה, דוקא פה אצל הנס פורים החליטו - אנחנו כל כך אוהבים את ה' שאנחנו רוצים בכל ליבנו לקבל את התורה! ובזה צריכין להתעמק מה הביא אותם דוקא אצל נס פורים לקבל את התורה מאהבה?

והנה כדי להבין את הקבלת התורה בפורים, הבה ונתעמק בה"אשר החלו לעשות" - במתן תורה, ובזה נבא להבנה עמוקה יותר במהותו של ה"הדר קבלו".

לפני מתן תורה לא הי' קשר בין ה' לאנשים למטה

"וירד ה' על הר סיני אל ראש ההר וכו' וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמר וכו'!" הנה רגע גורלית זה בהסטורי' שניה את כל ההתייחסות של הבורא לנבראיו! שבששת ימי בראשית ה' ברא עולם עם אנשים, אבל לא הי' לו באמת קשר אישי עם עולמו ונבראיו שהוא הי' בשמים, והארץ לבני אדם, בלי שיהי' איזה קשר ואיזה ייחס בין העליון להתחתונים.

כמובן הוא לא עזב את העולם ח"ו, הוא השגיח על העולם, הוא דאג שיהי' משפט וישרות בעולם, ואנשים לא יוכלו לעשות מה שרוצים, אבל לא בגלל שבאמת איכפת לו מה שדרי מטה עושים, רק בגלל שיהי' סדר וקביעות, שהאנשים לא יהרסו את הבריאה, והעולם יוכל להתנהג על מי מנוחות.

במתן תורה ה' עשה קשר עם עמו אהובו

אבל במתן תורה עלה ברצונו רצון שיהי' לו קשר עם אנשיו למטה, ובחר לו עם אחד שזהו עם ישראל, זרע אברהם אהבו, ובחר שאתם יהי' לו קשר, כדוגמת קשר של נישואין, עד שממש איכפת לו, ונחוץ לו שהם יהיו מקושרים איליו, וכמו שאומר דברים מפורשים "אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים "ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי".... והייתם לי סגולה מכל העמים וכו'"

והחליט שהדרך איך שהעם זה יבטא את הקשר איליו יהי' על ידי "שמוע תשמוע בקולי" דהיינו על ידי שישמרו את תורתו, ואם יעשו מצוות זה ישמח אותו, ויעלו איליו לנחת רוח, ואם הם יעשו עבירות זה כביכול יפריע לו, ויכעיס אותו, שאף שהוא אין סוף, שלם בתכלית השלימות ולא חסר לו כלום, ומה איכפת לו מה שקרוצי חומר עושים, ומה משנה לו אם כן מצייתים לו או לא, אבל בגלל שהוא החליט ליכנס אתם בכרית של אהבה, כביכול איכפת לו אם הם לא מחזירים איליו אהבה, ובורחים מהקשר.

כעס אצל ה' רק אצל לעבודה זרה

לכאורה ישאל האדם האם זהו כל מתן תורה, דיבורי אהבה מה' לעמו... אי אפשר להתעלם מהפסוקים אחרים, הוא אכן אמר והייתם לי סגולה מכל העמים, אבל הוא גם אמר ואם לא תשמעו לי.... הוא גם אמר שאם לא תתנהגו טוב וחרה אף ה' בכם, אף

בעשרת הדברות הוא קורא את עצמו כי אנכי ה' אלוקיך קל קנא?..... יש פרשיות שלימות של תוכחה וקללות....

על זה מלמדינו רבינו הרמב"ן יסוד גדול, **שלא תמצא בכל התורה המושג של כעס אצל השי"ת, רק כשהיהודים עובדים עבודה זרה, כל התוכחה, וכל הקללות, הכל כתוב שם שזהו על החטא של עבודה זרה, בגלל שכעס אצל ה' אינו כמו אצל בן אדם, שזהו שאדם רוצה להראות לחבירו שהוא חזק יותר ממנו, והוא רוצה לינקם בו חס ושלום, רק כעס אצל ה' הוא ביטוי של עומק אהבתו אליך, שכואב לו כל כך כשאתה עוזב את הקשר אתו.**

שה' אומר לנו אני כל כך אוהב אתכם, אני כל כך רוצה את הקשר אתכם, **אני מתחנן אליכם אל תלכו ממנו, אל תצאו מהקשר אתי, ואם תצאו ממנו זה יפריע לי באופן אישי, שאני רוצה את הקשר, נמצא שהכעס רק מבטא את עומק הקשר!**

כביכול כמו בעל שמבקש מאשתו שלא ילך לזנות עם אחרים, ואומר לה שיעשה כל מה שיכול שהיא תחזור אליו ותשאר מקושר אליו, שזה בוודאי לא כעס עליי, **אלא הפוך זה מראה על עומק אהבתו אליי, ועומק הקשר שיש לו אליי שממש אי אפשר לו בלי הקשר אתה, ויעשה כל מה שביכולתו שהקשר יחזיק מעמד.**

ולכן דוקא עבודה זרה מעורר אצל ה' כעס, שבגלל זה שאנחנו סגולתו, והוא עשה אתנו ברית של אהבה, וכשהיהודי הולך לעבוד אלוהים אחרים, זה מבטא שהוא עוזב את הקשר, **וזה מעורר אצל ה' כעס, כעס - היינו רצון חזק שלא תעזוב!**

וזהו לשונו הקדוש על הפסוק בעשרת הדברות לא תשתחוה להם וכו' כי אנכי ה' אלוקיך קל קנא אומר בזה"ל: ולא נמצא בכתוב בשום מקום שיבא לשון קנאה בשם הנכבד כי אם בענין עבודה זרה בלבד וכו' וכן אמרו במכילתא "בקנאה אני נפרע מעבודה זרה אבל חנון ורחום בדברים אחרים", ולפי דעתי כי יזכיר קנאה בעבודה זרה בישראל בלבד, וטעם הקנאה כי ישראל סגולת השם הנכבד אשר הבדילם לו כאשר פירשתי למעלה, **והנה אם העם שלו משרתני פונים אל אלוהים אחרים, יקנא השם בהם כאשר האיש מקנא באשתו בלכתה לאחרים, ובעבדו בעשות לו אדון אחר.**

כעס היינו - למה אתה עוזב אותי אני כל כך אוהב אותך

מבואר בדברי הרמב"ן שעונש אצל השי"ת אינו שהוא רוצה לנקום בנו על זה שמרדנו בנו, וכעס אינו דרך איך לשבור את רוחנו, **הפוך כעס אצל ה' מבטא תקווה, זה מבטא שהגם שאתה עשית עבירה, ה' לא מתייאש על הקשר, וזה כל כך מפריע לו שאתה עוזב את הקשר, שהוא יעשה כל מה שהוא יכול שתחזור אליו.**

ולכן אכן לא מוצאים הלשון של כעס רק אצל עבודה זרה, שזהו מה שמכעיס אותו, **מה שמכעיס אותו אינו על מה שמרדת בו, ולא עשית מה שהוא ציווה, מה שמכעיס אותו הוא העבודה זרה שבהחטא, שבכל חטא מונח בזה עבודה זרה - שיהודי חושב שהוא ימצא לעצמו תענוג בדברים אחרים.**

וזה מה שמכעיס את ה' **למה אתה יוצא מהקשר אתי? למה הלכת לחפש כח אחר ומקור אחרת לשאוב את החיות שלך, ואת התענוג שלך? כלשון הנביא ירמיה': מה מצאו אבותיכם בי עול כי רחקו מעלי וילכו אחרי ההבל ויהבלו? איך לא הבנת שכל התענוגים שיש הם דברים ריקים, ותענוג אמיתי לא תמצא רק אצלי!**

זה ה' הגילוי של מתן תורה שה' אוהב אותנו ורוצה קשר אתנו, **ואיכפת לו שגם אנחנו נחזיר אליו אהבה, והוא רוצה כל כך קשר אתנו, שאם נעזוב את הקשר, זה ממש יכעיס אותנו, שכביכול זה מאוד נוגע לו בנפשו שנהי' מקושרים אליו.**

גילוי של חטא העגל שגם אחרי החטא הוא מחכה עלינו

והנה מיד אחרי הר סיני, נכשלו ישראל בהחטא החמור החטא העגל, שעליי אמרו חז"ל שזהו כמו כלה שזנתה בתוך החופה, שכיוון שהמתן תורה ה"י כמו חופה, שהתייחדנו עם ה' באהבה, כמו קשר שבין איש ואשה שהוא אני לדודי ודודי לי, כל אחד אומר שאין לי כלום חוץ ממך, ואני כל כולו נאמן באהבתי אליך, אז **כשהיהודים לקחו לעצמם אל אחר, ואמרו על עגל של זהב אלה אלוהיך ישראל, זה ה"י כזנות, ונישואים עם אשה אחרת ח"ו, שהם לא היו נאמנים באהבתם עם ה', וכמו שאומרים חז"ל עלובה כלה שזינתה בקרב חופתה.**

אבל עם כל זה ראינו שאחרי חטא העגל אחרי שמשעה עורר את האהבה העמוקה שיש מה' לעמו, ה"י "ויאמר ה' סלחתי כדבריך", שזה מגלה לנו עוד שלב בהקשר - שהקשר הוא כל כך עמוק, שגם אם היהודי מפסיק את הקשר עם ה', והוא הולך לו ליקח חיות ממשוהו אחר, **אבל מצדו יתברך הקשר לא נגמר, וה' עדיין מחכה לו, ואחרי ששב בתשובה ה' מוכן לקבלו, בגלל שמצידו לא השתנה**

כלום, ומוכן להמשיך עם הקשר אתו.

אחשורוש חשב שה' עזב את עמו רח"ל

והנה כל זה הוא הגילוי של מתן תורה, והגילוי של סליחת חטא העגל, עכשיו נעבור להדר וקבלוה מאהבה, ולהבין את זה קצת נלמוד מה שחז"ל מספרים לנו מה הי' מטרתו של אותו סעודה גדולה של אחשורוש, הגמרא מספרת שאחשורוש הי' לו חשבון שהשבעים שנות הגלות הסתיימו כבר, וכשראה שה' עדיין לא גאל את עמו, הוא עשה סעודה באמרו שכנראה ה' התייאש על העם שלו, שאין מה לעשות אתם....

וכל התכנית האלוהית שהי' לו שהם יהיו הממלכת כהנים וגוי קדוש, והוא ישרה את שכינתו בתוכם, והם יהיו לו לעם והוא יהי' להם לאלוקים, לא הצליח ח"ו, והוא מנתק את הקשר אתם, ועוזב אותם בגלות בין האומות, וזהו.

בגלל שנהנו מסעודתו של אותו רשע הוא די לחייב כלי'

והנה מבואר בגמרא במגילה שתלמידי ר' שמעון בן יוחאי שאלו אותו שאלה גדולה למה נתחייבו ישראל שבאותו הדור כלי'? הלא לפני שהגזירה התבטלה הי' גזירה נוראה על כל עם ישראל להשימך להרוג ולאבד את כל היהודים? איך ה' נתן להרשע הזה לעשות גזירה כזו? ואמר להם ר' שמעון בר יוחאי בגלל שנהנו מסעודתו של אותו רשע.

ולכאורה זהו פליאה עצומה להנות מסעודה של אותו רשע - די לחייב את כלל ישראל כלי'? הלא הם לא עברו שם על שום חטא כמבואר בגמרא שגם הי' שם אוכל כשר, ואם כן בטוח שלא הי' שום שום איסור.

הליכה לסעודה הוא בגידה בהיסוד של תורה ומצוות - הקשר

והגם שזה לא דבר הכי טוב לעשות לחגוג עם גויים, ובפרט כשהוא עשה זה בגלל שהוא שמח שהיהודים ישארו בגלות, אוקיי אז הם לא עשו לפנים משורת הדין וכן הלכו.... אבל בגלל זה לחייב כלי'? האיך יכולין לחייב כלי' בזמן שה' אף פעם לא אסר את זה באופן מפורש?

אבל לפי דברינו זהו מובן מאוד שבזה ששמחו בסעודתו הראו בזה שאין להם בעיא על מה שה' אבד את הקשר אתם ח"ו, וטוב להם ככה, וזהו הבגידה הכי גדול ששייך, שאם לא הי' איפכת להם כשנראה שהקשר נפסק, זה מראה שבאמת אין שום קשר רגשי מצידם, ואולי הם עשו תורה ומצוות ולא עברו על שום הלכה בשולחן ערוך, אבל היסוד של תורה ומצוות - שזהו הקשר ואהבה עם ה', והנאמנות המוחלטת כמו אצל איש ואשה, זה לא הי' להם! ואם כן מובן למה זה הכעיס את ה'.

ה' הציל את עמו באמצע שהם בגדו בו

ועכשיו בא נעיין בהסיפור של המגילה, הנה כל הדרך איך שנתבטל גזירת המן הלא הי' על ידי אסתר המלכה, שהיא היתה מי שקראה את המן והמלך אחשורוש לסעודה, ושם הכריזה שנמכרנו אני ועמי על ידי המן הרע הזה.... שלבסוף הביאה לתלווה על העין, וכל הדרך איך שאסתר הגיעה כלל למעמדה כמלכה, הי' בגלל שושתי לא הגיע להסעודה, כשאחשורוש קראה לו, ובוודאי הכל הוא בידי שמים, שה' סיבב שושתי לא יגיע כרפואה קודם למכה, שכשיהי' הגזירה אסתר יבטל את זה.

עכשיו בא נתבונן מתי זה הי'? מתי הרגו את ושתית? הלא זה הי' באמצע הסעודה! באמצע הסעודה, באמצע שהיהודים העידו שאין להם קשר לה' רח"ל, ואז באמצע המרידה הכי גדולה באמצע הפניית עורף של היהודים לה', גם אז הראה ה' אהבתו לעמו, וסיבב סיבות שיהרגו את ושתית, להכין את ישועתו של ישראל!

בפורים נתגלה שאהבת ה' לעמו לא תלוי בשום סיבה

במילין אחרות במתן תורה נתגלה שה' אוהב את עמו ורוצה קשר אתם, אצל החטא העגל נתגלה שגם שמתרחקים הוא תמיד יושב ומחכה, ועושה כל מה שיכול שעוד תחזור להקשר, אבל בפורים נתגלה שגם בשעת המרידה עצמו, בשעת שאתה לא מסתכל על ה', - הוא יושב מסתכל עליך, גם בשעה שאתה עוזב את הקשר הוא לא עוזב את הקשר, הוא יושב ושופע עליך אהבה, ומטיב לך, ועושה דברים להציל אותך.

שאהבתו לעמו הוא כל כך חזק, הוא קשר נצחי שלא תלוי בשום דבר, וגם לא תלוי בכך אם אתה מעוניין בקשר אתו, ומחזיר אהבה אליו, שגם בשעת שהיהודים אמרו והעידו שהם שמחים שהקשר עם ה' התנתק, גם אז ה' אהב אותם והטיב להם.

ימי הפורים לא יבטלו

ידוע שהגמרא אומרת שלעתיד לבא כל המועדים יהיו בטלים חוץ מפורים, והנה הרשב"א מגדולי ראשונים מסביר בשו"ת שלו [סימן צ"ג] שבוודאי הכוונה אינו שהתורה ישתנה, שהלא זאת התורה לא תהא מוחלפת, רק הכוונה הוא וז"ל שעל כל המועדים לא הבטיח עליהם יתברך שלא יגרום החטא ביטולם באחד מן הזמנים, וכמו שכתוב שבת ה' בציון מועד ושבת, **אבל בימי הפורים הבטיח דכתב לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסיף מזרעם!** ע"כ

מבואר דברים ברורים מחד מרבותינו הראשונים(!), שאור של פורים והגילוי של פורים לא תלויים כלום במצבינו, וגם אם היהודים יחטאו פורים לא יבטלו! **שהאור של פורים מגלה את האהבה העמוקה, את האהבה שלמעלה מטעם ודעת, שלשם לא מגיע שום חטא! ושם הקשר שבין ה' לעמו תמיד קיים!**

להגיד שה' אוהב אותך בכל מצב מביא פריקת עול?

הנה יש הרבה אנשים שטוענים ואומרים שאכן הכל אמת, ואהבת ה' לעמו הוא אהבה נצחית, ובלתי תלוי בדבר, זהו אהבה שלא נפסק בשום מצב, ובשום מקום, אבל אסור להגיד את זה, אסור לספר את זה, אין דורשין בזה ברבים... בגלל שזהו סכנה, **שברגע שיהודי ישמע - שגם אם הוא יעשה החטא הכי גדול, אהבת ה' איליו לא ישתנה כלל, אז מיד אחרי שישמע את זה הוא ילך ויעשה כל העבירות שבעולם....** וכי מה יעכב אותו, הלא בין כך ה' אוהב אותו.....

עכשיו לפני שעוד נדון בדבריהם, ראשונה נראה מה קורה במציאות, ולא מה שהמח שלהם אומר שה' קורה, כלל ישראל בזמן אחרשוש ראה בדרך הכי גלוי שבזמן שהם בגדו בה', בזמן שהם השתתפו בסעודה של אותו רשע, שזהו הלא הבגידה הכי גדול ששייך, והם ראו איך שבאותו הזמן אהבת ה' אליהם לא השתנה כלל, ואהבתו אליהם קיים כמאז, ולפי **דברי האנשים האלו ברגע שהם היו מכינים את זה, הם היו צריכים לעזוב כליל את הכל, ולעשות את כל העבירות שהלא בין כך ה' אוהב אותו....**

אבל בפועל לא זה מה שקרה בפועל **הם התאהבו עם ה' עם כזה אהבה....** הם הגיעו למדרגה יותר גבוהה מקבלת התורה, הם קיבלו את התורה מאהבה!!!

ויש בזה גם עומק נפלא, **שבעצם בן אדם בריא לא רוצה לבגוד, הוא לא רוצה למרוד בקונו ויוצרו, כל הסיבה הוא שכן אדם מורד הוא בגלל שהוא לא שמח עם עצמו, הוא לא מרוצה עם עצמו, הוא לא אוהב את עצמו, שלכן הוא מנסה לתפוס תענוגים שמחוצה לו, תענוגים שיש בצד הקליפה, אבל ברגע שהיהודי מבין שאהבת עולם אהבתך, והוא שומע איך ה' אומר לנו אתה אוהב ורצוי אצלי, אתה כמו שאתה מעלה כי תענוג בעצם מציאותך, אז בדרך ממילא הוא יאהב את ה' בחזרה.**

וכשהיהודים באמת הבינו והרגישו על לבם איך שאהבת ה' אליהם הוא לעצם מציאותם, בלי שום סיבה צדדית, זה אינו בגלל מעלה מיוחדת שיש להם, שגם בשעה שלא הי' להם שום מעלה, וכשחגגו בסעודתו של אחרשוש גם אז הראה להם אהבתו, וכשהבינו את זה אז בדרך ממילא ברחו לחיק אביהם שבשמים, ואמרו **אנחנו רוצים תמיד להיות קשור אליך! ואנחנו מקבלים את תורתך באהבה!**

הצועקים ה' אוהב אותך זה לא משחק

ולכן בפורים אנשים שגם בכל השנה לא רואים אצלם שום קשר להשי"ת, או שיהי' להם התמסרות לעבודת ה', אבל בפורים פתאום הם אומרים שהם אוהבים את ה' בכל לבם, ולפי **דברינו זה לא משחק, זה אמיתי!** שהגם שבכל השנה הם לא עובדי ה', והם לא מרגישים שיש להם קשר עם ה', אבל בפורים מתגלה להם ההבנה שאהבת ה' אליהם לא תלוי בשום דבר, הוא אוהב **עצם מציאותם העצמית, ולכן באופן ממילא הם מרגישים אהבה גדולה להשי"ת!**

בפורים מתגלה שכל היהודים שווים מצד עצם מציאותם

ובזה יכולין להבין מה שרואים שבפורים נופלים כל הגדרים וכל החילוקים בין אנשים נופלים, **כולם אוהבים אחד את השני, ויש גילויי אהבה בין אחד לשני שלא נמצא בכל השנה, ויכולין לחשוב שזה אינו אמיתי וסתם משחק....**

אבל המבין מכין שזהו תוצאה מההבנה הפנימית של פורים, של גילוי עצם היהודי, עצם הקשר שיש בין ישראל לה' שלא תלוי בכלום, שבנקודה הזו כולם שווים, ולכן באופן ממילא כולם אוהבים את כולם, שכל מה שמחלק בין אנשים, ובן אדם אחד לא מתאים לו לחיך לשני, או להגיד לו שהוא שמח לראות את פניו.... הוא בגלל שהוא חושב האריך אני יחיך איליו, איליו הלא אני חכם גדול, אני עשיר גדול.... אני צדיק גדול... ולמה אני יחיך להבן אדם הפשוט הזה שלא מגיע לקרסולי... ואם אני מחיך

איליו אני מבטל את כל עצמיותי – שהוא שאני חכם, ואני אומר בזה שאני באותו מדריגה כמוהו.

אבל בפורים מתגלה איך שעצם מציאות היהודי אינו המעלות שלו... אינו החכמה שלו... רק עצם מציאותו, שבזה ה' משתעשע, זהו מציאותו, וזהו זהותו, והלא מצד זה כולם שווים!

ולכן מבינים שדוקא בפורים יש את המצווה של משלוח מנות כדי "להרבות ריעות!" שדוקא פורים שבו מתגלה עצם מציאותו הטוב של היהודי, זהו הזמן לעורר אהבה בין אנשים, מאחר שכל הגדרים שמחלקים ביניהם נופלים!

ובכלל כשמבינים שה' אוהב כל יהודי באשר הוא, גם אני יאהוב כל יהודי באשר הוא!!!

עצבות רק כשאדם מתכחש לעצמו והוא לא מרוצה מעצמו איך שהוא

שלכן רואים איך שכולם שמחים בפורים, גם הבני אדם הכי עצובים, שבכל השנה לא רואים שום חיוך על פניהם, בפורים הם יהיו שמחים!... **שכן אדם בעצם בטבעו אוהב את עצמו, והוא שמח ומרוצה מעצמו**, כך ברא ה' את האדם שהוא יאהוב את עצמו.

כל העצבות מגיע רק מזה שכן אדם לא יכול להיות מה שהוא באמת, הוא לא יכול להיות טבעי, הוא צריך להיות משהו אחר, שבמשך שנותיו הרבה שברו את רוחו, ונתנו לו את ההרגשה שהוא כמו שהוא הוא מוזר, הוא לא טוב.... **והדרך היחיד שהוא יהי מקובל בין אנשים, כדי שיהי לו חברים, הוא צריך לעשות מה שמקובל לעשות, מה שכולם עושים, ורק ככה הוא אדם טוב.**

שלכן כל חייו הוא חי במשחך - איך ליראות כמו הבן אדם שתובעים ממנו להיות, לכן הוא לא יכול להיות שמח, שהלא הוא לא יכול להיות את חייו עצמו, הוא צריך לשחוק במשחך... אבל בפורים מתגלה ליהודי שהעצם שלו הוא טוב, **כן אתה הגוף שלך, הנשמה שלך, וכל התכונות הנפש שלך, ה' אוהב אותך בדיוק איך שאתה, ומשתעשע עם עצם מציאותך**, לא בגלל שיש לך מעלה כזה, או אתה עושה דבר זה, שפורים גילה לנו שאהבת ה' אילינו הוא לא בגלל איזה סיבה, רק עצם מציאותך אהוב לפני ה'! ולכן בן אדם חוזר למצבו הטבעי הוא מתחיל לאהוב את עצמו ואת חייו איך שהוא באמת, ובאופן ממילא הוא שמח, **שכן אדם באופן טבעי, אם הוא לא מתכחש לעצמו הוא שמח!**

תפילות בפורים מבקשים על נפשי בשאלתי

רואים מדי שנה בשנה שמתקבצים מניינים בפורים, להתחנן ולבקש ולפעול ישועות גדולות... מאחר שפורים הוא עת רצון גדול, כמו שגילוי לנו הצדיקים, והרבה פעמים יש את ההרגשה ש - הנה הם מצאו עוד דרך איך לפעול ישועות, יש כבר יום נפלא ומרומם, **והם מיד משתמשים בזה איך לקבל משהו מזה, ואיך להצמיח מזה ישועות....**

אבל כפי שאנחנו אומרים זהו לא ממש מופרך שהלא פורים הוא הזמן שיהודי מבין איך שה' אוהב אותו באשר הוא, והוא משתעשע עם עצם מציאותו, וזהו אכן הזמן לבקש אבל לא כדי צו אויספוע'לן, רק זהו **"נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי" אנחנו מבקשים על נפשותינו, אנחנו תמיד רוצים להרגיש בנפשותינו אהבת ה' אילינו**, כבקשת אסתר המלכה אם על המלך טוב.... וטובה אני בעיניו.... זהו בקשת כל יהודי שתמיד ירגיש איך שטובה אני בעיניו יתברך, וכל הבקשות שמבקשים הוא אכן בגלל זה, שבגלל שמבינים כמה שהוא אוהב אותנו, חושבים הלא בוודאי הוא רוצה ליתן לנו כל טוב.... **אבל צריכין לזכור שהעיקר הוא הנפשי בשאלתי....**

מה הם ה"חיובים" של פורים

הייתי פעם במונית והנהג היי יהודי של סעודת אחשוורוש.... תינוק שנשכה, שלא זכה לקבל חינוך יהודי, ולא ידע כלום מה זה להיות יהודי, והי לפני פורים, ושאל אותי תסביר לי, **מהו החג הזה פורים, מהו עניינו, מה אתם מצווים לעשות ביום הזה?** והתחלתי לחשוב ולמצמם את מחשבתי איך להסביר ליהודי, שלא יודע כלום על יהדות, ובוודאי לא על פורים ואני צריך להסביר לו מהתחלה מהו פורים.

וכשהתחלתי להסביר לו, התחלתי לראות היופי הנפלא של החג ומצוותיו, שאצלנו כל המצוות הוא כבר מצוות אנשים מלומדה, ולא מבינים מה זה אבל כשהסברתי את זה למישהו מבחוץ התחלתי לראות מה יש בו.

בתחילה יש מצווה שכל הקהילה מתקבץ ביחד בתוך הבית מדרש, ושומעים ביחד סיפור נפלא, שקרא עם עמינו לפני בערך שלש אלפים שנה, איך שהי אדם רע ושמו המן שרצה להשמידנו, ובסוף תלו אותו על עץ שהוא בעצמו עשה כולם מרוכזים

בשמיעת הסיפור, ומתפעלים כל שנה מחדש איך שה' לא עזב את עמו, ובדרכים נפלאים הוא הציל אותם מיד אויביהם.

ואז יש עוד מצווה אתה חושב על איזה אוהב וידיד הקרוב ללבך, ואתה שולח לי מתנה, איזה אוכל קצת יין..... אבל לא בגלל שאין לו מה לאכול, והוא צריך להאכול, אלא סתם בגלל "להרבות ריעות" לחזק את הידידות, **שכשכן אדם מקבל מנה מחבר הקרוב ללבו, הוא מרגיש טוב ואהוב, וה' פשוט רוצה להרבות אהבה, שיהי' יותר אהבה וקשר בין היהודים, ונחי' חיים של אהבה ושלו.**

אחרי זה יש עוד מצווה מתנות לאביונים אתה פוגש עני מאומלל שאין לו כלום, אין לו אוכל להשביע את נפשו, יש מצווה לשמח אותם, ולא זה סתם - שאם אתה רואה עני שאין לו לאכול, אז תהי' איש טוב ותעשה מעשה חסד, ותרחם עליו, ותתן לו רק ה' רוצה שכל היהודי יעשו בעצמו את הפעולה הזו של רחמנות, ולדאוג באהבה על בן אדם שלא מכירים, להשביע את נפשם הרעבה, ולשמח את נפשם הנשבר, וכל יהודי חייב ליתן כסף לעני, וזהו מצוות מתנות לאביונים כל היהודים הולכים ומחפשים איזה עני ליתן לו.

אחרי זה חוגגים את החג יושבים ואוכלים ושותים, משפחה ומשפחה עיר ועיר, חוגגים ושמחים ומתוועדים ביחד, עם שמחה הפורצת גבולות!

וכל זה הם כבר החובות והחייבים שעלינו לעשות....!

התבוננתי איזה חג נפלא יש לנו! איזה מצוות נפלאות, מביאים אחדות ועונג עילאי לעולם, משמחים את הלב ומשיבת נפש.

הוצאות הגליון נתנדב לעילו
נשמת שרה רבקה בת אברהם
אליעזר שיא"צ שלה חל בפורים

**העלון מתפרסם מדי
שבוע בשבוע באתר
לדעת**

הערות למערכת:
ohryushur@gmail.com

הדלקת נרות: 17:32

יציאת השבת: 18:23

רבינו תם: 19:06

ע"פ אופק תל אביב
ט"ז באדר ב' התשפ"ב

טוב לחסות בה'

780

גזירות בזמן השמחות

צו התשפ"ב

נמצאים אנו בימים מיוחדים ונעלים, ימים שיש בהם המון שמחה, ולעיתים האווירה סוחפת ויכולה לגרום לקלות דעת ופגיעה איש ברעהו. אמר הגאון הגדול, הרב גרשון אדלשטיין שליט"א, "לעיתים יש אנשים, שכאשר מגיעים ימי שמחה כפורים, הם מחפשים לצער ולהשיב מנת אפיים לאדם שציער אותם במשך השנה. הם עושים ממנו בדחנות או שכותבים עליו דבר לא יפה. אך אני אומר לכם, כי המציאות מראה כי כל אלו שעשו זאת בעיקר בפורים – נענשו בצורה איומה, בצורה משונה מאד. מפני שימים אלו, ובפרט פורים, הוא זמן של אהבת הבריות, משלוח מנות איש לרעהו, 'אורה ושמחה וששון ויקר'.

לפנינו מעשה מדהים שסיפר הגאון רבי צבי יהודה אדלשטיין שליט"א, בנו של מרן הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל: "אברך יקר וחשוב מבאי ביתו של מור אבי, רבי יעקב זצ"ל, הרגיש שיש לו עיכוב גדול בחיים.

ב"ה הוא זכה לכמה ילדים, אך מאז הוא מתפלל לזכות לעוד ילדים נוספים, אך משום מה כבר מספר שנים שנוצרה הפסקה. כבר שנים רבות שעצם ה' מלדת, וכי הם אינם יודעים מדוע משמיים נוצר עיכוב, שהרי הם מאד רוצים משפחה גדולה ומבורכת, כאמור: "בניך כשתילי זיתים סביב לשולחנך".

בצר לו, עשה האברך את דרכו אל מו"ר אבי, רבי יעקב זצ"ל, בחיי חיותו ושאלו מה עליו לעשות. אבא היה שומע אותו ומשיב לו: "אל תעשה שום דבר, הדברים יסתדרו באופן טבעי ב"ה!".

כתלמיד נאמן, ציית האברך לרבו, אך הישועה התמהמהה מלהגיע. האברך לא התייאש והמשיך לבוא אל אבי כמה וכמה פעמים, ובכל פעם השיבו רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל באותה לשון: "אל תעשה שום דבר, הדברים יסתדרו באופן טבעי ב"ה!". בינתיים, חלף הזמן, האברך עדיין לא נפקד, ואף מורנו רבי יעקב אדלשטיין נפטר אל בית עולמו.

והנה, לקראת סוף שנת הפטירה של אבינו זצ"ל, התגלה הוא אל האברך היקר בחלום הלילה. "יהודי יקר, פנו הוא אליו במבט מרחם, "אם תרצה לזכות בעוד ילדים, עליך ללכת ולפייס את התלמיד חכם ---- אלא, שתעשה זאת על ידי שתיגש לבני צבי יהודה, ותבקש ממנו שיסדר לך את הפיוס עם אותו תלמיד חכם".

האברך התעורר ותמה האם מדובר בחלום אמיתי, או שכידוע – 'חלומות שווא ידברו'.

"האברך ניגש אליו וביקש שאתייחס לחלום", מספר רבי צבי יהודה, "אמרתי לו כי באופן אישי אינני אדם של חלומות, ואף אינני מאמין בחלומות כלל. אך כאן, כיוון שבחלומי אמר מו"ר אבי את שמי בצורה ברורה, ואף שלח אותך לתלמיד חכם פלוני שאני מכיר, מוכן אני להתייחס לחלום ולנסות לעזור לך, למרות שידוע אני כי בדרך כלל 'חלומות שווא ידברו'".

האברך סיפר לי הוא מכיר את אותו תלמיד חכם שרבי יעקב אמר לו בחלום, אך הוא לא זוכר איזו פגיעה או מילה לא יפה שאמר לו אי פעם. "ניגשתי אל אותו תלמיד חכם", ממשיך רבי צבי יהודה אדלשטיין לספר, "וביקשתי ממנו בשמו של אבי שישלח לאותו אברך על פגיעה שכנראה פגע בו. התלמיד חכם התפלא והשתומם במה מדובר, שכן הוא לא זוכר איזו פגיעה או חוסר כבוד שהיה ביניהם אי פעם. ביקשתי ממנו שינסה למצוא איזה פגיעה הכי קטנה שהיתה ביניהם, והוא עמד ואימץ את מוחו. התלמיד חכם חשב וחשב עד שנזכר... – המשך בעמוד 3 –

לרפואה. פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחלי בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה. אייל רפאל בן שרית שרה. דביר בן רויטל.

זיווג הגון: דניאל ולירן בני אורנה, ניר בן ציפורה.

לידה קלה: רעות בת רויטל.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה. הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן גליה. פרחת בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירון ספיר ספאחי בת לאה. עליזה בת מזל טוב מלכא. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנתס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרה בת קמר. גלילי הכהן בן כוכבה.

לע"נ יאיר
כהן בן מיכאל
ושרה
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת
האשה היקרה
אסתר כפיר
בת מזל
ת.נ.צ.ב.ה

"פתחו לי פתח כפתחו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם" – שאל אחד הצדיקים קושיה עצומה: "היה צריך להיות כתוב שאם האדם יפתח פתח קטן, אף כפתחו של מחט, אזי הקב"ה יקח את הפתח הזה ויגדיל אותו לפתח גדול. את המאמץ הקטן שהתחלת, הוא יגדיל ויעצים. אך לא כתוב כך. אלא, שאם האדם יפתח פתח קטן, הקב"ה יפתח פתח אחר, חדש לחלוטין, כפתחו של אולם – "ואני אפתח לכם פתח (חדש) כפתחו של אולם".

מדוע בורא עולם יפתח פתח חדש אחר שהאדם כבר פתח במאמצו פתח קטן לכבודו? אלא אמר אותו צדיק דבר עוצמתי: בורא עולם רוצה ללמד את האדם כי 'הגזירה – אמת, והחריצות – שקר'. עליך לעשות השתדלות קטנה כי זה נדרש ממך, אך הישועה, ההצלה – תבוא לך מפתח אחר לחלוטין שבורא עולם יצר לך בעצמו. לכן: "פתחו לי פתח כפתחו של מחט", תעשה השתדלות קטנה מצידך, אך דע לך, כי "ואני אפתח לך פתח כפתחו של אולם", אושיע אותך בישועה מפתח אחר לחלוטין שלא דמיית.

את המעשה המדהים הבא סיפר הגאון ר' שמעון שפיצר שליט"א: "היה זה לפני שנתיים בדיוק, בחורף התש"פ, ב'קרית יואל' שב'מונסי'. בקהילה ישנו יהודי יקר המתאר את סיפורו: "עובד אני לפרנסתי בחנות נעלים במונסי", פתח אותו יהודי וסיפר, "כשרווחי מצומצמים ביותר, ובקושי רב מכסים את הוצאות ביתי. בתי התארסה בשעה טובה ועמדה לפני חתונתה.

לא היה לי מהיכן להשיג את הוצאות הנישואין, ולכן, החליטו חבריי שידעו על מצבי לערוך מגבית עבורי, כשכל אחד מנסה להשיג מהסובבים אותו

סכום כסף גדול שיעזור לממן את החתונה וההוצאות הרבות. שמחתי עד למאד והרגשתי רגוע. המגבית החלה, אך מהר מאד התגלתה כאכזבה גדולה שלא כיסתה מאומה. הבנתי שמשם לא תגיע לי הישועה, והחלטתי ללכת לעשיר גדול בקהילה שלנו. כולם יודעים שיש לו לב רחב ורחמן, ואף לקחתי עימי אדם בעל כישרון דיבור שיעשה בשבילי את העבודה. נרגעתי והרגשתי שהנה כעת תגיע הישועה. נכנסנו אליו, דיברנו בכל צורה והצגנו את המצב בצורה קשה, אך התאכזבנו נורא כשקיבלנו סכום זעום

שלא מספיק אפילו לחליפה בשבילי. ערב אחד, אשתי פנתה אליי בבקשה שאתן לה את כרטיס האשראי, כיוון שהיא יוצאת כעת עם בתי הכלה לקנות לה את כל התלבושות והמשתמע מכך. התביישתי נורא. ידעתי שיש בכרטיס האשראי לא יותר מ-300 דולר – סכום שלא מתחיל בקניית בגדי הכלה וחפציה, אך עצמתי את עיניי והגשתי לה אותו בליט ברירה, כשאניני מגלה לה כמה כסף יש בו. חזרתי לחנות, כשאני מצפה לישועת ה'. ידעתי שכעת אין לי במי לתלות את הישועה אלא רק בבורא עולם, שירחם על אשתי ובתי הכלה שיחזרו עם משהו לבית. כל רגע, הבטתי בפלאפון לראות אם אשתי מתקשרת בכדי להודיע לי שהכרטיס אינו עובר, אך למרבה הפלא, הפלאפון לא צילצל. לאחר כמה שעות, אשתי חזרה עם בתנו

הכלה עם ידיים עמוסות בקניות עם כל המלבושים והחפצים שבתי צריכה לחתונה ואחריה. הייתי המום לחלוטין. "מאיפה זה? הכיצד? הרי היה בכרטיס בקושי 300 דולר?". בעודי מתפלא, מתקשר אליי אחד מבעלי החנויות שאשתי קנתה בהן, והודיע: "עברתי כעת על חשבונות הקונים ואני מגלה שעשיתי טעות חמורה ומצערת. במקום לחייב את כרטיס האשראי ב-980 דולר – סכום הקניה שאשתך ובתך עשו, חייבתי אותו רק ב-9.80 דולר, בטעות גמורה. אנא אבקש בכל לשון שתשלמו לי את הסכום המלא!". חיפשתי מהר את הקבלה וראיתי שהוא צודק. הוא חייב את אשתי ב-9.80 דולר במקום 980 דולר!!! הרגעתי אותו ואמרתי לו כי אני יהודי ירא ה' ואחזיר לו בקרוב הכל. "אבל רק רגע! מה עם שאר החנויות? – כיצד אשתי הצליחה לקנות בהם עם הסכום הקטן שהיה בה?", תמהתי. לקחתי את החשבונית של החנות השניה, ותדהמתי גדלה שבעתיים – אשתי ערכה קניה ב-837 דולר!!! אלא שהמוכר בחנות הזו – במקום לחייב את הכרטיס בסכום זה, הוא זיכה את הכרטיס באותו סכום!!! לא יאומן! איזה נס מה'! כעת הבנתי כיצד אשתי המשיכה לקנות בעוד חנויות בלא בעיה, שהרי הכרטיס הוטען 'בטעות' בסכום כה גדול ויפה. כמובן שאחזיר את כל הסכום הזה לבעל החנות, אך ראיתי בחוש ובאופן על טבעי, כי כאשר לא סמכתי על אף אחד והרגשתי כי רק ה' יכול להושיעני, אירעו לי ניסים גלויים וקיבלתי 'הלוואה מהשמיים' לערוך קניות לחתונה. סיפרתי את המעשה בהתרגשות לחבריי, שהעבירו זאת מפה לאוזן, עד אשר הגיע הדבר לאוזניו של עשיר אחד שהתרגש מאוד והחליט לעזור לי עם כל ה'הלוואה שקיבלתי מהשמיים'. הוא שלח לי \$2,500 – כל הסכום שהוציאה אשתי באותה קניה!.

"אשא עיניי אל ההרים, מאין יבוא עזרי", הישועה תגיע רק כשאני ירגיש 'אין' שאף אחד לא יכול לעזור לי, וכי אני סומך רק על ה' ית' לבדו, 'כי לא יטוש ה' עמו ונחלתו לא יעזוב, בכח הביטחון בו!

גליון מס' 1059

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת פרשת צו - ט"ז אדר ב' תשפ"ב - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ל א יתפלל בלבו לבד, אלא מחתך הדברים בשפתיו ומשמיע לאזניו בלחש ולא ישמיע קולו" (שו"ע או"ח סימן ק"א). הטעם להלכה זו הוא מפני שאנו מצווים שלא לבייש עוברי עבירה.

ובענין ההשתדלות שלא לבייש אדם מישראל, מצינו סיפורים מדהימים אודות חז"ל אשר מסרו נפשם ונשמתם, בכדי שלא לבייש אף יהודי ואפילו עובר עבירה, וכפי שמסופר במס' סנהדרין (דף י"א ע"א): "ישב רבי ודרש. (ותוך כדי דרשתו) הוא הריח ריח של שום, אמר רבי: מי שאכל שום, יצא. עמד ר' חייא ויצא. בשחר מצאו רבי שמעון ברבי לרבי חייא, אמר ליה: "אתה שציערת לאבא", פירש רש"י: "האם אתה הוא זה שאכלת השום ונדף ממך הריח?" אמר לו: "לא תהא כזאת בישראל". פירש רש"י: "לא תהא כזאת בישראל שאוכל השום

בבואי לבית מדרשו של רב, אלא כדי שלא להלבין פניו של אוכל השום, יצאתי". המהרש"א מפרש את דברי הגמרא הללו, כך: "שאל רבי שמעון ברבי את רבי חייא: "אתה שציערת את אבא במה שיצאת מבית המדרש ויצאו כולם אחרך ובכך גרמת לביטול תורה...? הרי אותה שעה לא היה לך לצאת, רק מי שאכל היה לו לצאת לבדו". אמר ליה רבי חייא: "לא תהא זאת בישראל! בודאי ביטול תורה הוא עוון וחטא אבל לבייש אחד מישראל לא תהא כזאת עבירה גדולה בישראל! וטוב לבטל תורה מלבייש בן ישראל".

המקור בפרשה: "במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת". וזה לשון הגמרא במס' סוטה (דף ל"ב ע"ב): "מפני מה תקנו תפילת העמידה בלחש? כדי שלא לבייש את עוברי עבירה" (את אותם המתודים על עבירות שבידם". רש"י) שהרי לא חילק הכתוב בין מקום שחיתת

החטאת למקום שחיתת העולה. לא קבע לשחיתת חטאת מקום בפני עצמו, שלא יבינו שהוא חטאת ועל ידי כך יתבייש המקריב, רש"י

הוראה למעשה

האדם ישתדל שיהיו לו בגדים נאים לשבת (שו"ע או"ח רס"ב, מיוסד על הגמרא במס' שבת דף קס"ג ע"א) **המקור בפרשה:** "ולבש בגדים אחרים". אמר רבי יוחנן: מנין לשינוי בגדים מן התורה? שנאמר: "ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים" ותנא דבי ר' ישמעאל: לימדך תורה דרך ארץ - בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו". מפרש המהרש"א: "בגדים שבישל בהן בערב שבת, כדכתיב: "ואת אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו", אל ימזוג בהן כוס לרבו, דהיינו כוס הקידוש של ליל שבת".

נקי הדעת שייבוא עליהם

השמחה שהתקיימה בעיצומו של חג הפורים

שהוא סיים את הקריאה. במשך כל אותן הדקות חשתי שגופי מתמלא רוגע ושלוות נפש שלא חשתי כמותם מיום הוולד. כשהוא סיים את הקריאה, הוא פנה אלי ושאל אותי לשמי. ומאז אותו הרגע נפשי נקשרה בנפשו. נהגתי לבקר בביתו לפחות פעם אחת באמצע השבוע ולסעוד על שולחנו בשבתות. הוא היה לומד איתי שעור קבוע ומחזק אותי בעבודת ה'. הרגשתי שהוא ממש אבי הרוחני.

בזכותו זכיתי להקים בית נאמן בישראל ולהביא שנים עשר נשמות טהורות (כ"י) לעולם.

אני חש שאני חייב לו את חיי.

דמותו של הרב נמצאת תמיד לנגד עיני והשבוע בט"ו באדר זכיתי ב"ה להכניס בבריתו של אברהם אבינו את ילדי שנקרא על שמו, ממש בסמיכות ליום ההלולא שלו בח"י באדר.

הגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א בשעת קריאת מגילה משמאלו תלמידו כבנו עורך העלון הרב עידו יצחק ובר שיחי' ולפניו בנו הרה"ח אריה ארליך ובר בצעירותו

ל לפני כמה שנים בשושן פורים, הוכנס תינוק בבריתו של אברהם אבינו. בודאי שהוא לא התינוק היחיד שנימול ביום הזה, אך המיוחד בו היא העובדה שקראו לו משה - על שם מורנו הגה"צ רבי משה וובר זיע"א. בכך הוא הצטרף לקבוצה גדולה כ"י של ילדים שנקראים משה, מאז הסתלקותו של מורנו בח"י אדר בשנת תש"ס.

אביו של התינוק הנ"ל הרה"ח רמי מאור שיחי' הכיר את מורנו לפני כעשרים וחמש שנה. וכך הוא מספר על רגעי ההיכרות הראשונית עמו:

זה היה בתחילת דרכי בנתיב החזרה בתשובה. מכר מהעיר נתניה אמר לי שכדאי לבקר בביתו של הגה"צ רבי משה וובר.

כשהגעתי לביתו מצאתי אותו עסוק בקריאת "שנים מקרא ואחד תרגום", של פרשת השבוע. ומכיון שהוא נהג שלא לדבר באמצע הקריאה, הוא אחז בידי דקות ארוכות עד

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

זה קרבן אהרן ובניו (ו, ג)

איתא במדרש רבה (ח, ב): "זה שאמר הכתוב (שופטים יד, יד) ויאמר להם מהאוכל יצא מאכל וכו', היה שמשון תמיה בליבו ואמר, ארי אוכל כל החיות, ועכשו יצא ממנו מאכל. כך אהרן אוכל כל הקרבנות, ועכשו יצא ממנו קרבן, זה קרבן אהרן".

אפשר לפרש, על פי מה שמבואר ברבנו בחיי שקרבן הוא מלשון התקרבות, שבעל הקרבן מתקרב ומתעלה על ידי הקרבן.

והנה אהרן הכהן היה אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, וכיון שעל ידו מתקרבים הרחוקים לקדוש ברוך הוא, אם כן ברור שהוא בעצמו מקורב ועומד הוא, שאם לאו איך יוכל לקרב אחרים.

ובזה מובן התמיהה, אהרן אוכל כל הקרבנות, פירוש שהיה מקרב נשמות ישראל לקדוש ברוך הוא, ועכשו יצא ממנו קרבן, שהוא עוד צריך להביא בעצמו קרבן, אתמהה.

פורים - פירושים על המגילה

והשתיה כדת אין אונס (אסתר א, ח)

איתא במסכת מגילה (יב, א): "אמר רבי אלעזר, מלמד שכל אחד ואחד השקה מיין מדינתו", ופירש רש"י: "יין הרגיל בו, ולא ישכרוהו".

ועיין במהרש"א שם: "דאותו רשע חשב שלא נהרג בלשצר על ששתה בכלי המקדש אלא על שהיה משתכר בהן ביותר, ולכן הזהיר אחשוורוש על כך שלא ישתכרו".

וסופו של דבר היה שאחשוורוש בעצמו השתכר. כדרך מלכי אומות העולם שגוזרין גזרות והם בעצמם אינם מקיימים אותן, כדאיתא במדרש (שמות רבה פרשה ל, ט).

וזהו ששלחה לו ושתי המלכה (מגילה יב, ב): "אבא לקבל אלפא חמרא שתי ולא רווי, וההוא גברא אשתטי בחמרא". שרמזה לו בזה, שלפי דעתו שבלשצר נהרג בשביל שכרות, אם כן גם הוא לא עדיף מינה וקטלא חייב.

בשביל זה, וחמתו בערה בו (אסתר א, יב), ודן אותה כמורדת במלכות והרג אותה. והמליך את אסתר במקומה, ובא הנס על ידה.

בשביל זה אמרו חכמינו זכרונם לברכה (מגילה ז, ב): "מיחייב איניש לבסומי בפוריא", ופירש רש"י: "להשתכר ביין", מה שלא מצוינו בשום חג ומועד, אף שנצטוינו על השמחה מדאורייתא, ואדרבה מבאר ברמב"ם גבי שמחת יום טוב (הלכות יום טוב פרק ו הלכה כ) "לא ימשך ביין".

כי מפני שכל הנס היה על ידי השיכרות, בשביל זה המצוה גם כן לעשות זכר לנס מדוגמתו, להשתכר ביין, וביחד עם זה להודות ולברך לה' יתברך על

הניסים. כעין שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (מובא בטור אורח חיים סימן רצב): על הפסוק (תהלים סט, ג) 'ישיו בי יושבי שער ונגינות שותי שכר', וכתוב אחריו, 'ואני תפלתו וכו': אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא, ריבונו של עולם אף על פי ששתינו, ואני תפלתו לך".

איש יהודי (אסתר ב, ה)

אמרו רבותינו זכרונם לברכה במסכת מגילה (ג, א): "כל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי, כדכתיב (דניאל ג, יב) איתי גוברין יהודאין וגו' לאלהך לא פלחין".

צריך לדעת מה יעשה האדם שיהיה נקרא כופר בעבודה זרה בתמידות, כמו מרדכי הצדיק שנקרא איש יהודי.

אפשר לפרש על פי דברי הרמב"ם בפירוש המשניות (מסכת סנהדרין בפרק חלק), שמונה שם י"ג עקרי אמונה, וכותב שם: "היסוד החמישי, שהוא יתברך הוא הראוי לעובדו ולגדלו וכו', אליו בלבד יכונן המחשבות, ויניחו כל מה שזולתו, וזה היסוד החמישי הוא שהזהיר על עבודה זרה".

נמצא, על ידי התפילה, שמודה על העבר ומבקש על העתיד כל מה שנצרך לו רק מהקדוש ברוך הוא, זהו נקרא כופר בעבודה זרה.

וזהו מה שתרגם המתרגם על הפסוק איש יהודי: "גבר חסידא, ומודה ומצלי קדם אלקים על עמה".

וכמו שאמרו רבותינו ז"ל במסכת מגילה (יב, ב): "תנא, כולם על שמו נקרא, בן יאיר, בן שהאיר עיניהם של ישראל בתפלתו, בן שמעי, ששמע אל תפילתו. בן קיש, שהקיש על שערי רחמים ונפתחו לו".

ואפשר לומר שבשביל זה נקרא כל הכופר בעבודה זרה יהודי, על שם יהודה, שהוא מלשון הודאה כמו שנאמר "הפעם אודה את ה'". שההודאה והתפילה לקדוש ברוך הוא, וכפירה בעבודה זרה, היינו הך.

כי אם החרש תחרישי וגו' אם לעת כזאת הגעת למלכות (ד, ז)

אפשר לפרש על פי מה דאיתא במדרש רבה (אסתר א, א): "הדא הוא דכתיב (משלי יח) גם מתרפה במלאכתו אח הוא לבעל משחית, גם מתרפה במלאכתו, זה אחשוורוש, שביטל מלאכת בית המקדש".

כמו כן רמז מרדכי לאסתר, אם החרש תחרישי בעת הזאת, זה נקרא מתרפה במלאכתו. ובהגעת למלכות, את תהיי דומה חס ושלום למלכות אחשוורוש.

יעשו עץ גבוה חמשים אמה וגו' (ד, ז)

איתא בילקוט על פסוק זה: "המן נטל נסר אחד מתבותא של נח, שהיה ארכו של נסר חמשים אמה".

הטעם שבכדי לתלות את מרדכי נטל המן דוקא מתיבת נח, אפשר לומר שהמן רצה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, והלא אי אפשר לעולם בלי ישראל כשם שאי אפשר לעולם בלא רוחות (תענית ג, ב), ואם כן איך אפשר להשמיד את ישראל.

בשביל זה הביא המן נסר מתיבת נח, להוכיח מזה שגם לפני שהיו ישראל לעם אמר הקדוש ברוך הוא לנח שיעשה התיבה לחיות זרע על פני כל הארץ, והבטיח לו הקדוש ברוך הוא "עד כל ימי הארץ זרע וקציר וגו' לא ישבתו" (בראשית ח, כב).

אבל עוצו עצה ותפר דברו דבר ולא יקום כי עמנו אל (ישעיה ח, י; אסתר רבה ז, ג). והעץ שלקח מתיבת נח, אמר המלך תלוהו עליו דייקא, שהעץ הזה שהגן על צדיק בדורו, יגן על צדיק בדור הזה.

מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעשות בן וגו'. ותוסף אסתר ותדבר וגו' ותבך ותתחנן לו להעביר את רעת המן האגגי וגו'. ואיככה אוכל וראיתי באבדן מולדתי (אסתר ז, ה - ח, ו)

כמה דקדוקים יש כאן:

א. איך עשה אחשוורוש את עצמו כאילו אינו יודע מכל מה שנעשה, אחרי שהוא בעצמו אמר להמן (אסתר ג, יא): "והעם לעשות בו כטוב בעיניך".

ב. לכאורה אחרי שאסתר ראתה שהמן נתלה עבור שרצה להשמיד את היהודים, מה הייתה צריכה לבכות ולהתחנן להעביר את רעת המן וכו', ורק אחרי כל זה אמר המלך אחשוורוש (אסתר ח, ח) ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם.

בכדי להסביר כל זה, נקדים מה שכתב בספר "מנות הלוי" למורנו הרב רבנו שלמה אלקבץ ז"ל (אסתר ז, ג):

"כי אסתר בחכמתה פעלה לבטל הגזרה בטוב טעם ודעת. שאמרה לאחשוורוש, כי כל מה שדיבר המן על היהודים, לא עליהם בערה חמתו כי אם עליה, ואותה הוא מבקש להרוג כאשר הרג את ושתי, ולכן סיבב פני המלך להדיח הרעה על כל היהודים כדי שתכנס גם היא בכללם כי היא יהודיה. ולכן אמרה כי נמכרנו אני ועמי וגו', כי עיקר המכר הנה היא, והעם נטפלים אליה".

וכל זה היה חידוש גמור אצל אחשוורוש, שהרי אסתר לא הגידה לו מולדתה ואת עמה, בפרט שעכשו נודע לו שכל כוונת המן להזיק למלך, מקודם נתן עצה להרוג את ושתי, ועכשו נתן עצה להרוג אומה שלמה שיהיה כסות עינים איך להרוג את אסתר המלכה.

מאמרותיו - המשך מעמוד קודם

המשל על בעל התל ובעל החרץ. לזה היתה אסתר צריכה ליפול לפני רגליו לבכות ולהתחנן לו להעביר את רעת המן האגגי ואת מחשבתו.

ועל זה ענה אחשוורוש (אסתר ח, ז) "הנה בית המן נתתי לאסתר ואותו תלו על העץ על אשר שלח ידו ביהודים", כלומר, שאמר עתה שהסיבה שנהרג המן אינה מפני מזימתו אודות אסתר אלא על ששלח ידו ביהודים. ואם כן, ממילא תוכלו לכתוב על היהודים כטוב בעיניכם בשם המלך.

המלכה בעודה בחיים חיותה עמי בבית. לזה פני המן חפו, שראה שלא תועיל לו כל ההצטדקות.

נמצא, שזה אחשוורוש רצה להרוג את המן היה מפני שנתברר לו שרוצה להרוג את אשתו, אבל מה שהוא רוצה להרוג את היהודים זה לא איכפת לו, כי הוא היה שונא את היהודים לא פחות מהמן, כמו שאמר רבותינו וזכרונם לברכה (מגילה יד, א)

בשביל זה אחרי שאחשוורוש שמע את זה, כתוב והמלך קם בחמתו.

וחשב המן אולי יוכל לבקש על נפשו מאסתר המלכה, שיסביר לה שלא עליה היתה כוונתו.

אבל אצל המלך כבר היה מוחלט כמו שאמרה אסתר, לזאת אמר אחשוורוש להמן כשנפל על המיטה, "הגם לכבוש את המלכה עמי בבית", שלא די שאתה רוצה להרוג אותה, גם רצונך לכבוש את

המן היהודי

על פני סביבו כאילו תר אחרי הסנדק. בראותו שאף אחד לא נענה. מתכבד הוא עצמו בסנדקאות.

כל אותם רגעים לא הסרתי את מבטי מבעל הבית. דמותו התמירה, שפמו העבות והמסולסל, ובכלל כל ישותו מוכרת לי היטב, דומה כי רק אתמול או שלשום ראיתיו. נראה לי כי לא פעם ולא פעמיים שוחחתי עמו. מנין הוא מוכר לי כל כך? היכן ראיתיו בכל זאת? אימתי שוחחתי עמו?!

בעל הבית התעטף בטלית מרופטת וכן רגע נעלם החיוך מעל שפתיו ופניו לבשו ארשת רצינית. העיניים היוקדות כאילו כובו וענתת תוגה תפסה את מקומם,

קומתו התמירה והאמיצה כאילו שחה בהכנעה, משל נתכופפה תחת נטל של צער סמוי ובלתי נראה.

חרש, בקול כמעט בלתי נשמע ברך "להכניסו בבריתו של אברהם אבינו". כשהשמש העומד מאחוריו ואמר לפניו מלה במלה, שהחיינו. ויקרא שמו בישראל!

אני מוסיף להסתכל על חזונו ההולך ומחוויר מרגע לרגע

מזל טוב! מזל טוב!

השמש מחלק לכל הנוכחים מן הכיבוד הקל, מזוג כוסיות יי"ש ומגישם לקהל.

לחיים, בעל הבית! - רועמים הנאספים בגילופין - יתן השם יתברך ותזכו לגדלו ולחנכו לתורה לחופה ולמעשים טובים!

לחיים! - אני מושיט את ידי לבעל הבית. משום מה רועדת ידי ופעימות לבי מגבירים את הקצב כהלמות ברזל.

לחיים, לחיים - הוא עונה בקול חלושה והד מבטאו כאידיש בפי הגוי. הוא לוחץ את ידי בחזקה ומבטו חודר לתוך תוכי.

נדמה לי כי אי פעם שמעתי, "סליחה, האם לא ראית... כמדומני ש...". - אני ממלמל בקושי ומבטי נתקל בדמותו, אני מוסיף להסתכל על חזונו ההולך ומחוויר מרגע לרגע. הוא מחליק באטיות את ידו מתוך ידי ונשאר עומד נבוך. שנינו עומדים ומסתכלים אחד על השני כשהדיבור ניטל מפינו. תוך כדי עמידה הוא מפנה את ראשו כאילו לא שמע כלל את מלמולי, וחוזר באטיות לחדר הסמוך.

שמחת פורים בתלמוד תורה "תולדות אהרן" (צילום: ברוך יערי)

הדר, מן הסתם אורח, לא מקומי, מדבר באידיש רצוצה, והוא פונה אלי: היום עומד אני לערוך ברית מילה, ארשום לפניך כתובת מגורי, והיה אם תטול על עצמך לסדר ולהכין את כל הדרוש לברית, מוהל, מנין, נרות וכיבוד קל, תבוא על שכרך משלם.

הומנין איהו?

הנה, מידי! - נעדר השמש ממקומו ויצא את הבית בריצה ואני נשארת לבדי. תוך כדי מחצית השעה הדלת נפתחת ושיירה של יהודים, מכל המינים, נשפכת פנימה, עגלון חובש מצחיה מרופטת שמוטה מעל עיניו, סבל הנושא על כתפו חבלים עבותים, חנוני וכובעו דבוק בקמח ועל חלוקו כתמים מרובים, רוכל ומרכלתו תחת בית שחיו, ועוד אי אלה יהודים שנקרו אותה שעה ברחוב הסמוך.

הברנש שהופיע בחדר כבעל הבית, נכנס לכמה דקות לחדר סמוך בו נמצאת היולדת

אחרי כמה דקות מופיע בעל הבית. גבוה ומלא בשר, בגיל העמידה. פנים מגולחים ושפם עבות ומקרול, לבוש חליפה שחורה מהודרת. על שפתיו מרחפת בת צחוק קלה, ועיניו הנוצצות מסתכלות במבט חודר וחשדני בפני כל אחד מהנוכחים.

בהעפיי מבט על בעל הבית חשתי כעין דקירה בלב, אע"פ שלא ידעתי שום סיבה לכך. הברנש שהופיע בחדר כבעל הבית, נכנס לכמה דקות לחדר סמוך בו נמצאת היולדת, ובהופיעו שנית על מפתן החדר, רמז לשמש "לזרז" את העניינים. השמש הדליק את הנרות והעמיד שני כורסאות ליד החלון.

סנדק! - מכריז השמש וקולו מסלסל בנגון. מבטו נח

וא ישראל מובהק ורשע גדול היה הקומיסר בעיירת מולדתי. אמרו עליו כי הוא יהודי שהשתמד אבל לא היה אישור לשמועה זו. תושבי העיירה היהודית כינו אותו לא פחות מאשר "המן הרשע!"

צרות צרורות סבלו ממנו יהודי העיירה. ברגע שהלה הופיע ברחוב, פרצה מהומה גדולה ובהלה עזה תקפה באנשים: הנה, המן הרשע בא!

סוחרי סדקית הרימו רגליהם ונפוצו לכל עבר בריצה מטורפת, כשאימת מות נסוכה על פניהם המבוהלות

נשים רוכלות ומרכולתם הדלה בידיהם הגרומות, סוחרי סדקית שעמדו בצדי הרחוב ובקשו להרויח כמה פרוטות להביא טרף אל ביתם, הרימו רגליהם ונפוצו לכל עבר בריצה מטורפת, כשאימת מות נסוכה על פניהם המבוהלות. הם נדחקו מי בחצר סמוכה או בסדקי חנויות או שרצו ללא כל מטרה, העיקר להתרחק כמה שאפשר מהרשע הזה.

ברגע בלתי צפוי היה הקומיסר מופיע לפתע, מדי יום ביומו ומטייל לאורך רחוב היהודים, מאיץ ונוגש ביהודים המסכנים סוחבם בדש בגדם, רושם דוחות, בודק ומוצא חטאים ועוונות ויורד לחייהם. נאנחו היהודים ומעומק לבם התפללו אל ה' שירחם עליהם ויפטור אותם מעולו של רשע מרושע זה.

יומים לפני חג הפורים הוזמנתי לברית מילה - אני הייתי המוהל בעיירה - בסמטה מרוחקת בקצה העיירה הובאתי לבית גדול, לדירה אשר בקומה השלישית. החדרים נאים ומרוהטים היטב בסגנון מודרני. אולם איש לא נראה בבית. שמש מסכן מבית כנסת סמוך עוסק בהכנות לברית המילה, פורש מפה צחורה על השלחן, מעמיד שני פמוטי נחושת קטנים ותוקע בהם נרות, בקבוק יי"ש ומיני תרגימה, כמה עוגיות ואי אלה דגים מלוחים.

ואיה בעל הבית? אני פונה אל השמש.

בעל הבית? - מושך השמש בכתפיו ונועץ בי מבטו, כאילו גם הוא תוהה ומבקש פתרון - כנראה שמיד יכנס!

ומה שמו כי אדע?

איני מכיר - נענה השמש - בשעות הבוקר, כשעמדתי לנעול את דלתות בית הכנסת, הופיע יהודי לבוש

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

הנס והאמונה

דברינו ומקרינו שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד. אלא אם יעשה המצוות – יצליחנו שכרו ואם יעבור עליהם – יכריתנו עונשו, הכל בגזירת עליון כאשר הזכרתי כבר." (בסוף פרשת בא).

ויהי רצון שנזכה לראות בעינינו בקרוב ממש את הנס הגדול ביותר – נס הגאולה האמיתית והשלימה שתבוא כאשר יתגלה משיח צדקנו ויוליכנו קוממיות לארצינו במהרה בימינו אמן.

138 יצחק אבי-אלוף

ואולם ב"טעות" הם הגיעו יום לפני כן ובאותו הלילה שהם היו אמורים לשהות בבנין בו הם התאכסנו, נורו פגזים על המבנה והרסו אותו כליל. בכך ניצלו כל אותם היהודים מאסון ופגע. אירועים אלה צריכים לחזק את רוחינו ולהחדיר לליבנו שבורא עולם רואה ומשגיח על כל פרט ופרט בחיינו ובעולמנו וכלשון הרמב"ן: "מן הניסים הגדולים והמפורסמים – אדם מודה בניסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל

תוך העלטה והחושך הכפול והמכופל ששורר כעת על אדמת אוקראינה, מפציעים שביבי אור בדמות ניסים המשדדים את מערכות הטבע. משפחות עם עולליהם מצליחים בסייעתא דשמיא לנוס על נפשם ברגע האחרון מהתופת ולהגיע לחוף מבטחים. בשבוע שעבר התרחש נס נוסף בכך שקבוצה גדולה של יהודים ניצלה מההפגזה על ידי "טעות" שקרתה. הם קבלו הזמנה להגיע ביום שלמחרת לגבול על מנת לצאת מאוקראינה.

המן היהודי – המשך מעמוד קודם

א... א... דו... דו... דו... דו... ניי... ה... ה... ה... נ... כ... בראות הקומיסר את האימה והפחד שתקפה אותי בהציגו לפני את שאלתו הראשונה, הפציר בי שארגע, אין לי מה לפחד, הוא מבטיח לי בהן צדקו שלא יארע לי שום רע, אדרבה...

דבריו אלה הרגיעו אותי במקצת והתיישבתי בהרחבה על הכסא המוצע לי על ידו, ניגבתי את הזיעה שנגרה על מצחי ואזרתי עוז להאזין לדבריו ולסדר את דברי בניחותא.

הקומיסר השתעל קלות וקירב אלי את כורסתו. קודם כל – פתח – אני דורש ממך כי כל מה שתשמע פה ושראית אתמול ישאר בינינו. אף אחד, התשמע? לשום נברא בעולם אסור לך לגלות? ההבנת אותי? אם כן, הב לי את ידך!

הושטתי לו את ידי, שעדיין לא הפסיקה מלרעוד על אף האומץ שאזרתי בנפשי, והבטחתי לו בהן צדקי.

הכל הוא זוכר, כאילו חי עדיין עומד לנגד עיני התמונה מפטירת אמו

הוא קם מכסאו, תחב ידיו לתוך כיסי מכנסיו והחל מפסיע בתוך החדר בצעדים גדולים, ושוב נעצר ליד החלון, והקיש באצבעותיו בעצבנות על גבי השמשה ומבלי להסב את ראשו התחיל להפליט חצאי מלים, קטעי משפטים, כאילו היה מדבר בינו לבין עצמו (המשך בשבוע הבא).

הגאון החסיד רבי אליעזר בריוול זצ"ל מדמויות ההוד של ירושלים עיר הקודש עוקב אחר קריאת המגילה כשאצבע ידו הימנית מכוונת למול כל מילה במגילה ששומע מבעל הקורא (צילום: ברוך יערי)

ידי רועדות ושיני נוקשות זו לזו.

הקהל מתפזר איש איש לדרכו וגם אני חוזר לביתי. למחרת היום מתדפקים על דלת ביתי. שוטר נכנס ומוסר, כי הקומיסר פקד עלי להתייצב לפניו, ומיד! בבית קמה מהומה. כולם פכרו את ידיהם. – אבוי לנו, המן הרשע! מן הסתם שוב איזו עלילה חדשה! אהה, רבנו של עולם, מתי סוף סוף כבר נתפטר ממנו?!

במוחי התחילו להתרוצץ מחשבות שונות. לא ידעתי את עצמי מרוב מבוכה, וכי מה בעצם רוצה אותו רשע ממני?! הרגשתי שראשי מתפוצץ מעומס. חטפתי את מעילי ויצאתי במרוצה.

בהציגו לפני את שאלתו הראשונה, הפציר בי שארגע, אין לי מה לפחד

כשפתחתי את הדלת קידם את פני הקומיסר, בכבודו ובעצמו. ברגע שמבטי נתקלה בדמותו, נרתעתי לאחורי וכמעט שמפי נפלטה זעקת תדהמה: "אוי!...!" הוא רמז בידו ובצעדים כושלים נכנסתי אחריו אל לשכתו.

הקומיסר התיישב על כורסתו והצביע על כורסה סמוכה. אני נשען על קצה הכסא וכולי הרגשה כי עוד רגע קט ואני מועד ונופל ארצה.

מבטו נח עלי. לפתע הוא פונה אלי: האם תכירני?

ישועות בציון אוהבם של ישראל

המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א אשר היו לו תלמידים ומושפעים רבים כ"י אך לא השאיר אחריו זרע של קיימא, התייחס באהבה לכל יהודי ויהודיה כאל ילדיו ובשל כך כל מי שפוקד את ציונו או ששמו מוזכר שם זוכה בעזרת ה' יתברך לברכה, לישועה ולהצלחה בבני (ילדים וזיווגים) חיי (בריאות ואריכות ימים) ומזוני (פרנסה בשפע) ולכל מילי דמיטב.

הנחיות להגעה לציון: הציון ממוקם בחלקת הרבנים אשר בהר המנוחות שבירושלים. כשמגיעים לציונו של מרן החיד"א זיע"א, ממשיכים בשביל העולה למעלה ישר עד שרואים מצד ימין שלט המורה על הציון של המשפיע זיע"א.

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לנגזי מרומים ב' אב – א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

אזור הזקנה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל
זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

607

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-1,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת שרה בת פֶּכֶב

סיפור לשבת קודש

העסקה בין הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל לבין ראש עיריית תל-אביב

נסתלק מאתנו הגאון הגדול רבי בן ציון פלמן זצוק"ל, רב שכונת 'נחלת משה' בב"ב ומח"ס 'שלמי תודה'. הגאון המופלא, אציל המידות, זכה בצעירותו לדבוק באור הגדול, רבנו החזו"א ולשתות הרבה מים זכים וטהורים מהמעייין הנובע, וכל דבריו והנהגותיו היו לו למורי דרך לכל ימי חייו. כך עסק כל חייו בחסד ובהרבצת התורה לשמה בכל עת עד ליומו האחרון. מכיוון שענק זה לא הוספד כראוי, מצאנו לנכון לחרוג ממנהגנו ולהקדיש את מדור הסיפור לשבת כדי לספר מעשה אודותיו.

15 דקות

מעשה זה, שכבר פורסם בעבר הרחוק, על אביו של הגרב"צ, הגאון רבי שמואל פלמן זצ"ל, שבבחרותו זכה ללמוד בישיבת טלז, והיה מהאריות שבחבורה, אשר רבים היו עומדים ומתפלפלים עימו בסוגיות הנלמדות, ולכן היה לר' שמואל קשר מיוחד עם חבריו מאותם ימים, וגם לאחר שעלה לארץ המשיך לשמור על קשר רציף בכתב בעמם. לאחר שנות הזעם, אותם שניצלו וזכו לעלות לארץ, היו מרבים לבקר את ר' שמואל, וחוזרים ומתפלפלים עימו שעות רבות בסוגיות הש"ס מתוך ריתחא דאורייתא בהרגשה שכאילו הם חוזרים לשנות נעוריהם, וטעמה הטוב של מתיקות התורה, שזכו לקבל באותן שנים, לא פג מהם כל ימי חייהם.

אולם היו כמה מתלמידי ישיבת טלז, שכשעלו לארץ, לא עמדו בניסיונות, ורח"ל פרקו עול תורה ומצוות, אבל עם כל זאת הקשר שהיה בינם לבין חבריהם בישיבה נשאר, והם המשיכו לשמור על קשר בצורה כזו או אחרת. והיו כמה מהם, שלמרות שפרקו עול תורה ומצוות, היו ספוגים בטעמו הטוב והמשכר של לימוד התורה אותו ינקו בשנות נעוריהם, וזכרו את כל הסוגיות הישיבתיות, וכשדיברו על כך היו חוזרים מתוך הנאה רבה על הסברות הלמדניות מאותם ימים. הגרב"צ היה מגדיר אותם בגדר 'מומר לתאבון', ובעת השבעה על הגרב"צ, כששמע מן הגר"ד לנדאו שליט"א את ההגדרה הזו, התבטא ואמר: 'הלוואי מומר לתאבון!' והוסיף ואמר, שבאותם ימים היו קבוצות שלמות שפרשו מהתורה, והיו כופרים והאפיקורסים; מצד אחד האידיש העסיסית הייתה על שפתם, ומצד שני פיהם היה מלא בנבלה ובכפירה. ועל אף שלימוד התורה היה אצלם כדיוקן טוב ומענג, בכל זאת היו מלאים באפיקורסות ודעות כוזבות. (וכששאלו את הגר"ד, היכן היא התורה תבלין, והמאור שבה מחזירו למוטב, ענה ואמר: 'אתם רוצים תורה תבלין? הגר"א אומר על הפסוק 'יִעֲרַף פֶּפֶטָר לְקַחֲיו', שהתורה היא כמו גשם, שמה שזורעים היא מצמיחה, וכשזורעים קוצים - היא מצמיחה קוצים.' והוסיף, שהעיקר היה מחסרון יראת שמים, שלא למדו מתוך יראת שמים, ועל כן כשבאה ההשכלה האחרונה, הם נלכדו ונפלו בה.)

אחד מאותם אנשים היה מר יהושע רבינוביץ, שהיה באותם ימים ראש עיריית תל אביב, ולאחר מכן שימש גם כשר האוצר. בבחרותו הוא למד בישיבת טלז, ובעת ששימש כראש עיריית תל אביב, היה גר בקרבת מקום לר' שמואל, ועל אף שפרק עול תורה ומצוות, היה לו קשר חזק עם ר' שמואל, וכאשר ר' שמואל ביקש ממנו לסייע לאלו שהיו נצרכים לכה, היה משתדל ועושה כמיטב יכולתו.

אחד מהדברים האהובים על רבינוביץ היה לדבר עם בחורי ישיבה בלימוד, והגם שהתנהג כגוי גמור, בכל זאת כשראה בחורי ישיבה, נזכר בימים עברו, והיה מתעניין בסוגיות שבהן היו עסוקים ומתחיל להתפלפל עמם בלימוד, וספרי האחרונים כמו ה'קצות החושן', ה'נתיבות המשפט', 'שב שמעתא' ועוד, היו שגורים על לשונו. וכשהיה שומע את הסוגיא שלמדו בישיבה, היה מתחיל מייד לומר: 'האם ראיתם את ה'קצות החושן' בסימן זה וזה?' וכך יכול היה לעמוד שעה ארוכה ולהתפלפל הלוך וחזור בתוכי הסוגיא. בדרך כלל, הזמנים שבהם רבינוביץ דיבר עם בחורי הישיבות היו בשבתות, אשר אז לא היה עסוק בעבודה, וכדי להעביר את הזמן היה מטייל ברחוב עם כלבו.

בעת שהגרב"צ למד בישיבת פוניבז' וחזר לשבת לבית הוריו, בכל פעם שרבינוביץ היה הולך ומשוטט ברחובות וראה את הגרב"צ ממחר לתלמודו, היה קורא לו ומתעניין בסוגיא שעוסקים בה עתה בישיבה, וכדרכו מתחיל להתפלפל בה כבחור ישיבה העסוק ראשו ורובו בהוויות דאביי ורבא. והיה הגרב"צ אומר, שבדרך כלל הוא היה גם מדבר לעניין; הוויכוחים שלו לא היו ויכוחים של עמי הארצות, אלא וויכוחים למדניים. כאמור, בשבתות, כשהבחין שהגרב"צ חזר לבית הוריו, היה הרבה פעמים נעמד עם כלבו ליד הכניסה לבית הוריו ברחוב מאנה בתל אביב וממתין להגרב"צ שייצא כבר כדי לדבר עימו.

הגרב"צ היה אומר, שבדרך כלל השתדל להימנע מלפגוש את רבינוביץ, הוא לא רצה להיות במחיצתו, ובפרט בשבתות, בעת שעסק ב'מְחַלְלֵי מוֹת יוֹמָת', אבל כשלא הייתה ברירה ונפגש בו, היה יכול רבינוביץ לעמוד במשך שעה ארוכה ולדבר בלימוד.

אבל באחת השבתות חרג הגרב"צ ממנהגו להימנע מלהיפגש עם רבינוביץ, ובאותה שבת לא די שרצה לפגשו, אלא עוד הוא הקדים והמתין לרבינוביץ מתחת לביתו כדי שיצא ויוכל לדבר עימו בלימוד... ולא מאהבת יונתן, כי הלא משנאך ה' אשנא, אלא מסיבה אחרת לגמרי, שבסופו של יום יתברר, כי מאותה שבת רבינוביץ הכופר הזה ינוח לו זמן מועט מכפירתו.

ומעשה שהיה כך היה. אחת מהמשפחות שהתגוררו באזור הייתה משפחה ברוכת ילדים, שלא יכלה להמשיך לחזר בדירתה הקטנטנה, ומשום כן חסכו פרוטה לפרוטה והרחיבו את דירתם במעט, שמעט ירווח להם ויוכלו להמשיך ולהתגורר בדירה הזו ולחיות בה חיים סבירים.

אלא שהבנייה הזו נעשתה ללא היתרי בנייה, והשכנים החילוניים שבבנין התלוננו לעירייה על כך, ומשום כן הוציאה העירייה צו הריסה על הבנייה הלא-חוקית הזו. האבא, שהכיר את ר' שמואל פלמן, שהיה אז רב בית הכנסת, וידע על קשריו עם ראש העיר רבינוביץ,

לעילוי נשמת משה בן אסתר

המינימום שבמינימום כדי שיוכלו לחיות חיים נורמליים, וכאן ביקש מראש העיר, שלא יחתום על צו ההריסה, וישתדל לבטלו. רבינוביץ ענה לו כדרך שענה לאביו ר' שמואל, שאינו יכול לעזור בעניין זה מאומה, שעל פי חוק הוא מחוייב לחתום, ואינו יכול לעבור על חוקים פשוטים וברורים. אבל הגר"צ לא הניח לו, ובדמעות המשיך לדבר על לבו שיחוס על אותה משפחה אומללה, שעולמם יחרב עליהם כשיהרסו להם את תוספת הבנייה.

רבינוביץ שמע את הדברים, וניכר עליו שלקחם לתשומת לבו. והוא התחיל לחשוב איך יוכל לעזור בעניין, ולאחר כמה דקות של מחשבה פנה אל הגר"צ ואמר לו: 'טוב, בוא נעשה עסק, אני אסדר העניין בדרכים מסוימות, וצו ההריסה לא ייצא לפועל, ותמורת זאת אתה תתחייב ללמוד עבורי רבע שעה בכל יום. אבל הלימוד הזה לא יהיה על חשבון הסדרים שאתה בין כה וכה לומד, אלא על חשבון זמנים שאתה לא אמור ללמוד בהם, שאז תיחד רבע שעה לימוד לזכותי. ולדוגמה: אם אתה מסיים את הלימוד בלילה בשעה שתיים עשרה, תוסיף עוד רבע שעה של לימוד לזכותי!'

הגר"צ לא ענה מייד, אלא שתק וחשב. רבינוביץ ראה שהוא שותק ומהסס בדבר, פנה אליו ואמר לו: 'מה אתה שותק?! אנו עושים כאן עסק טוב! ענה לו הגר"צ: 'אם זו בקשתך, אז יש לי בקשה נוספת בעבורך; אני רוצה שתמורת זאת שאלמד בעבורך רבע שעה, אתה בכל שבת תשמור את השבת במשך רבע שעה, כמו שהיית שומר שבת כשלמדת בטל'ה. השיב לו רבינוביץ: 'זה לא שייך, אתה רואה איך אני מכור לסיגוריות ומעשן כל הזמן, אני לא מסוגל לעמוד רבע שעה ללא עישון סיגוריות, אבל מייד המשיך ואמר: 'יש לי רעיון, בכל שבת אני קם בבוקר בשעה 6:30 ומענה אני אוסיף עוד רבע שעה של שינה ואקום רק בשעה 6:45, וזה יהיה לי רבע שעה של שמירת השבת. אמר לו הגר"צ: 'עסקים לא עושים בשינה, אם אנו סוגרים עיסקה, העסק חל רק בשעה שאתה ער ולא ישן. רבינוביץ ראה שהעסק רציני והציע: 'אם אתה מוסיף לעיסקה את הסעיף הזה של שמירת שבת, אני רוצה להוסיף עוד סעיף - שמעבר לזה שתלמד בעבורי רבע שעה, תלמוד גם מסכת מיוחדת בעבורי! אמר לו הגר"צ: 'אני מסכים, אלמד מסכת ביצה בעבורך! אמר רבינוביץ: 'לא, אם אנו הולכים על שבת, אז שיהיה שבת עד הסוף, והמסכת שתלמד בעבורי תהיה שבת. וכשהשיב הגר"צ בחיוב, לחצו ידיים וסגרו את העיסקה.

לאחר כמה שבועות פגש רבינוביץ שוב את הגר"צ ואמר לו: 'אתה זוכר את העיסקה? אני את החלק שלי עשיתי, מה עם החלק שלך? ענה לו הגר"צ: 'כאשר אני סוגר עיסקה, אפשר לתת בי אמון, אין לך סיבה לדאוג. רבינוביץ קיים את חובתו והעירייה אכן לא הרסה את תוספת הבנייה, ולגבי שמירת השבת, סיפר רבה של תל אביב מאותם ימים, שרבינוביץ אמר לו פעם, שבכל שבת יש לו רבע שעה מהשעה 9:00 ועד ל-9:15 שבה הוא שומר שבת בדיוק כמו ששמר בעת שלמד בטל'ה, וסיפר לו אודות העיסקה שסגר עם הבחור בן ציון פלמן.

(102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים)

ביקש ממנו שידבר על לבו של רבינוביץ שיחמול עליו ועל משפחתו החיים בדוחק נורא ויבטל את צו ההריסה שהוציאה העירייה על התוספת שהוסיף בביתו.

ר' שמואל עשה כבקשתו ומייד עמד בקשר עם רבינוביץ לבקש ממנו לדחות או להקפיא את צו ההריסה, אבל רבינוביץ טען שאין לו אפשרות לבטל את ההריסה, כי הבנייה הזו אינה חוקית, ובפרט כשיש כאן תלונה של השכנים, הרי על פי חוק הוא מחוייב להרוס את הבנייה הזו, ואינו יכול בשום דרך לעצור את התהליך הזה. ר' שמואל ניסה עוד לדבר ולהשתדל על זה, אבל רבינוביץ היה נחרץ כולו, שאין על מה לדבר, ואין בסמכותו למנוע ביצוע של הוראה כזו.

הבן של אותו אדם שבנה את התוספת הזו היה חבר טוב של הגר"צ מבית הכנסת, וכששמע את התשובה השלילית שהגיעה מצידו של רבינוביץ, החליט לפנות אל בנו של ר' שמואל - הגר"צ, וסיפר לו את כל הסיפור, כולל תשובתו השלילית של רבינוביץ, ואמר להגר"צ, שכיוון שהוא רואה שיש לו קשרים טובים עם רבינוביץ, שבכל שבת שהגר"צ חוזר מהישיבה, רבינוביץ נהנה מאוד לדבר עימו, ולפעמים אף ממתין לו מחוץ לביתו, אולי בעזרת הקשרים הללו יצליח לפעול איזושהי ישועה, שתדחה או תבטל את צו ההריסה.

הגר"צ הסכים לנסות לעזור, ומשום כך בשבת הקרובה הכין הגר"צ הרבה נושאים מעניינים בלימוד, שיוכל לדבר עליהם עם רבינוביץ, ובהם הרבה סברות שידע שרבינוביץ ינהנה לפלפל בהם. כאמור, הוא שינה ממנהגו ובשבת הזו הקדים ובא לפתחו של בעל הכלב והמתין לו שייצא. ואכן לא עבר זמן רב ורבינוביץ יצא החוצה, ומייד כשראה את הגר"צ עומד וממתין שם, פנה אליו בשאלה: 'מה חידשתם השבוע? והגר"צ, שכבר עמד מוקן, התחיל מייד להרצות את חידושו, ושעה ארוכה עמדו ופלפלו יחדיו.

כשסיימו ראה גר"צ, שבאמת רבינוביץ מרוצה מהשיחה הזו, ורוחו טובה עליו, וידע שעתה היא עת הכושר לבקש בעד המשפחה המדוברת. הוא אמר לרבינוביץ: 'יש לי בקשה ממך, האם תוכל לעזור לי?'

ענה לו רבינוביץ, 'לבקש אתה בוודאי יכול, ולאחר מכן אראה אם אוכל לעזור בעניין הזה או לא. אמר לו הגר"צ: 'לא, הבקשה הזו חשובה לי יותר מהכול, ולכן לפני שאני מבקש ממך את הדבר, אני רוצה שתבטיח לי שתעשה כל מה שביכולתך כדי לקיים את הבקשה הזו. ענה רבינוביץ: 'תראה, אני לא יודע מה אתה רוצה לבקש, ולכן איני יכול להבטיח לך לקיים את הבקשה, אבל אני מבטיח לך שאתייחס ברצינות לבקשה שלך!'

התחיל הגר"צ לבקש בעד המשפחה, שהעירייה גזרה עליהם צו הריסה, ותיאר בהרחבה את הסבל הגדול שנגרם להם עקב הצפיפות בבית, וגם עתה אינם חיים חיי פאר והרחבה, אלא רק הוסיפו את

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זולייכה

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, פאני בת אסתר, דבורה בת ברכה, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב - בת גוהר, **אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי**

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְמִיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פנינה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לזווג הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, רבקה בת נורית מרגלית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-21:00 - 22:30
טל: 036766049
שידוכי "חסדי דוד" בימים א', ג', ד' בשעה 21:00 - 22:00
058-3297225
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

תְּבָלִין לְשִׁלְחַן שַׁבָּת

העלון לעלוי נשמת:
בכור חי בן בטי,
אברהם זושא בן ר'
יהושע, לאה בת ר' יום
טוב ליפמאן, מיכאל בן
שרה, אלכסנדר בן מרי,
לודמילה בת לייב,
משה בן זוהרה, יהודה
בן שרה, יוסף בן חנה,
מנחם שלום בן שמחה,
חיים בן אסתר, תמרה
בת יעקב - **תנצב"ה.**
ולהבדיל בין החיים
למתים, העלון
לרפואת: בת שבע בת
ליאורה, אסתר בת
שמחה, סביטלנה צביה
בת ברכה, מרי בת
חנה - **בתוך שאר**
חולי עמו ישראל

פְּרֻשֶׁת: צו

שבת פרה

עלון מספר 296

בס"ד

נא לא לקרוא
בשעת התפילה
וקריאת התורה.
העלון טעון גניזה.
הלימוד בשבת
פי אלף מיום חול.
כדאי לקרוא
בשלחן שבת.

**זמני השבת -
גב העלון**

נְקוּדָה בַּפְּרֻשָּׁה:

עֲבָרָה מַעֲשִׂית, היא מקומית עם התהלה וסוף, ואלו הרהורי
עֲבָרָה מִלְפָּפִים אֶת הָאָדָם עַד אֵין קֶץ, מְכִים בּוֹ שְׂרָשִׁים שֶׁקֶשָׁה
לְעַקְרָם, וְגוֹרְמִים לוֹ לְהַסְתֵּף לְעוֹלָמוֹת שֶׁבְּמִצִּיאוֹת אֵין שׁוּם סְכוּי
שְׂיָגִיעַ אֲלֵיהֶם, וְהוּא גַם אֵינוֹ מִתְכַּנֵּן לְהִגִּיעַ אֲלֵיהֶם. וְגַם אִם יִגִּיעַ
אֲלֵיהֶם, הוּא יִגְלֶה עַד כִּפָּה רְחוֹקָה הַנָּאֵת הַסְטָא מִפֶּה שְׂדֵמִין
לְעַצְמוֹ.

סְבָה נִוְסֶפֶת מִדּוּעַ "הַרְהוּרֵי עֲבָרָה קִשִּׁים מִעֲבָרָה", כּוֹתֵב
הַנְּפֶשֶׁת הַחַיִּים: הַחוּטָא בְּמַעֲשָׂה, מְפִיר בְּחֶטְאוֹ, לְבוֹ נֶשְׁבֵּר בְּקִרְבוֹ
וְהוּא יֵשׁוּב לְקוֹנוֹ, וְאֵלּוֹ הַחוּטָא בְּהַרְהוּרֵי, מִצְּפוּנוֹ פְּחוּת מְצִיק לוֹ,
וְהַיֵּצֵר לּוֹחֵשׁ עַל אֲזָנוֹ "נוֹ, מַה כָּבֵר עֲשִׂיתִי, בְּסֶף הַכֹּל הַרְהִיֵּת
הַרְהוּרִים בְּעֵלְמָא..." וְכֵן שֵׁב הוּא עַל חֶטְאוֹ שׁוֹב וְשׁוֹב.

וְאֵכֵן, קֶשָׁה עַד בְּלִתִּי אֶפְשָׁרִי לְהֶאֱבֹק בְּמַחְשָׁבוֹת. הַעֲצָה
הַמְּקַעֵט יַחֲדָה הִיא, תִּכְרַף וּמִיָּד לְהַסִּיחַ לְבוֹ לְדָבָרִים אַחֲרִים, רְצוּי
דְּבָרֵי תוֹרָה. הַהֶסְבֵּר לְכַךְ הוּא פְּשׁוּט: אֵין בִּיכְלִתוֹ שֶׁל אָדָם לְחַשֵּׁב
שְׂתֵי מַחְשָׁבוֹת בְּבֵת אַחַת. כֹּאֲשֶׁר יִפְנֶה לְבוֹ לְדָבָרִים חַיִּיבִיִּים,
מִמִּילָא לֹא יִשְׂאָר מְקוּם פְּנוּי לְמַחְשָׁבוֹת הַשְּׁלִילִיּוֹת.

עֲצָה זוֹ כֹּה חֲשׁוּבָה וַיַּעֲלֶה, עַד שֶׁרְבִנוֹ הַרְמַב"ם הִבִּיאָה בְּסִפְרוֹ
הַהֲלֵכְתִי "מִשְׁנֵה תוֹרָה" (אֲסוּרֵי בִיאָה כֹּא, יט): "אִם יְבוֹא לוֹ הַרְהוּרֵי, יִסִּיעַ
לְבוֹ מִדְּבָרֵי הַבָּיִ וְהַשְׁחַתָּה לְדָבָרֵי תוֹרָה שֶׁהִיא אֵילֵת אֶהְבִּים
וַיַּעֲלֵת חֵן". וּבִסּוֹף כֹּתֵב: "יִנְהַג לְהִתְרַחֵק מִן הַשְּׁחוּק וְהַשְּׁכָרוֹת,
וַיִּפְנֶה עַצְמוֹ וּמַחְשָׁבָתוֹ לְדָבָרֵי תוֹרָה וְרַחֲבֵי דַעְתוֹ בְּחֻקָּה, שְׂאֵין
מַחְשָׁבָת טְמֵאָה מִתְגַּבְּרָת אֵלָא בְּלֵב פְּנוּי מִן הַחֻקָּה."

וְרַמְזוֹ זֹאת בְּפִסּוּק: "זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה" - "זֹאת תּוֹרַת" מַחְשָׁבָה
שְׁלִילִית "הָעוֹלָה" בְּמַח הָאָדָם, "הִיא הָעוֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל
הַמְזַבֵּחַ" - מִיָּד קֶשָׁה הִיא עוֹלָה בְּדַעְתוֹ יֵשׁ לְכַלּוֹתָהּ וּלְבַעֲרָה, שֶׁהִרִי
מִח הָאָדָם הוּא מְזַבֵּחַ, וַיֵּשׁ לוֹ אֶת הַכֹּחַ לְשַׂרְף אֶת הַמַּחְשָׁבָה
הַרְעָה וְלַעֲבֹר לְמַחְשָׁבָה אַחֲרָת. וְכִיצַד יַצְלִיחַ? "וְאִשׁ הַמְזַבֵּחַ תּוֹקֵד
בוֹ" - זֹהֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא בְּכַחֲשֵׁי אִשׁ הַמְזַבֵּחַ, כֹּאֲשֶׁר
הוּא עוֹסֵק בָּהּ, הִיא תּוֹקֵד בּוֹ וְתִשְׂרֹף אֶת הַמַּחְשָׁבָה הַרְעָה.

עֲלִיוֹנוֹת הַמַּחְשָׁבָה

"זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הִיא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה" (ב, י) "אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן
בְּרַ יוֹחָאִי: אֵין הָעוֹלָה בָּאָה אֵלָא עַל הַרְהוּרֵי הַלֵּב" (וּיְקָרָא רַבֵּה ז-א).
הַתּוֹחַשָׁה הַרוֹחוֹת הִיא, שְׂתַקְוִין עַל מַעֲשָׂה עֲבָרָה, קֶשָׁה יוֹתֵר
מִתַּקְוִין עַל הַרְהוּרֵי עֲבָרָה. וְעַל כֵּן מַה מֵאֵד יֵשׁ לְהַתְּפִילָא, שֶׁהָעוֹלָה
שֶׁבָּאָה עַל הַרְהוּרֵי, עוֹלָה כְּלִיל לַה', בְּעוֹד בְּשֶׂאֵר הַקְּרַבְנוֹת
הַבָּאִים עַל מַעֲשָׂה, חֵלֶק מִן הַקְּרַבְנֵי נֶאֱכָל לְכַהֲנִים?

מְבָאֵר הַגְּאוֹן רַבִּי יַעֲקֹב סַקְלֵי זִצְ"ל (תַּלְמִיד הַרְשֵׁב"א) בְּסִפְרוֹ
"תּוֹרַת הַמְּנַחָה", שְׂתַקְוִין הַסְטָא נִמְדָד לְפִי רְמַת הַסְטָא. עוֹלָה
בָּאָה עַל הַרְהוּרֵי הַלֵּב, וְאִמְרוּ חֲז"ל בְּמַסְכֵּת יוֹמָא (טו) "הַרְהוּרֵי
עֲבָרָה קִשִּׁים מִעֲבָרָה", כִּי הֵם פּוֹגְמִים בְּמַחְשָׁבָה שֶׁהִיא מִצַּד
הַשְּׂכָל וְהַנְּשָׁמָה, שֶׁהֵם רַחֲוִיִּים וְעֲלִיוֹנִים יוֹתֵר מִחֶטְאֵי מַעֲשֵׂי
הַנְּעֻשָׂה בְּשֶׂאֵר אֵיבָרֵי הָאָדָם הַגְּשָׁמִיִּים. וּבְזֶהֱרַקְדוּשׁ מְבָאֵר כִּי
גוּף הָאָדָם מְכַנֵּן כְּנֶגֶד הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְהַסַּח כְּנֶגֶד הַיְכָלוֹ שֶׁל
מְלֶךְ, מְקוּם קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, וְהַפּוֹגֵם בְּמַחְשָׁבָה כְּאֵלּוֹ הַעֲמִיד צֵלֶם
בְּהִיכֵל.

וְכִינֵן שְׂכֹן, גַּם הַכְּפָרָה עַל הַרְהוּרֵי הִיא רַחֲוִיִּית וְעוֹלָה כְּלֵה
לְגִבוּהַ, כְּלִיל לַה', מַה שְׂאֵין כֵּן שֶׂאֵר הַקְּרַבְנוֹת, שְׂמַכְפָּרִים עַל
חֶטְאִים שֶׁבְּמַעֲשָׂה, וְלִכֵּן רַק חֵלֶקֶם מְקַטֵּר.

וְכֹאֲמַת עֲדוּן יֵשׁ לְהַבִּין, כִּיצַד יִתְכַּן שֶׁהַרְהוּרֵי עֲבָרָה שֶׁלֹּא בָּאוּ
לְכַלֵּל מַעֲשָׂה, חֲמוּרִים יוֹתֵר מִמֵּי שְׂנֵיכְשֶׁל בְּגוּף הָעֲבָרָה?

אִם נְדִיֵּק בְּלִשׁוֹן חֲכָמֵינוּ, אֵין הַדְּבָר קֶשָׁה. הֵם לֹא אִמְרוּ
"הַרְהוּרֵי עֲבָרָה חֲמוּרִים מִעֲבָרָה", אֵלָא "קִשִּׁים מִעֲבָרָה". מַה
הַהֲבָדֵל בֵּין גִּזְעַת קֶשָׁה לְגִבְעוֹל רַף? אֶת הָאֲהָרוֹן קַל לְתַלְשׁ, וְאֶת
הָרִאשׁוֹן קֶשָׁה לְעַקֵּר. חֲכָמֵינוּ אֵינָם מְתַיַּחֲסִים לְעִנְשׁ וְלַחְמָרָה,
אֵלָא לְתוֹצְאָה וְלִנְזֻק. הַמַּעֲשָׂה כְּמוֹן חֲמוּר יוֹתֵר מִהַרְהוּרֵי, אֶךְ
הַפְּגָם, הַנְּסִיוֹנוֹת וְעִגְמַת הַנְּפֶשׁ שֶׁהַרְהוּרִים מְבִיאִים עַל הָאָדָם,
הֵם קִשִּׁים יוֹתֵר.

מונית שתסיע אותו ליעדו.

לאחר שיטוט ארוך באזור הטרמינל נמצאה מונית. האברך נתן לנהג את הפתק, והמונית החלה לנסוע לעבר העיר שהאברך אינו מכיר בה אף אדם אחד.

לאחר שעה קלה שאל נהג המונית את האברך לאיזה מקום הוא צריך להגיע בתוך העיר. האברך הצליח להבין את השאלה וענה: "לבית כנסת". המונית עצרה, והאברך הבחין במבנה הדומה לבית כנסת וצעד לכיוונו.

הוא נכנס למבנה ולתדהמתו ראה שליד הבימה ניצב אורגן, וזמרת ניצבת על הבימה ושרה סוג של "תפילה". האברך נבהל ויצא מיד מהמבנה הטמא. הוא הבין שנהג המונית כיוון אותו למקום שבו מתכנסת כת הכופרים בתורת ישראל. הוא שאל עוברי אורח היכן יש בית כנסת אמיתי של יהודים, ואחד מתושבי המקום כיוון אותו לעבר בית הכנסת הגדול של העיר.

כשהאברך נכנס לבית הכנסת הוא היה מותש, עייף ורעב. הוא לא הכיר נפש חיה ולא ידע היכן מתחילים ולמי פונים. תפילת המנחה החלה. האברך אמר בשקיקה את הקורבנות ואת פיתום הקטורת ונעמדלתפילת העמידה. הוא החל להתפלל בכוונה. "אין לי שום דבר בעולם, רק אתה!" כך זעק מקירות ליבו, והדמעות הרתוחות שזלגו מעיניו הרטיבו את סידורו.

בסיום התפילה ניגש האברך לעבר היציאה מבית הכנסת, ואחד מהמתפללים ניגש אליו ושאל: "סליחה אדוני, מהיכן הגעת ולאן פניך מועדות?" האברך השיב שהוא לומד בכולל בארץ ישראל, והוא הגיע לארצות הברית כדי לאסוף כסף לחתונת בתו. "נלך יחדיו לעבר ביתי וננסה לעזור לך", הציע היהודי המקומי. האברך שמח, והשניים יצאו מבית הכנסת וצעדו לעבר ביתו של היהודי המקומי.

בדרך אמר היהודי לאברך: "שמתי לב שבתפילה הרבית להתרגש ולבכות. מה הסיבה לכך?"

האברך החל לספר על חתונת בתו ועל כך שאין לו הממון הנדרש לכך. היהודי המקומי שאל מהי העלות של מנה בחתונה, והאברך השיב: "יש מנות בשלושים דולר ויש גם במאה, תלוי מה מזמינים."

"וכמה מזמינים אמורים להגיע לחתונה?" הוסיף היהודי לשאול. "קרוב לשש מאות מזמינים", השיב האברך. "ומה עוד צריך לחתונה?" "צלם, תזמורת, שמלת כלה, בגדים לאשתי ולילדים..." "ומה עוד?" האברך שמח כי הבין שלצידו עומד יהודי אמריקאי עשיר והוסיף עוד ועוד הוצאות, ולבסוף הוסיף גם את מסיבת האירוסין. היהודי המקומי סיכם: "סך הכול, כל ההוצאות של החתונה והאירוסין בצורה המכובדת ביותר עומדות על כחמישים אלף דולר". האברך הנהן בראשו לחיוב.

"הגענו לביתי", אמר היהודי המקומי, "בוא, תיכנס. אכין עבורך ארוחת צהריים ואלך לגייס את הכסף לחתונת בתך". האברך הביט בביתו של המקומי והופתע לראות שביתו הוא בית סטנדרטי וקטן.

היהודי אירח אותו ביד נדיבה ואמר: "תישאר לנוח בביתי, אשוב בעוד שעה קלה". כעבור פרק זמן לא ארוך חזר המקומי ובידו שקית חומה גדולה. הוא רוקן את השקית, ולנגד עיניו

המשתאות של האברך ספר חמישים אלף דולר במזומן. האברך לא ידע איך להודות למיטיבו, אך הלה אמר: "התודה שלי תהיה שתשמח בחתונת בתך. תנוח מעט, ולאחר מכן תשוב לשדה התעופה ותחזור למשפחתך."

האברך שב לארץ והשמחה הייתה רבה. הוא הרבה לברך את מיטיבו בכל עת, ובסיום השמחה שלח תמונות מרגשות למיטיבו שמעבר לים.

כעבור שנה מצאה בתו השנייה של האברך את זיווגה. "אל תדאגי להוצאות", אמר האברך לרעייתו, "יש לנו חבר בארצות הברית והוא רכש כרטיס טיסה, והפעם הרגיש בטוח וידע לאן פניו מועדות. הוא נחת בארצות הברית, נסע במונית עד לביתו של מיטיבו ונקש על דלת ביתו.

לשמחתו נפתחה הדלת ובעל הבית עמד מולו. "מה שלומך, אברך יקר? מה שלום המשפחה?" האברך שמח שמיטיבו זוכר אותו, סיפר לו על חתונת בתו הראשונה והוסיף שכעת הוא אוסף כסף עבור חתונת בתו השנייה. היהודי המקומי אמר: "אין בעיה, הפעם אתן לך המחאה, אם זה בסדר מצידך". "בוודאי", השיב האברך.

הוא ציפה לתרומה נדיבה לא פחות משל השנה שעברה. מיטיבו האמריקאי נתן בידו את המחאה, והאברך יצא מביתו ופתח אותה בציפייה. הוא הביט בהמחאה, ולתדהמתו היה רשום בה סך של שמונה עשר דולרים.

האברך הפך את המחאה לכל הכיוונים והסמיק מבושה. הוא החליט לשוב לביתו של היהודי, נקש שוב על דלת ביתו ואמר: "יהודי יקר, בשנה שעברה קיבלתי ממך חמישים אלף דולרים במזומן, ומדוע השנה נתת לי רק שמונה עשר דולרים?" היהודי המקומי השיב: "תדע לך, אברך יקר, שבשנה שעברה בתי הקטנה הייתה חולה במחלה קשה. כשהגעתי לבית הכנסת אמרתי לה' שהיהודי הראשון שאפגוש ואראה שהוא במצוקה – אעזור לו בכל ליבי, ובתמורה ירפא ה' את בתי הקטנה.

לאחר כמה דקות נכנסת לבית הכנסת. הבחנתי מיד שאינך מקומי, ולפי כמות הדמעות שזלגו מעיניך בעת התפילה הבנתי שאתה בצרה.

לאחר התפילה ניגשתי אליך וסיפרת לי את סיבת בואך לארצות הברית. באותו רגע הודיתי לה' על ההזדמנות שהוא נתן בידי. הובלתי אותך לעבר ביתי והלכתי לבנק, שברתי תוכניות חיסכון ואף לקחתי הלוואה כדי לממן את חתונת בתך, ובחסידי ה' לאחר שבועיים בדיוק הבריאה בתי הקטנה לחלוטין באורח נס. כעת הגעת שוב לביתי. תדע לך שכל יהודי שמבקש צדקה אני נותן לו עשרה דולרים, אבל מכיוון שאני מכיר אותך נתתי לך שמונה עשר דולרים."

האברך הודה למיטיבו ועזב את ביתו.

בדרך הוא עשה חשבון נפש עם עצמו ואמר: בשנה שעברה הגעתי לכאן בהרגשה שאין לי שום דבר בעולם, רק ה'. התפללתי, התחננתי, בכיתי וקיבלתי ישועה. אך השנה בטחתי ביהודי היקר מאמריקה שיממן עבורי את חתונת בת, ושכחתי לרגע למי צריך לפנות בכל עת ובכל צרה. בכל רגע ורגע עלינו ליחל רק למי שאמר והיה העולם.

לוח זמנים לשמיטה:

ברכישה בחנות או בשוק - אין לקנות פירות בין התאריכים המסומנים בטבלה, או מוצרים המכילים פירות מתאריכים אלו - בלא הכשר מיוחד לשמיטה.
בקטיף עצמי (מהגינה וכדו') - בתאריכים שבלוח "קדושת שביעית" - הגידולים שנקטפים הרי הם הפקר ופטורים מתרומות ומעשרות ויש לנהוג בהם קדושת שביעית. ירקות שנקטפו בתאריכים שבלוח מסומן "איסור ספיחין" - אסורים באכילה לעולם (לנוהגים כהרמב"ם).
ביעור - בזמן הביעור יש להוציא את הפירות הקדושים בקדושת שביעית מן הבית ולהפקירם בפני שלושה אנשים, ולאחר מכן יכול להחזיר פירות אלו לביתו.

שם:	ברכישה בחנות או בשוק:	בקטיף עצמי (מהגינה וכדו'):	ביעור:
מנטה	מתחילת השמיטה עד סופה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד סופה. אין איסור ספיחין	אין ביעור
מרה	מתחילת השמיטה עד תחילת חודש חשוון (אמצע אוקטובר) בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד תחילת חודש חשוון (אמצע אוקטובר) בשנה שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	אין ביעור
משמש	מתחילת חודש ניסן (תחילת אפריל) בשמיטה עד אמצע חודש אייר (תחילת מאי) שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת חודש ניסן (תחילת אפריל) בשמיטה עד סוף השמיטה. אין איסור ספיחין	אמצע חודש אלול (תחילת ספטמבר) בשמיטה
נבטים (כל הסוגים)	מצע מנותק - אין קדושה	מצע מנותק - אין קדושה	אין ביעור

מאת: "כושרות".

בדיחות:

יום אחד המקרר שלי יתנקם בי.
הוא יכנס לחדר שלי כל חצי שעה, ידליק את האור, יבהה בי כמה דקות וילך...

לפעמים הדשא של השכן ירוק יותר כי הוא סינתטי...

יום שישי, האישה לא יוצאת מהמטבח, מכינה 10 סוגי סלטים, 5 תוספות, 4 סוגי בשר, דגים, חלות ולחמניות, קינוחים וכו'.
ובסוף הבעל שואל: "נו, איך יצא האבטיח?"...

לא יאמן, הכנסתי בצק לתנור והוא השתנה ב- 180 מעלות!...

לפורץ המנעולים שתלה לי מגנט מחוץ לדלת של הדירה, רציתי להגיד שזה היה הרבה יותר מרשים אותי אם היית תולה את מבפנים...

חישוב על מספר בין 0 ל- 20.
הוסיפו לזה 32.

הכפילו את התוצאה ב-2 והחסירו אחד.
עכשיו עצמו עיניים.
חשוק, נכון?...

אני הכי אוהב לעמוד עם לאפה ענקית ביד, נוטפת שמן, ליד אדם ששם סוכריות בקפה, ולהגיד לו: "אחי, זה לא בריא!"...

חידות:

מעובד מתוך הספר: "פיצוחים"

חידת מחשבה:

מצאו מה לא הגיוני במשפט זה: "ארכיאולוגים חפרו באדמה, ומצאו מטבע ועליו מוטבע וחרוט דיוקן הקיסר וכן - 677 לפני הספירה".

חידת חשבון:

אני מספר תלת ספרתי. שלושת ספרותי מספרים ראשוניים שונים, ואני מתחלק בכל אחת מספרותי. איזה מספר אני?

חידת "מי אני":

לא רואים אותנו בעין רגילה ולא שומעים אותנו, אך אנחנו עושים לכם צרות רבות. מי אנחנו?

פתרונות לעלון הקודם:

פתרון לחידת המחשבה:

הוא צריך לערבב את שלושת הבקבוקים ביחד לתוך הצלוחית. לאחמ"כ לתת לעכבר א' לשתות מצלוחית זו, אם מת - נותנים לעכבר ב' לשתות מצלחת 1 ו- 2. אם מת - משקה את העכבר השלישי ב 1, אם מת - הרעל שם, ואם לא מת - הרעל בשני. ואם לא מת באף אחד הפעמים - נותנים לו לשתות שוב בצלוחית שמעורבבים בה 4, 5 ו- 6. אם הוא מת - עושים כנ"ל. אם לא מת - נותן לעכבר ב' את 7 ו- 8 מעורבבים בצלחת, אם לא מת - סימן שהרעל ב-9.

פתרון לחידת חשבון:

לא ניתן לפרוט כך, מחמת שכל סכום של עשר מטבעות - שערך כל אחת מהן הוא מספר אי-זוגי - הוא סכום זוגי.

פתרון לחידת "מי אני":

חבילת קלפים.

יציאה:	כניסה:	י-ם:	זמני השבת:
18:26	17:13	ת-א:	
18:28	17:28	ב"ש:	
18:28	17:30	חיפה:	
18:28	17:20		

לתגובות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
 elisha5765@gmail.com

שנה שביעית

גליון מס' 326

פרשת צו

ה'תשפ"ב

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנשט
כולל אברכים לעיון - לפנה"צ
כולל אברכים לתורה - אחרוני
רחוב מורנו"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
ניו הוליס
כתת הת"ת

מכירה לשיבת צדקה כולל הסידרת
הרה"ק אגני

בית המסות

בית שטפנשט - נבנתים
בקרוב תהיה משטפנשט
הרה"ק אגני
כולל אברכים - בית נבנתים - מורושה
* מרכז מתנדבים לתפילה

המסות אורחים ואש"ל בימינו
לקבוצות ויחידים - בדומה מיאס
רחוב קבר הארזים הראשון שטפנשט
מ"ח אליובט 2 ש"כ פאקור אישי - חונטה

מופעל קמחא דספחא
וקמחא דספחא
עוד וסיעה למשפחות ברות בימי
החיים וספחא דספחא

אור מתורתנו
שיעורי תורה ברחבי הארץ, נסח חיוב
ועבריי יודות לעם שבטות, בדתות
נורווי המשיטיות ומכיר רבים

הספריה התורנית ומוזיאון
להנצחת תורתנו
וכר העתיקים שטפנשט

מכון תורני
"תורת אמת - שטפנשט"
הוצאת כתיבת רבות הקדשים
לבוש שטפנשט - ירושלים - והכתיבה חונטה

מופעל האנגליספודיה
החכמה והנבונה

מספרי המבט נותן להשיג
ממשרד המסדות:
אנגליספודיה מילות שמבלכות בית ויוני ב"ח
אמנות אמת - שטפנשט
יחסי תורה - רחוב
מסות מליכא - נבנתים
עלי נבנתים
היא עניני בית מילה
ח"ב עניני התאקוף
ח"ג עניני נישואין ונכוח סאקין
ח"ד עניני - דבריי הלימוד
נכוח של משיח - נבנתים שטפנשט עתיקים
אילובם עם עני דיקסיים

יור"ל על ידי מבטן
"תורת אמת שטפנשט"
הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע
בדוא"ר: @gmail.com:6160303
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר חפרה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

המתקת הדינים בשורשן

צו את אהרן וגו' ואת תורת העולה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר (א.ו.) אמר מרן אדמו"ה ז"ל מסאדיגורה: צו הוא לשון התחברות, צוותא חדא! אהרן הכהן מורה על מדת החסד כידוע. על מוקדה"ה הכוונה לאש שמורה על מדת הגבורה, והכוונה בזה היא שאפילו כשהשי"ת שולח על האדם יסורים ח"ו, בחי' דין, צריך האדם לחבר לזה בחי' חסד, היינו להאמין שבוודאי ר"ב טוביה גניז בגוויה"ה [הרה"ק טוב גנז באלו היסורים] ואז נעשה ע"י"ו "כל הלילה עד הבקר" היינו, שנעשה התחברות בין בחי' לילה שזה בחינת דינים עם בחי' יום, שהיא המתקת הדינים בשורשן.

להזהיר גדולים על הקטנים

ואת תורת העולה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר (א.ו.) הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק היה אומר "להזהיר גדולים על הקטנים" (ש"י פ' אמור) שיש לשמור להתעוררות שיש בזמן הגדלות וצריך להשאיר ממנו על זמן הקטנות, וכן אנו לומדים זה מן הפסוק **"ואת תורת העולה היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר**, שדורשים "ואת תורת העולה" לשמור התלהבות מזמן הגדלות, ואת זה צריך להשאיר על "כל הלילה" היינו על זמן ימי הקטנות.

סימן אם עבודתו מתקבלת כקרבן לה', אם משכים בבוקר בהתלהבות לעבודת ה'

ואת תורת העולה היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר ואש המזבח תוקד בו (א.ו.) נאמר לי בשם הרה"ק רבי שמערי"ל ווארחיווקער ז"ל, דהנה הסימן שיש לאדם להבחין אם עובד השי"ת באמת, ואם היתה עבודתו רצויה ביום זה להשי"ת, גם אם ישב כל היום על ולמה יכול להבחין ולידע אם היה זה כראוי, דהנה מהתורה והעבודה של האדם נעשה לבוש שנשמתו, וע"י לבוש זה הנשמה עולה בכל לילה למעלה ומתקרבת לקרבן על המזבח ע"י המלאך מיכאל הכהן גדול, אבל אם תורתו בלי דחילו ורחימו, הרי לא פרחת לעילא (עין זוהר ח"ב רס"ז ב) ואז אין לנשמה לבוש ואין לה עליה במה לעלות, והסימן להבחין בזה הוא אם היה לנשמה עליה, אזי כשנתעורר בבקר הוא קם בהתלהבות להשי"ת, וזה סימן שהיתה נשמתו קרבן ע"ג המזבח, ומאותו אש של מזבח לבו מתלהב להשי"ת. וזהו "ואת תורת העולה" פירוש לידע אם היתה לתורתו עליה אם פרחת לעילא היא, העולה ידע אם נשמתו עלתה על מוקדה על המזבח של מעלה כל הלילה עד הבקר היתה קרבן ע"ג המזבח או ודאי תורתו עלתה והלבישה לנשמה ובמה יודע זאת לזה אמר "ואש המזבח תוקד בו" דוקא אש בהתעוררותו ויקד בו אש בהתלהבות להשי"ת או סימן שזה נשאר מאש המזבח שהיתה נשמתו קרבן.

(אמרי פנחס - הרה"ק רבי פנחס מקוריץ ז"ע)

רק תורה בדחילו ורחימו פרחת לעילא

ואת תורת העולה הוא העולה על מוקדה (א.ו.) מעשה היה אצל הבעש"ט. שהלך עם מקורביו לבית המדרש, וכיון שהגיע לפתחו נעמד ואמר: אי אפשר להיכנס בבית מדרש זה, שהוא מלא וגדושה בתורה מלוא החלל. תמהו מלויי מאי משמע. הסביר להם הבעש"ט, כתיב "ואת תורת העולה", כלומר, איזוהי תורה העולה ופורחת

לעילא, "היא העולה על מוקדה", תורה שנלמדת לשם ד' בהתלהבות ובאש. ובתיקוני זוהר איתא שתורה אשר אין לומדים אותה בדחילו ורחימו "לא פרחת לעילא". וזאת התורה שלומדי בית המדרש דגן לומדים כנראה לומדים הם בלא דחילו ורחימו, ותורה שכזאת הרי נשארת בין כתליו, האויר דחוס מרוב תורה, עד שאין מקום בשבילנו להיכנס פנימה.

(ממעיינות הנצח)

זהירות להודרו בתיקון המידות

צו את אהרן (א.ו.) כתב רש"י ז"ל: "אין צו אלא לשון זירוה, מיד ולדורות. אמר רבי שמעון ביותר צריך הכתוב לזרו במקום שיש חסרון כיס". הענין הוא כך, דידוע שקרבן 'עולה' מכפר על הרהור הלב, ואם כי רחוק הדבר שיהיה האדם נוהר מהרהור עבירה, אבל אם האדם מתקן מדותיו ומתקן גופו שלא יהיה רודף אחרי תאוות עוה"ז, אז השי"ת עוזר לו שלא יבוא ח"ו לידי הרהורים.

כי תיבת גוף עם הכולל בגימט' כיס, וזהו הרמז "ביותר צריך הכתוב לזרו במקום שיש חסרון כיס" היינו חסרון בגוף שעדיין אינו מתוקן כראוי ועודנו משוקע בתאוות עוה"ז, ואז יוכל עוד לבוא לידי הרהורים רעים, ובשל כך הוא צריך זריזות וזהירות יתירה.

(מרן אדמו"ה ז"ל מסאדיגורה ז"ע)

למהשבות אין כיס שישמור עליהן וצריך זהירות טפי

צו את אהרן (א.ו.) פירש רש"י אמר רבי שמעון ביותר צריך הכתוב לזרו במקום שיש בו חסרון כיס. וביאר הרה"ק היהודי הקדוש מפאראשיסחא ז"ע ואמר שהנה לחמשה חושים שבאדם יש כסיים דהיינו חוש הראיה עפעפי עיניו, לחוש השמיעה יש האליה מאוזן, ולחוש הדיבור יש שפתים, ואפילו לחוש הריח יש כיס כמובן, אבל להמחשבה יש חסרון כיס, היינו שדבר רחוני אין לו כיס וגדר הגשמיות, לכן ביותר צריך הכתוב לזרו עליו.

(אמרי יהושע)

העוסק בתורה ביום ובלילה כאילו מקריב קרבנות אפילו בלילה

ואת תורת העולה הוא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה (א.ו.) הנה עבודת הקרבנות זמנה הוא רק ביום, אמנם מי שמקיים תורת הקרבנות על ידי למוד התורה והעסק במעשי הקרבנות "ונשלמה פרים שפתינו" יש לו מעלה שיכול לקיים עבודת הקרבנות גם בלילה, וזה מרומם בפסוק הזה "ואת תורת העולה" רצה לומר כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה, ועוד זאת "הוא העולה על מוקדה על המזבח", היינו התורה הוא העולה למעלה יותר מעבודת הנעשית על מוקדה על המזבח, והוא היינו לענין "כל הלילה" שאינה זמן עבודה וקרבנות ואי אפשר להקריב אז, ועסק התורה נחשב גם בלילה לעבודה כשרה.

(עריב נחל)

התלהבות מספיק מעט, ותמימות יש להרבות

על מוקדה (א.ו.) המ"ם של מוקדה נכתב במ"ם זעירא, ואילו בפסוק 'תמים תהיה עם ד' אלקיך' נכתב בת"ו רבתי, אלא שבוה רצתה המסורה' לגלות לנו, אשר במדה של תמימות - 'תמים תהיה עם ד' אלקיך' - צריך האדם להשתמש במדה היותר מרובה, לא כן

מדה של התלהבות אותה צריך האדם השלם באמת לכסות ולהשתמש בה בחוץ רק מעט מעט, ועל זה מרמזת המ"ם זעירא.

(הרה"ק מאקאב ז"ע)

ליך בדרכי האבות

צו את אהרן ואת בניו (א.ו.) אמר הרה"ק רב חיים מאיר מוויז'ניץ ז"ע ע"צ "צו" לשו חיבור - צוותא, בא הכתוב לרמז לחבר את האב ובניו שילכו בדרך אהרן, שהבנים ישמרו עצמם ללכת רק בדרכי האבות בדרכי התורה והמסורה.

(אמרי חיים)

"ואש המזבח תוקד בו" בתוך ליבו של האדם.

ואש המזבח תוקד בו (א.ו.) בררשה שונא הגאון הגדול רבי מאיר אריק זצ"ל בשבת הגדול תרס"ו, עמד על ענין הזירוח המתבקש דוקא כאן "מיד ולדורות", וכך אמר: ענין הקרבנות היה גם "מיד", דהיינו: כאשר בית המוקד היה קיים, וגם "לדורות" □ לאחר שנחרב הבית, גם אז יכול אדם להגיע לדרגה של הקרבת קרבן, כאשר הוא עוסק בדיני הקרבנות, כי העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה. ואולם, כאשר ישראל נמצאים בגלות, בין האומות, ליבם בל עימם, מחמת הצער והטיידה, וזה ענין החסרון כיס כי לב האדם תלוי בכיסו (כמאמר

ר' יוחנן בירושלמי, תרומות סוף פרק ה). וזו כוונת ר' שמעון: "ביותר צריך הכתוב לזרו במקום שיש בו חסרון כיס", דהיינו כשישראל בגלות ויש חסרון לב שתלוי בכיס, אז צריך להזהרים שיעסקו בתורת עולה ויעלה להם כאילו הקריבו עולה. וזה מה שהוסיף הכתוב בדרך רמז: "ואת תורת העולה" □ העסק בתורת עולה שיעלה להם כאילו הקריבו עולה, "היא העולה על המזבח כל הלילה עד הבוקר" □ יהיה להם כל זמן הגלות עד הבוקר של הגאולה. והוסיף עוד וביאר ש"על המזבח" כוונתו היא כן: לב האדם נקרא מזבח, כמו שמצינו באגרת הרמב"ם, ובזמן שבית המקדש היה קיים, היתה האש על המזבח, ועתה ליבו של אדם הוא במקום המזבח, ועל כן "ואש המזבח תוקד בו" בתוך ליבו של האדם. ובתורת כהנים הוסיף: "אף בשעת מסעות", והיינו: אף בעת שישראל בגלות ונוסעים ממסע למסע □ לא תכבה אהבת הקב"ה מליבם, וזה כוונת הכתוב שהראה הקב"ה לאברהם אבינו בברית בין הבתרים: "הנהג נגור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגורים" (בראשית טו, יז), ובמדרש שם (עין מדרש שוחר טוב, סוף מזמור ב): "לפיד אש □ זה תורה", כי בין הגורים היינו בין בית ראשון לשני וכן בין שני לשלישי, שאין עוד גורים מקרבנות, ואז "לפיד אש", דהיינו התורה, שעבר עמהם, הוא במקום הקרבנות! (שלל רב)

בשדה השמיטה

פנינים מתוך שיעורו השבועי של הרב הגאון אברהם יעקב סלמון שליט"א

נס - ברכה - טבע

הנה כתיב וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים (ויקרא כ"ה, כ"א)

הובא לעיל (בגליון פר' תצוה) דברי רבינו הגה"ק מסאטמאר זצוק"ל שביאר דטענתם תהיה שהם לא ירצו ליהנות ממעשה נסים. אכן יש לציין דברי מרנא החפץ חיים זצ"ל (בספרו נפוצות ישראל פ"ח) שיש חילוק בין ברכה לנס, ואילו דבריו: דע שיש שלשה מיני הנהגות שהקב"ה מנהיג בהן עולמו, האחת הנהגה טבעית שהקב"ה מנהיג בה תמיד כל העולם וכו', והאחת הנהגה ניסית שהיא למעלה מדרך הטבע לגמרי, כמו שהיה בשעת יציאתם וכו'.

ויש הנהגה ממוצעת בין נס לטבע, והיא מדת הברכה, שנס קרוי דבר חדש ממש, ואילו הנהגה זו אינה חדשה ממש, אלא שנשלחת ברכה במעשה ידי, ומתרבה הדבר במאד מאד וכו', וזה בכלל מה שנאמר כי ה' אלקיך הוא הנותן לך כח לעשות חיל, ואף ש"פ האמת מתרחש כאן ענין נסי, אבל הואיל ואינו ניכר לכל כלול הוא במדת הברכה.

ומוסיף הח"ח ואומר: וענין הברכה אינו בכלל הנס, שהנעשה לו נס מנכין לו מזכויותיו (שבת ל"ב). ואסור ליהנות ממעשה נסים (תענית כ"ד), ויש להתרחק מזה (שם ע"ב). ועל הברכה אנו מבקשים שים שלום טובה וברכה, וגם הנס אינו מצוי אלא ליחיד הדור, וברכה מבקשים הכל, כי הברכה מורה על השגחת ה', ועליה בנויים כמה מייעודי התורה, כמו שנאמר וכי תאמרו מה נאכל וגו' וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית וגו', וכן כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלקיך בכל מעשיך וגו' (דברים ט"ז, י"ג) וכו'. ומוסיף שבמדה זו של ברכה אנו קיימין כיום בגלותינו, כי זכינו בברכת ה' ע"י קבלת התורה וקיומה, ע"ש עוד בדבריו.

מרו בד (א. ב.) ברש"י מפרש "מה תלמוד לומר מרו, שתהא כמידתו". דרש הרמ"ק החוזה מלובלין בכונת דברי רש"י "שתהא כמדתי, היינו פעולותינו הרחניות של האדם נמדדות כפי כשרונותיו, ומי שגדול מחבירו והשי"ת זיכה אותו במעלות רמות, שואל ומבקש הקב"ה ממנו שמעשיו יתאימו לגודל רוחו, כי מאדם כזה דורשים אשר גם "מכנסי בד ילבש על בשרו" היינו, גם גופו ובשרו יקדש לעושהו, וזה "והרים את הדשן" היינו הדשן הנשפך ומאוס, המרמו לעניני הגשמיות והגוף המאוסים, שירים הוא אותם למדרגה רמה, "ושמו אצל המזבח" גם המעשים הגשמיים שלו יעלה למעלת מזבח ד', וזה "ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים" היינו בכל יום ויום יעלה למדרגה יותר גבוה, וירכוש לו מצות ומעשים טובים חדשים.

(אבני זכרון)

גם כיום הקדוש על הכהן לזכור את צרכיהם הגשמיים של ישראל.

והרים את הדשן (א. ב.) עבודת תרומת הדשן היא העבודה ראשונה תמיד וגם אצל הכהן הגדול בהכנסו ביי"כ לפני ולפנים, והטעם למען לא ישכח הכהן בחיר העם, בבואו למקום קדוש וגורא כזה, את ענינים הגשמיים של העם, לכן בכוונה ציונה התורה אשר ילבשו אז בגדי חול, ויעסקו בעבודת חול, למען יזכור להתפלל על צרכיהם הגשמיים של עם ישראל.

(הרה"ק הרבי ר' בונם מפארשיסחא זי"ע)

על מנהיגי ישראל לייקר אפילו את פסולתם של ישראל

והוציא את הדשן... אל מקום טהור (ד. ט.) אמר הרה"ק מאיזובצעע זי"ע שיש בפסוק זה לימוד למנהיגי האומה, אשר גם הדשן שהוא בא מדברים קדושים צריך להאסף אל מקום טהור, כלומה אף הפסולת של עם ישראל, יקר הוא וצריך להאסף אל מקום טהור.

(בית יעקב)

דברי מוסר נוקבין שיתין

ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור (ד. ט.) הרה"ק רבי מאירל מפרימישלאן זצ"ל פסק זה "ופשט את בגדיו" על דרך המוסר, היינו שכל אדם צריך לזכור אשר בוא יבוא היום אשר יפשוט את בגדיו הרגילים מחיי היום יום, "ולבש בגדים אחרים", היינו ילישו אותו בגדים המיוחדים, בגדי לבן-תכריכים "והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה" היינו גופו שהוא דשן ועפר, ויצאו אל מקום טהור, והאש זה אשו של גיהנם 'תוקד בו', ובאם תמיד יחשוב האדם מחשבות כאלו לבטח לא יבא לעולם לידי עבירה.

(מגנינתא דר' מאיר)

להתרומם מהעבירות

והרים ממנו במקומו (ה. ט.) הרה"ק רבי יחיאל מעביל מזלאטשוב זי"ע דרש את הפסוק "והרים ממנו" היינו, מן האדם עצמו ירים, היינו, להרים העבירות ולקמץ אותם, שלא יעשה יותר עבירות, ולא ילך אחר תאוות ליבו אלא כל מה שצריך לעשות בעניני הגוף יעשה רק את ההכרח ולא יעשה שום מותרות בכל ענין תאוות עולם הזה, ואז הוא מרים הניצוצות הקדושים שנפלו בקליפה ר"ל לשרושם, ואז טוב לו בזה ובבא, אמן.

(משנת המגיד מזלאטשוב)

מדוע הושווה החטאת לעולה

במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת לפני ה' קודש קדשים הוא (ו. י) לכאורה מדוע השוה הכתוב את החטאת לעולה הלא קרבן עולה הינה מדרגה גבוהה יותר מנדבה, ואילו החטאת באה לכפר על החטא, א"כ מדוע שניהם שווים שניהם לפני ה' ושניהם קודש קדשים, ותירץ כ"ק האדמו"ר ה"בית ישראל" מגור זי"ע כי מאחר שהמקריב חטאת הרי הוא עושה תשובה, ובמקום שבעלי תשובה עומדים אפילו צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד, לכן נכלל בעל החטאת בין הצדיקים, וקרבנו קרב במקום קרבנם

ולאדם היא לו, כאמרם ז"ל הלומד שלא לשמה נוח לו שלא נברא.

(בוצינא דנהורא)

'והבוטח בה' חסד יסובבנו'

ואת כל העדה הקהל אל פתח אוהל מועד ויעש משה כאשר צוה ה' אותו (ה. ג-ד) כתב ברש"י: זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה. מסופר כי יהודי כפרי אחד בא לפני הרה"ק רבי משה מקאברין זצ"ל בטענה: כל זמן שהייתי יחידי בכפר הייתי מתפרנס ברווח, משנתוספו עוד יהודים פרנסתי מתמעטת. ענה לו הרבי: כתוב בתהלים (לב, ט) 'רבים' מכאובים לרשע, והבוטח בה' חסד יסובבנו', 'רבים' העובדה שיש הרבה יהודים במקום אחד 'מכאובים' לרשע' זה כאב לרשע, אבל 'והבוטח בה' חסד יסובבנו' הלה חושב את זה לחסד שהוא נמצא עם עוד יהודים.

לקיים המצוה מחמת ציווי ה'

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ט. ט) כתיב (במדבר יט, ה) זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמרי ופירש"י ז"ל לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חזקת וכו', וביאר הרה"ק מרן האדמו"ר מסאדיגורה את הענין כך, כי קיום התורה הוא ע"י אמונה, היינו להאמין אשר צוה ה' לעשות זאת המצוה אע"פ שאינו יודע בה שום טעם, ועם בני ישראל המאמינים בהשי"ת מקיימים המצוות מבלי לידע טעמם, רק מחמת ציווי ה', אבל אומות העולם והאפיקורסים אינם מאמינים בהשי"ת על כן שואלים מה טעם יש בה, וזהו 'ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'", היינו שתקיימו המצוה רק מחמת האמונה שהשי"ת צוה לעשות כן, ועי"ז תבואו לתשובה ותבואו לבחי' אהל שכן באדם, ועי"ז וירא אליכם כבוד ה'.

(אמת ליעקב)

מפני הבושה נבחרת

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח (י. ט) פירש"י לפי שהיה אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת ע"כ. והוא תמוה, מה מתיישב בזה, והרי משום שנבחר בזה עדיין לא יסתלק הבושה מעליו. והנה שמעתי מן א"י (ובעש"ט זלה"ה פירושו ע"ז מפני שיש לך יראה ובושה מן השי"ת לכך נבחרת, כי "זבחי אלקים רוח נשברה".

(דגל מחנה אפרים)

באותה מדרגה. ואילו אחיו כ"ק האדמו"ר בעל ה'פני מנחם' מגור תירץ שהקרבן החטאת במקום העולה היא בכדי שלא לבייש את החוטאים.

איש כאהיו

לכל בני אהרן תהיה איש כאהיו (י. ט) אמר הרה"ק רבי שלמה מראדומסק זי"ע כי בפסוק זה טמונה הוראה למנהיגי הדורות לבל יעדיפו את בני ישראל אחד על חבירו, והלימוד כאן הוא שהם דברי מוסר לכהנים בתור מנהיגי האומה שכל אחד מבני ישראל יהיו שווה אצלם במידה שווה, וזה כוונת הכתוב "לכל בני אהרן תהיה איש כאהיו" היינו שלא יתן יתרון לאחד על חבירו.

(תפארת שלמה)

מי יכול לומר על עצמו שהוא טהור בודאי...

ונפש כי תגע בכל טמא (י. כא) הקשה הרה"ק רבי מנחם מענדיל מקוצק זי"ע מדוע באמת נטמא הטהור בנגע בדבר טמא ומדוע לא נטמא הטמא ע"י נגיעתו בטהור, והלא באמת מדה טובה מרובה ממדת פורעניות. וביאר ע"פ דרכו שאפשר לומר אשר הטעם הוא, יען הטמא הוא טמא ודאי, ומודה בעצמו שהוא טמא, לא כן הטהור, מי יכול לומר על עצמו שהוא טהור בודאי...

רק תורה לשמה עולה לריח ניחוח

זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאדם (ו. לו) האמת היא שאפילו לימוד התורה תלוי לפי מחשבת האדם הלומדה, כי הלומדה 'לשמה' עליו נאמר 'וצדיקים ילכו בהם' (הושע י ד) ואם כוונתו להיות לו לקרדום לחפור בה ח"ו, הרי נאמר שם 'ופושעים יכשלו בהם', ואל זה רמז הפסוק "זאת התורה" הגלמדת ע"י האדם, יכול להיות לפעמים 'לעולה ולמנחה לפני ה' לריח ניחוח לר', ולפעמים זה יכול להיות 'לחטאת ולאדם' היינו סם חיים למיימינים בה, וסם המות למשמאילים.

(מרן הסב"ק מריז"ו זי"ע)

רק תורה לשמה נחשבת

זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאדם ולמלאים ולזבת השלמים (לו) פירש הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז זי"ע, זאת התורה, היינו תורת ד', כאשר לומד אותה לשמה, אז היא נחשבת לעולה ולמנחה, ובאם חלילה שלומד שלא לשמה אז לחטאת

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים מתוך מפעל "סגולות מלכים" (תש"ב) הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקדול שטפנשט

סגולות בגדי שבת ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים (ד, א)

כל זמן שאדם לבוש במוצאי שבת בבגדי שבת בעוה"ז נחשב אצלו שבת גם בעוה"ב

פעם במוצאי שבת שב"ק בשעה ש"ק מרן מהרי"ד ז"ע הורה להשמש דמתא ללכת להודיע לבני העיר שכבר העריב השמש ויכולים להתחיל בעשיית מלאכה (כפי שה"י נהוג בבעלזא מדי שבוע בשבוע) עמד שם המשמש רבי שמואל בצלאליס ע"ה שהיה אדם פשוט נענה ואמר על א' שהלך לעולמו באותו שבוע עכשיו כבר יקחו אותו בחזרה לגיהנום אמר מרן חס ושלום כל זמן שאדם לבוש במוצאי שבת בבגדי שבת בעולם הזה נחשב אצלו שבת גם בעולם הבא.

(אדמו"ר"י בעלזא ח"א עמ' קצו)

שמירה בשעת לבישת בגדי שבת

ובפרט בבגדי שבת צריכין שמירה מעולה יותר כאמור כי הס"א הולך וסובב סביב נגד האדם להתדבק בו ובפרט בבגדים של שבת, על כן אמר האר"י ז"ל שצריך האדם לומר בשעת לבישת בגדי שבת "כל כלי יוצר עליך לא יצלה וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיע"י זאת נחלת עבדי ה' וצדקתם מאתי נאום ה'.

(קב הישר פרק מו)

צבע מלבושי שבת

אימת כס' הכונות דף ס"ג קבלתי ממורי ז"ל שכפי הצבע וגוון המלבושים שלובש האדם ביום שבת בעולם הזה כן ממש יתלבש בגן עדן אחר הפטירה תמיד ביום שבת.

(בן יהוידע שבת ק"ג, ב)

החלפת מנעלים בשבת

ונשאלתי מכ"ק אדמו"ר הרב הצדיק המפורסם מוה"ר ישראל זצ"ל במאהושה, בענין הא דבעינן שינוי בגדים נאים לשבת, שלא יהיו כשל חול, אם צריכים להחליף גם מנעלים אחרים נאים לכבוד שבת. תשובה, וכו' וכו', ועפ"י נראה דאין צריך להחליף מנעלים אחרים לכבוד שבת, וכדמוכח מש"ס כתובות (ס"ה ע"ב), והאי תנא מסייע לן לפרש להירושלמי הנ"ל בניחוחות כפירוש הקרבן עדה דלא אורחיה דבר נש שיתקן לו שני זוגות מנעלים אחד לחול ואחד לשבת.

(שו"ת הרב"ה, ו'רבי בצלאלי זאב שפרן אב"ד שטפנשט ובאוק"ח ח"א סי' י"ב)

לבישת בעקטש"ע בשבת

הגיד אאזמ"ר הגה"ק מהר"ש ז"ע אבדפה"ק [בעל שם שלמה] כי מה שהוא מנהג ישראל בפולין וגם בארצות הקודש וגם החסידים במדינתנו לילך [ועכ"פ בשבת] בבגדים ארוכים שקורין קאפטאן או בעקיש"ע, אינו מדרת חסידות ומנהג בלבד, רק מקורו בגמרא שבת ק"ג ע"א ובשו"ע סי' רסב מ"ג שאם אין לו בגדים לשבת מיוחדים ונאים עכ"פ ישלשל בגדיו למטה עיי"ש, והתינוח מי שהולך בבגד ארוך כנ"ל ובחול מגביהו בעת שהולך ועוסק בסחורתו ובשבת יוכל לשלשלו למטה דרך כבוה, משא"כ ההולכים בבגדים קצרים כלבושי דייט"ש איך יוכל לשלשלם למטה בשבת, ע"כ יסודתו בהררי קודש מקורו טהור מהגמ' וש"ע.

(דברי תורה מונקאטש מהר"ק אות נח)

העלאת הדברים הנמוכים והשפלים

אמר שבשבת יכולים להעלות לקדושה כל הדברים הנמוכים והשפלים, ושטרמייל גם כן לובשין, לפי שהוא מזנב החיה ומעלין אותו עד הראש.

(אמרי פנחס שער השבת אות ב')

ולמדו עניני שבת, זה גרם להרגשת הקדושה, ההשתנות וההתעלות הגדולה.

החליטו בניניהם שיבדקו את הדבר, על ידי שיעשו את הפעולות שעושים לכבוד שבת ביום אחר, כגון ביום ראשון או שני ילכו למקוה, לאחר מכן ילבשו בגדי שבת וכו', ואז יראו האם אכן ירגישו קדושה כבשבת. ואכן כן עשו, ובאמת הרגישו קדושה והתרוממות גדולה. ונחלשה דעתם מזה, כי סברו שזוהי מוכח, שהקדושה שהם מרגישים בשבת קודש אינה אמיתית, ולא מכח השבת.

הלכו התלמידים לשאול את רבם החוזה מלובלין זי"ע"א, שאל אותם החוזה - האם לבשתם בגדי שבת בעת הנסיון שעשיתם? השיבו לו התלמידים בחיוב. ענה ואמר החוזה, כעת אני יודע את האמת, באמת בכל שבת אתם מרגישים את קדושת שבת האמיתית, ומה שהרגשתם קדושה גם ביום שני, הוא מחמת בגדי השבת שלבשתם, שכן בגדי השבת ספוגים בקדושת השבת, ולכן גם ביום חול, הרגשתם קדושה על ידי זה.

(שבת בית רופשיץ ח"א דף כו)

שמירה ממוזיקים ומרעין בישין

כאשר הרה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע היה אברך צעיר אצל חמיו, יצאה באותו זמן גזירת המלכות שיקחו בכח אברכים לצבא הגויים, והיו שוטרים מחפשים יהודים ברחובות, וכאשר היו היהודים רואים את אותם שוטרים, היו מתחבאים מפניהם. יום אחד ראה חמיו שהשוטרים מסתובבים סביב ביתו, הבין מכך שבודאי רוצים הם לקחת את חתנו לצבא רח"ל, ולכן מיהר וצעק לחתנו, שילך ויתחבא מהרה. אולם הרה"ק לא שת לבו לדברי חמיו, ובמקום לרוץ ולהתחבאות, רחץ ולבש בגדי שבת, והתיישב ללמוד על יד השולחן. לאחר זמן קצר נכנסו השוטרים לביתו, חיפשו אותו בכל הבית, ואף עברו בסמוך אליו, אולם לא ראו אותו כלל, ולכן הלכו כלעומת שבאו. שאל אותו חמיו, כיצד קרה הדבר, הרי ישבת אצל השולחן גלוי לעין כל, וכיצד לא ראו אותך השוטרים. השיב לו הרה"ק, הרי זהו פסוק מפורש הכתוב אצל רות (רות ג, א) 'ורחצת וסכת ושמת שמלותיך עליך וגו' אל תודעי לאיש, ופירשו חז"ל בירושלמי (פאה פ"ח ה"ג), ד'שמלותיך' אלו בגדי שבת. ומכאן שהלובש בגדי שבת, אף אחד לא רואה אותו, ואינו יכול להרע לו, וזהו 'אל תודעי לאיש'. מכאן רואים, את המעלה הגדולה של בגדי שבת, שבכוחם להציל מכל מרעין בישין.

(אילה שולחן רות עמ' פד)

חסרון החלפת בגד אחד

מסופר על רבי שלמה מקרלין שבאחת השבתות חש תחושה שונה ברגל שמאל, והתברר שלמרות מנהגו להחליף את כל בגדיו לכבוד שבת בטעות חבש גרב של חול ברגל שמאל.

(שמע שלמה השלם, ח"ב תולדות וסיפורים עמוד 83)

בגדי שבת שמירה גדולה לאדם

יש לבושי שבת וי"ט והם בגדי קודש וכמ"ש בבגדי כהונה (שמות כח, א) בגדי קודש לאהרן, והלבושים הללו מי שזוכה ללבשן ניצול מכל רע, וכל בחינת הרע בורח מן האיש שזוכה ללבושין בגדי שבת, והלבושים הללו הם בחינת אורות מקיפים, והם שמירה גדולה לאדם.

(אמרי פנחס תנ"ד אות רנה)

החלפת בגדי שבת מן התורה

אמר רבי אחא בר אבא אמר רבי יוחנן מניין לשנוי בגדים מן התורה שנאמר ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים, ותנא דבי רבי ישמעאל לימדך תורה דרך ארץ בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימוזג בהן כוס לרבו. (שבת ק"ה, א)

חידוש המהרש"א ד'אל ימוזג כוס לרבו' הכוונה 'כוס קידוש'

גמ' מנין לשינוי בגדים כו'. לענין שינוי בגדי שבת מייית לה, דהכי נמי בע"ש בגדים שבישל בהן כדכתיב את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו גו', אל ימוזג בהן כוס לרבו דהיינו כסא דקידושא במעלי שבתא וק"ל.

(מהרש"א שבת ק"ה, א)

שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול

וכבדתו מעשות דרכיך, וכבדתו שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול, וכי הא דרבי יוחנן קרי למאניה מכבדות?

(שבת ק"ג, א)

ישתדל שיהיו לו בגדים נאים לשבת

וישתדל שיהיו לו בגדים נאים לשבת דכתיב 'וכבדתו' ודרשינן (שבת ק"ג, א) 'שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול', ואם אי אפשר לו להחליף בגדיו, לפחות ישלשל אותם למטה דרך כבוד.

(טור או"ח סימן רסב)

בגדי שבת שזיכור שאסור בעשיית מלאכה

ומחליף בגדי החול ולובש בגדי שבת לכבוד שבת ושיזכור שהוא יום קדוש ואסור בעשיית מלאכה.

(כלבו סימן לא)

בגדים נאים בשבת סגולה לפרנסה

הביא מהרה"ק ר' יעקב משה מקאמארנא ז"ל פעם בראותי אותי בבגד נאה לשבת אמר המדקדק לילך בבגדים נאים לשבת מסוגל לפרנסה.

(שילשת קאמארנא זכרון קודש ליקוטים)

כליל שבת ישן בבגדי שבת

בגדי שבת לבש [מרן החתם סופר] במקוה, ומאד היה נזהר להחליף כל בגדיו לכבוד השבת, אפי' הבתי ידיים (האנדשטיטצען). כליל שבת קודש היה ישן בהם, ובמוצאי שבת קודש פשט את בגדיו של ש"ק ולבש בגדים אחרים של חול.

(מנהגי בעל החתם סופר החדש פ"ד סעיף ז-ח)

בגדי שבת משפיעים קדושה גם ביום החול

סיפר הרה"ק רבי אליעזר מדויקוב, שפעם שבת עם אביו הרה"ק מראפשיץ אצל הרה"ק החוזה מלובלין, והיו דיבורים בין הצדיקים על ענין קדושת שבת. באותה שבת כולם הרגישו קדושה גדולה ותענוג גדול בקדושת שבת, ממש מעין עולם הבא, הם סערו ורתחו מקדושת שבת. והתחילו לחשוב ביניהם, מהיכן מגיע הרגשת קדושה זו, האם מכח קדושת היום מרגישים הם קדושה, ובאמת הגיעו לקדושה אמיתית שבאה בכח השבת. או שמכיון שהם מצויים כאן בלובלין, והכינו עצמם בכמה פעולות שעשו, לכן יש להם את הרגשת הקדושה. אבל אין זו קדושה האמיתית שבאה מכח השבת, אלא מחמת השינויים הרבים בפעולות, שהלכו לטבילה לכבוד שבת, לבשו בגדי שבת ועשו

עומק הבאר

עיונים בפרשת השבוע
מחנה ג' יהודה שלפופרסקי שלי"ט א'
מרבני לומדי בית מדרשינו ב"ב

בענין חיוב החלפת הבגדים לנכוד שבת

ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים (ו', ד')

כ' רש"י אין זו חובה אלא דרך ארץ, שלא ילכך בהוצאת הדשן בגדיו שהוא משמש בהן תמיד, בגדים שנישל בהן קדירה לרבו אל ימוזג בהן כוס לרבו, לכך ולבש בגדים אחרים, פזחזחין מהן.

בענין שנוי בגדים לתפילה

הנה איתא בגמ' (שבת ק"ה) א"ר יוחנן מנין לשנוי בגדים מה"ת שנא' ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים, ותנא דבי ר' ישמעאל ליימדך תורה דרך ארץ בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימוזג בהן כוס לרבו ע"כ, וכ' שם המהריש"א (ב"ח א') דלענין שיוני בגדי שבת מיתני לה הגמ', דה"ל בגדים שבישל בהן בער"ש כדכתיב את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו, אל ימוזג בהן כוס לרבו, דהיינו כסא דקידושא במעלי שבתא ע"כ, וכ"כ בפ' קדמון לרבינו פרחיה דאירי לכבוד שבת, והוסיף דכן לתורה או לתפלה ולכל דבר שיש בו עבודה לקל. ועי' בשו"ע (או"ח צ"ח, ד') שראוי שיהיה לאדם מלבושים נאים מיוחדים לתפלה, וכ' הגר"א (שם) שמקור דין זה הוא מהגמ' הג"ל שחייב הכהן להחליף בגדיו מעבודה קלה לעבודה חשובה, והיות והתפלה היא כעין עבודת הקרבן, כמבואר שם בשו"ע בתחילת הסעף, דין הוא שייחד בגד מיוחד לתפלה, עוד בענין לבשת בגדים מיוחדים ונקיים ומכובדים בתפלה, עי' בשו"ע ס' צ"א ס"ה ובפוסקים שם ואכמ"ל בזה. והנה לשינוי בגדים לתפלה יש עוד מקור מהכון לקראת אליקים ישראל, אלא שכ' הבניהו דמשם אין למדים אלא שיש לו לאדם להכין עצמו בהטבת בגדיו קודם התפלה, וכגון להתעטף בגלימה ויחגור אזורו ויתעטף בצננפת (כובע חליפה גארטל) וכדו', אך אין למדים משם דין חילוף בגדים לתפלה, ור' יוחנן למד מבגדי הכהן, שיש לו לאדם לייחד בגד מיוחד למצוה חשובה.

מדוע צריך ב' מקורות לשנוי בגדים בשבת

והנה עיקר מה שהגמ' דורשת ממה שהכהן היה מחליף בגדים קודם הוצאת הדשן דכמו"כ יש דין שינוי בגדים בשבת, הקשו המפרשים דהא כבר ילפינן לה בגמ' (לעיל ק"ה) מקרא ד'וכבדתו' שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול, ונאמרו בזה כמה תירוצים.

א. בס' בניהו תירץ שמוכבדתו ליכא למילף אלא לענין שבת האמור שם בקרא, אולם לענין שאר דברים כגון מה שיש לייחד בגד לתפלה אין ללמוד זאת מוכבדתו, ולכך דרש ר' יוחנן את הפסוק המדבר בעבודת כהונה, שלכל דבר שבקדושה יש לייחד בגד, ויש גם סברא לחלק, דדוקא בשבת חייב לכבדה בבגדים, משום שנאמר בה דין עונג, וכשם שיש עונג באכילה כך יש עונג בלבוש

[וכן משמע בוהר ח"ב ויהלל ר"ד: שכ' שיש להתענג בשבת במאכל במשנה ובמלבוש], אך לעולם מדין כבוד לבד לא היה דין להחליף בגדים, קמ"ל דמדין כבוד לבד יש דין שינוי בגדים [וכן מבואר בשאילתות דרב אחאי (בראשית שאילתא א') וברמב"ם (שבת ל', ג) וכן משמעות לשון הטור בדגני שבת הוא מדין כבוד שבת].

ב. התרומות הדשן (לר"צ הכהן, מובא במתיבתא ערו והדר) תירץ דמהפסוק וכבדתו ולא משמע אלא שיש לו לאדם להיראות מכובד בעיני הבריות, ודרש ר' יוחנן מהפסוק האמור בבגדי הכהן שאף לפני המקום יש לו לאדם להחליף בגדיו ולהתכבד בהם, ודייק כן את לשון רש"י שכ' מנין לשינוי בגדים 'שהוא דרך כבוד לפני המקום', היינו שעיקר דרשתו של ר' יוחנן הוא שיש לו לאדם להתכבד לפני השי"ת.

ג. עוד תירץ הבן יהודי ע"ש ש'וכבדתו' זה פסוק בנביא, ורצו ללמוד לו גם מהפסוק הנאמר בתורה, ויש בזה נ"מ כמה שזה נלמד מפסוק בתורה, דהנה יל"ע במי שאין לו מעות אלא או לקנות יין לקידוש או לקנות בגד מיוחד לשבת, מה עדיף לקנות, והנה היה מקום לומר דעדיף לקנות יין, אף דשנייהם דרבנן, משום שיש לקידוש על היין אסמכתא מקרא דזכור את יום השבת וגו', ואילו האסמכתא של לבשת בגד הוא מהנביא דוכבדתו, אלא אחר שלומדים גם את שינוי בגדים מקרא בתורה, נמצא דזה נסמך על ב' פסוקים גם על תורה וגם על נביא, לכך עדיף קניית בגד לשבת מייין, ואת הקידוש יעשה על הפת.

ד. עוד הביא הבניהו בשם העינין יעקב דרצה ר' יוחנן להביא ע"ז גם סיוע מה"ת, לכד מה שנלמד מהנביא, אך במקור זה לבד לא סגי דילי' דקדושת כהונה לגבוה שאני, קמ"ל וכבדתו גדם לשבת.

ה. עוד תירץ הבן יהודי ע"ד דמהפסוק וכבדתו נראה שצריך שהבגד של שבת יהיה יותר חשוב מהבגד של חול, ושלא יראה כאותו דבר, ולזה הוצרך ר' יוחנן ללמוד מבגדי הכהן, דהעיקר הוא החלפת הבגד בלבד, בשביל שלא ימוזג כוס לרבו באותו בגד שבישל בו, ואף אם הבגד של שבת שוה במראהו ובחשיבותו לכגד של חול קיים בזה את הדין החלפת בגדים. אך יש לציין דמדוברי רש"י משמע דיש גם נפ"מ בחשיבות הבגדים, והבגדים של הוצאת הדשן היו פחות חשובים משל שאר העבודות, וכ"ה בגמ' ביומא (כ"ג).

והנה רש"י כ' להחליף בגדים אי"ז חובה אלא דרך ארץ, ולדבריו יל"ע כמה שלומדים מכאן לדין שינוי בגדים בשבת וכו', והרי כאן ג"כ אי"ז דין גמור, [ואולי באמת מה"ט צריך גם לזכורתי]. וברמב"ן באמת תמה על רש"י מנין לו שאי"ז חובה, ולכן פליג על רש"י וס"ל דבאמת זה מצוה גמורה, אלא שהטעם למצוה זו הוא מצד מוסר ודרך ארץ משום בגדים שבישל בהן וכו', ועי' ברא"ם ובגמ"א מה שיישבו דעת רש"י מקו' חלומי, אך במשכיל לדוד כ' דאף רש"י ס"ל דזה חובה, ומש"כ רש"י דאי"ז חובה אלא דרך ארץ כונתו דזה חובה שמחמת דרך ארץ, ונפ"מ דאם אינו בדתו לעבוד עבודה אח"כ אי"צ להחליף בגדים, עיי"ש עוד. ובעיקר דין החלפת בגדים בהוצאת הדשן וכן אם יש דין החלפת התרומת הדשן יעיוני במאירי (יומא כ"ג) שהביא בזה ד' שיטות.

בענין החלפת הטלית בשבת

הבאר היטב (רס"ב, ד') הביא מהמהרי"ל דטוב שיהיה לו טלית מיוחדת לשבת, וכ"כ המג"א (שם סק"ב) והאדר"ת בספרו עובר אורח (ס' יריא) צדד דאע"פ דמן הדין יש לאדם לייחד בגדים לשבת, מ"מ בטלית שהוא בגד המיוחד לתפלה אינו כן, משום שיש דין אף קלי ואוהו, התנאה לפניו במצוות, ודין זה הוא אף בחול, ולכן אם יש לו ב' טליתות והאחת יותר נאה עדיף שילבשה גם בחול, דאין אומרים לו חטא בחול כדי שתזכה בשבת, עכ"ל. אך ל' דגם הטלית שפחות נאה אי"ז חסרון ב'זה קלי ואוהו' דגם הוא נאה, אלא דהשני יותר נאה, ובר מן דין עכ"פ מודה האדר"ת דאם יש לו ב' טליתות שנאות זה כזה, ייחד א' מהם לשבת.

בענין האם צריך להחליף גם המנעלים

בענין שער אפרים (ס' קכ"ה) דן לגבי מי שחייב עצמו להלביש את חברו האם הוא מחוייב גם להנעיל לו והוכיח שנעל אינה בכלל מלבוש ממנתי' (סנהדרין ס' ע"ש, אולם בשו"ת שבות יעקב (א, כ"ד) דחה דאיהו ע"ז ש'הארץ בזה, ובהגהות הגרעק' (ת"רמ"מ, י"א) הביא דבריו שגם מנעלים בכלל מלבוש הם. ובס' שו"ת הרב"ו (או"ח כ"ב) ג"כ דן בענין זה ומסיק דאי"צ להחליף מנעלים אחרים, והוכיח כן מגמ' (כתובות ס"ד) ע"ש. ובשו"ת רב פעלים (ד' או"ח י"ג) ג"כ הוכיח דאין מנעלים בכלל מלבוש. והנה בירושלמי (שבת ב', ב') איתא לאו אורחא דבר נשא מיהו ליה תרי סנדלין חד וכו' וחד לשבתות, והפני משה שוה פירש דהכונה הוא בתמיהה והיינו דהדרך הוא להחליף, אולם בקרבן העדה פ"י דהוא בניחותא, וע"ע בבאר צבי (בפרשת) מש"כ בזה.

ולענין מעשה כ' במעשה רב דהגר"א היה נוהג להחליף הכל מכף רגל ועד ראש, וכן בכה"ח כ' דמידת חסידות להחליף, כל כולו החוץ"א, וכן נהגו עוד צדיקים, והיום אי"ז כ"כ קשה, ולא תהא כהנת כפונדקית.

עוד בענין שנוי נקיות הבגדים

ויש לציין דיש בחז"ל עוד מקור לדין החלפת הבגדים בשבת (ירושלמי פ"א ח' ט') והוא מדכתיב ברות ורחצת וסכת

ושמת שמלותיך עליך ודריש וכי ערומה היתה אלא אלו בגדי שבת וכדרשת הבבלי אלא שהם דרשו משם חיוב החלפה ועי' בהעמק שאלה (בראשית) שביאר מדוע הוצרכו לדרשה זו, ועי' בס' שערי הזכירות שהאר"ך בזה, ויש לציין דיש הרבה ראשונים שכ' עוד טעם לדין בגדי שבת והוא כדי שיוכרו שהיום שבת, ועי' ברמ"א (ש"א ט"ו) כע"ז, ויש להאר"ך בזה.

נוכר לעיל דין כבוד ונקיות הבגדים בתפלה ובשאר מצוות (וכ' בס' מגיד משנה לבעל המשנה הלכות (צו תשכ"ה) שנראה מהלכה זו של שינוי בגדים מהתורה, שהתורה הקפידה על הלבוש החיצון כמו על הלבוש הפנימי ולכן כל כהן שמשנה לבושו החיצון ואינו לובש בגדי כהונה כור הוא נחשב ואין כהונתו עליו אף שבתוכיותו הוא צדיק גמור שהתורה הקפידה על החיצוניות של בגד זה שהוא מכוון לפנימיות, התורה על נקיות וטהרתו של כהן זה שהוא מכוון לפנימיות, והנה אמרה תורה (שמות י"ט, ו') ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, וא"כ צריכים כל ישראל לנהוג ככהנים ולבוש בגדים מצוינים להם, ואם לאו וריים הם ולא כהנים, וכהן ששמש מחוסר בגדים זו הוא וחייב מיתה. [בגמ' (שבט שם) איתא כל ת"ח שבמצא רבב על בגדו חייב מיתה שנא' (ויק' ו') וכן אמרו חז"ל על בני' במצרים 'יהי שם לגוי' מלמד שהיו ישראל מצוינים שם, והיינו שלא שינו את מלבושם המיוחד להם.

ומענין נקיות המלבושים כ' בס' הרוקח (הלכות חסידות שורש טהרה) שבכלל מדת הטהרה היא שלא יהיו בגדיך מלוכלכים מן הצואה ומן טיפי מי רגליים, וכ"כ בשל"ה (שער האותיות, טהרה אות ט') בשם אביו, על הפסוק 'כל עת יהיו בגדיך לבנים' (קהלת ט, ט') ראשונה בזה בגדים ממש שלא יהיו מלוכלכים וכו', וכ"כ בראשית חכמה (שער האהבה פ"א) בפלא יועץ (ערך טהרה), והע"ב"ץ בספרו מגדל עז כ' שחייב אדם לראות שיהיו בגדיו טהורים מטינוף וטומאה ושלא יהיו מלוכלכים בשמן ורובב. כלל הענין המלבושים לבוש הגוף והגוף לבוש הנפש ובטהרת המלבושים יעורר טהרת הגוף וטהרת הגוף תעורר טהרת הנפש.

ועי' בס' שארית מנחם עה"פ 'ותתפשטהו בבגדו' (בראשית ל"ט, י"ב), במסורה דין ואר"ך 'לעם נכרי לא ימשול למכרה בבגדו בוד' (שמות כ"ה, ח), י"ל ע"פ מה דאיתא בספ"ק דהלבוש הוא ענין גדול מאוד ועושה שינוי גדול בנפש האדם, ומרומים זה בגמ' מנין לשינוי בגדים מה"ת ר"ל שהבגדים משנים את האדם. וכן מפרשים דמות דיוקנו של אביו נראתה לו ליוסף מלשון נאמן דבריו ר"ל היינו שהיטב בעיניו של יוסף אז ממות דיוקנו וצורת אביו שלא סלסל בשעריו ולא משמש בעיניו והלך בבגדי פרושים וכעת בא לידו הכרה בעצמו שאילו היה הוא ג"כ הולך בדרכי אביו בצורתו ומלבושיו לא היה עולה על דעת המרשעת הזאת לחנעו על זה ולא נשאה עיניה אליו. ויש לפרש בזה מה שאמר לו אביו רצונך שימחה שמך מן האפוד (פסטי ל"ו) היינו לרמוז לו דאפוד הוא מבגדי כהונה שמזה ראהו שהבגדים משנים את האדם, וזה כונת המסורה ותתפשטהו בבגדו, דהיינו שאשת פוטיפר היתה לה תפיסה ליוסף ע"י שינוי בגדו וזה הוא המסורה 'לעם נכרי לא ימשול למכרה' שהבגד הוא הגורם ח"ל לעשותה לעם נכרי, ועי' בבני יששכר במאמרי חודש ניסן על דברי המדרש שלא שינו את מלבושיהן וזהו שמירת היהדות.

בפני מנחם (הוקח) כ' מנין לשינוי בגדים מן התורה וכו', והכונה בגמ' לבגדי שבת (מהרש"א) ואיתא בס' סידורו של שבת שהכונה לסלק ולהטואות של ימי החול ולהתלבש בקדושה של שבת, זהו שינוי בגדים לפני המקום, ובמדרש (רות רבה פ"ה) דרשו הרמז לבגדי שבת כדכתיב 'ורחצת' מטינופת ע"ז, וסכת' אלו מצוות וצדקות, 'ושמת שמלותיך' וגו' אלו בגדי שבת, לפי העבודה וההכנה בימות החול כן מגיעים לשבת וכפי עמלו לתקן את עצמו בזה העולם מגיע לעוה"ב.

בס' כרם הצבי כ' טעם מנהג לבשת הקיטל לבילי הסדר ע"פ משאול"ל בגדים שבישל בגדים קדירה לרבו על ימוזג בהם כוס לרבו ונרמו בזה על התפשטות לבושי הגשמיות שהוא לבוש בהם כל השנה ויסירים מעליו בבואו למוזג כוס לרבו וילבש על ידו רוממות הנפש בגד לבן ונקי מבגדי המודות הנפש האלקית כמש"כ 'ערו והדר לבושה' וכתיב 'הסירו הבגדים הצואים מעליו ויאמר אליו ראה העברתי מעליך עוונך והלבש אותך מלצויותי' ויהי' שנוכה לטהרה ונקיות שלמה למען הרבות כבוד שמים.

מצבות מספרות

מאוצ'היי יליד הרב אברהם יעקב סלמון שלישי אב
הרב הראשון לרובין

משה סלמון
מטעם
בן אריה הרב הצדיק
סוהר יצחק זצל
מבאיאן
מפגד י"ט סיון אב תרצ"ו

פנים האוהל בבית
העלמין בווינה
הנקרא 'השער
הראשון' - ד'ער
הערשטער מויער'

הרה"ק רבי יצחק מבאיאן זיע"א - ה"פחד יצחק"

מאה וחמש שנה להסתלקותו לגנוי מרומים י"ז באדר תרע"ז - תשפ"ב ומנו"כ בווינה אוסטריה

"פחד יצחק" - כי גדול ונורא שמו...

"פחד יצחק" - כך נודע שמו של רבינו הק' הרה"ק רבי יצחק מבאיאן ז"ע בפי כל באי עולם. בכינוי זה לא נתכנה רבינו בעקבות ספר שכתב, שכן רבינו לא העלה את דברי תורתו עלי ספר, והספר היחיד שכתב הינו "זה ספר - תולדות אדם". שמו הקדוש של רבינו היה ביטוי של מהות, של הנהגת קודשו שהשרתה על הכל פחד נורא ועילאי, בכחינת מה שנכתב בשם של צדיקים על עצם מהות כינוי שמו של יצחק אבינו "פחד יצחק" דעבודת האבות היא להכניס פחד ומורא שמים בבריות. וכן היה ביצחק אבינו, בעת שיצא לשוחר בשדה התעלה בתפילתו כדכתיב "וישא את עיניו" שזו בחינה של עליה, ויחד עם זה אף השפיע מהתעלותו על רבקה כדכתיב "ותשא רבקה את עיניה". כי עבודתם של האבות היא להחזיר יראת-שמים בזולתם, וזו היא מידתו של יצחק - "פחד יצחק". ואכן כך היתה מידתו של רבינו, פחד אלוקי נורא היה נופל על כל מי שהגיע למחיצתו של רבינו, עוד בטרם נגע בידית הדלת של חדרו הקדוש. צדיקים, רבנים, כלי-קודש, שרפי החסידים, וכמובן המוני היעם, על כולם נפל אותו פחד נשגב בעת המתנים מאחורי דלתו, פחד שהפך את קרבם לשוב בתשובה אמיתית ושלמה בטרם היכנס אל הקודש פנימה, ומכאן יצא שמעו ונטבע שמו הקדוש "פחד יצחק".

זריחת שמשו בסאדיגורא

בימי זוהרה

רבינו ה"פחד יצחק" נולד בשנת ביום ב' דראש-השנה תר"י לאביו הגדול האדמו"ר מרן הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא זיע"א, עדיין בעת חיי חיתו של הסבא קדישא

לציין כי למרות היות רבינו ניגן בן שנה וחודש ימים בעת הסתלקותו של זקינו מרן הסב"ק מרוז'ין, העיד על עצמו בשנים מאוחרות יותר כי הכיר את זקינו הריז'ינער, ואף זכר פרטים מדויקים מהשיחה שהתקיימה ע"י הריז'ינער בנוכחותו כתינוק רק.

כידוע, כשנשאל אחד הצדיקים מהדורות הקודמים על מעלת יהודיותם של הצדיקים הקדושים בני הרה"ק מרוז'ין, המשיח את הדבר למטפס הרים מבוגר ובעל נסיון רב, שנתייגע שנים ארוכות בנסיון להעפיל לפסגת ההר הגבוה שבעולם, וכשהגיע סוף סוף אל הפסגה מותש ועייף עד כלות כוחותיו, נדהם לגלות במקום ילדים קטנים משתעשעים ומשחקים להנאתם. לשאלתו כיצד ומתי הגיעו לכאן, ענהו הילדים בשלווה כי הם לא היו צריכים לטפס כמוהו את כל הדרך הקשה והארוכה, שכן הם נולדו כאן על ראש ההר. בדומה לכך, צדיקים וקדושי עליון מתייגעים רבות בכוחות עצמיהם להעפיל ולעלות במסילה העולה בית ק-ל אל פסגת שלמות העבודה, אולם שונים הם בניו של הרוז'ינאי הקדוש, שכן הם נולדו על פסגת ההר. כמו כן נאמר מפי הרה"ק מטשרנוביל ז"ע, כי הריז'ינער קינדער' הינם "סמוכים לעד לעולם", יען כי הם 'עשויים באמת וישר'. ואכן, רבינו נמנה על אותן נשמות שצמחו ועלו בגן ה' וספג לתוך תוכו את כל אותו זוהר של קדושה עילאית, שאפף-חפף על חצר קדושו של אביו הרה"ק בסאדיגורא, בצילו הגדול עלה ונתעלה למעלות רמות ונשגבות של עבודה קדושה ותמה וקרבת אלוקים מתוך התבטלות עצומה, בעיניים ראות ולב פתוח כאולם לקלוט את כל נתיבי עבודת ה' ותורתו וקדושתו של אביו הק'. בגיל צעיר בא רבינו בקשרי שידוכין עם בת ש"ב הרה"ק רבי יוחנן מרחמיסטריווקא ז"ע, צעיר בניו של הרה"ק רבי

רבן של כל בני הגולה מרן קדוש ישראל מרוז'ין ז"ע, ממלכת סאדיגורא היתה אז בימי תפארתה וזוהרה, עשר שנים מאז איווה מרן הסב"ק מרוז'ין למושב לו את העיירה סאדיגורא במחוז שטרנוביץ שבבוקאווינא-רומניה, לאחר שנשתחרר מעולה של מלכות הרשעה וניצל מציפורניו של הצאר הרוסי. בשורת הולדת הבן-הנכד בחצה"ק, השרתה שמחה מרינה בקרב החסידים. עוד באותו יום, כששאל אבי הבן הרה"ק מסאדיגורא את אביו הסב"ק מרוז'ין אודות קריאת השם לרך הנולה, נענה מרן הסב"ק ואמר: "האם היום צריך לשאול? היום צריך לקרוא את שמו 'יצחק', עקידת יצחק ברחמים תזכור". בספר "פרי ישע אהרן" מסופר דבר פלא, כי בקארלין באותו יום ב' דר"ה יום לידת רבינו, לאחר תקיעת שופר, הושיט ה"בית אהרן" את ידו הק' לבנו רבי אשר בברכת מזל טוב, כצופה מרוחק על שמחת הולדת נכדו-רבנו, לבתו הצדקנית מרת מרים. רבינו הוכנס רבינו בבריתו של אאע"ה, ביום שלישי, ערב יום הקדוש, על ברכי זקינו הסבא קדישא מרוז'ין ז"ע, ואכן לפי הוראתו נקרא שמו יצחק.

הולדתו של רבינו ביום ב' דר"ה, בו חל "דינא רפיא", ביטאה את מהותו ועבודתו כל ימיו, להפוך את מידת הדין למידת הרחמים. וכך אמר עליו אביו הק' כשרבינו היה ילד אולם מהותו כבר החלה ניכרת לעין: "ער איז געבוירן אין אזא טאג, און הייסט אזא נאמען, און ער איז אוי גיט" (הוא נולד ביום שבו, ונקרא בשם שבו, והינו כל-כך טוב). הרה"ק רבי דוד מטולנא, שראה את רבינו בהיותו פעוט בחצר קדושו של אביו בסאדיגורא, קרא עליו: "כולו רוחני, ונראה כמו נשמה שעטורה בגוף גשמי!". כך גדל הילד והיה לאחד מבני הענק, בהשראת אבותיו הקדושים וכל הצדיקים שעלו לרגל לבית הגול בסאדיגורא. וכאן המקום

באר בשדה - שטפנשט

באיאן - שלהבת אש קודש

ביום ג' לסדר חיי שרה, ח"י חשוון תרמ"ז, עזב רבינו את נחלת אבותיו הקדושים בסאדיגורא, והתיישב בבאיאן.

תמונה נדירה מה'פחד יצחק' מהלך מחוץ להויף בבאיאן

כ"ק אדמו"ר רבי מרדכי שלמה מבאיאן זצ"ל בתפילה על הציון הקדוש בוינה

דיוקן מרן הפחד יצחק מבאיאן זיע"א

בטרם צאתו מחצר הקודש עלה להשתטח על ציוניהם של אביו הק' אדמו"ר מסאדיגורא זיע"ו וזקיניו הסבא קדישא מרוזין זיע"ו הסטמנים בסאדיגורא. אחר כך פנה לקלוז' ונפרד ממנו ומחצר-הקודש ברוב התרגשות, כשהוא נושק בענגועים וכיסופים לכתלי הקלוז' הספוגים בקדושה עילאה, ומקבל ברכת פרידה מאחיו הר"ק רבי ישראל זיע"ו מסאדיגורא. החסידים מצאו לכך בפרשת-השבוע, פרשת חיי שרה, במילות הפסוק אנכי בדרך נחני ה' (בראשית כה, כז), היוצרות ר"ת של המלה באיאן, אותו יום ח"י חשוון נקבע אצל החסידים כאחד מימי שמחתם. על מהות השמחה ביום זה נשמע פעם ביטוי מפי קודשו של בנו הר"ק רבי מנחם נחום מטשרנובץ, שאמר כי מיום זה יכלו החסידים לקשר עצמם יותר אל אביו הק' זיע"ו.

תקופה קצרה לאחר השתקעותו של רבינו בבאיאן האיר אורו הגדול את כל פני המזרח וסחף אחריו אלפים ורבבות חסידים ואנשי מעשה ועמך בית ישראל אשר עלו ובאו לבאיאן לבקש את ה' ליאות לאורו של רבינו, לשמוע דבר קדשו ולהתברך ממעון הברכות והישועות. באיאן הפכה להיות מקום אבן שואבת לחסידים מכל רחבי רוסיה, פולין וגליציה, ואף רבים מבני העדה הק' בא"י עלו אליה לרגל. לפיד האש שהוצת בבאיאן בלהבת-אש סחף עימו אל תוך הלהט והבעירה אלפי רבבות חסידים, בתוכם צדיקים רבנים יושבי על מדוי אשר עלו להיות משותי-שבת ולהתבשר ולהריח בריח הניחוח והאור הזורח בבאיאן. ההתקשרות של החסידים אל רבינו היתה בקשר חזק ואמיץ עד לאחת, ומאז זכו להסתופף בצל הקודש החל כל ציר חייהם ומאווייהם להתחבב סביב הקשר והאמונה בצדיק, דבקות זאת והמונה ברבינו היתה לשם דבר ושמעה נפוץ בקרב כל מביני דבר בעולם החסידות.

כבר בראשית ימי הנהגתו בקודש של רבינו נחשפו לעין כל דרכי עבודתו, שעד אז היו נסתרות מאין רואה ורק יחידי סגולה השכילו לעמוד עליהן, מחוות הקודש שנחוו אצלו סחפו אחריו את ענקי החסידים שנתקשרו ונתדבקו בו עד לאחת והלכו אחריו ומשכו כנר אל האבוקה. מראות הקודש שנסבו סביב כל תהלוכות סדרי הנהגותיו בקודש, היו לתכלית השאיפה והערגה של החסידים המקושרים, וזכרם לא מש מנגד עיניהם עד עולם.

זה השולחן אשר לפני ה'

ערכת השולחנות הטהורים היתה לרבבות החסידים מקור למילוי האסמים הרוחניים ברגשות קודש של התעלות שיא והתרוממות לגבהים בלתי מושגים. העבודה הגדולה בעת הקידוש בליל שב"ק היתה מציתה ומלבה את נשמותיהם בלהב אש קודש, אולם די היה לחסידים שעמדו בעת עריכת השולחן הטהור של רבינו הק' בהבטה בעלמא על פניו הקדושים, בכדי שיתעלו ויתרוממו ויתדבקו בדבקות עילאית. רבינו הק' היה יושב שעות ארוכות בדבקות עצומה, לפעמים היו דמעות ניגרות מעיניו ומתערבות במאכלים שהוגשו לפניו. החסידים היו עומדים ומתבוננים בהשקט ובדממה, עד שאפשר היה לשמוע קולו של זכוב המרחף בחלל. ההתרגשות וההתעלות שהיה מנת חלקם של החסידים עת חזו בעבודת הקודש של רבינו, אינה ניתנת לתיאור. החסיד הר"ח ר' מאיר לייב פישמן ע"ה אמר בסוף ימיו, כי אינו מבקש ומצפה בעולם הבא ליותר, אלא שיזכה להרגיש בנועם הטעם בו זכה להרגיש בעת עריכת השולחן הטהור של רבינו. וכן היה אומר: 'הלוואי שיהיו לי לפני פטירתי הרהורי תשובה כמו שהיו לי ביום חול פשוט בבאיאן...'

פום ממלל רברבן

בעת שפתח רבינו את פי קודשו להשמיע דברי אלוקים חיים בעת עריכת השולחנות הק' בימי שבת וחג ויומא דהילולא ובשאר הזדמנויות, היה כמעין המתגבר ודבריו היו למשיב נפש. דבריו היו אפופים סוד ורמז ונאמרו בשלהבת אש, מלאים ומפיקים מזן אל זן בהתעוררות ותביעה של עבודה, יראה ודבקות, ענווה ושפלות, אמונה ללא סייג בה' ובמשה עבדו. אמרי-קודשו היו שזורים לרוב בפסוקים ומדרשי חז"ל מפרשת-השבוע ומענייני דיומא, משולבים אחד לאחד על פי פרד"ס באופן נשגב ומיוחד, ומצטרפים לבנין שלם הכולל הדרכה והתעלות בעבודת הש"ת, לימוד זכות על ישראל ותקוות ותחינות לאוקמא שכינתא מעפרא. גדולי החסידים, רבנים מובהקים עם בעלי השגות, היו יושבים יחדיו במשך שעות ארוכות. להמתיק סוד ולהתייגע בדברי רבינו, להבינם היטב ולדעת את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו. אף מכל תנועה קלה ונגינה של תמיהה או אנתחא, היו דורשים תילי תילים של חידושים ורעיונות עמוקים ביסודות החסידות. אולם גם בלא העמקה בדבריו הקדושים, די היה בשמיעתם ובאופן שנאמרו בכדי להעיר את הכבבות ולקרנם ולהציתם לעבודת הבורא. מסופר כי באחת השבתות הגיע הר"ק רבי שמואל מסלאנים זצוק"ל להסתופף בצל רבינו בבאיאן,

מרדכי המגיד מטשרנוביל זיע"ו. שמחת החתונה נערכה ביום ו' ט"ו סיון תרכ"ה, בהיותו בן ט"ו שנה, בעיירה האטין שעל גבול רוסיה. בשמחה השתתפו זקיניו הר"ק הר"ה"ק ה"בית אהרן" מקארלין זיע"ו, דודי הק' בני הסבא קדישא מרוזין זיע"ו, דודי הכלה בניו של המגיד מטשרנוביל זיע"ו ובראשם גדול האחים וזקן צדיקי הדור הר"ק רבי אהרן מצטרנוביל זיע"ו, ועוד אימו"ר צדיקים עם רבבות אלפי חסידים ואנשי מעשה מכל העיירות וגלילות המדינה. אגדות וסיפורים נפלאים נשזרו בפי החסידים אודות חתונה זו, שנודעה בשם "החתונה הגדולה השניה" - "די האטינער חתונה" (לעומת החתונה המפורסמת ביותר "די אוסטילער חתונה"), החתונה נערכה בחוטיץ היות וצדיקי בית רוזין לא יכלו להיכנס לגבולות רוסיה מחמת הימלטותם משם בימי רבינו הר"ז זיע"ו, ועד לאותה תקופה היו בסכנת מעצר ע"י שלטונת רוסיה, ואילו צדיקי בית טשרנוביל לא יכלו לצאת מרוסיה, לכן נערכה החתונה בעיירה חוטיץ שעל הגבול.

רבינו נשאר סמוך על שולחן חתונה וגם שם השכיל להשלים עצמו ולשתות לרויה ממעינות הקדושה והעבודה. חתונה הגדול הכיר במעלותיו והיה משתבח בכך ביותר באומרו: "למחונני הרה"ק מסאדיגורא יש בנים 'הלומים' ואני בחרתי לעצמי את ה'הלום' היקר מבניהם". מסופר כי בשנה הראשונה לאחרי נישואיו שהה רבינו בימים-נוראים אצל חתונה בראחמטטריווקא, וכמנהג המקום עמד רבינו בעת התקיעות ליד חתונה הק' בסמוך לבימה. לאחר התקיעות כשפנה רבינו והלך למקומו, חזו מתחילים מחזה שהיה אצלם בגדר חידוש, שהמפה של הבימה במקום בו עמד היתה ספוגה ומלאה בדמעות שנקו מעיניו בעת התקיעות, והוא רק אברך צעיר כבר 'שיתסר'.

אדדת הנהגה

במשך שנות חיי אביו הק', עבד רבינו את עבודתו השלימה בהסתר ובהצנע, מבלי שיתפרסם שמו ברבים, כשאת החצר הק' גינהו אחיו הר"ק רבי שלמה-ניו - מורם ומדריכם של החסידים הבאים מפולין-גליציה, וגיסו הר"ק רבי נחום בער-ניו - מורם ומדריכם של החסידים מרוסיה. רבינו העדיף להיות נחבא אל הכלים ולשבת על התורה ועל העבודה מתוך התעלות מתמדת, שנסקה לגבהים עצומים והשגות רמים ונשגבות במדרגות הקדושה ודבקות כבורא ית"ש. אולם הנהגתו בסתר לא נמשכה שכן הסתלקותם החטופה של אחיו הר"ק הר"ש ואחרינו גיסו הרנ"ד שינו את סדרי עולם ויצר הקודש עמדה תחת הרושם של "ליקוי המאורות", הרבי הק' אדמו"ר נחלה פטירת אחר פטירת בנו הר"ש ואף שלאחמ"כ התאושש ממחלתו, אולם כעבור שנה נחלה שוב, ובעת פטירת חתנו הרנ"ד כבר שכב על ערש דווי, גדולי הרבנים חסיד אדמו"ר והמוני חסידים מכל הפוזרות מיהרו לחצ"ק לראות את שלום רבם הק' ולעורר רחמי שמים לרפואתו, בתקווה כי עוד יזכו להסתופף במחיצתו ולקבל מאור תורתו וקדושתו. אולם נצחו אראלים את המצוקים ובליל י"א אלול חזרה נשמתו הקדושה אל צור מחצבתה, ונטמן בסאדיגורא באהל ציון המצוינת של אביו הק' זיע"ו.

התגלות האור

העדה המיוממת בהסתלקותו של הרועה הנאמן, שמה עיניה בבני הצדיקים, רבינו הק' ואחיו הצעיר הר"ק רבי ישראל הק' האור ישראל, החסידים, אשר בעקבות חוליו האחרון של האדמו"ר לא התאפשר להם להיכנס לקודש פנימה ולקבל את ההשפעות הק' ממעון הברכות, החלו להגיע שוב בהמוניהם, לקבל מנועם קדושתם והתעלותם של שני בני היצירה כך נהיגו שניהם את העדה במשך כשלוש שנים עד לח"י חשוון תרמ"ז, אז עבר רבינו וקבע מושבו בעיירה הסמוכה בבאיאן, אף היא במחוז טשרנובץ שבבוקאווינא-רומניה.

על ראשית התקשרותו של גדול החסידים הגה"ח רבי דוד"א מבארדיטשוב בעל ה"תהילה לדוד" לרבינו, והכנעתו המופלגת מתוך התבטלות עצומה. שח בקודשו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מבאיאן בעריכת השולחן לרגל ההילולא שיבסר באדר תשס"ו: "מספרים בשם הגאון החסיד המפורסם רבי דוד"א זצ"ל, כי בעת הסתלקות אדמו"ר מסאדיגורא זיע"ו ביום י"א אלול תרמ"ג, שררו שברון לב ותוגה עמוקה בקרב הבנים הקדושים ועדת החסידים בסאדיגורא וחשך עולם בעדם. בצאתם ללוויית ארון הקודש, הבחין הגאון החסיד רבי דוד"א איך שאא"ו אדמו"ר הק' ה"פחד יצחק" מבאיאן זיע"ו קרא לאחד ממשמשיו ומסר בידו צרור מפתחות, ציווה עליו שינעל את כל ארונות ודלתות הבית, ויבא אליו בחזרה את צרור המפתחות. מיד קרא רבי דוד"א ואמר: 'לעולם יש כבר בעל-הבית, ולי יש כבר רבי'. סיים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ואמר: 'מי שהוא בעל-הבית על עצמו, יכול להיות בעל-הבית על העולם ולהנהיג את העולם'.

וראה שם את האברך החסיד רבי משה חזן ז"ל מטבריה שהיה קרוב משפחתו. שאלו הרה"ק מסלאנים: "ואם טוהט דא א יונגעראן? דא איז א פלאץ פאר רביס" [וכי מה עושה כאן אברך?! הלא כאן הוא מקום לאדמו"רים]. משום דרך-ארץ לא ענהו ר' משה כלום. אולם לאחר השבת, כשהתכוננו הרה"ק מסלאנים לשים לדרך פעמיו, ניגש אליו רבי משה חזן להיפרד ממנו, פייסו הרה"ק מסלאנים ואמר: "צודק הנך בנסיעתך לכהן, כי כששומעים מאדמו"ר הק' הפחד יצחק" זי"ע ולו רק פסוק אהה, אפילו 'וידבר ה' אל משה לאמר', הרי החיות שמקבלים מזה יש בה די סיפק לשובע שלם".

על הנגינה בשולחן הטהור מסופר כי בחצר הקודש באיאן, כיהן כחזן החזן המפורסם הרה"ח ר' פיני'ע חזן [ספקטור], שבהיותו מלחן את ניגוניו ניגנם לראשונה בעת עריכת שולחנו הטהור של הרבי, שהחשיב מאד אותו ואת ניגוניו ותפילותיו לפני העמוד. הוא היה מביט בצורתו הק' של רבינו, ולפי תנועתיו והבעות שפתי ותנועות ידיו הק', היה ר' פיני'ע מעלה ומוריד את תווי הניגון ומייצבם לפיהם. ניגוניו רגש אל מושרים עד היום מתוך התרגשות והשתפכות וחזרה על המילים והפסקאות השונות, והם חודרים וממיסים כל לב ברוממות רגשותיהם.

יסודות עבודת הקודש

רבינו הרבה לדרוש משומעי לקחו התעלות ועבודה בדברים הגשמיים, כשהכל רואים כי דבריו הינם בבחינת "נאה דורש ונאה מקיים", בדרכו הטמירה והמופלאה לעבוד את הש"ת בדברים הגשמיים, ניכרו הדברים בבחינת "חכם, מה הוא, אומר". ידוע מה שהיה שגור על לשונו על מאמר חז"ל "אין קידוש אלא במקום סעודה", כי אין אדם זוכה לקדושה אלא אם כן מקדש הוא את עצמו במקום סעודה, דהיינו באכילתו ובשתייתו. דברים אלו הטיבוע את רישומם על כל המסתופפים בצילי הק' והיוו יסוד מוסד אצל כל החסידים, קטן כגדול. כמו כן היה מרבה לשוח באמרי קודשו על עבודת ה' בעניינים גשמיים. על הפסוק "ויחזו את האלוקים ויאכלו וישתו" (פר' משפטים) היה אומר, כי גם בעת האכילה דהיינו בדברים הגשמיים צריכה להיות בחינה של "ויחזו את האלוקים", כי באמת אפשר לעבוד את הבור'ת באכילה ושתייה בדיוק כמו בעבודת התורה והתפילה. עוד היה אומר

כי העיקר הוא "לדעת בארץ דרכך", שצריכים לדעת כי גם בארץ, גם בדברים הגשמיים, יש דרך תורה ויש לעבוד בהם את הש"ת. כי כששומעים כל דבר גשמי גם אכילה ושתייה ומי'ם ל'ם, זה חשוב יותר לפני מעבודתו בדברים הרוחניים כמו תורה ותפילה, אך לזה צריך את הדעת האמיתית.

חצר הקודש והחסידיים

העיררה "באיאן" היתה למרכז חסידי כביר. חצר הקודש שישד רבינו הפיצה אור יקרות. האריות שבחסידי אביו אדמו"ה מסאדיגורא זי"ע, רבנים וצדיקים, חסידים בעלי תריסין ובעלי מדריגה, התקשרו אליו בכל לב ונפש. השם "באיאן" הפך למושג נורא הוד ומלא הערצה וחרדת קודש, וכל העינים נשאותו היו ל"פחד יצחק" השוכן בעיררה זו. החסידים נמשכו לבאיאן בעבודות אובה, שם זכו להתעלות והזדככות ואושר רוחני בל יתואר. המושג "חסיד באיאן" שימש באותם ימים כסמל ודוגמא לאמונה והתבטלות. האור המאיר שנדלק בבאיאן, התלקח ללהב נסקו עד שלהבת קה-ה, ושמע עטרת גדולתו וקדושתו של רבינו נישא על כנפיים. כל הארץ מלאה תחילתו בהערצה מופלגת, וכל גדולי וצדיקי הדור ענו אחריו מקודש. כמלאך ושרף, חד מקמאי דקמאי שאין לו מגע עם העולם החומרי, התהלך רבינו בקרב מתנהגו והאיר באור קדושתו העליונה בתוך ליבם ונפשם של אלפי חסידיו, שהתחממו והלכו

לאורו וניאותו משפע הקודש הנשפע על ידי קדושתו תפילותיו ודבקוהו הנוראה.

חסידים היו שחים כי בעת שהתגבר רצונם להיכנס אל הקודש פנימה, לעמוד לפני אדמו"ר הק' ביחידות ולשטוח לפניו את בקשתם בפה והרבה יותר בדברים שבלב - חיל ורעדה אחותם, וכי איך יהינו להטריד את אדמו"ר הק' בצרכיהם הם, שהרי גם הרוחניות שלהם חולין היא לגבי קדושתו של רבינו. אך כאשר גבר עליהם רצונם העז לזכות ולהביט עוד אל מראהו ולשמוע את הד קולו ולקשר עצמם בכל נפשם רוחם ונשמתם אל רבינו, עמדו בהכנעה רבה ונכנסו אל הקודש כפחד נורא. רבינו הק', אשר גם בעת הזאת תפוס היה ברשעפי קודש ושרוי בדבקות עליונה, סקר בסקירה אחת את כל האדם ומבוקש, ופנה לחסיד העומד לפניו נרעש ונסעה בתשובה קצרה ובנעימת אהבה וקירוב, שנשכה בלב החסיד שמחה ומרגוע וסיפוק רוחני שאין לשעה. חסידים היו אומרים, שאף כי לרוב בהיכנסם אל הקודש פנימה היה נשכה מהם, מרוב פחד ויראה, מה שרצו לבקש, עם כל זאת היו נפעלות אותן פעולות וישועות ובקשותיהן היו מתמלאות לטובה.

החסידים בבאיאן התבטאו, כי כל זמן שהותם בחצר הקודש היו מרגישים טעם גן עדן, מעין עולם הבא, והכל היה טוב וערב עד מאוה, מלבד בשתי עיתים: הראשון, בעת שהיו אמורים להיכנס להיכל קדשו של הרבי "זיך פראוען" [הכניסה ביחידות אל הרבי והגשת הקוויטל' נקראת כפי חסידי אנ"ש 'פראוען'], שהיו חשים אז כפחד ובמורא גדול עד מאד. והשני, הג'עזענגען - הפרידה - בעת שנאלצו

אוהל הציון ביבנה

החסידים לחזור לביתם, שהיתה קשה עליהם הפרידה עד מאד. בעת שביקר כ"ק מרן האדמו"ר זצוק"ל בבאיאן ניו יארק בארץ ישראל שח בפניו יוצאי חלציו של הרב החסיד המפורא בניש"ק רבי פינחס ברנדווין זצ"ל: "בבוא זקנכם רבו פנחסיל לבאיאן, מרוב פחד היסט מלהכנס בקודש פנימה. כש'ש שבועות הסתובב הלךך ושוב סמוך לחדר קדשו של אבי אדמו"ר הק' הפחד יצחק" זי"ע ולא הרהיב עוז להכנס, עד שנקרא לקודש פנימה ורק אז נכנס עם קוויטל'".

עבודת בית-המקדש למקומה

סיפר הרב החסיד רבי משה לערמאן [חזן] ז"ל בהתרגשות גדולה, שבהיותו פעם בחצר הקודש בבאיאן בערב פסח, לאחר אפיית המצות, שתו "לחיים" על יין ואגוזים, ורבינו הק' ה"פחד יצחק" זי"ע דיבר בקדוש אמרות שפר, וסיים אותן במשפט "קרבן פסח מקרב לחג הפסח". אימה וחרדה גדולה נפלו על כל הנוכחים, שעמדו והביטו זה בזה בהשתוממות מרובה, ורגשות והתרוממות העילאית נסקו עד מאוד עד שחשו כאילו הם עומדים בהקרבת קרבן פסח. סיים רבי משה חזן באומרו כי במעמד קודש זה עלה ברעיונו מה שאמרים אחרי ספירת העומר "הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה". מאז ומתמיד הוקשה לו למה אומרים "למקומה", וכי היכן היתה עבודת בית המקדש אם לא במקומה?! אלא שעתה נתיישב לו

כי עבודת בית המקדש מתקיימת גם בזמן הזה בעבודת הצדיקים, אולם בקשתנו היא שבעבודה זו תחזור למקומה בבנין בית-המקדש. ועוד מרגליה בפומיה של חסיד המפורסם רבי משה חזן (לרמן), אמרתו הק' של רבינו: "עולת תמיד העשויה בהר סיני" - שצריך לזכור ולהעלות תמיד על המחשבה מה שנעשה בהר סיני. על משקל אמרה קודשה זו היה אומר רבי משה: "הרי אנו צריכים גם כן תמיד להעלות על זכרוננו ומחשבתנו ולא לשכוח את אשר היה בבאיאן".

חיל ורעדה יאחזון

הרה"ח רבי משה זאב ברז"ל ז"ל מחשובי חסיד באיאן, היה מספר תמיד על העת בה זכה לראשונה לעלות לרגל ולבקר בהיכלו. הוא הגיע לחצר הקודש בעצם היום, נכנס ישר ל"קלויז" המלא מפה לפה בחסידים ו"יושבים" העוסקים בתורה ובעבודת ה'. תוך שהוא נכנס ראה לפליאתו כי בהגיע אל הקלויז הייעה כי "הרבי" עומד לצאת לטיולו היומי, סגרו כולם את הספרים בהם עסקו ויצאו לחזות בנועם זיו פני קודשו. אף הוא, רמ"ז, הצטרף אל היוצאים ונעמד כמו כולם להמתין בשורה לזכות להביט בצורתו הק' של הרבי. הצדיק יצא מהיכלו כשכל כולו אחוז שרעפים בדביקות עילאית, פנה לעבר המרכבה שהמתירה לו, וכאשר קרב אליה בטרם עלותו, נשא עיניו הק' לשמים ומפיו יצאה אנחה חרישית. אנחה זו פילחה את ליבו של רבי משה-זאב, כמו את ליבם של כל הנוכחים, אך הוא, שהיתה זו לו הפעם הראשונה לחזות בכך, לא יכל להתאפק, נכנס אל הקלויז, פרש לפניה כלשהי, ושעות ארוכות בכה מאין הפגות מתוך תשובה עילאית, עד שחש היטב את משמעות הפסוק "ליבי חלל בקרבי". או אז הבין על מה ולמה סוגרים הלומדים את ספריהם ויוצאים לחזות פני אלוקים.

ההתקשרות והתבטלות של החסידים

האמונה וההתקשרות המופלגות שהיו לחסידי באיאן ברבינו הק', היו לשם ותהילה בכל קצוות הארץ, אך לא רק החסידים שזכו לעלות לרגל ולבקר בהיכלו מספר פעמים בימי שנותם, אלא אף אותם רבים מאוד מבין אלפי החסידים אשר בקושי עלו ובאו להיכלו של רבינו בבאיאן, ומהם אף כאלו שלא זכו כלל לעבוד על מפתח היכלו הקדוש, עכ"ז היתה אמונתם והתקשרותם בצורה מופלאה מאוד. יחד עם הפחד, היראה, והדביקות בו, היו מופלאים באמונתם ועוצם התקשרותם, וזכרו הקודש נחרט עמוק עמוק בנפשם ונשמתם ולא מש מהם לעולם. וכמו שאמר מרן הרה"ק מבאיאן שטרנוביץ, כי מי שראה את פני אבי הק' לא שכחו כל ימי חייו. מסופר על אחד החסידים שעלה לחצר הקודש בבאיאן לשב"ק פר' משפטים, ורבינו עלה לעליית שלישי. בהגיע הבעל-קורא לפסוק "פי הוא כסותה לבדה הוא שמלתו לערו פמה ישפכ וכו' (כה) הגביה רבינו מעט את קולו ושמעו הנוכחים איך שרבינו מטעים לעצמו את המלים "במה ישכב" בניגון של תמיהה ושאלה?! קולו של רבינו חדר עמוק עמוק לקרבי של אותו חסיד, וכל ימי חייו היתה לו התעוררות רבתית משמיעת תנועה זו "במה ישכב", היינו במה הוא הולך לשכב ולישון את שנתו התמידית לאחר מיתתו...

מופלאים הדברים שכתב הרה"ח ר' ברוך ברזל, שאחיו הרה"ח ר' זלמן לייב דיבר עימו בלייל פטירתו אודות כך שהיצר מנסה להכשיל את האדם ברגעיו האחרונים, והעצה לזה הוא שימדו בעצמם את צורת הצדיק שהיו מקושרים אליו. על כן ציווהו אחיו שכאשר יראה שהוא כבר במצב של גסטיסה, יצקע אליו: "זלמן, זכור את צורת הרבי הק' בבאיאן!". ואם כן תעשה, שוב איננו מפחד ממנו, כי כשרק ישמע את השם 'באיאן' יברח היצר משם ולא יהיה לו שום שליטה עליי". ואכן, ראו אצל רבים מהחסידים שכבר היו מוטלים על ערש דווי ולא יכלו לדבר עימהם, אולם בשומעם את השם "באיאן" היו ממש מתעוררים לתחייה.

"פחד יצחק משפטינו האירה"

שני בניו הק' של רבינו ה"פחד יצחק" ז"ע התייחסו באמרות קדשם ליום הולדתו וליום הסתלקותו של אביהם קוד"ק בנוסח אחד.

בנו הבכור מרן הרה"ק רבי מנחם נחום, האדמו"ר מבאיאן-טשרנוביץ ("תפארת מנחם"), אמר עליו: "אבי הק' נולד בראש השנה - יום הדין; אבי זכרנו לברכה. כל ימיו היה מהפך את מידת הדין למידת הרחמים, ואכן, נסתלק החודש אדר, בזמן בו נפתחה מידת הדין למידת הרחמים, וזוהי הבחינה של "פחד יצחק משפטנו האירה".

ובנו הצעיר, מרן הרה"ק רבי מרדכי שלמה האדמו"ר מבאיאן-ניו יארק, אמר עליו: "אבי הק' מבאיאן נולד בחודש תשרי ונסתלק בחודש אדר. חודש תשרי הוא חודש הדינים - ר"ה יום הדין, חודש אדר הוא חודש הרחמים, עבודת הצדיקים היא לקחת ולקבל על עצמם את הדינים השורים בעולם ולהמתקן; להמתקן את הדינים ששורים על בני ישראל ולפעול עבורם ישועות ושמחות כבימים ההם בזמן הזה בחודש אדר. (רבינו ז"ע ניבא ולא ידע מה ניבא כאשר לאחר הסתלקותו נוכחו הכל לראות כי גם אצלו היה אותו דבר, שנולד ב"ג תשרי ונסתלק בה"ב אדר).

סיפר הרה"ח ר' אפרים לראש זצ"ל אשר זכה לערוך נסיעה לבני-יארק הסתופף בצילו של כ"ק מרן אדמו"ר הק' מבאיאן ז"ע והיה זה בירח האיתנים בשנת תשל"א (שנת הסתלקותו - ה' אדר) כשחזר מניו יארק נכנס אל הרה"ק ה"בית ישראל" מגורו והוא התעניין רבות בתהליכות כ"ק מרן אדמו"ר הקה"ט ז"ע, ובתוך הדברים סיפר לו מה שאמר ב"ה ביום הולדתו של אביו רבינו ה"פחד יצחק" שנולד בתשרי ונסתלק באדר והוא עבודת הצדיקים להפוך את מידת הדין למידת הרחמים, ונגעה הרה"ק ה"בית ישראל" בהתפעלות ואמר לעומתו: "אף אני נולדתי בחודש תשרי...". סתם ולא פירש, ואכן ב"צדיקים אלו כ"ק מרן אדמו"ר הק' מבאיאן ז"ע והרה"ק ה"בית ישראל" ז"ע נולדו בחודש תשרי ונסתלקו מהעולם בחודש אדר".

העיר הקודש והמחוזות, היו לחרפה ולביזות

ההנהגה הנשגבה והרומומה של רבינו המשיכה ביתר שאת ועזו עד לפרוץ המלחמה העולמית הראשונה בשלהי שנת תרע"ה. כאשר נתמוטטו מוסדות תבל ועם ישראל בכל רחבי הפזורה באירופה נלחצו תחת רגלם של שונאי ישראל די בכל אתר ואתר, חסידיים עם רבותיהם נרדפו על צווארם, ויצא מבאיאן כל הדרה. רבינו הק' יצא בראש גולים בראש אדמו"רי בית רוז'ין, וגמל'ט לעיר הבירה ווינה, שם פתח לו קלויז קטן ומשם המשיך את הנהגת העדה. מיד עם כניסתם של הפרועים לעיירה באיאן, שמו פניהם לחצר הקודש, החריבו והרסו עד היסוד את כל הבניינים המפוארים של ה"קלויז" וה"הויף", ולא השאירו בה אבן על אבן שריד ופליטה. החסידיים שלא רצו לצער את רבינו, לא סיפרו לו על חורבן ההויף והקלויז, כדי שלא יהיה לו עגמו"ג וצער מזה. אולם כאשר סיפר לו משהו אחר את שראו עיניו, איך שהחריבו ושפרו את הכל, לא נראתה שום תגובה על פניו של רבינו ולא נחר כלל למשמע אוניו. אבל כאשר הלה הוסיף וסיפר כי אחת השפחות היהודיות שנסתרה למחות בפני הפרועים נלקחה על ידם ונשרפה באש, נודעו רבינו בכל גופו הרים ידיו הק' ונאנח וזעק "אוי ווי ציי מיר".

אמ"ק האחרונים ורמיים להסתלקותו

ביום הפורעים, שלוש ימים לפני הסתלקותו, פוּד ערך רבינו את השולחן הטהור, וסיים את אמרי קודש פוסק: "אשרי העם שככה לו", ובעמודו לפני פתח חדרו אמר: "א גוטע נאכט, לישועתך קויתי ה'". נכדו הרה"ק רבי משה'ניו מבאיאן-קראקא, ביאר את דברי קדשו ורמזותיו האחרונות לפני הסתלקותו, באומרו כי איתא ב"נר ישראל" מרה"ק המגיד מקאזניץ בשם הבעש"ט ז"ע, כי ככה"ר ר"ת כתר כל הכתרים, והוא סימן לגאולתן של ישראל. ובגמרא יומא איתא, כל ככה עיכובא, שהוא לעכב את הפורעניות. ע"כ כשראה משה רבינו ע"ה שישאר שוארו במדבר, אמר פרשת נסכים, שאיתא שם הרבה פעמים ככה לעיכובא. ועוד איתא בזה"ש שצדיק לפני פטירתו מרמז בו הפסוק שמוכרח ללכת מזה העולם, מפני שכ"ה גימטריא מש"ה, בחינת הצדיק והדעת של כלל ישראל. ופירוש אשרי העם שככה - כל זמן שככה, היינו הצדיק הוא עוד לו.

חצר הקודש בבאיאן

בזדמנות אחרת ביאר הרה"ק רבי משה'ניו ויבוריו האחרונים "לישועתך קויתי ה'" באים לרמוז מה לגאולה העתידה דאיתא במדרש נחומא (פרשת ויחי) פִּינְן שְׁרָאָהוּ יַעֲקֹב, אָמַר לִישׁוּעָתְךָ קוֹיֵתִי יי. גַּד גְּדוּד יִגְדְּנוּ וְהוּא יִגְדָּ עֲקֵב (פְּלוֹמָה) פְּשֵׁהוּאָל הַבָּא בְּעֵקֵב הוּא מְגֹד, זֶה שְׁהוּא בָּא בְּעֵקֵב. הִנֵּה אֲנִי שֹׁלֵחַ לְכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיאִי (מלאכי ג כג), שְׁהוּא מְשַׁבֵּחַ גְּד. לִכְךָ נֶאֱמַר יִגְד עֲקֵב.

בגניו מכוון "משכנות הרועים" מצוי מכתבו המפורט של הרב החסיד רבי לייבלע בענדינער ז"ל, שהיה נוכח בעת הסתלקות רבינו, ובו פרטים רבים על השעות האחרונות

ושעת ההסתלקות של רבינו במוצאי שבת קודש י"ז באדר שנת תרע"ז:

"אחרי תפילת מעריב של מוצאי שבת, הבדיל אדמו"ר הק' על הכוס לפני החסידיים כנהוג, ואח"כ נכנס לחדרו הק', והוא - רבי לייבלע - נשאר לשהות בחדר החיצון. כעבור שעה, שמע שדלת חדרו הק' נפתחה קצת, מיד ניגש לחדרו הק', אדמו"ר הק' אמר לו שיקרא להרבנית הצדקת ע"ה שתכנס לחדרו הק', מיד רץ אל חדר הרבנית הצדקת ע"ה ומסר לה דברי אדמו"ר הק', ותיכף נכנסה לחדרו הק'. כעבור עשרה רגעים, יצאה הרבנית הצדקת ע"ה מחדרו הק' כשעיניה נפוחות מכבי ודמעות זולגות מעיניה, ולאמרה לו: לך נא מהר וקרא לבכור האחים אדמו"ר הק' מבאיאן טשרנוביץ ז"ע. מיד רץ לחדרו, ויהי כאשר פתח את דלת החדר החיצון, ראה את אדמו"ר הק' מבאיאן טשרנוביץ ז"ע עומד לבוש במלבוש העליון ומוכן לצאת, ומסר לו דברי אמו. נכנס אדמו"ר הק' מבאיאן טשרנוביץ ז"ע לחדר אביו הק', ושהה שם כעשרה רגעים, ויצא גם הוא מחדרו הק' כשעיניו נפוחות מכבי ודמעות זולגות מעיניה, ונגעה ואמר בקול: "אידן בעטס אויס דעם טאטיץ", [יהודים העתירי רחמים בעד אבי הק']. ונכנס לקלויז הישן ונגש אל עמוד התפילה, והתחיל לומר תהלים מזמור "ענך ה' ביום צרה", אך מעיינות דמעותיו חנקו את קולו ולא יכול היה לסיים את המזמור. חזר ונכנס לחדר אביו הק', וכבצתו אמר לרבי לייבלע בענדינער: לך קרא לאחיי שיכנסו לחדר אביהם הק' בזה אחר זה לפי גודלם. אדמו"ר הק' מבאיאן טשרנוביץ ז"ע מהר אל הטלפון, וקרא לפרופסור שביאו אל מפת אביו הק', הבנים הק' נכנסו לחדר אביהם הק' בזה אחר זה, ושהו כל אחד בפנים כמה רגעים ויצאו בדמעות בעיניהם. נכנס לחדרו הגיעו כמה מהחסידיים. כשהפרופסור הגיע, נכנס לחדרו של אדמו"ר הק' ושהה שם כשתי שעות, וכשיצא אמר: כעת יש כבר תקוה, כעת אפשר לקוות. אדמו"ר הק' מבאיאן טשרנוביץ ז"ע ירד עם הפרופסור ללוותו, וכשעלה, חזר ונכנס לחדר אביו הק' ושהה בפנים כמה רגעים, ופתח את שתי דלתות החדר, ופנה אל החסידיים שיכנסו כולם לחדר אביו הק'. החסידיים נכנסו, ואדמו"ר הק' שכב על המטה ופניו כלפי מעלה כשעיניו הק' עצומות, והוא מנגן את ניגון הדביקות שהיה מנגן בשבת קודש בעת עריכת השולחן הטהור בדביקות ובקול בכייה, ודמעות זולגות על לחייו הק', ופניו הק' מאירים ובוטרים כשלהבת אש, כשמפעם לפעם הוא מגביה את קולו בדביקות גדולה, עד שעלתה נשמתו הטהורה לגניו מרומים".

מעניין לציין כי בעיתונים היהודים שהופיעו למחרת היום בהם דווח על דבר פטירת רבינו הק' ז"ע והוליוותו רבת המשתתפים, באותו גליון דווח העיתון גם על המהפכה הקומוניסטית שפרצה ומתחוללת ברוסיה ועל הפלת משטר הצאר. בהקשר לכך סיפר כ"ק אדמו"ר מבאיאן-ניו יארק, בן רבינו ז"ע, כי תדיר כשהיו חסידי אביו מרוסיה מתאוננים בפניו על קושי השעבוד של המשטר הרוסי, והיו נשמע מהם שהם כבר מצפים ומייחלים שהארגונים הקומוניסטיים יערכו מהפכה נגד הצאר ויתפשו את השלטון כדי שיפטרו מן הצרות שסובלים מהם, רבינו זצ"ל לא הסכים לדבר זה ודעתו היתה נגד המהפכה, באומרו כי המהפכה תביא עמה הפקרות ואפיקורסות. סיים אדמו"ר ז"ע ואמר, כי עד היום רואים אנו את תוצאות מהפכת הקומוניסטים, והוסיף ואמר כי "אכן, רק ביום הסתלקות אבי ז"ל תפסו ראשי המהפכה את השלטון".

ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, ומשם יפרד לארבעה ראשים"

ארבעה ארוזים נטע רבינו הק' והותירם לברכה בכרם בית ה', ארבעת בניו הק' שהמשיכו את דרכו הק' והנהיגו את עדת חסידי באיאן, כ"א עפ"י דרכו ובמקום אותו הועידה לו ההשגחה העליונה. הבכור הרה"ק רבי מנחם נחום, נתישב בעיר טשרנוביץ שבבוקובינה-רומניה, הרה"ק רבי ישראל - בעיר לייפציג שבאשכנז-גרמניה, הרה"ק רבי אברהם יעקב - בעיר לעמבערג-לבוב, בירת גליציה-פולין, ואילו האח הצעיר הרה"ק רבי מרדכי שלמה, המשיך לשבת בווינה ובשנת תרפ"ז העתיק מושבו לבני-יארק שבאמריקה, אשר משם הועידה ההשגחה העליונה להותיר "ניר לבית דוד" ולהשאיר שם ושארית לפליטה גדולה לבית באיאן עד היום הזה.

בארבעת בניו הק' של רבינו מצאו החסידיים נוחם אחרי רבינו הק', ונמשכו אחריהם בעבותות אמונה ואהבה, בהם דבקו ונתקשרו ושמחו של באיאן המשיך להינשא בפי כל והאיר זרחה לכל העולם כולו ונתקדם בפי רבים. זכותו הגדולה תגן בעדינו ובעד כל כלל ישראל להוושע בתשועת עולמים בכיאת משיח צדקנו בקרוב, אמן.

[בעייבת הידיעה נעזרנו רבות בספר "משכנות הרועים - פרקי תולדה" (ירושלים תשע"ב) על מרן רבינו ה"פחד יצחק" ז"ע, הספר נערך בסטוד"ר ע"י יו"ר מכון "משכנות הרועים" מעימון על משמרת הקודש, הרה"ק רבי דוב בער רבינוביץ שליט"א, ותושר"ל לזו]

הרב הצדיק הקדוש והטהור רשכבה"ג מו"ה יצחק זצ"ל מבאיאן בן הרב הצדיק הקדוש והטהור רשכבה"ג מו"ה אברהם יעקב מס"ג

פניני ביה"כ

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח"י יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

זהירות בכבוד הזולת

המנחה שלו (אדם המביא משלו קרבן נדבה לכבוד ה' יתברך), וְנִפְּשׁ כִּי תִקְרִיב קֶרְבָּן מִנְחָה לַה', סֶלֶת יִהְיֶה קֶרְבָּנו" (ויקרא ב, א), ואומר רש"י שדרכו של עני להתנדב מנחה, והתורה מתארת מה בדיוק עושים איתה, "פְּתוּת אֶתָּה פְּתִים, וַיִּצְקֶת עָלֶיהָ שָׁמֶן, מִנְחָה הִיא" (שם, ו), ומוסיפה התורה בפרשתנו ואומרת "עַל מִחְבַּת בְּשֶׁמֶן תַּעֲשֶׂה, מִרְבֶּכֶת תְּבַאֲנָה, תִּפְיֵי מִנְחַת פְּתִים" (ויקרא ו, יד).

מובן מדברי התורה, שלוקחים את סולת המנחה של העני, ופותחים אותה לפתיתים רבים, ומגישים אותה באופן שנראה מכובד יותר וכך מקריבים אותה. אומרים המפרשים שאחד הטעמים שפותחים את מנחתו של העני לפתיתים כדי שלא יתבייש, שלא יתבזה בכך שהוא בא עם מנחה דלה ופשוטה, מחשש שהבריות ירננו עליו למרות שהוא מסכן ואין לו יותר מכך. מכך רואים עד כמה צריך להתחשב גם בעני, ועושים את המנחה שלו באופן שתראה גדולה, ופותחים אותה לפתיתים רבים, וכך הוא יכול לבוא בכבוד לבית המקדש ולהגיש את מנחתו.

ישנו דבר נוסף מפליא ומעניין, התורה מפרטת בפרשת ויקרא, כיצד מקריבים עוף שאדם עני הביא בתור קרבן. לכאורה היה צריך קודם כל להוציא את הנוצות, ולאחר מכן להקריב את העוף, אבל אומרת התורה "וְשִׁפֵּע אֹתוֹ בְּכַנְפָיו לֹא יִבְדִּיל" (ויקרא א, יז), אומר רש"י, עם כנפיו ואינו צריך למרוט כנפי נוצתו, ומיד שואל רש"י הקדוש, לכאורה איך אפשר להקריב את העוף עם הנוצות, "והלא אין לך הדיוט שמריח ריח רע של כנפים נשרפים ואין נפשו קצה עליו", לא יתכן שיהיה אדם בבית המקדש בזמן זה, ויריח את הריח הנורא של קרבן העני המוקרב עם הנוצות, ונפשו לא תקוף עליו, כל אדם רגיל שיריח ריח זה לא יחזיק מעמד.

למה אם כן אמר הכתוב "וְשִׁפֵּע אֹתוֹ בְּכַנְפָיו לֹא יִבְדִּיל", מסביר רש"י, "כדי שיהא המזבח שבע ומהודר בקרבנו של עני", זהו יסוד עצום, אם הכהן יקח את העוף הקטן של העני, וימרוט מכנפיו את כל הנוצות, יישארו כמה כזיתות מאותו עוף קטן, ותוך דקות ספורות ישוחרר העני לביתו, ויפגע שהכל נגמר כל כך מהר, בעוד הוא רואה בעיניו את העשיר שמביא פרה, והכהן לוקח את הפרה ושוחט ומקריב את האיברים וזה לוקח זמן רב, ובכך נגרם כבוד רב לעשיר. שוב ירדה התורה הקדושה לסוף דעתו של העני, שיכול להתבייש ולהפגע, ולכן ציוותה לקחת את העוף עם הנוצות, וכך תהליך שריפת הקרבן אמנם לוקח זמן רב יותר, אך הקרבן נראה גדול ומהודר יותר. התהליך אולי יותר ארוך מהנדרש וגורם לריח נורא, אבל כל זה כדי שהעני לא יתבייש ויפגע.

אבל הרי מדובר בקרבן, ועל הקרבנות כתוב שצריך שיהיו לריח ניחוח אשה לה', וכאשר לוקחים קרבן כזה עם הנוצות ומקריבים אותו, לא מדובר פה על ריח רע להדיוט

פרשת השבוע פרשת צו, מצווה התורה על אדם שחטא להביא קרבן חטאת, וכמו בכל קרבן צריך החוטא מקום להקריב בו את קרבנו, אך התורה לא מציינת את המקום בפירוש, ובניגוד לקרבן עולה עליו אומרת המשנה "שְׁחִיטָתָהּ בְּצֶפֶן" (ובחים ה, ד), על קרבן חטאת זה אומרת התורה "זאת תורת החטאת, במקום אשר תשחט העולה, תשחט החטאת לפני ה'" (ויקרא ו, יח). שואל רבינו בחיי בפירושו לתורה, למה התורה הקדושה לא מציינת את המקום, ובנוסף מה העניין שהחטאת צריכה להשחט דוקא במקום העולה, היה אפשר לייחד לחטאת מקום מיוחד בפני עצמו.

אומר רבינו בחיי, שקרבן עולה בא על כל מיני מחשבות והרהורי הלב, אדם שחשב והרהר בליבו מחשבה לא טובה, וזה קורה לכל אחד ויכול לקרות גם לצדיקים, גם הם לעיתים יכולים להכשל בהרהור הלב. אבל חטאת לעומת זה באה על עבירות קשות, על חטאים שלהם עונשים מאוד חמורים ואפילו של כריתות. לכן אומר הרב "וכדי שלא יבוש החוטא, הזהיר הכתוב כי קרבן חטאת הבא על חטא המעשה, שישחט באותו מקום עצמו שהעולה נשחטת, כדי שלא ירגישו בני אדם בזה שמביא קרבנו, אם חטא בהרהור או במעשה".

עושה התורה חשבון פשוט, אם היתה החטאת נשחטת במקום מיוחד עבורה, והחוטא ילך למקום בו מקריבים את החטאת, המסתכל בו רואה לפניו אדם מכובד בעל שם טוב, ולפתע רואהו הולך לאותה פינה ונותן לכהן להקריב קרבן חטאת, וכך ייתכן ויחשוב עליו שעשה מעשים לא ראויים, וכנראה שנכשל בכל מיני עבירות ואיסורים חמורים, ויכולים אנו לתאר לעצמנו את הבושה והחרפה שתהיה לאותו אדם, שכולם יידעו שהוא הגיע למקדש מפני שהוא נכשל בעבירה חמורה, ולכן נמצא במקום בו מקריבים קרבן חטאת.

ירדה התורה לסוף דעתו של החוטא, וידעה שהוא עומד להתבייש ולהתבזות, לכן ציוותה התורה שאת קרבנו של אותו חוטא, יקריבו היכן שמקריבים את העולה, שהיא באה רק על מחשבות, ולא חמורה לעומת החטאת שהיא על מעשה, וכך לא יבחינו בו כאחד שעבר על איסור חמור של חטא קשה ונורא, והבושה שתגרם לו ודאי פחותה בהרבה.

רואים אנו מפה כיצד הקפידה התורה הקדושה על כבוד הבריות, ולא סתם אלא אף על מי שחטא. לכאורה היה לנו לחשוב, מה שייך פה הזהירות בכבודו, מי שחטא צריך לבוא על עונשו גם אם כתוצאה מהענישה הוא יתבייש, ומה הבעיה בכך. אבל יודעים כולנו, אצל הקב"ה אדם המגיע לו עונש יקבל את עונשו, אבל לא מעבר לכך, ואם לא מגיעה לו הבושה יחסכו אותה ממנו, ללמדנו עד כמה צריך להזהר בכבוד הבריות.

בפרשת ויקרא מתארת התורה, כיצד העני מביא את קרבן

**אם הקב"ה חס על
כבודו של העני
אפילו במקום שיש
בזיון לגבוה, על
אחת כמה וכמה
שאנחנו צריכים
לדאוג לכבודו של
העני שלא יתבזה
על דינו**

המשך
בעמוד 4 >>

ע"פ לוח
החיים לפי
זמני ירושלים

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
17:14	18:25	19:09

לע"נ
יצחק שם טוב בן
שרה ז"ל

לע"נ
אברהם בן
עזיזא ז"ל

לע"נ
שאלו חי
בן מרים ז"ל

גג מאונק לפנות בוקר

לאביהם שבשמים, בדרשותיו החוצבות ובמאמריו הנפלאים, כמו גם בספריו שהפכו נכסי צאן ברזל, וב'הגדה של פסח' שלו - מובא הסיפור הזה.

במשך שנים ארוכות, נחשבה עלייתו וצמיחתו המטאורית של הרב פינקוס בתורה ובעבודה כחידה סתומה, ואיש לא עמד על סודו. מה הביא בחור ללא רקע רבני בולט, עולה זר מארצות הברית, להפוך לאחת מדמויות ההוד המשפיעות עד היום?! מה גרם לבחור ישיבה מצוי, להתעלות ולהפוך לאחד מענקי הרוח בדורנו, שדרשותיו נלמדות במרץ ומחזקות רבבות יהודים?! עד שביים מן הימים, גילה הרב פינקוס בעצמו את הסוד, וחשף את הסיפור משנות בחרותו.

וזאת ללמדנו: פעמים רבות - מצוות שאנו חשים כובד ועצלות מלקיימן, טומנות בחובן הזדמנות מפתיעה עבורנו, להתחבר בתחושה קרובה לבורא עולם, להתקשר עמו בעבותות אהבה. כשאנו מתלבטים לפני קיום מצוה, האם לקיימה או לדחותה, האם לעשותה עכשיו ובזריזות או להמתין - נראה את דמותו של הבחור מבוסס בהררי האבק שבגג, ובנין כי אנו ניצבים בפני רגע גורלי! כאן מתגלה הסוד הגדול:

הזריזות היא המפתח להצלחה, לצמיחה, לכיבוש כל פסגה נשאפת. נדרו להתייצב

הוא היה בחור אמריקאי צעיר לימים, שגלה למקום תורה - לישיבת בריסק שבירושלים. באותם ימים התגורר בדירה משותפת יחד עם כמה חברים לישיבה, כולם בני חו"ל, והוא היה היחיד מביניהם שנותר בארץ בימי חג הפסח. כמה שעות לפני בדיקת חמץ נזכר בהתרגשות כי לראשונה בחייו יזכה לקיים מצוות בדיקת חמץ, שכן אין מישהו בלעדיו שיכול לבדוק את החמץ בדירה! כדי להגיע לרגע בדיקת החמץ, ראשית יש לנקות את הדירה, וזו אינה מלאכה קלה בדירה ישנה ומוזנחת, ששאריות מכל הסוגים בייכתיה ושלל אריוות ופריטים מיותרים במשכנותיה. לפיכך הפשיל הבחור שרוולים, וחצי לילה עבד על מירוק וצחצוח הדירה, עד שסמוך לחצות ליל בדק בה את החמץ. באפיסת כוחות צנח למיטתו עייף ויגע, לאחר שנקיון הדירה והחיפוש בחורים ובסדקים אחר כל פירוק חמץ - השילו מעליו כל טיפת נח.

ואז, נזכר בעליית הגג. עליית גג ישנה היתה בדירה, מקום שאנשים מיעטו להסתובב בו, ועוד יותר - מיעטו לנקות אותו... בלבו של הבחור התחוללה מלחמה של ממש: מחד גיסא - הוא עייף וחסר אונים, ניקיון הדירה ובדיקת החמץ סחטו ממנו את לשד כוחותיו האחרונים. מאידך גיסא - בוודאי שיש לבדוק בעליית הגג, שכן לא ניתן להבטיח כי אין בה חמץ! כן לקום או לא לקום? הוא חייב לבדוק בגג או לא חייב? 'הרי כבר צחצחתי את כל הבית - מה עוד מוטל עליי?' - חלף בו הרהור משכנע... 'אבל אולי יש שם חמץ! זו חובתך לבדוק!' - גאה ועלה בו הרהור הפוך...

אך הוא לא נתן מדי הרבה זמן לכל ההרהורים האלה, ומיד גמלה בלבו החלטה דרמטית, שהכריעה את גורלו ושינתה את חייו... בעוז ובגבורה קם בזריזות, התלבש והנה הוא כבר ניצב על הסולם. העלה את האור בעליית הגג, והחל מצחצח את המקום. השליך כמה אריוות ישנות ודברים נטולי צבע או צורה, שאין לדעת אם חמץ הם אם לא, ואחר כך טאטא. שעות ארוכות עמל ויגע בעליית הגג, כשרק סמוך לעלות השחר נטל שוב לידייו את הנר והנוצה, ובדק את הגג כולו מחמץ, כאילו לא סיים זה עתה מלאכה מפרכת ומתישה בת כמה שעות...

זר כי היה נקלע לעליית הגג באותה שעה, היה נתקף בהלם מהמראה המוזר שלפניו: בחור ישיבה אמריקני טיפוס, מבוסס בשכבות אבק ישן נושן, מהלך בעליית הגג כשנר קטן בידיו. מתכופף אנה ואנה, מזיז חפצים ישנים נטולי זהות, וכל זאת בעיצומו של לילה! כשכל גופו רועד מהמאמץ העצום ומהעייפות המתישה, סיים הבחור את המלאכה הקשה, שעה קלה לפני עלות השחר. לאחר התפילה קיווה לנוח אך לא עלתה בידו, וגם לאורך שעות הצהריים היה טרוד בהכנות לליל הסדר.

כשנכנס לבית הכנסת בכניסת החג לתפילת ערבית, לפתע עלה בו הרהור עגום ומאכזב במיוחד: 'מי יודע איזה ליל סדר יהיה לי, לאחר לילה נטול שינה, כשאני כה עייף וחסר כח...' הוא ניגש לתפילה כשהרהוריו נוגים ומאוכזבים, אך הופתע. הוא הצליח להתפלל

בריכוז ובכוונה, הילת קדושה אפפה אותו. תחושה מתוקה מילאה את כל חושי, לראשונה הרגיש קרבת אלוקים קרובה ונוגעת, כאילו הוא תחת ידיו האהובות של בורא עולם, הפותח לו שערי שמים ומאיר לו את ליל הסדר באור טהור וזך...

באותו לילה החלה צמיחתו הרוחנית, כפי שתיאר בעצמו לימים: 'באותה תחושה מרוממת ומיוחדת התחלתי בסדר הלילה, ולמרבה הפלא לא חשתי בעייפות כלל. להיפך, הייתי דרוך כולי שלא לבזבו ולו רגע אחד מהלילה הקדוש. קראתי את ההגדה בהתרוממות נפש מיוחדת, כשלבי עולה על גדותיו משמחה, שכן טעם מתוק שכזה במילות ההגדה לא טעמתי מעודי! אף את יתר מצוות הלילה, כאכילת המצה והמרור ושתיית ארבע הכוסות, קיים בהתרוממות רוח בלתי רגילה. העייפות לא נגעה אליו כלל, כמו כוחות חדשים רוחניים נסכו בו. גם ככלות הסדר לא היה מסוגל לעלות על יצועו, חש כי הוא לא יכול להפסיד ולו רגע מהחוויה הרוחנית הקסומה העוברת עליו. ואותה תחושה נפלאה ליוותה אותו גם לאורך החג כולו, והמשיכה ללוותו גם שנים רבות קדימה, והיותה המנוף לעלייתו והפיכתו לבן עליה!

אותו בחור שהזדרז לקיום המצוה, שלא נתן דרוך לעצלותו והתגבר עליה בזריזות - הוא הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל, אשר שימש כרב באופקים ומשם היתה מצודתו פרושה על פני תבל. הוא נודע כגאון ובעל מחשבה נדיר, ועורר לבבות רבים

כשנכנס לבית הכנסת בכניסת החג לתפילת ערבית, לפתע עלה בו הרהור עגום ומאכזב במיוחד: 'מי יודע איזה ליל סדר יהיה לי, לאחר לילה נטול שינה, כשאני כה עייף וחסר כח...'

לסייע בעבודות הפסח, כי יש לנו כעת הזדמנות אדירה לרכוש את ויטמין הזריזות! כי הזריזות בקיום המצוות, קיומן באהבה ללא דחיות ערעורים והרהורים, היא מפתח עוצמתי חזק ונדיר, שבכוחו לשנות את חייו ולהציעדו מעלה מעלה. הזריזות בקיום המצוות היא ויטמין להצלחה הרוחנית שלנו, לחיבור קרוב ואוהב עם אבינו שבשמים.

נמצאים אנו כחודש לפני חג הפסח, חג החירות, וכמובן שבראש המצוות כולן, ניצבת מצוות המצה. מצה דומה בהרכיבה ללחם חמץ רגיל, מורכבת מאותם המרכיבים - קמח ומים. מה יוצר אפוא את ההבדל בין חמץ למצה? מה עושה את הפער האדיר שבין לחם החמץ למצה האהובה? מה הופך את המצה למצה נעלה, ואת לחם החמץ ל'בל יראה ובל ימצא' חמור כל כך? התשובה פשוטה: הזריזות. בעוד לחם החמץ נוצר תוך השתהות להתפחה, המצה הקדושה מתייחדת בזריזות המופלגת מרגע הכנת הבצק ועד לאחר צאתה מהתנור. בעוד לחם החמץ זקוק לפועלים המשתהים במלאכתם - שיעניקו לו די פנאי להחמץ ולתפוח, המצה זקוקה לעובדים זריזים ונמרצים, שלא יותירו את העיסה ולו רגע אחד ללא פעלתנות, אלא יעשו הכל כדי להחיש את המצה אל עבר פי התנור.

המקור לחשיבות הזריזות בעשיית המצות, הינו מהפסוק 'ושמרתם את המצות' ומעניין גלוות, כי למרות שפסוק זה עוסק בעשיית המצה, חז"ל חשפו בו כוונה נוספת לכל מצוות התורה, על הזכות הכבירה והחובה העמוקה, שכאשר מגיעה מצוה לפני האדם, כאשר יהודי זוכה בהזדמנות שמיימת לעשות מצוה, יזדרז וימהר לבצעה ולא ידחה אותה לרגע האחרון או למועד אחר. 'מצוה הבאה לידיך אל תחמיצנה' - כשמצוה ניצבת לפנינו ישנה מעלה גדולה לעשותה במהירות האפשרית ובזריזות!

(הרב אשר קובלסקי)

- לע"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה
- לע"נ אסתר בת חנה ז"ל
- לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל
- לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל
- לע"נ אברהם אבהרון בן גינינה ז"ל
- לע"נ יהודית בת ריחנה ע"ה

בניך מוכנים – חושה נא לגאלם

בפרשת השבוע מובאים דיני הקרבנות השונים, והכל בפירוט רב על כל קרבן וקרבן, ואומרת התורה "זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלוואים ולזבח השלמים", ואמרו רבותינו (מנחות קי). "אמר ריש לקיש, מאי דכתיב 'זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם', כל העוסק בתורה, כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם", והוסיפו עוד חכמים ואמרו "שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות - מאי בלילות? אמר ר' יוחנן, אלו תלמידי חכמים העוסקים בתורה בלילה, מעלה עליהן הכתוב כאילו עסוקים בעבודה".

ה"חפץ חיים" מעורר היה תמיד בדבר הצורך הגדול שיש לכל בן תורה לקבוע לעצמו זמן מסוים ללימוד ענייני קדשים. את דבריו המתיק במשל: בעת שנערכת חתונה, לפני החופה טרודים כל המחותנים בשמחת הנשואין, כולם מסבבים את הכלה ושמהים עמה. קשה עד מאוד להוציא את הכלה ממקום מושבה ולהביאה אל מתחת לחופה, דבר אחד מזרז את הכלה ושושבינותיה לצאת אל החופה, כאשר מגיע מאן דהוא ומכריז בקול, החתן עומד כבר תחת החופה וממתין ללה! כן בעניינינו, אם אנחנו מוכנים בידיעת סדר הקרבנות, אז יש לסגור של ישראל מה להמליץ לפני אבינו שבשמים, והוא טוען לפנינו: הלא בניך מוכנים בידיעות התורה של הקרבנות ועומדים ומצפים רק לך! חושה נא לגאלם ושלה משיח צדק!

ודאי שכן הוא הדין בכל דבר המראה כיסופים של עם ישראל לאביהם שבשמיים, בתפילה או במעשים, המראים את רצונם העז שישב ה' את שיבת ציון, ויבנה את בית מקדשנו, ככל שמראים עם ישראל לקב"ה שהם מאסו בהבלי העולם הזה, וחפצים הם במלכותו יתברך, בכך הם מרבים סגוריה בשמיים ומקריבים עוד ועוד את הגאולה, וכך אומר הפלא יועץ (ערך גאולה):

מסימי המאמין ומצפה לישועה הוא, שעל כל דבר שמדבר אמור יאמר, 'הקדוש ברוך הוא יצמיח קרן ישועה מקדם', וכן שלא יבנה בתים רבים חזקים ועליות מרוחים בצירי, כי מי שהוא נכון ליבו בטוח וישב ומצפה מדי יום ביומו, כי קרוב יום ה' שיקבץ נדחיו, ונקומה ונעלה אל הר ה' מקום מקדשנו. ואין מן הראוי להתאוות אל הגאולה בשביל לנוח ולראות טוב, רק לעבוד את ה' ובשביל כבוד שכנת עוזנו וכבוד אבינו שבשמים.. וזה כל האדם.

הנתבע שהפך לתובע

"וּלְבַשׁ הַכֹּהֵן מְדוּ בָד" (ויקרא ו, ג) מה תלמוד לומר "מידו" - שתהא כמידתו (רש"י)

שאלה: שמואל ואביו הגיעו יחד לחנות נעליים. שמואל בחר נעליים מדגם איכותי שמחירים 300 שקלים. האב אמר למוכר: "עכשיו הוא נועל נעליים במידה 39, אבל יתכן שגדל, תביא בבקשה מידה 40". הבחור מדד מידה 40 שהרגישו מעט גדולות, וכאשר מדד את הנעל במידה 39 הרגיש נח מאוד ושהנעל מתאימה לרגלו במדויק. האב שילם לבעל החנות, ושמואל שהיה כה מרוצה מנעליו החדשות, החליט לצאת מהחנות כשהנעליים לרגליו.

כעבור שבוע, התבונן אחד מחבריו בנעליו, חייך ואמר: "משהו נראה לי מוזר... נראה לי שהשמאלית גדולה יותר מהימנית...". שמואל הרים את נעליו וראה על גבי הסוליה הימנית מידה 39, ולמרבה התדהמה על הנעל השמאלית היה רשום מידה 40!... התברר שלאחר שמדד את הנעל במידה 40, וביקש למדוד מידה 39, נעל אותה ברגלו השנייה ושכח שלרגלו הראשונה נשארה הנעל במידה 40, וכך יצא מהחנות.

האב ובנו מיהרו לחנות ואמרו למוכר: "מכרת לנו זוג שאינו תואם, נבקש לקבל את הנעל השנייה במידה 39!". המוכר הפך מיידית ל"תובע" ואמר: אני מודה לכם שהגעתם לספר שהזקתם זוג נעליים נוסף... הרי בגלל חוסר האחריות שלכם הפסדתי מכירת זוג הנעליים במידה 40, שהנעל הרי משומשת. לכן אני דורש שתשלמו לי 300 שקלים נוספים...". עם מי הדין?

תשובה: בספר משפטי התורה (ח"א סימן כ"ב) העלה שהמזיק נעל אחת בחנות נעליים, צריך לשלם את המחיר המלא של זוג נעליים, שהרי אדם שביקש לקנות בחנות הנעליים רק נעל אחת, יצטרך לשלם מחיר מלא ולרכוש זוג נעליים, והמוכר לא יסכים למכור נעל אחת ולהשאיר בחנותו את הנעל השנייה. נמצא ששוויה הממוני של נעל אחת, שווה למחיר של זוג נעליים, וממילא המזיק נעל אחת, צריך לשלם מחיר של זוג נעליים.

לאור זאת גם בשאלתנו נאמר: כשיצא הקונה מהחנות כשהוא נעליים במידות שונות, הוא גרם במעשיו שהמוכר לא יוכל למכור את הנעל השנייה שנותרה בחנות, ולכן יצטרך לשלם גם על הזוג השני, ויקח אותם לעצמו. (ובמקום שמקובל שהמוכר אחראי לבדוק שזוג הנעליים תואמות לפני שהלקוח יוצא, באופן שלא עשה כן, אזי הקונה יקבל את הנעל החסרה לו, ולא ישלם על הזוג הנוסף).

(אחת שאלתי 3, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

קל כנשר

בפתיחת פרשתינו כתוב "צו אַת אֶהְרֵן וְאַת בְּנֵי לְאֹמֶר" (ויקרא ו, ב), ואומר רש"י - אין צו אלא לשון זירו מיד ולדורות. מידת הזריזות היא בניין אב ומפתח ראשי לבניין אישיותו של האדם, כך כתב בעל "אורחות צדיקים" (שער הזריזות) כי מידת הזריזות היא תכשיט לכל המידות והיא מתקנת את כולן. ומוסיף שהזריזות היא מידה גדולה לתורה ולמצוות וגם לעניין תקנת העולם הזה והיא מידת הצדיקים לעבודת הבורא יתברך.

בספר "צדיק יסוד עולם" מסופר על ר' אריה לוי זצ"ל, שבאחת השבתות ביקר הרב בבית הסוהר המרכזי ב"מגרש הרוסים", להתפלל עם אסירי ציון ולקרוא לפנייהם בתורה. בתום התפילה ניגשו אליו האסירים כדי לברכו בברכת "שבת שלום", והוא כדרכו השיבם בלחיצת יד חזקה בחיך מלבב ובמאור פנים, וכהרגלו שאל האם יש "פנים חדשות" בקרבם, והיינו האם הובאו לכלא אסירים חדשים. לשאלתו, השיבוהו בחיוב, והראו לו בפנית החדר הסמוך אדם רזה וצנום, היושב וממרמר

כתב בעל "אורחות צדיקים" (שער הזריזות) כי מידת הזריזות היא תכשיט לכל המידות והיא מתקנת את כולן, ומוסיף שהזריזות היא מידה גדולה לתורה ולמצוות

בבכי כל הזמן.

הגיע ר' אריה לבקרו, שאל לשלמו ולסיבת בכייתו, השיבו האסיר "הכיצד לא אבכה? הלכתי לתומי ברחוב, ולפתע תפסוני שוטרים בריטים והשליכוני לכלא, ואנכי חף מפשע, ולי הורים זקנים ותשושים שאינם יודעים כלל שנאסרתי, ולבטח דואגים הם היכן נעלם בנם", ר' אריה ניסה לעודדו, ושאלו למקום מגורי הוריו. השיב האסיר כי הם מתגוררים במאה שערים שליד העיר רחובות, וכי אין שמות לרחובות, יכול הוא רק לתאר את סמטאות שכונתו שכונת "שעריים", ונקב בשמות הוריו. לחץ ר' אריה את ידו והשיבו "הסר דאגה מליבך וה' יהיה בעזרך!".

משנפרד ר' אריה מהאסירים, ניגשו האסירים לתימני בודד זה ושאלוהו "מה שוחח עימך הרב?", השיבם האסיר דברים כהווייתם, חבריו למאסר זלזלו בדבריו, והיו שאמרו כי ברכה לבטלה בירכו הרב, שהרי עד צאת השבת חלילה ישכח הרב את שם הוריו ואת מענם. קל לשער מה גדלה השתוממותם של האסירים, בראותם למחרת זוג תימנים קשישים בחצר הכלא בבואם לבקר את בנם, והתברר שמיד עם צאת השבת, עשה ר' אריה את דרכו לרחובות, וטרח טרחה מרובה כדי למצוא את הורי האסיר, ומכך נלמד כולנו זריזות למצוות מה היא, והוא מה שאמר התנא (אבות ד) "הוי עז כנמר קל כנשר ורץ כצבי".

רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל

הרב יוסף חיים זוננפלד נתבקש לבית עולמו ב"ט אדר ב' תרצ"ב, לפני 90 שנה. נולד בהונגריה בעיירה 'ורבו', ונתייתם מאביו בגיל חמש בלבד. בעודו צעיר בגיל 24, עלה עם רבו הרב אברהם שאג לישראל, והשתכן בעיר העתיקה בירושלים. הרב עודד בחייו את הרחבת הישוב היהודי בארץ ישראל, ועסק רבות בקניית קרקעות. הצטרף למועצת "ועד כל הכוללים", שימש כראש כולל "אונגרין אוסטראין" (כולל שומרי החומות), היה הגבאי הראשי בממ"ח "שערי חסד" אשר הקימה את שכונת "שערי חסד", ולימים למנהיג היישוב הישן בירושלים, ורבה הראשון של העדה החרדית בירושלים.

גדולה לגימה...

בשנת תרע"ד ערכו רבנים מסע חיזוק וקירוב במושבות החדשות שנבנו בארץ. לעת ערב הגיעו הרבנים לעיר יפו שם סיימו את המסע, והתכנסו בביתו של המרא דאתרא - רבי אברהם יצחק קוק. הרבנית טרחה עבור האורחים החשובים, והגישה בפניהם תה ועוגות להשיב נפשם. בנו של הרב זוננפלד, ניגש לאביו ולחש באוזנו: "אבא, היום אתה בתענית יארציט!". שמע זאת הרב, ומיהר ללגום מהתה הרוחת כמה לגימות קטנות. לאחר מכן הניח את הכוס מידו... בנו המופתע חשב שאביו לא שמע טוב, אבל אביו רמז לו שזה בסדר, ותמיהתו גדלה עד מאד. כשנגמר הטקס אמר הרב לבנו: "בוא ואסביר לך את אשר עשיתי. זכרתי כי שרוי אני בצום, אבל גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה. הרב קוק והרבנית טרחו מאד בשביל האורחים, וכיצד אוכל לפגוע בהם ולא לטעום ממה שהגישו לשולחן? ומכיון שחששתי שיפגעו - התרתי לעצמי ללגום מן התה בעיצומה של התענית, ומיהרתי לעשות זאת בעוד התה רותח, כדי שלא תהיה לי הנאת החיך מהשתיה. כמו כן שתיתי רק כמה לגימות, שיהיה פחות מהשיעור..."

על מי הרב מוכן לסמוך?

לאחר שהגיע הרב למושבה "פתח תקוה", כדי לפקח על ענייני ה'תלמוד תורה' שפתחו במושבה, הזמינו אחד מנכבדי המקום לארוחת צהרים לכבודו. באמצע הסעודה נכנסה בעלת הבית, ניגשה לרב זוננפלד בפני כולם ושאלה: "הכנתי עוף לסעודה, ורק לאחר הבישול נזכרתי ששכחתי להפריד את הלב לפני המליחה". הרב פסק להתיר את העוף, אלא מיד הוסיף ואמר לבעל הבית, שמנהגו מאז ומעולם, שלא לאכול מדבר מאכל שנתעוררה בו שאלה, ולכן נמנע מלאכול את העוף.

בסיום הסעודה, חשש הרב שאולי מעשה זה, פגע בבעלת הבית. הוא ניגש למטבח, הודה לבעלת הבית על האירוח הנפלא והוסיף לפני כולם: "אצל אשה יראת ה', שאינה מתביישת לשאול שאלה כזו בפני קהל המסובים, אני סומך למהדרין מן המהדרין!".

המשך מעמוד 1 >>

בלבד, אלא זה לא לכבוד ה' ובית מקדשו, והרי במקום שיש ריח רע לא מתפללים מפני שאין זה כבוד לתפילה, וכיצד התירה התורה לקחת קרבן כזה במקום כה קדוש, ולהקריב אותו לכאורה תוך בזיון למקדש. אומר הקב"ה, לי לא אכפת מהריח הנורא הזה והבזיון שלי, העיקר שהעני לא יתבוה. מכך נעשה קל וחומר, אם הקב"ה חס על כבודו של העני אפילו במקום שיש בזיון לגבוה, על אחת כמה וכמה שאנחנו צריכים לדאוג לכבודו של העני שלא יתבוה על ידינו.

מסופר על האדמו"ר הרב אביגדור הלברשטאם זצ"ל, אחד האדמו"רים הגדולים, שהתארח בשבת קודש בעיירה מסוימת. הזמינו אותו ועשו לו כבוד גדול. הגביר של אותה עיירה זכה שהאדמו"ר יתארח בביתו. כל הקהילה הקדושה הוזמנה בשבת בבוקר לביתו של העשיר, ולשם כך ביטלו סיר גדול של חמין, כדי שכל הציבור יאכל ויהנה מסעודת השבת. הצלחת הראשונה הוגשה לאדמו"ר. האדמו"ר טעם מהצלחת ומיד פנה לשמש שלו וביקש האם אפשר לקבל עוד צלחת, עוד בטרם הספיקו לחלק לחסידים. הוגשה לפניו צלחת שניה, וכולם מסתכלים ורואים את הרב אוכל עוד צלחת, וחושבים אולי הוא רעב, שמא עשה תענית משבת לשבת.

והנה האדמו"ר מבקש עוד צלחת ועוד אחת, והדבר כבר נראה מוגזם ולא מתאים שאדמו"ר יאכל כך בצורה כזו, זה נראה חלילה כזלילה. אבל מכיוון שמדובר באדמו"ר, קודש קדשים, לא חושבים ובודאי שלא מעירים. האדמו"ר אוכל ושוב שואל אם יש עוד, וכך ביקש שוב ושוב עד שענה לו המשמש שנגמר כל החמין, וכך למעשה האדמו"ר לא השאיר לציבור כלל, שלא זכה אפילו לטעום מהחמין. אף אחד לא הבין את אותה הנהגה, זה היה נראה להם מוזר ומשונה, אבל לא שואלים שאלות.

לאחר שנגמרה הסעודה, התקרב המשמש לאדמו"ר ושאל, אינני מבין, האוכל הרב שאכלת עלול להזיק לך, למה הרב אכל את הכל? ענה לו האדמו"ר בקול שקט, דע לך שהשפחה שעובדת במקום, שמה בסיר בטעות נפט במקום שמן, מיד כשטעמתי את הצלחת הראשונה הרגשתי שמדובר בנפט, והיה זה טעם נורא ואיום, וידעתי שדי אם אחד מהאורחים יטעם ממנו, וכל שכן אם כולם יאכלו, ומיד היו הולכים לבעל הבית הגביר הגדול, והיו מתלוננים בפניו על החמין הנורא, והיו כועסים כיצד הוא מגיש להם אוכל כזה, הרי מדובר פה בנפט! וכך ודאי היה הולך הגביר לאותה שפחה ומפטר אותה, ויתכן שאף יותר מזה, זורק אותה בבזיון נורא.

חשב האדמו"ר על כל מה שעתידי לקרות, וידע שאותה שפחה מסכנה ואומללה, שזו הפרנסה היחידה והדלה שלה, עלולה עכשיו לקבל פיטורין ולהתבזות, והעדיף לקחת הכל על עצמו, לסבול מהטעם הנורא של הנפט ולאכול כמות מופרזת ומסוכנת, ולא משנה אם הדבר יגרום לו לנזק, כל עוד אותה שפחה מסכנה ועניה לא תתבזה.

ראו עד היכן מגיע כבוד הבריות, וכיצד הצדיקים רגישים לכך, לא רק שחש ושלום לא לבייש יהודי, אלא כמו שנהג האדמו"ר שמנע את בזיונה במעשיו, ובודאי שלא היה חייב לעשות כך, ועשה כן ממידת חסידות, אבל מכך נלמד על חשיבות נפש היהודי, שהיא גבוהה ויקרה, ועד כמה צריך להזהר ממציאות כזו שיהודי מסכן ואומלל יתבוה ויתבייש. זה מה שהתורה הקדושה באה ללמד אותנו, הכבוד של יהודי קודם לכל, וזה מה שהקב"ה מבקש, שכל אחד מאיתנו ידאג לכבוד האחר.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

בסימן

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: **בית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // כנסים והוצאות**

הכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנדקקים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית גן ירושלים
054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

בית לוי
מקוה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים
נבנה ברמה גבוהה ובייפוי מיוחד, ועובר נקיון יסודי מידי יום ע"י חברת נקיון
לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטוה, נא לשלוח בקשה במייל

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכר מאמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'
פרשת צו-פורים תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 425

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

"היום נכבד לבני אמונים"

"היום נכבד לבני אמונים, זהירים לשמרו אבות ובנים" - מלים אלו המפורסות כל כך מפיוט "יום שבתון", שמשו בעברוננו מקור השראה לקריאת שמה של המהפכה שהתעוררה בעשור האחרון בכל העולם - מהפכת 'בני אמונים'.

"בני אמונים", הם בני ישראל המאמינים בה ובתורתו. "בני אמונים", הם המקפידים על עניית אמן כמו שלמדנו בגמרא (שבת קיט ב): "פרתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אמונים" - שעונים אמן!"

זהו גם הקשר להמשך הפיוט "זהירים לשמרו אבות ובנים", ענינו מיחד יש בחנוכה הבנים לעניית אמן, כפי שכתב הרבנו"א (ארו"ח קכד ז): "וילמד בניו הקטנים שיענו אמן, כי מיד שהתינוק עונה אמן, יש לו חלק לעולם הבא".

דבר מפלא מצאנו, כי גם מרדכי הצדיק הקפיד על הלכה זו; כמו שכתב הש"בט מוסר' על הפסוק (אסתר ב ז): "ויהי אמן את הדסה - היא אסתר" - שהיה מחנך את אסתר לומר אמן "כי אין לה אב ואם"! בענין יקר ונשגב זה, טרח הדוד מרדכי למלא את מקום האב והאם (מנחת אליהו פרק לב).

מסתבר, כי אסתר המשיכה להקפיד על כך אף לאחר צאתה מבית מרדכי, כמו שמעיד הכתוב (שם ט): "ואת מאמר מרדכי אסתר עשה כאשר הייתה באמנה אתו".

אך טבעי הוא כי הנס הגדול שאנו חוגגים ומצינים בימים אלו, מרמז במלה "אמן" - ראשי תבות: "נס מרדכי אסתר".

נשתדל ונרבה בעניית אמן, ונזכה לראות נסים וישועות כבכים ההם בזמן הזה!

בקריאת 'קימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם',

שבת שלום ופורים שמח,

298 213 מכוולס"ן

ולחטאת", כאלו נאמר: "זאת התורה - לא עולה לא מנחה ולא חטאת" - שהעוסק בתורה נפטר מהצאת קרבנות.

בדומה לכך הביא הטור (או"ח תקפב) שהמהר"ם מרוטנבורג הקפיד לומר בעשרת ימי תשובה: "זכרנו לחיים" - בשו"א, ולא 'לחיים' - בפפת"ח, כי מלת 'לחיים' עלולה להשתמע כ: 'לא חיים', והרי בימי הדין יש לזקוק היטב בתפלה (משנה ברורה' שם ט).

על פי האמור הסביר רבי שמריה זלמן מלייפניק פרוש נפלא בדברי הגמרא (ר"ה טז ב): "שלשה ספרים נפתחו בראש השנה... צדיקים גמורין - נכתבים ונחתמים לאלתר לחיים, רשעים גמורים - נכתבים ונחתמים לאלתר למיתה, בינוניים - תלויים ועומדים מראש השנה ועד יום הכפורים"; בכל הספרים נכתבת הפלה 'לחיים', אלא שלצדיקים היא נכתבת בשו"א - 'לחיים', לרשעים בפפת"ח - 'לחיים' [במשמעות 'לא חיים'], ואלו לבינוניים היא נכתבת ללא נקוד, וביום הכפורים היא תנקד בהתאם לגור דינם ('נחלת יעקב' - 'אבני שהם' ואתחנן).

כך באר השר שלום מבצלזא את לשון הפסוק בפתחת הפיוט הנאמר קדם קדשה של יום ב' של ראש השנה: "היום יפתחו שלשה ספרים מנקדים", שכן כאמור ההבדל בין הספרים הנפתחים בראש השנה הוא רק בנקוד ולא באותיות עצמן (מהר"ש מבצלזא ר"ה);

זהירות במאה ברכות - בפרט לפנהנים

"צו את אהרן ואת בניו לאמור זאת תורת העלה" (ו ב)

בספר הרוקח (סי' סכ) מובא שאמירת מאה ברכות ביום מגנה על האדם ממאה קללות הפתובות במשנה תורה [בפמש דברים בפרשת פי תבא]. לכאורה, אם כל אדם מצוה לברך מאה ברכות כדי להנצל ממאה תוכחות, על אחת כמה וכמה שהפנהנים המושפעים ברכה לישראל צריכים להקפיד על כך, כדי להרחיק הקללה ולהשפיע לישראל ברכה.

קמו לדבר נתן למצא בפסוק שלפנינו: ראשי התבות "צו את אהרן ואת בניו" הם בגימטריה 'מאה', והתבה "לאמר" שאחריהן מתפרשת כצווי מיוחד לפנהנים לומר מאה ברכות בכל יום (זר הצדי' [לר"ז רייכנברג]).

'לעסוק' בתורת הטאת

"זאת תורת החטאת במקום אשר תשחט העלה תשחט החטאת לפני ה' קדש קדשים הוא" (ו יח)

במסכת מנחות (ק"א) דרש רבי יצחק מכו שמכנה התורה את מעשה החטאת "תורת החטאת", כי "כל העוסק בתורת חטאת כאלו הקריב חטאת". השל"ה הקדוש (מסכת תענית אות לג) דקדק מכו שנקט רבי יצחק לשון 'כל העוסק', ולא 'כל ההוגה', כי כדי ש'תורת החטאת' תחשב במקום קרבן אין די באמירתה מן השפה ולחוץ, אלא יש 'לעסוק' בה הינו ללומדה בכונה ובהבנת הלב.

תורה הבאה מכח חובה - אינה תודה

"אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה חלות מצות גלוּת בשמן וירקמי מצות משחים בשמן וסלת מרבכת חלת גלוּת בשמן" (ו יב)

לשיטת רש"י (מנחות עט ב [כת"י] ד"ה לאחר) יש שחכים להביא קרבן תודה, והם הארבעה שצריכים לברך 'ברכת הגומל' - חולה שנתרפא, חבוש שיצא מבית האסורים, יורדי הים שעלו ליבשה והולכי דרכים שהגיעו לישוב, שעליהם נאמר (תהלים קז כא-כב): "ודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם; ויזבחו זבחי תודה".

אולם, יש החולקים וסוברים שאף ארבעה אלו אינם חכים להקריב קרבן תודה, ומה שנאמר: "ויזבחו זבחי תודה", אינו בא להורות חובה, אלא לומר שדרכם של אלו להודות ולהביא קרבן תודה (ד"ק תהלים שם; שיטה מקבצת מנחות שם אות ט).

בעל 'שבט הלוי' באר כי סברת הסוברים שאף מי שנגעשה לו נס אינו חייב להביא תודה, היא לפי שכל ענינה של הודאה הוא שהאדם מתעורר מעצמו להודות לה' על הטוב שגמלו, וקרבן הבא מחמת חיוב וכפיה אינו יכול להחשב כ'תודה' (אדרשות ושיחות שבט הלוי" - תש"ס, עמ' קטו).

העוסק בתורה פטור מעולה

"זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים" (ז לז)

חקמים (מנחות ק"א) דרשו מפסוק זה כי: "כל העוסק בתורה, אינו צריך לא עולה ולא חטאת ולא מנחה ולא אשם". לפי שהתורה מכפרת על עוונותיו של הלומד - כקרבן (רש"י שם ד"ה אין צריך). במדרש (תנחומא צו יד) מבאר כי חקמים דרשו את האות "ל" [או: "ל"] הכתובה בפסוק לפני שמות הקרבנות במשמעות 'לא', ופרשו את הפסוק: "לעלה למנחה

מ'מתנות לאביונים' ל'ינהפור' הוא

לפניו עגלה עמוסה במצרכים. בנצי נתקף ברגשות רחמים למראהו, אולם כאשר הוא ראה אותו מעמיס את תכולתה לתא המטען של מכונית יקרתית שחנתה ברחוב הסמוך, התחלפו רגשות הרחמים בכעס.

כאשר שאל את אביו לפשר הדבר, ספר לו אביו בחצי חיוך, כי מדבר במשפחה שרדה מונכסיה זה מכבר. כלפי חוץ מתנהלים בני המשפחה בעשירות, אולם בפעל הם עניים מרודים הנתמכים בארגון החסד שבראשותו.

עתה, כשהבחין בנצי בילד, הבין את הכל. תמיהה בת חמש שנים התישבה לפניו באחת. המום ונבוך הוא עצר באחת את חבריו והורה להם לצאת מהבית. מסתבר כי גם הילד הבין, ובעקבותיו אביו; איצ'לה, חור פסיד, יצא לחצר, נופף בפנקס ההמחאות אל מול פניו של בנצי וכמעט שהתחנן בפניו לחזר. אלא שבנצי הנבוך סרב בהחלטיות.

"סליחה..." הוא מלמל ופנה לצאת בעקבות חבריו אל הרחוב, אלא שאז התרחש דבר נורא. איצ'לה התמוטט מלוא קומתו וצנח מעלף אל השקע. הבחורים שבו במהירות, שפכו עליו מים ובקושי הצליחו להעירו. בנצי חריף השכל הבין מיד על מה מדבר. הוא קרא לחבריו והשביע אותם מול עיניו המפלבלות של איצ'לה כי לא יספרו לאיש על הגלוי הנורא שנגלה לנגד עיניהם.

איצ'לה נרגע מעט, ובנצי שהיה חדור ברוח טובה הכריז בקול גדול: "חברים, פורים היום! בפורים 'כל הפושט יד נותנים לו'. בואו נתפלל לה' ונברך את איצ'לה כי בשנה הקרובה ירים ה' את קרנו כבראשונה ויברכו בעשר רב, עשר אמת ולא מדמה".

החברים הנרגשים ואיצ'לה ביניהם ענו 'אמן' בהתלהבות רבה, ולאחר ששבו והבטיחו שלא לגלות לאיש את הסוד שנחשף לעיניהם, פנו לצאת מהבית.

התפלה שנאמרה מעמק לב, וה'אמן' הנלהבת שוננתה אחריה פעלו את פעלתן. בשנה הבאה התענינו לפתע קונים בנכס ישן וזנוח שירש איצ'לה מאביו. עד כה איש לא חפץ בו, אולם עתה קבל תמורתו סכום גדול מאד. כצאצא לשושלת מפארת של סוחרים ממלחים הוא השקיע מיד את הכסף בהזדמנות עסקית נדירה שנקרתה לפניו, ומהון להון - בחג הפורים הבא - יכול היה איצ'לה לראשונה בלב שקט לתת בטוי ללבו הנדיב. כאשר הת'ת הראשון שזכה למתת ידו היה, כמובן, הת'ת של בנצי.

אצל בנצי - השמועה על קמצנותו של איצ'לה דוקא הזרימה לגופו אדרגליו, והוא החליט לאמץ אותו כפרויקט אישי. הוא קבע כיעד להוציא ממנו לכל הפחות חמשת אלפים שקלים, וכבר כחדש לפני פורים החל לחשב כיצד יבצע את תכניתו.

בסופו של יום בנצי הצליח. הוא הפעיל לחץ עצום על איצ'לה, ולאחר כמה תרגילים מתחכמים, כאלו שרק הוא ידע לעשות, איצ'לה תמיד נכנע. באנחה כבדה הוא היה שולף את פנקס ההמחאות, רושם עליו את הסכום הנדרש ומושיט לבנצי, לקול צהלת המון הבחורים שנאספו במקום.

במשך חמש שנים נמשך הדבר. בנצי חט כי כל יקרתו תלויה בהצלחתו בתפקיד המיוחד שנטל על עצמו, ואיצ'לה מצדו שתרף פעלה באפן מלא; התנגד בכל כחו, ולבסוף נפל שדוד... בנצי היה יוצא מהבית שכור מאשר, מלוה במבטיהם המעריצים של חבריו.

למען האמת, ושלא לצטוט, לא פעם היו לבנצי נקיפות מצפון. לאחר כל בקור פורמי מצלח בביתו של איצ'לה הוא היה יוצא עם שאלות שהתקשה לענות עליהן... איצ'לה גר בבית מפאך ומרהט בהדור שירש מאביו, ומפעם לפעם הוא אף נראה מתניע ברחובה של עיר ברוב נוצץ. אולם שלא כמצפה מגביר כמוהו, סעדת הפורים בביתו, שאת שאריותיה היו זוכים בנצי וחבורתו לראות, הייתה דלה ועלובה ביותר. גם אפיו הנח ועדינותו שעמדו בסתירה גמורה לקמצנותו היו לבנצי לתעלומה.

היו לו עוד תמיהות בסגנון זה, ובכל זאת, אפשר שלמען הצלחת הת'ת ואפשר שלמען הצלחתו האישית, התעלם בנצי מהאמתים והמשיך לפקד את ביתו של איצ'לה כרגיל.

באותה שנה שאודותיה נסוב ספורנו, נכנסו בנצי וחבריו כהרגלם, ברנה ובצהלה, לביתו של איצ'לה. בנצי החל ב'הצגה' כהרגלו אולם לפתע נאלם דם; מבטו נפל על ילד כבן שתיים עשרה, בנו של איצ'לה, שעמד ליד השלחן. פניו היו מפרות לו עד מאד, והוא מיד נזכר...

אביו של בנצי היה מנהלו של ארגון צדקה ידוע שהיה מחלק סלי מזון למשפחות נזקקות. בשבוע שעבר נקלע בנצי למקום בשעת החלוקה והבחין בילד זה כשהוא גורר

בכל שנה, לקראת ימי הפורים עולה קרנו של בנצי. בנצי הלומד באחת מהישיבות הידועות בבני ברק משמש בישיבתו כמנהל הת'ת - מפעל 'תומכי תורה' - הנועד לתמוך בחתנים ובבחורים נזקקים מבני הישיבה וממלא את תפקידו בהצלחה רבה.

לקראת ימי הפורים יושב בנצי בחדר הת'ת כשרשימותיו בידו, והוא מארגן את מסלולי הסירות, הלא הן קבוצות הבחורים הסובבים ביום הפורים בין בתי נדיבי עם, ומשתמשים במיטב כשרוניהם כדי להוציא מ'לקוחותיהם' כמה שיותר מומן בעבור הת'ת.

המבחרת מבין כל הסירות היא כמובן זו

בנצי החל ב'הצגה' כהרגלו אולם לפתע נאלם דם; מבטו נפל על ילד כבן שתיים עשרה, בנו של איצ'לה, שעמד ליד השלחן. פניו היו מפרות לו עד מאד, והוא מיד נזכר...

בני ישיבות במגבית פורים (תמונת אילוסטרציה)

שבנצי עומד בראשה. הבחורים הנמנים על סירת זו נבחרו על ידו בקפיצה, אחד מני אלה... ורק התורמים ה'כבדים' ביותר זוכים לבקורה. בנהול הסירות מראה בנצי את כשרויו המיוחדים בנהול משא ומתן. הוא עושה זאת בעיילות יתרה, ונדמה כי אין מי שעומד בפניו.

אפלו איצ'לה הגביר אינו מצליח לעמד מול בנצי. איצ'לה זה נודע כקמצן מן נדיר, אשר גם ביום שבו 'כל הפושט יד נותנים לו' היה קופץ את ידו ומשיב ריקם את פני כל הפוקדים את ביתו.

אלא שאחד כמו בנצי לא ירתע מסטיגמה כזו או אחרת...

פורים – פורים

כתבו חכמי הזהר (תשובי זהר נז ב) שפורים נקרא על שם יום הכפורים. הגאון מוילנא ('הל אור' לקוטיים על הזהר, סוף ספר שמות) מבאר שכל המועדים שנתנו לישראל הם 'חציו לה' וחציו לכם', לבד מיום הכפורים שכלו לה', שהרי אסור הוא באכילה ובשתיה. לפיכך תקנו חכמים את יום הפורים כהשלמה ליום הכפורים, והרי שני מועדים אלו יחדו - 'חציו לה' וחציו לכם'.

ה'קדשת לוי' (קדשות לפורים קדשה ראשונה) מבאר ש"יום הכפורים" נקרא בשם זה, לפי שהוא כ'פורים'. רבי צדוק הכהן מלבליו לומד מכך ש"ימי הפורים הם ימי רצון יותר מיום הכפורים, שהרי לשון 'כפורים' משתמעת שתלו את יום הכפורים בפורים, והרי הדרך היא שתולים את הדרך הקטן בדבר הגדול ('ריסי לילה' אות כה).

'מה שאלתך וינתן לך'

אמרו צדיקים: פורים הוא עת רצון מיוחד, ויכול כל אדם לבקש שיתמלאו כל משאלות לבו לטובה, שהלא כף נפסק ב'שלחן ערוך' (א"ח תרצד ג): "אין מדקדקים במעות פורים אלא כל מי שפושט ידו לטל נותנים לו". והלא הקדוש ברוך הוא מקים את כל המצוות, ואם בודאי מקיים הוא את מצות 'מתנות לאביונים' בפורים ונותן לכל הפושט יד, ככל אשר יבקש ('חדושי הרי"ם על התורה' עניני פורים; 'פרי צדיק' עניני פורים).

ה'שפתי צדיק' מפילץ באר: 'דברי הצומות וזעקתם' של מרדכי ואסתר פעלו שיתקבלו כל תפלות שיתפללו ישראל ביום הזה בכל הדורות. וכפי ש'המן נבעת' בפורים (אסתר ז ו), כף כל הסטרא אחרא נבעתים ביום הזה ונמנעים מלקטרג על תפלות ישראל ('שפתי צדיק' ח"ב, פורים אות לט).

וכן אף כתב ה"שם משמאל" (פורים עמ' קצו): גם פורים לא היה רק גם לדורו, אלא בכל שנה ביום הפורים מתעורר רשם הגם שהיה בימי מרדכי ואסתר, ואז ביד כל יהודי לבקש מהקדוש ברוך הוא על כל דבר.

האדמו"ר רבי יצחק אייזיק מקומרנא גלה בספרו 'נדבת פי' (מותר שקלים): "קבלנו שבימי הפורים עולות כל תפלות ישראל למקום הגבוה ביותר בלא מעכבים. קבלתי זאת בלחישת ונגשיתי 'הולך רכיל' וגליתי זאת לכל מתוך אהבת ישראל".

התפלות שהתקבלו

מספר על קבוצת אברכים מהעיר לייקווד שבניו ג'רזי בארצות הברית, שדברי הצדיקים על גדל מעלת התפלה ביום הפורים עוררו את לבם, והם התאחדו להתחזק בתפלה ובתחנונים ביום הפורים. בימים שלפני הפורים הם הכינו לעצמם סדר יום מפורט לפורים; קבעו עת שכיבה ועת השקמה, יחדו זמן לתפלות, לאמירת תהלים ולשאר מצוות היום, דבר שהועיל להם לנצל פראוי יום גדול זה.

אותם אברכים העידו ואף פרסמו זאת ברבים, שבתוך זמן קצר, זכו הם לראות ישועות מעל לדרך הטבע, איש איש במצוקותיו ובעיותיו, בגוף ובפמון ('באר החיים' 'לר"א ביזרמן' פורים עמ' פ).

תפלת מרדכי – בימים ההם ובזמן הזה

בימים ההם כמו בזמן הזה היתה עבודת התפלה חלק מהותי מיום הפורים. במגילת אסתר ובמדרשים הרבים שנכתבו עליה, שזורה התפלה כחוט השני המקשר בין כלל הנסים שנעשו לישראל באותה שעה. אף מרדכי הצדיק מכנה בגמרא (מגלה יב ב): "בן יאיר" - בן שהאיר עיניהם של ישראל בתפלתו, 'בן שמעי' - בן ששמע אל-תפלתו, 'בן קיש' - שהקיש על שיערי רחמים ונפתחו לו".

כך אף מתאר במדרש (אסתר ר ז ג): "באותה שעה [שנגזרה גזרת המן] רץ אליהו זכור לטוב בבהלה... ואמר לו למשה... 'מה תענה על הצרה הזאת... אמרו לו משה: 'כלום יש אדם כשר באותו הדור?' אמר לו: 'יש, ושמו מרדכי, אמר לו: 'לך והודיעו פדי שיעמד הוא משם בתפלה, ואני מכאן, ונבקש רחמים עליהם לפני הקדוש ברוך הוא'".

ואכן המהר"ל מפרגא מאריך לבאר בהקדמתו לפרושו 'אור חדש' על המגלה כי גם ימי הפורים היה מחמת ששמע ה' ותברך את תפלת ישראל, ככתוב (אסתר ט לא): "דברי הצומות וזעקתם", ומוסיף המהר"ל ש"אין גאלה שנעשית על ידי תפלה כמו הנס שבימי מרדכי ואסתר".

מאז ועד עצם היום הזה נודעה סגולתה הגדולה של התפלה ביום הפורים. רבים שהכירו במעלתה אף פעלו ישועות רבות בזכותה. במאמר שלפנינו לקטנו אמרות ופנינים מתוך דברי רבותינו על אודותיה, ויהי רצון שיפעל הדבר להתעוררות וימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה.

להשכים בבקר

בספר הקדום 'נהג כצאן יוסף' (פורים אות ח) הביא כי בפרנקפורט נהגו להשכים ביום הפורים בשחרית כדי לסיים את פרקי התהלים של אותו היום קודם הנץ החמה. והביא (וכן ב'אליה רבה' א"ח תרסד ג) כי יום הפורים הוא אחד מחמשת הימים שמשכימים בהם לתפלה. [ימים אלו נרמזים בפסוק: 'וישכם אברהם בבקר' (בראשית ט כז) - 'אברהם' סופי תבות: הושיענא, ט' באב, יום כפור, ראש השנה, פורים].

בספר 'סגלות ישראל' (מערכת פ אות ד) הביא: "קבלתי מגדול אחד ז"ל שסגלה בפורים להשכים בבקר ולהרבות בתפלה ובבקשה לפני השם ותברך על כל דבר. הו בני, חיי ומזוני והו על שאר דברים ועל כל קרובי, כי באותו היום הוא עת רצון מאד, וכל העולמות המה בשמחה וברצון... וכן הוא מקבל מפי גדולי הצדיקים זי"ע..."

כח התפלה לדורות

הגרי"ז מבריסק ציו לדברי הרמב"ם (סוף מגן המצוות) שמשטרת קריאת המגלה היא לפרסם את כח התפלה והזעקה ולהודיע עליו לדורות הבאים, וכן לקיים את החובה להודות על הנס הגדול. שפך כתב הרמב"ם: "וצאו לקרות המגלה בעונתה, כדי להזכיר שבחיו של הקדוש ברוך הוא ותשועות שעשה לנו והיה קרוב לשועתנו, כדי לברכו ולהללו וכדי להודיע לדורות הבאים שאמת מה שהבטיחנו בתורה (דברים ז ד): 'פי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרבים אליו פה' אלקינו בכל קראנו אליו".

ובאר הגרי"ז שלפי שרצו להודיע על כח מעלת התפלה לדורות הבאים, קבעו לומר בפיוט 'שושנת יעקב', הנאמר לאחר קריאת המגלה: "תשועתם היית לנצח ותקוותם בכל דור ודור, להודיע שכל קו"ף לא יבשו ולא יקלמו לנצח כל החוסים בך" ('פניני רבנו הגרי"ז' עמ' 9א).

לכבוד מערכת 'וכל מאמינים',

כמי שאזכה במשך שנים רבות לשמש כמלמד באחד מתלמודי התורה החשובים בירושלים, ברצוני לתת דגש מיוחד במכתבי זה על התועלת האדירה שיש בכך שפרגילים את הילדים לברך ברכות השחר בחברותא מקטנותם, כפי שראיתי מנסיוני האישי.

ראשית, הילדים מתרגלים להוציא את הברכה מפיהם מלה במלה בקול. פעולה זו מעוררת את לבם ומחדירה בהם את רוממות התפלה. בנוסף, הדגש על עגית אמן פראוי במסגרת הפתח מחדירה בלב הילדים את חשיבות עגית אמן, דבר שכה נצרך בדורנו.

כאן המקום לעורר על דבר פאוב. איני רוצה לקטרג, אבל לדאבון לב הילדים מספרים לא אחת כי הם רואים אנשים שמטווחים בחזרת הש"ץ או בקדיש, ואין ספק שהדבר מקרר את החוץ שהם מקבלים לרצינות בתפלה.

כמה חשוב אפוא להמשיך ולחזק הנהגה זו של אמירת ברכות השחר בחברותא המחדירה בהם את ההפכה הנכונה שערפה של אמן לא יסלא בפז.

רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך שלח להם את "בני אמונים" המזכירים את ישראל! חזקו ואמצו!

י.י. - ירושלים.

נמן לשלח מכתבים
לפקס שמספרו 08-9746102
ik לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

מרדכי חנך את אסתר לעגית אמן

פסק הרמ"א (או"ח כד ז): "וילמד בניו הקטנים שיענו אמן, כי מיד שהתינוק עונה אמן, יש לו חלק לעולם הבא". דבריו מוסדים על דברי הגמרא בסנהדרין (ק"ב): "קטן מאימתי בא לעולם הבא... תנא משום רבי מאיר: משעה שיאמר אמן". על פי זאת דרש רבי אליהו הפהן מאיזמיר בעל 'שבט מוסר' את הפסוק (אסתר ב ז): "ויהי אמן את הדסה היא אסתר בת דוד כי אין לה אב ואם"; כיון שאסתר היא הדסה, "אין לה אב ואם" שילמדוה לענות אמן, לפיכך: "ויהי אמן את הדסה" - מרדכי דאג לחנכה מקטנותה לענות אמן (מנחת אליהו פרק לב).

גם פורים בזכות עגית אמן

הקפדתם של מרדכי ואסתר על עגית אמן שזרמה בפסוק: "ויהי אמן את הדסה", היא שעמדה לישראל להגאל בימיהם. ולכך רמזו חכמים באומנם (תיקו"ז מ א): "כל העונה אמן בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה" - רמז לשבעים שנות גלות בית ראשון, שבתוכן היתה תקופת מרדכי ואסתר, שנגאלו מהן בזכות עגית אמן (רא"א קנאפולר, קבץ המאור שנה סט קצ"ו).

ויש להוסיף כי 'אמן' ראשי תבות: גם מרדכי אסתר, רמז לכך שגם ימי הפורים נעשה בזכות הקפדתם של מרדכי ואסתר בעגית אמן (גם אני אודך פורים בהקדמה).

אסתר נשאה חן בזכות עגית אמן

עוד אפשר לומר כי בזכות הקפדתה של אסתר על עגית אמן זכתה שיקים בה (שם ב טו): "ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראייה". שכן עגית אמן גורמת לנשיאות חן. וכפי שדרשו דורשי רשומות מראשי התבות הפותחות את הפסוק (בראשית יח ג): "אם נא מצאתי חן בעיניך" - 'אמן' (קבץ המאור שם).

מלאכי אמן שמרו על אסתר

הקפדתה של אסתר על עגית אמן אף הגנה ושמרה עליה הן מבחינה רוחנית והן מבחינה גשמית בכל המאורעות שעברו עליה בעת שנלקחה לבית אחשוורוש. לכך התכוננו בעלי התוספות (תוספות השלם אסתר ב ז) בדורשם את הפסוק: "ויהי אמן את הדסה", כך: "אמן בגימטריה מלאך, כאלו אמר שהמלאך גדלה". כלומר שאותם מלאכים שנוצרו מעגית אמן של אסתר הם שגדלוה ושמרו עליה בכל צעדיה, וכפי שדרשו חכמים את הפסוק (תהלים לא כד): "אמונים נצר ה'", על אלו המקפידים לענות אמן ('נוטרי אמן' ח"ב עמ' רפ).

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין ז"ע

רבי יחזקאל לוינשטיין י"ח באדר תשל"ד

המשגיח רבי יחזקאל ב"ר יהודה לוינשטיין נולד בורשה בשנת תרמ"ה. למד בבחורות ראדוין וקלם. לאחר פטירת רבו, המשגיח רבי ירחם ליובוביץ, נקרא למלא את מקומו כמשגיח בישיבת מיר. בעת מלחמת העולם השנייה גלה עם תלמידי הישיבה לנחאי. משנחאי הגיע לארצות הברית, ומשם לישראל. כחמש שנים התגורר בירושלים, והיה מוסר שיוחות בביתו ובישיבת מיר. לאחר פטירת המשגיח הרב דסלר, הזמינו הרב כהנמן למלא את מקומו, והוא שמש כמשגיח בישיבת פוניב' עד לפטירתו.

תלמידו רבי אלחנן יוסף הרצמן כותב כי אחת המעלות שהיו בולטות אצל המשגיח היא 'אמונה חושית', יסוד עליו הרבה לדבר ואף השרישו בלב תלמידיו. 'החזון איש' העיד עליו: "האמונה אצל המשגיח היא ברוה כמו מי שמכניס ידו לאש. וכנתנו שכמו שכדי לדעת שהנד נשרפת באש לא צריך הסברים ודברי התעוררות, כך האמונה היתה ברוה ומוחשית בידו" ('מופת הדור' בהקדמה).

שכרה של אמן אחת

המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין מסר משמו של הסבא מקלם אמרה נוראה, המביעה של גדל יקרטה ועמק שכרה של המקפידים על עגית אמן: "כדאי לו לאדם להברא ולחיות חיים ארפים ואפלו לסבל גיהנם, בשביל השכר שצפוי לו עבור עגית אמן פעם אחת" (אור יחזקאל' ח"ג עמ' רעה).

אמן על ברכות השחר

המשגיח היה משכים בכל יום לבוא להיכל הישיבה שעה ארפה לפני תחלת תפלת שחרית כדי להתכונן לתפלה. בישיבה היה בחור קבוע שהתבקש לומר לפניו בכל בקר את ברכות השחר כדי שיוכל לענות אמן אחר ברכותיו ('עמוד היראה והעבודה' עמ' 67).

לתגובות הערות: שגיא 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבָת: 17:30

יְצִיאַת הַשָּׁבָת: 18:27

ר"ת: 19:03

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 544 18.3.2022 - מו' אדר ב' תשפ"ב

וְזוֹ הַשָּׁבָת לְמַ' צְדִיקִים וְבוֹאָ בָּנוּ

פְּרִשְׁתָּ צוֹ - זֶזַג פּוֹרִים

בפורים יש מנהג ישראל להתחפש, האר"י הקדוש זיע"א אומר "יום כיפורים כמו פורים" - זאת אומרת שיום הכיפורים הוא קדוש אבל הוא עדיין לא מגיע לדרגה הגדולה של פורים, הוא "כמו פורים", אבל פורים זה הרבה יותר!

אתם יודעים שגם ביום הכיפורים אנחנו משנים את הבגדים, כל השנה אתה לובש שחור לבן או כל מיני צבעים, ביום כיפור לובשים בגדי לבן. בפורים אנחנו גם משנים את הבגדים אבל לא לבגדי לבן אלא אחד מתחפש לגורילה, השני מתחפש לערבי והשלישי מתחפש לשודד ים... מה זה???

אלא ביום כיפורים אתה בא לקב"ה ואומר לו "כן! אני כל השנה חטאתי, עויתתי, פשעתי... מהיום אני לוקח בגדים חדשים בצבע לבן, מהיום אני משנה את הבגדים ל'בגדי לבן'..."

יפה מאוד! עשית תשובה מאוד יפה ביום כיפור... אבל זה עדיין לא מגיע לרמה של פורים! למה? מה אתה עושה בפורים? בפורים אתה בא לקב"ה ואומר לו "בורא עולם, כל השנה נפלתי ופגמתי... אבל אני לא אלבש עכשיו 'בגדי לבן', אני לא אלבש קיטל!"

בפורים אתה אומר לבורא עולם "אתה יודע מי אני? אני גורילה! אתה יודע מה המציאות שלי? ערבי! אני שודד ים! זה אני אבא, זה אני..."

אומר האר"י הקדוש שיום הכיפורים שאנחנו באים ואומרים שמהיום אנחנו פותחים דף חדש זה רק "כמו", זה עדיין לא ברמה של פורים!!! פורים זה לא דף חדש, זה להודות שאתה חסר אונים, זה להודות במציאות הקטנונית שלי.

ומה קורה ביום פורים כשאתה מודה בזה?

"לְיְהוּדִים הֵיטָה אֹרְחָ וְשִׁמְחָה" - זה מביא לאחדות, זה מביא ל"משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים", יש אהבה בין כולם... (עלון 'דרך הבעל שם טוב')

"מה זה ועל מה זה" (אסתר ד,ה)

סיפר הרב רוזנבלום שליט"א: צלצל אלי יהודי מהמושב עלי ואמר לי רעיון בשעה ששלחה אסתר את התך לשאול, על מה קרע מרדכי את בגדיו ולבש שק, נוסח השאלה היתה {אסתר ד,ה} לדעת מה זה ועל מה זה.

אסתר המלכה ידעה, שכאשר השטן רוצה לקטרג, יש לו עדיין 'קלף' על שני חטאים – חטא העגל וחטא מכירת יוסף; כשעם ישראל לקוי ב'בין אדם לחברו', מקטרג השטן על חטא מכירת יוסף. וכשעם ישראל לקוי ב'בין אדם למקום', מקטרג השטן על חטא העגל.

לכן שאלה אסתר "מה זה ועל מה זה" – מה בדיוק תובעים מאתנו כעת – חטא מכירת יוסף, או שמא חטא העגל – ואיפה בדיוק שני החטאים טמונים בשאלה?

אומרים המפרשים – שני החטאים הללו התחילו במילה 'זה' בחטא מכירת יוסף, מופיעה פעמיים המילה זה : {בראשית לז, יט}: "ויאמרו איש אל אחיו {שמעון ללוי} הנה בעל החלמות הלזה בא".

והפעם השניה, כשהמלאך פוגש את יוסף ושואל אותו "מה תבקש" – עונה לו יוסף (לז, טז) "את אחי אנכי מבקש". (יז) "ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים נלכה דתניה".

חטא העגל גם כן מתחיל במילה 'זה', שנאמר (שמות לב,א): "כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו". ובספר נחמיה נאמר (ט,יח): "אף כי עשו להם עגל מסכה ויאמרו זה אלהיך אשר העלך ממצרים ויעשו נאצות גדלות".

עפ"י הדברים האלה, אמר לי אותו יהודי: "אם אתה אומר שחודש אדר הוא כנגד האף, ואומר לנו ספר היצירה שנחיר ימין הוא כנגד אהרון, ונחיר שמאל הוא כנגד יוסף – לכן שאלה אסתר: 'מה זה ועל מה זה' – על איזה נחיר מדובר, אם על נחיר ימין שהוא כנגד אהרון, אז הגזירה היא על חטא העגל. ואם על נחיר שמאל שהוא כנגד יוסף, אז הגזירה היא על חטא מכירת יוסף! (עלון 'ברוך שאמר')

כתוב בתהילים (קכו,ו): הלוך ילך ובכה נשא משך הזרע בא יבוא ברנה נשא אלמותיו. כאשר המן הוליד את מרדכי שהיה לבוש בבגדי מלכות ברחובות העיר הוא היה מושפל 'אבל ויחפוי ראש' (אסתר ו,יב) 'הלוך ילך ובכה' זה המן שבכה שזה לא הוא למעלה על הסוס.

נשא משך הזרע ר"ת המן והוא 'נושא ומהלך את ממשיד זרע ישראל, ובזכות נצחון מרדכי, 'בא יבוא ברנה נשא אלמותיו' זה יוסף ככתוב: "והנה קמה אלמתי וגם נצבה" (בראשית לז,יז)

ונסביר, המן הרשע כל מטרתו היתה לעורר קטרוג מכירת יוסף ולעשות פירוד ככתוב (אסתר ג,ח): "ויאמר המן למלך אחשורוש ישנו עם אחד מפורד ומפורד בין העמים בכל מדינות". ויוסף הצדיק פעל כדי לתקן את המכירה ולאחד מחדש בין השבטים. ועוד 'יבוא ברנה נשא אלמותיו' ר"ת אבני רומו לאחדות כמו שכתוב על יעקב: "ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו" (בראשית כח,יא) ודורשת הגמרא (בחולין צא,ב): "שנתקבצו כל אותן אבנים למקום אחד וכל אחת ואחת אומרת עלי יניח צדיק זה ראשו תנא וכולן נבלעו באחד". (עורך העלון)

כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הִמְלִיךְ חֶפֶץ בִּיקְרוֹ (אסתר ו, ט)
כתוב בתהילים (קמ"ד טו): "אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁכְנָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁהָ אֱלֹהֵינוּ".
ויש הנהגה שאומרים כששואלים יהודי מה קרה? הוא אומר 'כָּכָה' השם רצה. הוא לא
מתיימר להבין ולהגיד הכל לטובה, כאשר קשה לו והוא אינו באמת מבין את הנהגה
והוא לא שואל שאלות אלא 'ככה השם רצה'.

ועל פי יסוד זה נבאר: אדם ש'כָּכָה יַעֲשֶׂה' היינו זו תהיה הנהגתו 'לְאִישׁ' – כלפי הקב"ה שנקרא
איש ככתוב (שמות טו, ג): "ה' אִישׁ מִלְחָמָה". יזכה לזה 'אֲשֶׁר הִמְלִיךְ חֶפֶץ בִּיקְרוֹ' וזה רמוז בברכת
כהנים שאומרים (במדבר ו, כד): "יְבָרְכְךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ סוֹפֵי תִיבוֹת 'כָּכָה', אדם שהנהגתו מול
ריבון העולמים ב'כָּכָה', זוכה לברכת יברכך השם וישמרך. כי 'הִמְלִיךְ חֶפֶץ בִּיקְרוֹ'. (עורך העלון)

וַיִּקְרַע מְרֹדְכִי אֶת בְּגָדָיו... וַיִּזְעַק וַיַּעֲקֶה גְדוּלָה וּמְרָה (אסתר ד, א)
אומר ר' לוי יצחק מברדיטשוב שכל המגילה נכתבה בשביל הפסוק הזה. ללמד אותנו מהו
כוחה של הצעקה שמשברת את הדינים. בזמן הכתב סופר היה יהודי בפרשבורג שהיה לו
משרת גוי. כשהמושל של פרשבורג הלך ברחוב והמשרת הגוי ראה איזה ארנק תפוח יש לו
בכיס, הוא החליט לעשות העברה בנקאית... הוא גנב לו את הארנק מבלי שירגיש, אבל
מצד שני הוא פחד להישאר עם הארנק הזה, אז הוא החביא אותו בביתו של היהודי.
כשהמושל גילה שגנבו לו את הארנק... "וַיִּקְצַף הַמֶּלֶךְ מְאֹד, וַחֲמָתוֹ בָּעָרָה בּוֹ", כזו חוצפה!

הוא ציווה לכל השוטרים שבעיר לערוך חיפושים מדוקדקים בכל הבתים ולהביא את הגנב
חי כדי שיוכל לתלותו בכיכר העיר! הבלשים הלכו מבית לבית, ולדאבונו לב מצאו את הכסף
בבית של היהודי, הם אזקו אותו וכלאו אותו עד למשפט הגניבה... היהודי טען להגנתו
במשפט שהוא חף מפשע, הוא לא הגנב...

אבל לא קיבלו את הטענות שלו ונחרץ דינו להיתלות לעיני כל בני העיר... יום חמישי בשעה
12. הכתב סופר נכנס לעובי הקורה והחל להשתדל בחלונות הגבוהים, אבל שום דבר לא
עזר... גם שוחד שמן ביותר ליועצי המושל לא הצליח להזיז את המושל מדעתו משום שהוא
היה כעוס ורתונח!

הכתב סופר נסע לעיר הבירה בודפשט, שם ישבו השרים הממונים על אותו מושל, הוא
התחנן בפניהם ואמר להם כי הוא מכיר את אותו יהודי ואין סיכוי בעולם שידו בדבר...
אמנם גם שם שום דבר לא עזר, פשוט לא היה עם מי לדבר. ביום רביעי בלילה הכתב סופר
עדיין עבר מחדר לחדר ומחלון לחלון ופיזר כסף רב, אך ללא הועיל.

בחצות לילה הוא נשכב לנוח, והוא ראה את האבא הקדוש שלו – החתם סופר. אמר לו אביו:
"הייתכן כי עומדים להרוג יהודי בקהילה שלך על לא עוול בכפיו, יהיו פה אלמנה ויתומים,
ואתה הולך לישון?!"

אמר לו הכתב סופר: "אבא עשיתי כל מה שיכולתי, עכשיו חזרתי מבודפשט וכולם ערלי
אוזניים, מה עוד אני יכול לעשות??" אמר לו החתם סופר: "מה עוד אתה יכול לעשות?
ת-ת-פ-ל-ל!! הכתב סופר קם בבהלה, אסף את כל הגבאים וציווה אותם להעיר את כל העיר
כולה – אנשים, נשים וטף... כולם להגיע לבית הכנסת המרכזי ב- 3 בלילה – איש בל יעדר!
הוא דפק על הבימה ואמר לציבור: "אני ניסיתי בכל דרך אפשרית לבטל את הגזירה, אבל
שום דבר לא מתקבל, כל השערים נעולים."

אבל שערי דמעה לא ננעלו!!!, וכך התחילו כולם בגעיה ובכיה להתפלל מעומק הלב לבורא
עולם שיושיע את היהודי האומלל. בבוקר, לפני שהוציאו אותו להורג, השופט החליט שיש
לחקור גם את המשרת הגוי... המשרת לא היה מוכן לחקירה, הוא נשבר באמצע החקירה,
הודה באשמה, ובא תחת היהודי שנחלץ מצרה. (עלון 'אפריון שלמה')

כִּי אֵין לָהּ, אָב וְאִם (אסתר ב, ז)

במסכת מגילה (דף יג, א) דרשו על הכתוב 'כִּי אֵין לָהּ, אָב וְאִם', שכאשר אמא התעברה ממנה מת אביה, וכאשר ילדה אותה מתה אמה. ולכאורה צריך להבין במה נוגע פרט זה לנס המגילה שאביה מת בטרם לידתה, ואמה מתה מיד כשילדתה?!

וביאר הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע בספר יערות דבש (ח"ב דרוש ב) כי ההשגחה עליונה סיבבה שאסתר המלכה תהיה יתומה מאב ואם, שזה היה המפתח של הישועה. ולולי זה לא היתה יכולה להביא את הישועה.

דהנה בכיבוד אב ואם אמרו חז"ל (קידושין לא, ב) 'אשרי מי שלא חמאן' (אשרי מי שלא ראה את אביו ואת אימו, שמתו קודם שגדל), והטעם כבר אמרו שם, כי אי אפשר לקיים מצות כיבוד כראוי, ולא יגיע אדם עד תכליתה בכל דקדוקיה, אמנם אם אין לו אב ואם, והוא מצטער על זה שאין לו אב ואם כדי לקיים מצות כיבוד, א"כ יש לו שכר מאת ה' כאילו קיימה בתכלית הקיום, ותכליתו של המצוה בלי חיסור כלל, לכך אמרו 'אשרי מי שלא חמאן'.

והנה כל כחו של עמלק מורעו של עשו, הוא זכות של כיבוד אב ליצחק, שמאוד נהג בו כבוד כנודע (ילקוט שמעוני רמז קטו), ואם כן מי שיבוא לבטל זכותו וכוחו, צריך שתהיה לו גם כן מצוה זו של כיבוד בלי פקפוק, ומי הוא זה גבר שיש בידו מצוה זו בשלימות, ומי הוא שחף מפשע ולא יהיה פוגם בכבוד אביו בכל דהוא, עד שבאתה הדסה אסתר שאין לה אב ואם כלל, והיא היתה תמיד מצטערת שלא היה סיפוק בידה לקיים מצוות כיבוד.

אם כן יחשב לה לצדקה כאילו קיימה אותה בתכלית השלימות, וא"כ יש בידיה גם מצוות כיבוד לקום נגד זרעו של עשו, ולכך להכניע להמון – בנו של עשו שזכות כבוד בידו – הוצרך אסתר, שהיתה יתומה מאב ואם. (עלון 'דרך אמונה')

הרה"ק רבי פנחס מנחם מפילץ שאל את גיסו הרה"ק בעל השפת אמת מגור זי"ע, למה לא איבד המון את עצמו לדעת לפני שהלך לשרת את מרדכי ולהרכיב אותו על הסוס, וכי לא קל יותר שיקפוץ מן הגג, מאשר לבזות את צמו לעיני כל הגויים? הלא בודאי היתה לו חרפה זו מרה ממוות, כפי שכתוב בתרגום כששמע המון שצווה כן ביקש שיהרגו אותו ולא יעשה זאת, ובאמת למה לא איבד את עצמו לדעת? תירץ השפת אמת באופן נפלא: שהרי יש חוק כשמת אחד השרים מתבטלת הגזירה, ואם היה מאבד עצמו לדעת היתה הגזירה של איבוד ישראל מתבטלת, ועל כן המון הרשע מוכן לסבול כל הביזיונות, בכדי שלא תתבטל גזירת הכליה מישראל. (עלון 'דרך אמונה')

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 673 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת בנייה: 777.

עלון מס' 562 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק ז"ל י"א אדר ב' תשפ"ב

צו - תוכן ענייני הפרשה

999 תפ"ב

- א. מצות אש תמיד, והעלאת אברי הקרבנות כל הלילה למזבח.
- ב. תרומת הדשן כל יום, והוצאת הדשן כשנתרבה (ו, א-ו).
- ג. תורת המנחה, קומץ למזבח, והנותר נאכל לכהנים (ו, ז-יא).
- ד. איסור ללוש, או לערוך, ולאפות את שיירי המנחה בחמץ.
- ה. מנחת כהן גדול בכל יום, וכהן המתחנך לעבודה (ו, יב-טז).
- ו. תורת החטאת, דם החטאת, תורת האשם (ו, יז-כג).
- ז. בשר החטאת והאשם, ושיירי המנחות (חוץ ממנחת כהן) נאכלים לכהנים ביום ההקרבה, ועור העולה מתחלק לכהנים (ז, א-ז).
- ח. קרבן שלמי תודה עם ארבעים לחמים למי שנעשה לו נס.
- ט. קרבן שלמים, ואיסור אכילת פיגול נותר וטמא (ז, יא-כא).
- י. איסור אכילת חלב בהמה, ודם בהמה חיה ועוף (ז, כב-כז).
- יא. תנופת החלב והחזה של השלמים ע"י הבעלים והכהן.
- יב. חלק אהרן ובניו בזבח השלמים (ושלמי תודה) (ז, כח-לח).
- יג. סדר שבעת ימי המילואים כהקדמה לחנוכת המשכן (ח).

כתוב בפרשה (ז, יב): "אם על תִּזְדָּה יִקְרִיבוּנוּ - קרבן התודה שונה הוא מהשלמים, שבתודה הוסיפה התורה 40 לחמים, והחסירה מזמן אכילת הבשר. מבאר ה"עמק דבר": שינויים אלו, שריבה הכתוב בלחם ומיעט בזמן אכילת תודה מכל השלמים, הם כדי שיהיה מרבה רעים לסעודה אחת ביום הקרבה, ויהי סיפור הנס לפני רוב אנשים.

וברש"י: אם על דבר הודאה על נס שנעשה לו. ורבנו ה'אבן עזרא' מפרש: טעמו שיתן תודה לשם שנמלט מצרה.

וכתוב במדרש (תנחומא צו, ו): "אם על תִּזְדָּה יִקְרִיבוּנוּ וְהִקְרִיב, ראה הקב"ה סולח לעוונותיהם של ישראל, ראה מה היו מקריבין להקב"ה, והקריב על זבח התודה, אלא אמר הקב"ה מי שיש לו פר יביא פר, מי שיש לו איל יביא איל... ומי שיש לו יונה (יביא) יונה, ומי שאין לו אחד מכל אלו יביא סולת, ומי שאין לו סולת ולא כלום יביא דברים, שנאמר קחו עמכם דברים ושבו אל ה', ותאמר שהוא מקובל, אמר הקב"ה הן נשלמה פרים שפתינו, למה שאין חשובה לפני הקב"ה יותר מן ההודיה, לכך נאמר 'אם על תִּזְדָּה יִקְרִיבוּנוּ'.

"וכי תִּזְבְּחוּ זֶבַח תִּזְדָּה" (ויקרא כב, כט), רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן אמר בשם ר' מנחם דגליל, לעתיד לבא כל הקרבנות בטלין וקרבן תודה אינו בטל, כל ההודיות בטלין והודיית תודה אינה בטלה לעולם, הדה הוא דכתיב (ירמיה ל"ג) קול ששון וגו' מביאין תודה בית ה', זה קרבן תודה, וכן דוד אמר (תהלים נ"ו) 'עֲלֵי אֱלֹקִים נִדְרֶיךָ אֲשַׁלֵּם תּוֹדַת לְךָ', תודה אין כתיב כאן אלא תודות, ההודיה וקרבן תודה. ואומר על כך המהר"ל: במדרש (ויק"ר ט' ז) רבי פנחס ור' לוי ורבי יוחנן בשם רבי מנחם דגליא, לעתיד לבוא כל הקרבנות בטלים וקרבן תודה אינו בטל... וביאור בזה, כי התפילה שהאדם מתפלל על צרכיו וכל דבר שהיא תפילה בטלים לעתיד לבוא, שאין צריך תפילה על צרכיו, אבל הודאה שנותן אל השם יתברך מה שעשה עמו כעבד הזה שמתְּוַדָּה שעשה עמו טוב, ובשביל הטוב שעשה עמו מודה הוא אל השם יתברך, ולפיכך כל הודאה היא לשעבר, והתפילה היא להבא (לעתיד), כי נותן הודאה להשם יתברך ומתפלל להבא, ולפיכך כל התפלות בְּטֻלוֹת, כי אין צריך שום דבר לעתיד כי כבר יושלם הכל, רק נותן הודאה על מה שעשה עמו, ולפיכך ההודאה אינה בְּטֻלָה...

כתוב במדרש 'לקוט שמעוני' (תהלים צה, תתנב): 'נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה, גדול כח התודה, וכן יונה אומר וְאֲנִי בְּקוֹל תּוֹדָה אֲזַבְּחָה לְךָ' (יונה ב, ז).

והנה על מעלת הכרת הטוב, מובא ב'לקוט שמעוני' (אסתר תתנ"ז) על הפסוק (אסתר ו, א): 'בְּלִילָהּ הָיָה נִדְרָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ' - באותה שעה אמר הקב"ה למלאך הממונה על השינה: בניי בצרה והרשע הזה ישן על מיטתו? באותה שעה ירד מלאך ונדד שנתו של אחשוורוש, וחבטו בקרקע שס"ה פעמים, והיה המלאך עומד על גבו, ואמר לו: כפוי טובה, עמוד ועשה טובה למי שעשה עמך טובה (מרדכי הצילו מיד בגתן ותרש). מיד אמר: "וַיֹּאמֶר לְהִבְיֵא אֶת סֵפֶר הַזְכָּרֹנוֹת".

רואים אנו כמה נענש אחשוורוש על שלא הייתה לו הכרת טובה למרדכי. והנה מצינו דברים מופלאים שכתב הרמב"ן: "מי שאינו מכיר טובה למי שגמלו טוב, קרוי 'נְבִיל', משום שהוא נופל מבני אדם כמו שיקרא הבהמה המתה 'נבלה', שנפלה לארץ ומתה. מי שאינו גומל טובה לזולתו, אינו בגדר בן אדם ואף לא בגדר בהמה, אלא 'נְבִיל' מלשון נבילה, כך התורה מגדירה אדם שאינו מכיר בטובת חברו. וקל וחומר שעלינו להכיר בטובת המקום על חסדיו עמנו.

of the

"אם על תִּזְדָּה יִקְרִיבוּנוּ" (ז, יב) - להגיד תודה

וברש"י: אם על דבר הודאה על נס שנעשה לו כגון יורדי הים, והולכי מדברות, וחושי בית האסורים, וחולה שנתרפא שהן צריכין להודות שכתוב בהן "יודו לה' חֲסִדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לְבָנֵי אָדָם וַיִּזְבְּחוּ זִבְחֵי תוֹדָה" (תהלים קז, ח).

סימן לדבר "וכל החיים יודוך סלה" - 'חיים' ר"ת ח'בוש י'סורים י'ם מ'דבר (ש"ע סימן ר"ט סעי' א') וכן אמרו "אֶהְלֵלָה ה' בְּחַיֵּי" - 'בחי' ר"ת במדבר חולה יסורים ים.

והנה על ניסים אלו תקנו רבותינו להודות בברכת הגומל. אולם חובת האדם להודות להקב"ה לא רק על ניסים אלו היוצאים מגדר הטבע, אלא על כל רגע ורגע שיכול לנשום צריך להודות ולקלס לה'. כפי שאמרו חז"ל (במדרש ילקוט שמעוני תהלים) על הפסוק (תהלים קנ, ו): "כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּיָהּ" - אמר ר' חייא בר אבא הנשמה שבאדם בכל שעה היא עולה ויורדת והיא מבקשת לצאת ממנו, והיאך היא עומדת בגופו? אלא הקב"ה כבודו מלא כל העולם והיא באה לצאת ורואה את יוצרה וחוזרת לאחוריה, לכן "כֹּל הַנְּשָׁמָה" - כל זמן שהיא עולה ויורדת - "תְהַלֵּל יְהוָה" על הפלאים שהוא עושה עמנו. אמר רבי לוי בשם ר' חנינא על כל נשימה ונשימה שהוא נושם צריך לקלס להקב"ה שנאמר: "כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּיָהּ".

"וּפְשַׁט אֶת בְּגָדָיו וּלְבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים" (ו, ד) -

עיניך לנוכח ביטו

אמר פעם רבי משה מקוברין: "וּפְשַׁט אֶת בְּגָדָיו וּלְבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים" - אל לו לאדם להיות שקוע במחשבת חטאיו בגידותיו בקב"ה, אלא "וּלְבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים" - עליו להשתדל להוסיף מצוות ומעשים טובים... שהם הבגדים האמיתיים שלו.

"צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה" (ו, ב)

רשפי אש שלהבת י-ה

מסופר על הגה"ק האמרי אמת' ז"ע שהתחיל בילדותו ללמוד חומש. בהגיע השבת, בחנו אביו הגה"ק בעל ה'שפת אמת' ז"ע לראות את ידיעותיו. כשהגיע לפסוק זה "תוקד בו" שאלו אביו: "במי תוקד האש?" נענה הילד בתמימות טהורה וענה: "בכהן! הצריך שאש ההתלהבות והדבקות תוקד בו"!!! תשובה זו גרמה לאביו קורת רוח מרובה... פירוש דומה מביא ה"בן איש חי": מבקש אתה לדעת כיצד לומדים תורה באופן שהיא תרומם ותנשא את האדם - "היא העלה"? "על מוקדה" - אם ילמד אותה בהתלהבות, באש קודש!

"זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים" (ז, לו)

הגמרא אומרת: כל העוסק בתורה לא צריך עולה ולא מנחה ולא חטאת ולא אשם ולא מלואים. גם למלואים לא יקראו לו כי הוא לומד תורה.

וה'אור החיים' הקדוש פירש שעל ידי לימוד התורה מוציא מס"מ (יצר הרע), בולעו מפיו, מפוצצו וממחה כוחו עד אשר יקיא. וזה מאמר חז"ל, אם פגע בך מנוול זה - משכהו לבית המדרש. אם אבן הוא - נימוח, אם ברזל הוא - מתפוצץ.

ומה שכתוב בפסוק "זאת התורה לעלה", פירושו שבאמצעות לימוד התורה תתעלה השכינה וכו'. "ולזבח השלמים", שכשאדם עוסק בתורה הוא זובח ושוחט את יצרו. וכן מה שכתוב "כי זבח לה' בבצרה", שבאותו יום ישחטו את השטן, וזה יהיה באמצעות עסק התורה. כי בזכות עסק התורה שעוסקים תלמידי החכמים בעולם הזה - יהיה הדבר.

ולזה רמזו חז"ל בדבריהם כי השחיטה הלז תהיה על זה הדרך: הקב"ה מצד אחד, וכל הצדיקים תופסין הסכין מצד אחר לזבוח זבח ההוא כי בכוחם היה המושג.

ומעשה בשודד שיום אחד החליט שהוא רוצה להתחתן. נפגש עם אשה צעירה, והיא אמרה לו שהיא מוכנה להתחתן איתו בתנאי שהוא יחזור בתשובה, כולל לשמור שבת, להניח תפילין, להתפלל שלוש תפילות ביום, לצום את כל הצומות כמו שצריך ולקבוע עתים לתורה ועוד ועוד.

אמר לה האיש 'מה פתאום שאחזור בתשובה? זה יותר מדי קשה', והלך לדרכו.

ביקש מהשדכן להיפגש עם אשה אחרת, ובפגישה אמרה לו האשה 'אין שום בעיה, אני מוכנה להינשא לך, אבל יש לי תנאי קטן, שמתוך 24 השעות שלך ביממה תקדיש שעה אחת ללימוד התורה.

אמר לה האיש 'אבל אל תגידי לי לשמור שבת ותפילין ותפילות וכו'. רק שעה ביום ללימוד התורה, ולא יותר'. אמרה לו האשה, 'כן, רק שעת לימוד תורה'.

האיש הנ"ל עמד במילתו, והחל לבוא לשיעור כל יום. האשה בינתיים יושבת בעזרת נשים ורואה איך הרב מסביר על השבת והתפילין. תוך כמה ימים ושבועות כבר עשה לימוד התורה את כל השינויים, עד שביום חופתו כבר עשה תשובה גמורה. וזה הכוח שיש בתורה, שהיא המפתח להכל. לכן בתפילת שמונה עשרה, כשאומרים "השיבנו אבינו לתורתך", לכאורה היה צריך לומר 'השיבנו לתשובתך'.

אלא, אמר מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זצ"ל, שעל ידי לימוד התורה זוכים לעשות תשובה שעומדת לעד.

"ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים..." (ו, ד) - עמו אנוכי בצרה

חסידים מספרים: הרה"ק מהר"ש בנו של הרה"ק ה"צמח צדק" מליובאוויטש היה נוהג לקבל את החסידים ליחידות במשך שעה אחת ביום. המשמש ידע, שאחר שהרבי מסיים לקבל את הקהל ליחידות, עליו להכין לרבי בגדי לבן אחרים, כי כל בגדי הרבי היו רטובים מזיעה.

ופעם שאל המשמש לאחד מחשובי החסידים, אולי יודע מפני מה הוא מזיע שם כל כך ביחידות, זמן היחידות נמשך היום סך הכל שעה אחת, והוא כל כך מזיע.

שתק החסיד... מיד נפתחה הדלת של חדר הרבי, והרבי פנה למשרתו ואמר, למה לא תבין, במשך השעה היו אצלי על 'יחידות' חמישה ועשרים אנשים, כל אחד עם בעיותיו וצרותיו. בשביל שאוכל להשיב עצה נכונה לשואל, אני צריך להרגיש בצרתו ממש כמו שהוא בעצמו מרגיש. אני מוכרח להפשיט את עצמי מלבושי, ולהתלבש בלבושיו שלו, ושוב כשאני צריך ליתן לו עצה, לא אוכל לעשות כן כשאני עדיין בלבושיו, כשם שהיא עצמו אינו יכול לשית עצות בנפשו, ואני צריך להפשיט את עצמי מלבושיו ולהתלבש בלבושים שלי, וכן לכל שואל ושואל, אני צריך לעשות פעמיים פשיטה ולבישה.

מעתה הגע בעצמך, אם אדם צריך חמישים פעם בשעה להתפשט ולהתלבש, כלום אפשר שלא להזיע...

"ואש המזבח תוקד בו; ולבש הפהן מדו בד, ומכנסי בד ילבש על בשרו" (ו, ב-ג) - מהו הבגד

רבנו ה'אור החיים' הקדוש, מביא את דברי המדרש המבהילים: 'שכל נפש מישראל שהרגו האומות על קידוש שמו, ה' לוקח מדמו של הנהרג, ורושם את צורתו על מלבושו, ולעתיד לבוא כשיבוא לנקום מהאומות, הקדוש ברוך הוא ילבש את אותו מלבוש, וינקום באומות העולם, על אשר הרגו אותם, והכל רק מפני שהם מייחדים שמו יתברך'.

ובזה מפרש רבנו הקדוש את הפסוקים בדרך רמז: 'ואש המזבח תוקד בו' - הפסוק מרמז לאש הדינים והנקמות שיעשה ה' באומות העולם, ואז ינקום ה' יתברך את נקמת עבדיו, 'כי באור הבוקר תעשן אף ה', ואש מפיו תאכל, על אשר עינונו בני עוולה ויסרונו ביסורי נקמה', וזה הכוונה 'אש המזבח' היינו היסורים שהקב"ה ייסר את האומות, על שלא ריחמו על כלל ישראל, ולא היה די להם, שישראל במצב שפל יותר מהם, ולכן אש היסורין תוקד בו' כלומר בהקדוש ברוך הוא נעלם הנעלמים, שהוא המקנא ולובש קנאה.

'ולבש הפהן מדו בד' הכהן, זהו רמז להקדוש ברוך הוא שנקרא 'כהן', ילבש את 'מדו בד' דהיינו לבושו שעליו חקוקים צורות נפשות ישראל, שהם נקראים 'בד' וכמו שכתוב 'הן עם לבדד ישפן', וכמו כן שהם מאוחדים בעצמם ומייחדים שמו יתברך. 'מכנסי בד ילבש על בשרו' - שינקום ה' במיוחד על שהרגו אנשים צדיקים שהם 'מכנסי בד' מלשון הכנסה, שהם מכניסים יחוד ואמונת ה' שנקרא 'בד', בלבבות ישראל, והם דבוקים בה' יתברך 'על בשרו' שאין דבר שמפסיק בין ה' לבינם.

"אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" (ו, ו)

מילה טובה

סיפר הרב אריה שכטר שליט"א סיפור נפלא: "לפני עשרים שנה קרה לי סיפור מעניין. הוזמנתי להרצאה באשקלון, כדי למלא את מקומו של רב אחר שלא יכול היה להגיע. כשהגעתי למקום, פנה אלי יהודי, עם כיפה גדולה לראשו, עטור בזקן ובפאות, ואמר לי: 'כבוד הרב, הגעת משמים! כבר זמן רב שאני מחפש לספר לך את סיפורי'.

אלו היו דבריו של היהודי: "אשתי התקרבה ליהדות. היא השתתפה בכמה סמינרים. בכל פעם היא ניסתה 'לסחוב' גם אותי, אך אני התנגדתי בכל כוחי. המקסימום שהסכמתי היה להסיע אותה עד לפתח המקום בו התקיים הסמינר, ובהגיעי לשם הייתי בורח מהמקום כמו טיל. היתה לי שנאה עצומה לדת. באחת הפעמים שהסעתי אותה, היא ממש התחננה בפני שאכנס רק להרצאה הראשונה. בלית ברירה הסכמתי. אך מיד כשהמרצה החל לדבר, הציפו אותי כל הנוגדים שהיו בדמי לדת. לא יכולתי להמשיך לשבת ולסבול, ויצאתי החוצה. הסתובבתי בחוץ כעוס עד עמקי נשמת. כעסתי עליה וכעסתי על עצמי, על שהסכמתי להיכנס להרצאה. ואז הרגשתי יד מונחת על כתפי, ממשיך היהודי לספר לרב שכטר. היה זה יהודי עם זקן, מאותם אלו ששנאתי, והוא פנה אלי בחום ובחביבות: 'אני מבחין שאתה נתון בסערת רגשות. אנא, ספר לי מה מעיק עליך? אם אתה זקוק למשהו, אשמח מאוד לנסות ולעזור לך'...

לפתע הרגשתי איך כל השנאה שלי יורדת, נמסה, נעלמת... המילים הטובות האלו חימומו את ליבי. הרגשתי שהיהודי הזה מדבר אלי מתוך אהבת ישראל אמיתית.

החלטתי לשוב ולהיכנס להרצאה. ההרצאה הזאת הובילה אותי להרצאה נוספת, וכך הגעתי למה שאני היום - שומר תורה ומצוות", סיים היהודי את סיפורו האישי.

פנה אלי הרב שכטר, באמרו: "הסיפור שלך בהחלט מעניין מאוד, ויש בו מוסר השכל גדול, אבל מדוע היה חשוב לך לספר אותו דווקא לי? ... 'כבוד הרב', השיב היהודי בלהט.

"היד החמה שהונחה על כתפי - היתה היד שלך!"...

"מה שמילה טובה יכולה לחולל, מה שאהבת ישראל יכולה לגרום. לשבור את כל המחיצות", מסיים הרב שכטר את דבריו, ומוסיף: "שאלו פעם את האדמו"ר בעל ה'אהבת ישראל' מויז'ניץ זצ"ל: "מה אתה עושה אם משהו לא אוהב אותך"? ... הוא השיב: "אני אוהב אותו, ואוהב אותו, ואוהב אותו, עד שהוא אוהב אותי. אין לו ברירה אחרת"...

"ויגש את פר החטאת" (ח, יד)

בספר "גפן ישראל" להג"ר ישראל פראנקפורטר זצ"ל (אבות ה, כא) הביא סיפור פלא משוחט אחד בגליל שינאווא, אשר הקצבים התלוננו עליו לפני הרה"ק רבי יחזקאל שרגא בשינאווא זי"ע, שהוא גורם להם הפסד מרובה, שכאשר הוא מכין עצמו לשחוט, הוא בוכה לפני כן למשך כשעתיים, ואחרי כן באים כל העופות ונחות על כתפו כמבקשות שישחט אותם, וכאשר שמע את תלונתו, השיב להם: אמנם הצדק אתכם, אין אתם זקוקים לשוחט בצורה כזאת, אלא השוחט הזה יבוא אתי לעירי, וכל מחסוריו יהיו עלי". כעין זה מובא ב'זכות ישראל' (עשר עטרות מערכת י אות ח) אודות רבי יחיאל מיכל שר"ב זצ"ל מקראקא, שפעם ביום השוק בעיר קילעטע שבאונגארין נזדמן פר גדול לשחיטה, וברח הפר והשתולל, והיה רץ ורוקד ברחובות העיר, והרג כמה אנשים, והטיל פחד גדול על כל בני העיר, עד שיצא הרה"ק הנ"ל בסכיניו אל הרחוב אשר שם הפר, והראה לו סכיניו, ומיד בא הפר בנחת והניח את עצמו שיקשרהו באמצע הרחוב, ושחטו שם במקומו. [אוצר פלאות התורה]

"צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת

העלה הוא העלה על מוקדה" (ו, ב)

אמרו רבותינו "כל המתיהר נופל בגיהנם". וזה נרמז בפסוק "היא העולה", דהיינו מי שחושב שהוא עולה על כולם, מה סופו? על מוקדה, כלומר על האש. ולכן האות מ' במילה מוקדה היא אות קטנה.

התורה רצתה לרמוז לאדם שילמד תורה שניתנה במשך מ' (ארבעים) יום, וממילא יקטין עצמו. שהרי סימן לגסות הרוח הנו עניות בתורה. דהיינו, אדם שמתגאה - זה סימן שהוא ריק מתורה. בדיוק כמו שעצי הסרק עושים רעש, ואילו עצי הפרי לא עושים רעש. ואם האדם רוצה לדעת אם הוא עניו או לא, יראה לפי מידת הכעס שלו. כמאמר הרמב"ן באיגרתו, "וכאשר תינצל מן הכעס תעלה על ליבך מידת הענווה, שהיא מידה טובה מכל המידות הטובות".

שבעה בגדי כהונה כנגד שבעה רקיעים

בפרשת השבוע מתארת התורה כיצד משה חונק את אהרן ואת בניו ככהנים. משה הוא זה שמלביש את אהרן בשמונת בגדי הכהן הגדול (בפסוקים הבאים מפורטים רק שבעה בגדים, אבל ידוע לנו שהיה גם בגד שמיני מכנסיים - הצמודות לגוף - שהוזכר לעיל ו', ג').

"וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת הַכֹּהֵן, וַיַּחַר אֹתוֹ בְּאַבְנֵט, וַיִּלְבֹּשׂ אֹתוֹ אֶת הַמַּעֲלֵל, וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת הָאָפֶד, וַיַּחַר אֹתוֹ בְּחֹשֶׁב הָאָפֶד וַיֶּאֱפֹד לוֹ בֹּ: וַיִּשֶׂם עָלָיו אֶת הַחֹשֶׁן, וַיִּתֵּן אֶל הַחֹשֶׁן אֶת הָאוּרִים וְאֶת הַתְּמִיּוֹם: וַיִּשֶׂם אֶת הַמִּצְנֶפֶת עַל רֹאשׁוֹ, וַיִּשֶׂם עַל הַמִּצְנֶפֶת אֶל מוֹל פָּנָיו אֶת צִיץ הַזָּהָב נֶזֶר הַקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה" (ח, ט-ז).

את סוד הבגדים וסדר הלבשה - מגלה לנו רבנו בחיי בפירושו: "סדר לבישתן (של הבגדים) - כסדר שבעה רקיעים. מכנסיים שהיו לכסות בשר ערווה - כנגד הרקיע הראשון שבו 'לבנה', שהוא מכסה לעולם השפל. כתונת - כנגד הרקיע שבו 'כוכב'. אבנט - כנגד הרקיע שבו 'נוגה'. מעיל - כנגד הרקיע שבו 'חמה'. אפוד - כנגד אפודת הרקיע שבו 'מאדים'. חושן - כנגד הרקיע שבו 'צדק'. מצנפת - שהיה עליון בראש, כנגד הרקיע שבו 'שבתאי', שהוא עליון על כל השבעה, ראש הכוכבים". עכ"ל. (בעניין שבעת הרקיעים ראה מסכת חגיגה יב: ובספר הזוהר חלק ג קפז, א).

הבגד השמיני והאחרון בסדר הלבשה הוא הציץ, שהוא המקודש מכולם - עליו כתוב: "קדש לה'". אומר רבינו בחיי, שהציץ מקביל ל'כסא הכבוד', הנמצא מעל כל שבעת הרקיעים.

בעניין הציץ נביא את דברי בעלי התוספות ('תוספות השלם' פרשת תצוה (כח, לו) אות ה ואות ט), שהמילה "ציץ" שווה 190, שזו גם הגמטריה של המילה "המקום". מילה שמשמשים בה פעמים רבות ביחס לקב"ה (כמו בהגדה של פסח: "ברוך המקום, ברוך הוא"). ועוד מבית מדרשם: קיים קשר בין הציץ עם הגאולה העתידה, אז יופיע הקב"ה בהדרו וינקום באויביו - כמו שאומר הנביא ישעיהו (סג, ד): "כי יום נָקַם בְּלִבִּי וְשָׁנַת גְּאוּלִי בְּאֶה". ואכן, גם המילה "נקם" היא בגימטריה 190 (כמו "ציץ"), וגם גמטריה של המילה "קץ". כשיבוא קץ הגאולה, אז יקויים היעוד (תהלים קלב, יח): "אוֹיְבָיו אֶלְבִּישׁ בְּשֵׁת, וְעֵלְיוֹ יִצִּיץ נֶזֶר".

‘ואש המזבח תוקד בו מוקדה’ (ו, ב)

מפתח הלב הוא מפתח הכספת – סיפור לשבת

“איך ייתכן שיהודים קופאים מקור ואינכם פותחים”!?

נשמע קול רועם מבעד לדלת.

בתוך בית המדרש של חסידי אמשינוב, בעיירה גריצה הסמוכה לוורקי, ישבה קבוצת חסידים. זה היה במוצאי שבת שבו חל ‘ניטל’ - חגם של הגויים לציון יום לידתו של מייסד דתם, ובו נהוג שלא ללמוד תורה. ישבו אפוא החסידים ושיחקו משחקי שחמט וכדומה (יש חסידויות שאינם לומדים תורה ביום זה, מאחר שלטענתם זה הולך לסטרא אחרא).

בחוץ היה קר וסוער. הרוח ייללה בעוצמה, ושלג כבד ירד. אבל בתוך החדר החמים היו החסידים שקועים בענייניהם. הם לא שמו לב לדפיקות על הדלת. אולי חשבו כי אלה גויים שתויים שמחפשים מפלט מהסערה.

אבל כשנשמעה קריאת הגערה הרמה - נחרדו החסידים. זה היה קולו של רבי יעקב-דוד קאליש, האדמו"ר הזקן מאמשינוב. כמה מהחסידים החלו לברוח מהחלונות, כדי שהרבי לא יראה אותם משחקים. אחד החסידים ניגש לפתוח את הדלת. מול עיניו ראה את דמותו התמירה של האדמו"ר. מעילו, כובעו וזקנו היו מכוסים פתיתי שלג. לצידו עמד אחד ממקורביו. החסיד נבהל ונרתע לאחור, ובתוך כך נתקל במנורת הנפט שהאירה את החדר, וזו נפלה וכבתה. אפילה השתררה בבית המדרש. בקול רך ואבהי פנה הרבי אל החסיד וביקש ממנו להעלות את האור. כשהודלקה המנורה התיישבו הרבי ומקורבו ליד התנור, לנוח מעט ולהתחמם. כעבור כמה דקות קם הרבי וביקש מהחסיד שיכוון אותו אל ביתו של אחד מעשירי העיירה.

מחוגי השעון הראו על השעה אחת בלילה. העיירה הייתה שקועה בשינה עמוקה, ובחוץ השתוללה סופת השלגים. “אולי נמתין עד שיעלה הבוקר”? ניסה החסיד לשכנע את הרבי. הצעתו נדחתה בנחישות: “עניין של פיקוח נפשות עומד על הפרק! קצת קור אינו דוחה זאת...”.

הרבי התעטף במעילו ויצא לדרך עם החסיד. הצעידה ברחובות המושלגים הייתה קשה, וארכה זמן כפול מהרגיל. כשהגיעו למפתן הבית לא היסס הרבי לדפוק על הדלת בחוזקה. “מי דופק בדלת בשעה מאוחרת כל-כך”? נשמע קולו המנומנם של בעל הבית מחדר השינה שלו. “הרבי מאמשינוב”, באה התשובה.

למשמע הדברים נרעש העשיר, קם ממיטתו במהירות, וניגש לפתוח את הדלת. הוא היה מלא תמיהה לפשר ביקורו הלילי הפתאומי של הרבי, אולם מפני כבודו לא אמר דבר.

“אני מבקש את סליחתך על שהערתי אותך משנתך”, פתח הרבי בהתנצלות. “עליך לדעת שבאתי בעניין שהוא פיקוח נפש”. העשיר הוביל את הרבי לטרקלין המחומם, והושיבו בראש השולחן. “שמע-נא, יקירי”, פתח הרבי בדבריו. “יענקלה, שואב המים, קרוב משפחתך, נקלע לצרה קשה...”.

העשיר שיסע את דבריו של הרבי. “יענקלה שואב המים!?! ממשפחתי!?! לא ידוע לי על אדם כזה”, תהה. בליבו סבר כי מן הסתם נפלה כאן טעות.

“יודע אני את אשר אני אומר”, השיב לו הרבי. “יענקלה הוא קרוב משפחתך”. והרבי פירט את קשרי המשפחה המוכיחים כי אכן יש קרבת משפחה בין העשיר ובין שואב המים. העשיר הניד בראשו בהכנעה, והרבי המשיך: “ובכן, יענקלה, אב לילדים קטנים, גויס בכפייה ונשלח למרחקים”.

בימים ההם הייתה פולין שסועת מלחמות ועברה מיד ליד. הגורמים שהשתלטו על אזור מסוים גייסו בכוח צעירים מבני האזור לשרת בצבאם. הללו נקרעו ממשפחותיהם, ואלה נשארו בלי מפרנס. פעמים נשותיהם נעשו עגונות, בעקבות היעלמות הבעל אי-שם. ואולם מפעם לפעם נערכו הגרלות בין המגויסים, ומי ששמו עלה בגורל - קיבל שחרור. הרבי סיפר לעשיר כי יענקלה תלה תקוות רבות בהגלה האחרונה, אך למרבה הצער שמו לא עלה בגורל.

העשיר האזין רוב קשב, מנסה להבין מה חלקו בסיפור - כיצד הוא יכול לפעול למען שחרורו של יענקלה?

הרבי נתן בו מבט חודר ואמר: “בצאת השבת נודע לי כי תמורת 800 רובל אפשר לשחררו. לכן מיהרתי לבוא אליך, קרוב משפחתו, כדי שתיתן את הסכום הדרוש שיציל את יענקלה ומשפחתו”. העשיר נדהם למשמע הדברים, ואחרי רגע של דממה, התאוּשש ושאל: “יסלח לי רבנו, אך האם משום כך הטריח הרבי את עצמו באמצע הלילה מאמשינוב לגריצה, מרחק של כ-30 קילומטרים, בסופה המשתוללת ובקור העז!?! וכי העניין לא היה יכול לחכות לבוקר”!?!...!

קולו של הרבי נשבר. “כאשר אני מעלה לנגד עיניי את יענקלה עומד אי-שם, רועד מקור ובוכה על בני משפחתו שמהם נקרע, כאשר אני חושב על אשתו וילדי שמשוועים לראותו - עוברת צמרמורת בעצמותי”. הרבי קפץ את אגרופו, ואמר בהתרגשות בלתי-מוסתרת: “איך אפשר לשכב במיטה החמה כשיהודי שרוי במצוקה כואבת כל-כך”!?!...!

דברי הרבי, שיצאו מלב טהור, נכנסו לליבו של העשיר. עכשיו גם הוא חש את כאבו וייסוריו של יענקלה שואב המים, קרוב משפחתו.

הוא הוציא מכיסו את מפתח הכספת שבביתו ומסרו ברטט לידי הרבי: “בבקשה, יקח הרבי כל סכום שיידרש, ובלבד שיענקלה ישוחרר וישוב לביתו”.

[על-פי שיח צדיקים]

**בברכת התורה
רוזן ברינה**

“לְאֹדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן” (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורגי' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחי'א: דויד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כותון בת חביבה: האובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

הצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל ומיכל שרה בני פאולה
זיווג הוגן: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחל בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן הגר: גולן בן דינה
אורטל בת גלית: יוקטרינה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: חות בת לינה: מנרת בת רחל

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל
נעמה בת אסתר

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לבערכת ע"י הקוראים

בוחר כליות ולב'

אני לומד בכלל בקבר רחל והייתי עד לסיפור מדהים שאני חייב לשתף את קוראי 'טיב הקהילה' למען ספר שמו של הקב"ה בכל הארץ.

יהודי טוב האוסף כספים עבור אנשים נזקקים צד בעינו יהודי אמיד שהגיע להתפלל בקבר רחל. מחמת הצורך הגדול לעזור ליהודים פנה לגביר הידוע וביקש לזכותו במצווה חשובה של צדקה לאדם נזקק עבור תשלום חוב לחברה המגיע סה"כ לאלפיים שקלים.

אותו יהודי הגיב באדישות וניסה להתעלם ממזכה הרבים בהפטירו שאינו מחפש כאן זכויות חדשות.

אך העסקן לא הרפה מהגביר ושוב ניסה את מזלו ולהתרימו למצווה זו עם כל מיני שנועיעים משכנועים שונים, מה שגרם לגביר להתרעם עליו באומרו: "יש לי את המצוות שלי שאני נוהג לתת עבורם צדקה ואתה אינך יכול להחליט עבורי למי עלי לתת! כבר אמרתי לך שאינני מעוניין לתת סכום גדול עבור המצווה הזו שאתה אוסף עבורה, על אף שהיא מצווה חשובה, אבל לי יש את הצדקות שאני מרגיש צורך לעזור בהם וזה לא המקרה, אז מדוע אינך מרפה ממני וממשיך לנסות להתרים אותי?!" בסופו של דבר נפרדו דרכם לחיים ולשלום. אבל כאן הסיפור רק התחיל:

לאחר התפילה ניגש הגביר אל אברך שישב בקרן זווית ושאלו אם הוא מחתן ילדים? האברך השיב כי בדיק עכשיו חיתן, על אתר שלף הגביר פנקס צ'קים ורשם לו המחאה על סך חמש מאות דולר (\$500). האברך התרגש מאוד ובהפסקה הראה לנו חברי הכולל את הצ'ק וסיפר השגחה פרטית וכך סיפר:

"אתם יודעים שקבלתי על עצמי לא לבקש מאיש כספים ולחיות ללא הלוואות, ישבתי ודברתי עם ה' שאני זקוק לסכום כסף הזה עבור שכירות לבני שזה עתה התחתן ובקשתי שישלח לי את הכסף כי עוד הלילה עלי לשלם את השכירות שהתחייבתי עליה והנה לפתע פתאום פנה אלי היהודי הזה שאיני מכירו ונתן לי את הצ'ק הזה." האברך הציג את הצ'ק לעין כל לקדש שם שמים ברבים, ואני הייתי עד לדבר, רק שלא ידעתי בפנימיות של האברך שהוא מתפלל באותה העת לכסף, וה' דאג לשים בליבו של אותו גביר לפנות דווקא אליו מכל עשרות היהודים שישבו שם.

בעל המעשה: ש.ז.

הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע

לרגל יומא דהילולא רבא של הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זצוק"ל בעל "נועם אלימלך" (הרה"ק רבי אלימלך בדר"ר אליעזר ליפסאן, יו"ד יום ה' כ"א אדר ב'), הננו להגיש בזה קובץ קטן הכמות ורב האיכות, טיב המעשיות שסיפר רבינו הגה"צ שלי"ם א בהזדמנויות שונות אודות בעל ההילולא.

מעשיות שיש בהם כדי ללמדנו ארוחות חיים ונתיבות יושר, להתהלך בדרכם של צדיקים, ולהתדבק בשפע קדושתם וברכתם, ובכל ענייניהם לטובה.

העיריה לא זכיתי לבת קול זו, אך לאחר יציאתי כבר נודעתי היטב כמה ממון הייתי אמור לקבץ כאן [סמוך הסכם שטאקף תחת יד...], והא ראייה שזהו הסכום המדויק, שהרי כך בדיק קיבלתי!

אחד מתלמידי הקדושים, שהיה מגדולי הרבנים בדורו, התבטא על כך ואמר, שבמה שנוגע בשביל הלימוד עבורנו, הרי גדולה מדרגת הבן ממדרגת האב. כי אצל אביו הקדוש לא היה זה בגדר חידוש, כאשר היה תדיר צופה עתידות, וידע הכל ברוח קדשו, ומי יבוא בסוד קדושים. - אבל אצל הבן הרבי ר' אלעזר, למדנו מידת 'אמונה פשוטה', שהוא לימוד נחוץ ביותר לכל אחד ואחד מ ישראל!

ואבאר בעז"ה בעומק דברי חכמים וחידוכם, הנה מדרכו של עולם, אדם היוצא למלאכת איסוף הצדקה, קובץ על יד, כשמתיישב בסופו של יום לערוך חשבון הפדיון, וסופר ומונה כמה הצליח במלאכתו, מלאכת השנור... על פי רוב עולים לבד כל מיני הרהורים ומחשבות שטיב עבודתו ומלאכתו, שאילו היה אומר לגביר פלוני כך וכך בודאי היה מכפיל נתינתו... ואצל עשירי אחר לא דיבר מספיק בהיטות לפרש את צרכיו, ועוד כהנה וכהנה, וכך מתהלך במחשבות נוגות חבל שלא עשיתי כך, וחבל שלא דיברתי כך... אך כל זה נובע מחיסרון במידת האמונה והביטחון, שהוא לבדו זן ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כינים.

אבל בזאת למדנו מידתו של צדיק, שבצאתו מן העיר היתה לו אמונה פשוטה ותמימה, כמו 'בת קול' היוצאת ומכרות לפניו, כך הוא הסכים שהיית צריך לאסוף בעיירה זו, כך בדיק כפי שיש בידך! לא פחות ולא יותר.

זהו לימוד עצום שלמדנו כאן, בטיב מידת האמונה הפשוטה! § § §

סיפר הרה"ק רבי נפתלי רופשיצער זצוק"ל, שפעם אחת הגיע רבו הק' הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זצוק"ל, בעל "נועם אלימלך", לעיר אחת בהונגריה. ובבוקר עם שחר בלכתו אל המקווה המקומי, פגש בו אחד מיהודי העיר שצורתו הקדושה והטהורה מצאה חן בעיניו. ובצאתו מן המקווה ניגש ונתן לו ברכת שלום נעימה, ושאל: פון וואנעט קומט א ייד?

[מהיך מגיע מברזן?] מעיירה קטנה בארץ פולין, באה התשובה, ליז'ענסק שמה! אוהו! התפעל האיש, מליז'ענסק! בודאי מכירים אתם את הצדיק המפורסם מליז'ענסק!

מה? - התפלא האורח - וכי עד כאן עד הונגריה הגיע השקר הזה? וואו א' צדיק? וואס א' צדיק? [מי צדיק מה צדיק?]. מכיר אני אותו היטב, זהו יהודי פשוט ביותר!

ההונגרי המקומי, כשומעו את האיש מזלזל בצדיק נשגב שכל העולם רועש ממנו חרה אפו, והחל לצעוק עליו ולגדוף, תבטיח לך! כיצד מעיז אותה לפתוח פין ולזלזל בצדיקים קדושי עליו? כיצד אינך ירא ומתירא על נפשך לדבר בצדיקים נשגבים כאלה, שאין לך שום השגה בהם?! והנה לאחר שעות מספר, הגיע אותו יהודי אל מקום אכסנייתו של הרבי ר' אלימלך בעיר, והמתין בתור בין עשרות היהודים | הפשך בעמוד הבא <

כתב רבינו בעל ההילולא בספרו הק' "נועם אלימלך" בפרשה דידן (ספרי דף גה ט"ג, וז"ל: "וידבר כו' צו את בני ישראל. [הם כי לשון הפסוק (ו) צו את אהרן ואת בניו, כתב כאן את בני ישראל, מראה כדי שיהיו הדברים מכוונים אל כל ישראל מכל]. פירש רש"י, אין צו אלא זירוז, ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כים. וז"ל על פי הרמז, דהנה האדם העובד את השם יתברך ברוח הוא, צריך לעבוד בזריות ובמידות טובות."

"אבל העובד את השם יתברך בעצלות ובדוחק שלא ברצון, אזי הרי הוא חסר הגוף, שאין לו גוף שהוא כמו כים ונתק הנשמה." וזה שרמזו רש"י 'ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כים', דהיינו שעובד בעצלות כו"ל עכ"ל. § § §

אמרו רבותינו ז"ל (חולין א) 'גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם', ואכן עינינו הוראות בעיירה הקטנה 'ליז'ענסק' שבפולין, שנעשתה במשך הדורות לתל תלפיות, ומדי שנה בשנה נמשך לב ישראל קדושים אל ציון הקדוש, לשפוך שיח ערב ולעורר רחמי שמים בוכות הצדיק הקדוש.

לא בכדי אמרו אצל חסידים, שהלימוד בספר "נועם אלימלך" יש בו סגולה להיות צדיק, שכן כל הספר מדבר מן הצדיקים דרכי עבודתם כנועה, ולכן הוא נקרא 'ספרם של צדיקים'.

וזאת ידוע שהרה"ק רבי אהרן מבעלזא ז"ע לא היה נכנס לבית שאין בו את הספר "נועם אלימלך", וכשנצרך ללכת לאיזה בית היה תדיר נוטל עימו את ה"נועם אלימלך".

וגדול סגולת זה הספר הקדוש מפורסמת בשער בת רבים, ובפרט 'דפוס ראשון' של הספר הק' שיש בו סגולה יתרה. כמ"ש בספה"ק "אהל אלימלך" (סימן רפ"ט): "הספר 'נועם אלימלך' דפוס ראשון תקמ"ח הוא מסוגל למקשה לילד, שתשים הספר במיטתו ותלד בניקל".

וכן כתב בסו"ק "פרקי רבי אלעזר" (דף קפ"ג): "חיבה יתרה נודעת לדפוס הראשון, כי כפי המקובל הוא סגולה נפלאה למקשה לילד שתיושע במהרה. - הנראה מזה, כי לאו דווקא 'דפוס הראשון' הוא סגולה, כי בכלל הספה"ק "נועם אלימלך" הוא מסוגל, וכמוכן שדפוס הראשון על אחת כמה וכמה" ע"כ.

והנה לאחרונה נכנס אצלי איש אחד, והראני שמחזיק בכיסו תדיר את הספה"ק "נועם אלימלך", בצילום זעיר של 'דפוס ראשון', והתפאר בו שבכל מקום שהולך ה'נועם אלימלך' עמו. - כנודע שבשנים אחרונות מצוי בכל תנויות הספרים ספר 'נועם אלימלך' קטן בתוך כיס פלסטיק, צילום זעיר של דפוס הראשון, ונמכר כסגולה לחזיקו כל אחד בכיסו, או בגורתק הטלית ותפילין כידוע.

שאלתי את האיש, אם פותח את הספר הקדוש ללמוד בו לפעמים, וענה בשלילה מחמת שהוא מחזיקו בכיסו לסגולה בלבד.

אמרתי לפניו, הבה תן נא את דעתך, מדוע הקפידו חסידים ואנשי מעשה שיהיה בכל בית את הספר 'נועם אלימלך', לא רק בשביל הסגולה שבעצם החזקת הספר. - זו היא ה'חיצוניות' שבסגולה זו בלבד... ועיקר המכוון הוא כדי שילמדו בספר הקדוש, שהוא מלא מן אל זן דרכי תשובה ויראת שמים, ומלמד לאדם דעת כיצד להתקרב אל השי"ת, ולקיים תכלית באתו לעולם הזה. - ולכן אין ראוי לרכוש ספר קטנטן כזה שאין שום אפשרות ללמוד בו, רק מן המהדרה הגדולה יותר שניתן ללמוד בספר, ואף היא נכנסת אל הכיס, ומפעם לפעם יוציא הספר הקדוש ללמוד בו, לעורר את לבבו לתורה ויראת שמים.

ואם על החזקת הספר הקדוש בארון הספרים או בתוך התיק העידו הצדיקים שיש בו סגולה טובה, כל שכן וקל וחומר כשמחזיקו בראש ובלב, והספר הקדוש חי בקרבו, ללמוד בו ולהיריכו הוועיל, שבודאי הגדול הסגולה בזה פי כמה וכמה לטובה ולברכה. § § §

הרה"ק איש אלקים הרבי ר' אלימלך זצוק"ל ז"ע היה עורך הרבה פעמים 'גלות' כידוע, לפעמים היה יוצא ביחד עם אחיו הגדול הרבי ר' וואס זצוק"ל. טעמים רבים גלויים ונסתרים היו להם לקדושי עליון אלו בתהנהה זו, מלבד מה שהיו מתחברים בזה בדבקות השכינה הקדושה, כאשר "שכינת בגלותא".

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס בפקס: 15326517922 o.y.wines@gmail.com

מאוצרות הפרשה

וכלי חרש אשר תבושל בו ישבר (ו, כא)

מסביר רש"י בטעם שיישבר, לפי שהבליעה שנבלעת בו נעשית נותר. וקשה למה צריכים לשבור את הכלי, הרי גם אם נבלע, אחרי מעת לעת נפגם הטעם, ונותן טעם לפגם אינו אוסר את הכלי? וי"ל ע"פ אבות, ה' שאחד מהניסים שהיו במקדש, שלא הסריח בשר קודש מעולם וא"כ לעולם לא נפגם טעם הקדשים בכלי, ולכך טעמו אסור ואין לו עצה אלא שבירת הכלי.

במקום אשר ישחטו את העלה (ז, זב)

בספר "שבענו מטובך", מביא עובדא הוה שפעם הגיע 'אח רפואי' לבצע לקיחת דם מרבנו הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, ואחרי שלקח דם הבחין שאין זה מספיק ועדין חסר דם במבחנה, וביקש רשות מרבנו לדקור שוב. אמר לו רבנו: תדקור באותו המקום בו דקרת קודם לכן. התפלא המטפל, הרי כלל הוא ברפואה כי אם דוקרים באותו החור פעם נופסת הדבר מכאיב הרבה יותר. ענה לו רבנו: בדוקא אני רוצה את זה לכפרה, וכעין שכתוב בגמרא (תה"ק 61) כי למי שיורד דם מחמת מכה, ומקבל מכה נוספת באותו מקום ממש, הרי זה מכפר כדם עולה...

ובענין היסורין היתה לו לרבנו משנה סדורה: אין יסורים בלא חטא (שבת נ"ה). היסורים באים על חטא, והרפואה האמתית היא לחזור בתשובה! תרופות לא מרפאים, וכל עוד לא חוזרים בתשובה זה שום דבר, אלא שיש גזרה שכל אחד יתרפא על ידי רופא פלוני וסם פלוני, ולכן בעת הצורך שואלים ברופא ונוטלים רפואות, ואם נגזר, זה יועיל לאדם, אבל את העיקר צריך לזכור, שהקב"ה לא הביא יסורים על האדם כדי שיקח "אקמול", אלא כדי שיפשפש במעשיו.

ופעם אמר רבינו לבעל יסורים שביקש ברכה שלא יהיו לו יסורים: כי הנה היסורים שהיו עד עכשיו זה טוב מאוד, כי זה כבר עבר ונשארו רק הזכויות והכפרה. ואברך אותך שמכאן ולהבא לא יהיו יסורים, והוא פסוק מפורש בהלל: "אודך כי עניתני" – בעבר, שעל זה מודים, אבל על העתיד מבקשים: "ותהי לי לישועה" – שלא יהיו יסורים יותר...

פיגול יהיה (ז, יח)

בפרשת קדושים נאמר "וכי תזבחו זבח שלמים וגו' והנותר עד יום השלישי באש ישרף, ואם האכל יאכל ביום השלישי פיגול הוא לא ירצה (יט, ה-ז). בפסוק זה מופיע לשון הווה "פיגול הוא". אמנם, בפרשת שלנו מופיע איסור פיגול בלשון עתיד "ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו ביום השלישי לא ירצה וגו' פיגול יהיה". "פיגול יהיה" לשון עתיד. מדוע שינתה התורה בין הלשונות?

ביאר רבי דוד מצגר שליט"א: קי"ל שעל מנת שקרבן ייחשב כפיגול יש להקריבו בכל שאר ענייניו (מלבד ענין הפיגול) באופן הכשר – "כהרצאת כשר כך הרצאת פסול"! אמנם, כלל זה תקף בפיגול של "חוץ לזמנו" (שיש בו כרת) אך האם גם בפיגול של "חוץ למקומו" (שאין בו כרת) בעיני "כהרצאת כשר כך הרצאת פסול"? המשנה למלך מסתפק בזה, והחזון איש מכריע שבפיגול של חוץ למקומו אין צורך ב"כהרצאת כשר כך הרצאת פסול"! ומיד כאשר מפגלים במחשבה הוא נפסל אף אם לא המתינו לראות אם אכן כל ענייניו נעשו באופן הכשר (כפי שצריך בפיגול של חוץ לזמנו, וכאמור).

בפיגול של חוץ לזמנו (עי' רש"י), ומכיוון שבפיגול זה צריך להמתין לראות שהוא נעשה באופן דכשר כדי שהפיגול יוכל לחול, לכן משתמשת התורה בלשון עתיד "פיגול יהיה". אבל הפסוק בפרשת השבוע הרי עוסק בפיגול של חוץ למקומו, שכדברי החזון איש חל מיד כי לא בעיני כאן כ"הרצאת כשר כך הרצאת פסול" ולכן משתמשת התורה בלשון הווה: "פיגול הוא"!

ואמר הגר"ד שליט"א שהחידוש הזה "יצא מבין שניהם" בשעה שעסק בתורה עם הגאון רמ"מ כשר זצ"ל. (מוסף ש"ק יתד נאמן)

המקריב את זבח שלמיו לה'... ידיו תביאנה את אשי ה' (ז, כט-ל) מה כונת הכתוב "ידיו תביאנה"? מבאר ה"כלי יקר", שכאשר אדם חוטא למלך ומבקש להתפייס אתו, הוא שולח את מנחתו באמצעות שליח, משום שאין לו את העז ואת תעצומות הנפש להראות לפני המלך. מאידך גיסא, אדם המבקש להביא לפני מלכו דורון ומנחה, אינו שולח זאת על ידי שליחים, אלא הוא בעצמו טורח להגיע להיכל המלך ולהגיש זאת לפניו. משום כך, קרבן חטאת וקרבן אשם, שהם קרבנות הבאים לכפרה על האדם, מוקרבים על ידי הכהן, אולם בקרבן שלמים "ידיו תביאנה" – המקריב בעצמו יביא בידיו! (ומתוק האור)

זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים (ז, לז) בספר "ראש גולת אריאל" בפרק "שר התורה" מובא מעשה בגאון רבי מאיר אריק ז"ל גאב"ד בוטשאטש, שנכנס אל האדמו"ר ה"אמרי אמת" מגור כשנזדמן לעיר וינה, והיו משוחחים בדברי תורה. בתוך הדברים שאל רבי מאיר: מצינו בגמרא (יומא ע"א). "הרוצה לנסך יין על גבי המזבח ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין". ולמה לא מצאו עצה יותר פשוטה – שילמד הלכות נסכים כדרך שאמרו בכל הקרבנות (מנחות ק"י): "כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם?". כהרף עין השיבו ה"אמרי אמת זצ"ל בקיצור: "הרי לא נאמר במפורש" (עם שטייט דאך נישט). למשמע הדברים הסמיקו פניו של רבי מאיר מרוב התרגשות. כשיצא מעל פניו אמר לתלמידו שלוח אותו: "פלאי פלאים! כבר שאלתי שאלה זו להרבה גאונים, ותרצו לי באופנים שונים, ואף אחד מן התרוצים לא נתקבל על לבי... והנה בא הרבי מגור והשיבנו תשובה כל כך פשוטה ונוכח, שהרי באמת בגוף הפסוק בחומש לא נאמר "נסכים", כלומר: מאחר וכל ענין זה [שהעוסק בתורת קרבן כאילו הקריב] למדנו ממקרא "זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים", ובפסוק זה לא נזכרו נסכים, לכן לא שייך לקיים בזמן הזה מצות נסוך היין אלא בממלא גרונו של תלמידי חכמים יין..." (ומתוק האור)

ויחגר אותם אבנט ויחבוש להם מגבעות (ח, יג)

שואל ה"משך חכמה", מדוע באבנט כתוב בלשון יחיד, ואילו מגבעות כתוב בלשון רבים? ומתרץ, הרמב"ם בהל' כלי המקדש (פ"ח, ה"ט) כותב "והאבנט רוחבו כמו שלש אצבעות ואורכו ל"ב אמות" בעוד שלבגדי כהונה האחרים נעשו כל אחד ואחד לפי מידת לובשם, האבנט מידתו היתה אחידה. לכן אמרה התורה "מגבעות" לשון רבים, איש איש כפי מידתו, אבל ה"אבנט" לשון יחיד, כי מידת כל האבנטים היתה אחת – "מקיפו ומחזירו כרך על גבי כרך". (מדשן ביתך)

הפרנסה לא מפריעה לעסק התורה

אֲשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמַּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה. (ו', ו')

ובאבות פ"ה, מ"ה: עשרה ניסים נעשו לאבותינו בבית המקדש... ולא כיבו הגשמים את אש עצי המערכה".

לכאורה יש לתמוה: מדוע הוזקקו ישראל לנס המיוחד הזה – שלא כדרך הטבע – שלא כיבו הגשמים את אש עצי המערכה, הלא הקדוש ברוך אינו משנה את גדרי הטבע שלא לצורך, ויכול היה לגרום לכך שלא ירדו גשמים כלל במקום המקדש והמזבח, וכך תדלק האש מבלי שתיכבה? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: העיר וילנה היתה כמרקחה. גדול הדור, הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור הגיע לביקור. בין ההמונים שבאו להקביל את פניו. היה ר' שמואל זאנוויל קלמאייר, מיקירי קרתא דוילנה. יהודי בר אוריין, אשר התפרנס מעסק צנוע של צביעת בדים. הוא היה עושה את תורתו קבע ומלאכתו עראי, וכך פרנס את משפחתו הגדולה, אשר מלבדו ומלבד זוגתו – מנתה עוד ארבע עשר נפשות. חייהם התנהלו להם על מי מנוחות, עד שהחלו הצרות מתרגשות ובאות. תחילה, נפטר בפתע פתאום אחד הילדים. וטרם יבש הטיט מעל הקבר הטרי, נפטר בן נוסף במשפחה. לצערם הגדול לא היה גבול, אך הצרות לא פסקו. ר' שמואל ורעייתו שיכלו, כמעט את כל ילדיהם, מלבד שתי בנות. הגדולה והקטנה נותרו להם לנחמה. האבל היה קשה מנשוא. פחד נורא ריחף עליהם, שמא תפקוד הגזרה, חלילה, גם את שתי הבנות שנתרו לפליטה, והמה יישארו גלמודים ושכולים. כעת עמד ר' שמואל לפני גדול הדור, ובדמעות רותחות תיאר את המאורעות הקשים שפקדו את משפחתו. לאחר דומיה ארוכה, נענה רבי יצחק אלחנן ואמר: "אין מקומך כאן. קום! ארוז את חפצייך, וסע לארץ ישראל. שם תשקוד על דלתי התורה ביתר עוז. ה' ישמור אותך ואת צאצאיך ותזכה לרוב נחת מבנותיך הנותרות". מאושש מברכותיו של הצדיק, עלו ר' שמואל ורעייתו לארץ הקודש, כאשר הם מותירים מאחוריהם את ידידיהם ומכריהם. המשפחה התמקמה בשכונת 'נחלת שבעה' הירושלמית. ר' שמואל פתח מחדש את עסק הצביעה שלו. נאמן להוראתו של רבי יצחק אלחנן, קבע לעצמו ר' שמואל סדר יום חדש: במשך כל הבוקר, עד השעה שתים עשרה בצהריים – שקד על התורה ברציפות, מבלי להפסיק אפילו לרגע קל לענייני דעלמא. רק בהגיע השעה שתים עשרה – פתח את חנותו וקיבל את הלקוחות. ר' שמואל מצא בלימוד התורה מעט נוחם ומרפא לנפשו. אפס, כי בענייני הפרנסה לא ראה ר' שמואל ברכה של ממש בעמלו. בירושלים העניה, היה ביקוש מופחת לעסק זה של צביעת בגדים. הלקוחות מיעטו להיכנס לחנותו, ואך בקושי הצליח ר' שמואל לשרוד את חיי היומיום. ביום קיץ בהיר, נשמעה נקישה על דלת ביתו של ר' שמואל. אשתו פתחה את הדלת, ובפתח נראו מספר אנשים, אשר בקשו לשוחח בדחיפות עם בעל הבית. השעה היתה עשר בבוקר, שעה בה היה ר' שמואל שקוע בלימודו, "רצינו להציע לבעלך עסקה", פתח האחד. "ברשותנו כמות סטונאית של בגדים המיועדים לצביעה עבור ילדי המוסד שבבעלותנו. רצינו להתדיין עם בעלך בדבר המחיר". האישה חככה בדעתה. צר לה להפריע את בעלה מתלמודו, אך מנגד – הפרנסה כה דלה, והעסקה דנן נראתה כמי שמשלחה משמים. בהיסוס מה, פתחה את דלת חדרו ושטחה בפניו את הדברים. "אמנם, אין דבר חשוב יותר מלימוד התורה", ניסתה לשכנעו, "אבל נראה, כי עסקה זו תוכל להקל מעלינו את עול הפרנסה לתקופה ארוכה, דבר שיאפשר לך לשקוד על תלמודך ביתר שאת!" סיימה את טיעוניה, אך ר' שמואל נותר בשלו – סדר הוא סדר, ועת שנקבעה ללימוד התורה אין לגזול ממנה ולו מעט. האנשים לא ניאוו להמתין ועזבו את הבית. הם פנו אל המתחרים, וסיכמו איתם על צביעת הבגדים. קורטוב של צער השתכן בלבה של האישה, מהול בתחושות החמצה, אך ר' שמואל לא התרגש כלל. לא היה לו צל של ספק כי עסק הפרנסה לא יכול להפריעו מלימוד תורתו, ומי ששלח את שלוהיו מכיוון זה – ישלח מלאך אחר מכיוון שונה. במרוצת הימים, דפקו שוב בביתם אותם אנשים. "שמע נא", פתח אחד מהם, "לפני מספר חודשים הגענו אליך בהצעה לצבוע לנו כמות גדולה של בגדים. משנענינו בסירוב, עזבנו את ביתך ומצאנו בעל מלאכה אחר שיעשה את העבודה. כיום, לאחר שחלפו חודשים אחדים מסיום עבודתו אנו מאוכזבים קשות מתוצאותיה. איכות הצביעה גרועה ביותר, הצבעים דוהים ומתקלקלים, ואנו מעוניינים לצבוע את הבגדים מחדש. שמענו כי בבית הצביעה שלך יוצאת המלאכה מושלמת וללא כל דופי. באנו אליך, אפוא, מוכנים ומזומנים לשלם כל סכום שתנקוב, ובלבד שתבצע את מבוקשנו. אם אצבע ישירות על הצביעה הפגומה – לא תהא בכך תועלת, הצבע לא ייקלט היטב". אמר ר' שמואל, בעודו מחווה בידו על אחד הבגדים מן החבילה. "איאלך לצבוע צביעה כפולה, פעם אחת כדי לכסות את הצביעה הראשונה, ופעם נוספת – לשם צביעה. והמחיר, בהתאם – פי שניים!" האנשים שוחחו ביניהם, והגיעו להסכמה. המחיר הכפול סוכם ונחתם, והם יצאו מן הבית. "רואה את?!" פנה ר' שמואל לאשתו, "את רצית שארוויח פעם אחת, אבל הקב"ה רצה שארוויח כפליים".

ומכאן, מבאר רבי חיים מוולאז'ין, תשובה לשאלתנו: אחת הטענות השכיחות בזמנינו היא, שאדם אינו יכול לעסוק בתורה מחמת דאגת הפרנסה. אך האמת שעל האדם לבטוח בה' ולעסוק בתורה, ולהסיר מעליו כל טרדה ודאגה מענין הפרנסה. על האדם להשריש בקרבו כי "מעולם לא כיבו הגשמים את עצי המערכה". 'גשמים' רומזים לפרנסה המושפעת על האדם מלמעלה, 'אש' זהו עסק התורה שנקרא אש, כנאמר (ירמיה כ"ג, כ"ט): "הלא כה דברי כאש". מעולם לא כיבו הגשמים, היינו הפרנסה, את אש התורה, ולא הפריעו לעוסקים בה.

(מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

צביעת הפנים בפורים שחל בערב שבת

שאלה: האם יש להקפיד לפני כניסת השבת לרחוץ פניו שנצבעו לפורים? תשובה: יש להקפיד לרחוץ פניו, ולהוריד את כל הצבעים השונים למיניהם לפני שבת, כדי שלא להזדקק לקולות האחרונים, מאחר וגדולי הפוסקים נחלקו בדבר. ובדיעבד אם לא רחץ לפני שבת, כגון שנשתכר בפורים והתעורר לביל ש"ק, פסק מרן הגריש"א זצ"ל דאסור להסיר השחרורית בשבת משום חשש איסור דאורייתא, ולכן אם מתבייש להתפלל בביהכ"ס מבלי לרחוץ את פניו, יתפלל ביחידות ויתבטל מתפלה בציבור וקרה"ת (הובא בתורת חיים וחסד) ואין מקום להתיר משום כבוד הבריות, ומהיכ"ת להתיר לו להכניס א"ע למצב שיזדקק להקל משום כבוד הבריות. (הגאון ר' יום טוב זנגר שליט"א)

חידה שבועית

אני תמיד לפני כפי, אך לא תוכלו לראות אותי, וכאני מניח אני כבר לא אני?

תשובה על חידה פרי"ש: תשובה לחידה: כבש, כשב, כשבה. תשובה לחידה: כרפס. סם ה'כ"ב: שמי ט"א תשפ"ג

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות מרק – גרינוולד הולדת הבת הנכדה משפחת מעדני הולדת הבן משפחות פטרמן – מושקוביץ הולדת הבת הנכדה

משפחת שוחט לנשואי הבת משפחות ארז – הרב אליהו גינת הולדת הבן הנכד

גני הדר-עמישב: משפחת קליין לנשואי הבן משפחת אקרמן לבר מצוה משפחות הר אבן – הלפרין – פלונצ'ק הולדת הבת הנכדה הנינה

פטרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

ברכת פורים שמח לתושבי פתח תקווה

צוות היחידה לתרבות חרדית

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוף"

לא ידע אם הוא מהנותנים או מהמקבלים

חכמינו אומרים: "חייב איניש לבסומי בפניא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי".

ראיתי משהו שמפרש:

"ארור המן" - צועקים העשירים! אלו שבאים לאסוף מהם כספים... הם מקללים את המן: 'כמה כסף אנחנו מפסידים בגלל המן הרע הזה'... "ברוך מרדכי" - צועקים האביונים! 'כמה טוב שיש לנו את מרדכי לכל הפחות יש, בזכותו, יום אחד בשנה, שכל הפויש יד נותנים לו... העשירים מקללים את המן, והעניים מברכים את מרדכי. ובכורים - "חייב איניש לבסומי", עד כדי כך שהוא לא ידע אם הוא מהנותנים האומרים "ארור המן", או מהמקבלים האומרים "ברוך מרדכי"...

(רבי מאיר צימרוש שליט"א - דורש טוב מורים)

הלואי ויסתים הסייט הזה

ויקח המן את הלבוש ואת הסוס וילבש את מרדכי וירפיהו ברחוב העיר ויקרא לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו (א. י.)

בספר "פניני רבי יחזקאל" לרבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל מובא המעשה הבא:

שנה אחת, בליל פורים בזמן קריאת המגלה, סבלה הרבנית מאד מכאבי שנים, עד כדי כך שלא הייתה מסגלת להתרכז בקריאת המגלה. רק בשעה אחת בלילה, כשנגרעו כאביה, קרא לה רבי יחזקאל את המגלה.

כשסים לקרא את המגלה, שאל אותה: "ריזל, אולי את יודעת מה חשב מרדכי כשהוא ישב למעלה, על הסוס של המלך, והמן צעק ברחובות בקולי קולות: 'ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו'? מה עבר לו בראש אז?"

כך שאל רבי יחזקאל אברמסקי את אשתו הרבנית. והיא השיבה לו, כי מרדכי מן הסתם חשב: 'מי צריך את הכבוד המטפף הזה? הלואי ויסתים לו כבר הסייט הזה, ואשוב לדרך הגמרא'...

(רבי יעקב שיש שליט"א - דורש טוב מגילת אסתר)

מהותו של "טושן פורים"

נתנו גם מחר ליהודים אשר בשושן לעשות פדת היום (ט. י.)

יהודי רצה להגיע אל הסטיפלר זצ"ל ביום הפורים כדי להתברך אצלו. אותו יהודי התגורר בעיר מרחקות, והוא לא העריך נכון את פקמי התנועה בבני ברק. כשהגיע אל הסטיפלר כבר היה מוצאי פורים.

"הרב, אני זקוק לישועה", אמר האיש. "בבקשה, שהרב יברך אותי". "כבר אחרי צאת הכוכבים עכשיו, ופורים עבר", אמר הסטיפלר. "אני מצטער, אבל אני כבר לא יכול לברך אותך כפי שמברכים בפורים שהוא עת רצון מיוחדת".

האיש שחפץ מאד בברכתו המיוחדת של הסטיפלר הצטער צער רב, אך לבסוף מצא עצה.

"כבוד הרב, כתוב ברמ"א, שנהגו לעשות סעדת פורים ביום, ולהמשיך אותה בלילה כדי לערב את היום והלילה. יש, עדיין,

יהודים שממשיכים בסעדה, ועדין פורים אצלם". "אם כן", אמר הסטיפלר, "אני יכול לברך אותך". אותו אדם התברך, ואכן נושע.

בימי מרדכי ואסתר סבלו כל היהודים בגלל עיר אחת שחטאה - העיר נושן, שאנשיה נהגו מסעדתו של אחשוורוש.

אם עיר אחת גרמה בחטאה לגזרה על כלל ישראל, עיר אחת שחוגגת את שושן פורים [ירושלים], גורמת ברכה לכל עם ישראל. וכידוע, מדה טובה מרבה.

(רבי גואל אלקריף שליט"א - דורש טוב מגילת אסתר)

מאת ה' היתה זאת

בלילה ההוא נרדה שנת המלך (א. י.)

אחשוורוש לא מצליח להרדם. הוא קורא לשמשי, בנו של המן, שהיה סופר המלך, ומצוה אותו: "להביא את ספר הזכרונות דברי הימים, ויהיו נקראים לפני המלך".

שמשי פותח בדיוק באותו עמוד בו: "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי על בגתנא ותרש וכו' אשר בקשו לשלח יד במלך אחשוורוש".

שמשי סוגר ופותח. מנסה שוב... מדפדף, הופך דפים, ותמיד נפתח לו באותו הדף...

אין בררה! שמשי החליט למחק את כל השורה הזאת מהספר, אלא שאז "וימצא כתוב" - דורשים חז"ל: (מגלה טו ע"ב) "כתב מבועי ליה? אלא, מלמד ששמשי מוחק וגבריאל כותב".

שום תחבולה לא עזרה לו.

ואז, שואל אחשוורוש: "מה נעשה יקר וגדולה למרדכי על זה?" ונערי המלך עונים: "לא נעשה עמו דבר".

הבה ונשים לב מי היועצים שלו: לא פחות ולא יותר, "נערי המלך משרתי", אלו שעושים ספונגיה בארמון...

ומה קרה לכל היועצים הותיקים?

אחשוורוש הרג את כלם! לאחר שהתפכח מיינו ונדע לו שהם היו אלו שיעצו לו להרג את ושתי. ומאז, יש לו יועצים חדשים: ספונג'ערים...

נערי המלך משרתי...

כתוב אכן במגלה (ב. ב): "ויאמרו נערי המלך משרתי יבקשו למלך נערות בתולות טובות מראה" - הם הפכו ליועצים החדשים של אחשוורוש. ואם אלו הם היועצים, אילו עצות כבר יכולות לצאת מהם... אותם היועצים אומרים לו: "לא נעשה עמו דבר".

הקמשיך: "ויאמר המלך מי בחצרו... ויאמרו נערי המלך אליו הנה המן עמד בחצר ויאמר המלך יבוא".

הבה נתאר לעצמנו מצב שהמן היה מגיע דקה אחת קודם... האם הוא היה מציע את מה שהציע, להרכיב את האיש אשר המלך חפץ ביקרו על סוסו של המלך, כשהוא לבוש בבגדי המלך, ולקרא לפניו: "ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו"?

כמובן לא!

אם הוא היה בא דקה קודם ושומע את שאלתו של אחשוורוש: "מה נעשה יקר וגדולה למרדכי על זה?" ותשובת יועציו: "לא נעשה עמו דבר" - לבטח לא היה מציע את מה שהציע...

כמו כן, הבה נתאר לעצמנו מצב שהמן היה מגיע דקה אחת

מֵאַחַר יוֹתֵר, וְהַמְלֶכֶךְ הָיָה נוֹטֵל עֲצָה מִמִּישֵׁהוּ אַחֵר. הָאֵם הָיָה מִי שֶׁיָצֵא לְהִצִּיעַ עֲצָה כְּזֹאת, לְהַלְבִּישׁ אֶת הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמְלֶכֶךְ חָפֵץ בְּיָקָרוֹ בְּבִגְדֵי הַמְּלָכָה, לְתַת כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרָאשׁוֹ וּלְהַרְכִּיבוֹ עַל סוּס הַמְּלָכָה? אִף אֶחָד לֹא הָיָה מַעֲלָה עַל דַּעְתּוֹ הַצָּעָה שְׂפֹאֲתָא... רַק בְּמַחֲוֹ הַמְּעֻנָּת שֶׁל הָמֶן יְכוּלָה לְעַלּוֹת הַצָּעָה הַזֹּוּיָה שְׂפֹאֲתָא...

זֶהוּ הַנֶּסֶךְ הַגָּדוֹל; הָמֶן הִגִּיעַ בְּדִיוֹק בְּשִׁנְיָה הַנְּכֹונָה, בְּדִיוֹק כְּאֲשֶׁר סִיִּים הַמְּלָכָה לְדַבֵּר עַל מַרְדְּכִי, וְלִפְנֵי שִׁמְיִישֵׁהוּ אַחֵר הִצִּיעַ הַצָּעָה אַחֲרָת. הָמֶן נִכְנַס וּבִטְוִיחַ שֶׁמְדַבֵּר עֲלָיו, וּמִצִּיעַ אֶת הַהֲצָעָה שֶׁרַק הוּא מְסַגֵּל לְהִצִּיעַ... הֵיתָה זֹו בְּאַמַּת הַצָּעָה הַזֹּוּיָה, שֶׁהָמֶן סָפַן בָּהּ אֶת חַיָּו! מִתְחַלְקָה הוּא לֹא מִסְתַּפֵּק בְּסוּסוֹ שֶׁל הַמְּלָכָה וּבְבִגְדָיו! הוּא תָּאֵב גַּם לְכַתְּרוֹ: "וְאֲשֶׁר נָתַן כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרָאשׁוֹ". חֲזוֹ"ל אוֹמְרִים בְּמַדְרָשׁ: "בֵּינוֹן שֶׁהִזְכִּיר אֶת הַכֶּתֶר - מִיָּד הִשְׁתַּנּוּ פָּנָיו שֶׁל מֶלֶךְ. אָמַר: אִין דַּעְתּוֹ שֶׁל זֶה כִּי אִם לְמַלְךְ תַּחְתִּי".

הָמֶן הִבִּין מִיָּד שֶׁהוּא הַגִּוִּים. אֲמַנְם בּוֹעֲרַת בּוֹ הַתְּאֻוָּה לְהִרְאוֹת - לְפַחֲוֹת פַּעַם אַחַת בְּחַיִּים - כְּמוֹ הַמְּלָכָה, אֲבָל הַמְּלָכָה עָלוּל לְעַרְךָ אֶת רִאשׁוֹ... לָכֵן הוּא מִמְהֵר לְמַתֵּן אֶת הַצָּעָתוֹ וּלְהוֹרִיד פְּרוּפִיל: "וְנַתַּן הַלְבוּשׁ וְהַסּוּס", מִבְּלִי לְהַזְכִּיר שׁוֹב אֶת הַכֶּתֶר...

עַל כָּל פְּנִיִּים, מַה שְׁבִרְרוֹ הוּא, שְׂאֵם הָמֶן הָיָה מִגִּיעַ דְּקָה אַחַת קֹדֶם, אוֹ דְּקָה אַחַת אַחֵר כֶּךָ - כָּל הַמַּפְלָה הַזֹּאת שֶׁל הָמֶן לֹא הֵיתָה יְכוּלָה לְצַאֵת אֶל הַפַּעַל...

אֲלָא, שֶׁשׁוֹב אֲנִי נוֹכְחִים לְרִאוֹת שֶׁהַקְּב"ה הוּא שֶׁמְנַהֵל אֶת כָּל הָעֲנִינִים, וְהוּא שֶׁהַכְּנִיס בְּלִבּוֹ שֶׁל הָמֶן לְבֹא בְּדִיוֹק בְּזַמַּן הַנְּכֹונָן... וְזֹו אַחַת הַסְּבוֹת לְמַנְהֵג שֶׁמִּתְחַפְּשִׁים בְּפוּרִים. יֵשׁ עַל כֶּךָ כַּמָּה וְכַמָּה סְבוֹת, אֲבָל הַסְּבָה הַפְּשוּטָה הַיָּא, שֶׁכָּל מְגַלַּת אֶסְתֵּר הִיא "תַּחְפֻּשֶׁת אַחַת גְּדוֹלָה"...

הַקְּב"ה נֹוֹתֵן לְאֲנָשִׁים לְהִצִּיג כְּאֵלוֹ הֵם עוֹשִׂים מִשֵּׁהוּ, אֲבָל מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת הַכֵּל הוּא הַקְּב"ה! עַל כָּל צַעַד וְשֶׁעַל בְּמַגְלָה הָאֲלֵקִים מִפְּסַח, אֲלָא שֶׁהוּא מִסְתַּתֵּר בְּתוֹךְ תַּחְפֻּשֶׁת שֶׁל אֲנָשִׁים...

(רבי מאיר צימרוט שליט"א - דורש טוב מגילת אסתר)

אַגְרוֹת הָמֶן וְאַגְרוֹת מַרְדְּכִי

וַיִּפְתַּח כָּכֵל אֲשֶׁר צִוָּה הָמֶן אֶל אַחֲשֵׁדְרֻפְנִי הַמְּלָכָה וְאֵל הַפַּחֲוֹת אֲשֶׁר עַל מְדִינָה וּמְדִינָה וְאֵל שָׂרֵי עַם וְעַם... לְהַשְׁמִיד לְהַרְגוֹ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים... פַּתְשֻׁנָּן הַכֶּתֶב לְהַנְתֵּן דַּת כָּכֵל מְדִינָה וּמְדִינָה גְלוּי לְכָל הָעַמִּים לְהוֹיֹות עֲתִידִים לַיּוֹם הַזֶּה (ג, יב-יד)

חֲזוֹ"ל מְבַאֲרִים כִּי מְדַבֵּר בְּשֵׁתֵי אַגְרוֹת: אַגְרַת אַחַת נִשְׁלַחָה לְאַחֲשֵׁדְרַפְנִים, לְפַחֲוֹת וּלְשָׂרִים, וּבֵה הַסְּבָרָה הַגְּרָה בְּמַפְרָשׁ וּבְפִרוּט. בְּאַגְרַת הַשְּׁנִיָּה - "פַּתְשֻׁנָּן הַכֶּתֶב" שִׁיְהִי גְלוּי לְכָל הָעַמִּים - נִכְתָּב רַק כִּי עֲלֵיהֶם לְהוֹיֹות עֲתִידִים לַיּוֹם הַזֶּה, לְהַתְּכַוֵּן. מַה יִּקְרָה שָׁם בְּדִיוֹק? מִי נִגַּד מִי? עֲדוּן לֹא הִתֵּר לְפִרְסוּם. בְּרַגַּע הָאֵמַת תִּשְׁדֵּר הַוּדְעָה לְאַמָּה.

מְדוּעַ נִהַג כֶּךָ הָמֶן? כִּי חִשַּׁשׁ שְׂאֵם כָּל הָאֶסְכֶּסְטוֹף יֵדַע בְּדִיוֹק מַה עוֹמֵד לְקִרוֹת, הַשְּׂמוּעָה תִּגְנַב לְאַזְנֵי הַיְּהוּדִים, וְהֵם יַפְעִלוּ כְּדִי לְבַטֵּל אֶת הַגְּרָה.

לְמַעֲשֵׂה, זֶה הָיָה סוּד הַהֲצֻלְחָה שֶׁל הָאַגְרוֹת שֶׁשִּׁלַּח מַרְדְּכִי. לְכַאוּרָה, בְּלִפְתֵי מוֹבָן אִיךָ הֲצִלְחוּ הָאַגְרוֹת הַחֲדָשׁוֹת לְבַטֵּל כֹּה בְּקִלּוֹת אֶת הָאַגְרוֹת הַקּוֹדְמוֹת, שֶׁכֶּבֶר בְּמִשְׁךָ חֲדָשִׁים מִתְּכַוֵּנִים כָּלֵם לְקִים מַה שְׂפִתּוֹב בְּהָן.

אִךָ עַל פִּי הַהֶסְבֵּר הַזֶּה - הִרִי שֶׁעֵבֹר הַמּוֹן הָעַם הֵן הָיוּ כְּהוֹרָאֵת הַמִּשְׁךָ לְאַגְרוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת... עַד עַתָּה לֹא יָדָעוּ הַהִמוּנִים לְמָה עֲלֵיהֶם לְהַתְּכַוֵּן, וְכַעַת הַתְּבָרָה, כְּבִיכּוֹל, שֶׁהַכְּוִנָּה הֵיתָה כִּי הַיְּהוּדִים יְהִיוּ "עֲתִידִים לַיּוֹם הַזֶּה לְהִנָּקֵם מֵאִיְבֵיהֶם"...

(רבי עמנואל תהלה שליט"א - דורש טוב מגילת אסתר)

לְפַרְשַׁת צו - שׁוֹאִלִים וְדוֹרְשִׁים קוֹדֵם הַפַּסַח שְׁלוֹשִׁים יוֹם

הַמְהַרְשֵׁ"א (בְּרַכּוֹת נד ע"ב) מְבַאֵר, שֶׁאַרְבַּע הַכּוֹסוֹת שֶׁל לֵיל הַסֵּדֶר, הֵם כְּנֶגֶד אַרְבַּעַה שְׂצָרִיכִים לְהוֹדוֹת: יוֹרְדֵי הַיָּם, הוֹלְכֵי מְדְבָרוֹת, וּמִי שֶׁהָיָה חוֹלָה וְנִתְרַפָּא, וּמִי שֶׁהָיָה חָבוּשׁ בְּבֵית הָאֶסְרוּרִים וְיָצָא. בָּא רַבְנּוֹ בְּחִיָּי בְּפִרְשַׁת צו (וַיִּקְרָא ג, ב) וְאוֹמֵר, שֶׁגַּם חֲתָן וְכֻלָּה

מוֹדִים וּמִבִּיאִים קָרְבָן תּוֹדָה, וְכֶךָ כְּתוּב: "קָרְבָן תּוֹדָה בָּא עַל הַנֶּסֶךְ, וְהוּא לְשׁוֹן הַוּדְעָה. אִם הָיָה חוֹלָה וְנִתְרַפָּא מִבִּיא קָרְבָן תּוֹדָה, הוּא מְפִתּוֹב (תְּהִלִּים קז, כב): 'וַיִּזְבְּחוּ זִבְחֵי תּוֹדָה וַיִּסְפְּרוּ מַעֲשֵׂיו בְּרִנָּה', אוֹ שְׂאֵר שְׂמֻחוֹת, כְּגוֹן שְׂמֻחַת חֲתָן וְכֻלָּה, שְׂנֶאֱמַר: 'קוֹל שֶׁשׁוֹן וְקוֹל שְׂמֻחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל כְּלָה' (וַיִּמְהוּ לֵג, יא), מִבִּיאִים תּוֹדָה בֵּית הָ"י. זֹאת מִפְּנֵי שֶׁלֹּא רַק אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ בְּצָרָה וְנִצְלוּ מִמֶּנָּה צְרִיכִים לְהִבִּיא קָרְבָן תּוֹדָה, אֲלָא גַם מִי שֶׁצָּבָה לְשְׂאֵר שְׂמֻחוֹת, כְּגוֹן שְׂמֻחַת חֲתָן וְכֻלָּה, עֲלָיו לְהִבִּיא קָרְבָן תּוֹדָה.

בְּאַמַּת, לֹא מְצָאנוּ חֲתָן, שְׂבֶאֱמַצֵּעַ ה'שְׁבַע בְּרַכּוֹת' יַעֲלֶה לְתוֹרָה וַיְבַרֵךְ: "הַגּוֹמֵל לְחִיבִים טוֹבוֹת שְׂגַמְלֵנִי כָּל טוֹב" ... אֲבָל הַשְּׂאֵלָה הַיָּא הַרְבֵּה יוֹתֵר קָשָׁה: אֵלִיבָא דְרַבְנּוֹ בְּחִי יִשְׁנֵם חֲמִישֵׁה שְׂצָרִיכִים לְהוֹדוֹת, וְאֵלוֹ בְּגַמְרָא כְּתוּב שֶׁרַק אַרְבַּעַה צְרִיכִים לְהוֹדוֹת. פְּרוּשׁ הַדְּבָר, שְׂבִתּוֹךְ הָאַרְבַּעַה שְׂצָרִיכִים לְהוֹדוֹת, נִמְצָאִים גַּם חֲתָן וְכֻלָּה, וְהַשְּׂאֵלָה הַיָּא: הֵיכַן זֶה נִמְצָא בְּדִיוֹק! שְׁתֵּי דַעוֹת בְּדָבָר:

דַּעָה אַחַת סוֹבֵרַת שֶׁהַדְּבָר נִמְצָא בְּחָבוּשׁ שֶׁהָיָה בְּבֵית הָאֶסְרוּרִים וְיָצָא. וְרֵאזִיָּה לְדָבָר מְפִסּוֹק בְּתִהִלִּים (סח, ט): "אֲלֵקִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בֵּיתָה מוֹצִיא אֶסְרִים בְּכּוֹשְׁרוֹת", כְּלוֹמֵר: אָדָם רֹוֹק נִקְרָא בְּשֵׁם 'אֶסְרִי', וּבְרַגַּע שֶׁהִתְחַתֵּן, מַעֲלָה עֲלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ יָצָא מִבֵּית הָאֶסְרוּרִים.

דַּעָה שְׁנִיָּה סוֹבֵרַת, שֶׁהַדְּבָר נִמְצָא בְּחוֹלָה שְׂנִתְרַפָּא, וְרֵאזִיָּה מְדַבְּרֵי הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ, שֶׁאָדָם שְׂאִינוֹ נִשׁוּי נִקְרָא "פְּלַגָּא דְּגוּפָא". אֲבָל בְּאוֹתוֹ רַגַּע שֶׁהוּא מִתְחַתֵּן, הוּא נַעֲשֶׂה גּוֹף שְׁלֵם וְאִם כֶּךָ, הָרִיחוּ כְּמוֹ חוֹלָה שֶׁהִתְרַפָּא!

עַתָּה נִשְׂאֵלָת הַשְּׂאֵלָה: אִם יֵשׁ לָנוּ אַרְבַּע כּוֹסוֹת כְּנֶגֶד הָאַרְבַּעַה שְׂצָרִיכִים לְהוֹדוֹת, הֵיכַן אֲנַחְנוּ מוֹצְאִים אֶת הָעֲנָן שֶׁל הוּדְעָת חֲתָן וְכֻלָּה בְּלִיל הַסֵּדֶר?

עַל כֶּךָ מְבַאֵר הַ"חִי אָדָם" (תּוֹלְדוֹת אָדָם - הַגְּדָה שֶׁל פִּסְח) רַעִיוֹן מְרִשִׁיט לָב, בְּשֵׁם הַגָּאוֹן מוּיִלְנָא זַ"ל:

חֲזוֹ"ל אוֹמְרִים (תַּלְמוּד יְרוּשְׁלַמִי פְּסָחִים י, א): "הַאוֹכֵל מִצָּה בְּעַרְבַּ הַפַּסַח - כְּבָא עַל אַרוּסְתּוֹ בְּבֵית חַמְיוֹ".

לְפִי דְבָרֵי הַיְרוּשְׁלַמִי, יוֹצֵא שְׂבִלִיל הַסֵּדֶר הָאָדָם כְּבָר נִקְרָא חֲתָן, וְעַל כֵּן הוּא יְכוּל לְאַכֵּל אֶת הַמִּצָּה.

נִשְׂאֵלָת הַשְּׂאֵלָה: הֲלֹא לֹא מְצִינוּ שְׂאוֹתוֹ אָדָם 'קוֹדֵשׁ' אֶת 'אַרוּסְתּוֹ' - אֶת הַמִּצָּה. אִם כֵּן כִּיצַד הוּא יְכוּל לְשַׂאת אוֹתָהּ לְפָנָי שְׂקוּדָשָׁה, וְלְאַכֵּל אֶת הַמִּצָּה?

אֲלָא מוֹבָא ב'לְקוֹשֵׁי הַגֵּר' א", שֶׁלְּפָנָי נִשְׁלַחַת יָדִים לְכַרְפֵּס, הָיָה הַגָּאוֹן זַ"ל נוֹהֵג לְבָאֵר שֶׁלְּפָנָי אֲכִילַת הַמִּצָּה מְבָרְכִים שְׁבַע בְּרַכּוֹת שֶׁל מִצּוֹת פִּסְח, מִפְּנֵי שֶׁזֶה כְּדָגְמַת שְׁבַע בְּרַכּוֹת, וְלֹאֲחֹר שְׂמִבְרָכִים "בוֹרָא פְּרִי הַגִּפְנִן" עַל הַכּוֹס הַשְּׁנִיָּה מְגַלִּים אֶת הַמִּצָּה - כְּדָגְמַת מַה שְׁנֵהוּג בְּחִפָּה לְגִלּוֹת אֲזוֹ אֶת פְּנֵי הַכְּלָה. יוֹצֵא שְׂרַגַּע אֲכִילַת הַמִּצָּה, הוּא שְׁעַת הַנִּשְׂוֹאִין שְׁלָנוּ עִם הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, וְאֲזוֹ הַכְּלָה הוֹפְכַת מְאַרוּסְתּוֹ לְאַשְׁתּוֹ. לְפִי זֶה מוֹבָן מְדוּעַ נִהַגוּ לְקַרָּא אֶת "שִׁיר הַשִּׁירִים" לְאַחַר הַהַגְּדָה, מִשּׁוּם שֶׁהוּא מְדַבֵּר עַל הַנִּשְׂוֹאִין בֵּין הַקְּב"ה לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל.

דְּבָר נִפְלָא בְּעֵנָן זֶה כְּתוּב ה"לְבוּשׁ": "כְּשֵׁם שֶׁמַּעֲשֵׂה הַעֲבֵרָה גּוֹרֵם לְנַתֵּק אֶת הָאָדָם מִן הַקְּדוּשָׁה, בְּבַחֲנִית גְּרוּשׁוֹן, כְּמוֹ שֶׁמְצִינוּ אֲצֵל אָדָם הָרִאשׁוֹן דְּכָתִיב (בְּרַאשִׁית ג, כד): 'וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם', וְאַמְרוּ בְּמַדְרָשׁ שְׂנַתֵּן לוֹ הַקְּב"ה גִּט פְּטוּרִין, וְהָיָה דֵינוֹ כְּאִשָּׁה מְגֻרָשָׁת, וּבְכָל זֹאת עַל יְדֵי תְשׁוּבָה חֲזָרָה אֲצֵלוֹ בְּחִינַת הַנִּשְׂוֹאִין, הִכִּי נִמְי, גַּם אִם לְפַעְמִים נִכְשַׁל הָאָדָם וְהִתְנַתֵּם מִהַקְּב"ה, יֵשׁ לוֹ כַּח בְּלִיל הַסֵּדֶר עַל יְדֵי אֲכִילַת מִצָּה לְחֹזֵר אֶל מְקוֹר מַחְצַבְתּוֹ וְלְבֹאֵ בְּבִרַת נִשְׂוֹאִין, כְּקוֹרְבַת אָדָם הָרִאשׁוֹן קֹדֶם הַחֲטָא, וְהַדְּבָרִים נִשְׁגָּבִים".

(רבי ברוך רוזנבלום שליט"א - הגדה של פסח החדשה 'נעימות יאמרו')

אֵלֶּזְנֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֵבֶת

פְּרֻשֵׁת לָנוּ

כ"ס ז', ע"א י"ו ק"ח

שְׂאֵצֶל בֵּיתוֹ, שְׁשָׁנֵי שְׁעָרָיו הָיוּ מְכוּנִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה וְהָרוּחַ נָשַׁב בְּחִזְקָה מִשְׁעַר לְשַׁעַר.

מִה עֲשִׂינוּ, הַמְשִׁיךְ אֶת סְפוּרוֹ: הַדְּלִקְנוּ לָנוּ אֶת הַפֶּנֶס וְהַעֲמִדְנוּהוּ עַל הָעֵגְלָה שֶׁבְּפְרוּזְדוֹר, וְלִמְדֵנוּ לְאוֹרוֹ כָּל הַלֵּילָה עַד הַבֶּקֶר. הַקֵּר הִיָּה אִמָּנִם חֻזֵּק מְאֹד אֲבָל מִן הַשָּׁמַיִם נָתַנוּ לָנוּ חֲמִימּוֹת כּוֹז שֶׁלֹּא זָכִינוּ לְלֵיל שְׁמוּרִים כְּזֶה שְׁנַיִם הַרְבֵּה, וְכִיּוֹן שֶׁכֵּן אָנוּ חַיִּבִים לְהַכִּיר תּוֹדָה לְבַעַל מְלוֹן זֶה שֶׁלֹּא הִכְנִיסָנוּ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ וְגַרְם לָנוּ לָכֵף. וּבְדַבְרֵים הָאֵלֶּה הוֹשִׁיט הַרְה"ק הַכּוֹס לְאוֹתוֹ אוֹרֵךְ שֶׁהַכִּיר בּוֹ שֶׁהוּא בַעַל הַמְלוֹן הַהוּא שְׁבִינְתִים יָרֵד מִנְכֶסֶיו, וְרַגְלָיו הוֹלִיכוּהוּ אֶל הַרְבֵּי מַבְלֵי שִׁידַע כִּי הוּא אוֹתוֹ בֶּן טוֹבִים שֶׁנַּעַל אֶת בֵּית מְלוֹנוֹ לְפָנָיו. וּפְעַם אַחַת, קָרוֹב לַיְמֵי הַתְּגַלּוּתוֹ, הִזְמִינוּ אוֹתוֹ כַּמָּה חֲסִידִים שֶׁיָּבֵא לְעִירָם עַל שַׁבַּת אַחַת. וַיְהִי בְּדֶרֶךְ נִזְדַּמְּן לוֹ לָלוֹן בְּפִנְדֵּק בְּכֶפֶר נַעֲזֹב בְּמַחֲזוֹ מְרַמְזֵר שֶׁבְּאֶרֶץ הַגֵּר. בַּעַל הַמְלוֹן הִיָּה אֶז לְרַגֵּל עֶסְקִיו בְּעִיר הַקְּרוֹבָה. בַּקֵּשׁ הַרְה"ק מִבַּעֲלַת הַמְלוֹן שֶׁתֵּתֵן לוֹ חֹדֶר מִיַּחַד עֲבוּרוֹ, אֲבָל הִיא מַחְמַת יִרְאָתָהּ מִפְּנֵי בַעֲלָהּ, שֶׁעִינֵי הַיָּתֵה צָרָה בְּאוֹרְחִים, לֹא מִלְּאָה אֶת שְׂאֵלְתוֹ. וּבַקֵּשִׁי הַסְּכִימָה לְהַרְשׁוֹת לוֹ לְהַתְּבוּדֵד כָּל הַלֵּילָה בְּחֹדֶר הָעֵצִים.

נִכְנַס הַרְה"ק לְחֹדֶר זֶה וְהִתְקִין לוֹ שֵׁם מְקוֹם תּוֹרָה. בְּלֵילָה חֲזָר הַבַּעַל הַבֵּית לְבֵיתוֹ וּכְשֶׁשָּׁמַע הַקּוֹל שֶׁבְּחֹדֶר הָעֵצִים גָּעַר בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁהִכְנִיסָה אוֹרֵךְ שִׁיפְרִיעַ מְנוּחָתוֹ, וּבַחֲמַתּוֹ קָם וְסָגַר הַדֶּלֶת מִבְּחוּץ. מִמַּחְרַת הַשָּׁכִים בַּעַל הַבֵּית, חָבַשׁ סוּסָיו וְנָסַע שׁוֹב לְעֶסְקִיו. בֵּינְתִים גָּמַר הַרְה"ק עֲבוּדָתוֹ בַּקֵּדֶשׁ שֶׁל הַלֵּילָה, וּבַקֵּשׁ לְצֵאתָהּ, אֲבָל הַדֶּלֶת הִיָּתֵה סְגוּרָה. דָּפַק וְאִין פּוֹתַח. הַחֲסִידִים שֶׁבִּקְשׁוּ אֶת הַרְה"ק לְשַׁבַּת אֲצֵלוֹ הִזְדַּרְזוּ וַיִּצְאוּ לְקִרְאָתוֹ עַד חוּץ לְעִירָם וְחָכוּ לְקִרְאָתָהּ בּוֹאוֹ אֲבָל כָּלוּ עֵינֵיהֶם מִיַּחַל, וְהִנֵּה רֶכֶב אוֹתוֹ בַּעַל הַמְלוֹן לְפָנֵיהֶם. עָפְבוּ אוֹתוֹ וּשְׂאֵלוּהוּ אִם לֹא פָגַשׁ עֵגְלַת רַבָּם בְּדֶרֶךְ. מִתּוֹךְ הַשִּׁיחָה נִודַע לָהֶם עַל הָאוֹרֵךְ שֶׁלֹּא נָתַן לוֹ לִישׁוֹן כָּל הַלֵּילָה, וְהִזְפִּיר עֲצָמוֹ כִּי כָּלָאוּ, וְטָרַם

לְמוֹד תּוֹרָה בְּלֵילָה

צוֹ אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה הוּא הָעֵלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה עַד הַבֶּקֶר וְאִשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ (ו', ב).

הַרְה"ק רַבִּי יִצְחָק אֵיזִיק מְזִידִיטְשׁוֹב זִיע"א, בְּלִכְתּוֹ בְּדֶרֶךְ, הָיוּ לוֹ תַמִּיד בִּילְקוּטוֹ נְרוֹת הַרְבֵּה בְּכַדִּי לְלַמֵּד לְאוֹרָם, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁבָּא הַקְּפִיד עַל כֶּף לָלוֹן רַק בְּאַכְסֵנְיָא שֶׁנָּתַנוּ לוֹ בַּה חֹדֶר מִיַּחַד שִׁיּוּכַל לְעַסֵּק בּוֹ בַתּוֹרָה כָּל הַלֵּילָה בְּלֵי מִפְרִיעַ. בְּשַׁעַת הַדְּחָק, כְּשֶׁנִּזְדַּמְּן לְבֵית מְלוֹן שֶׁל אִיּוֹה כְּפָר שֶׁלֹּא נִמְצָא לְמַעַנּוֹ חֹדֶר מִיַּחַד, הִיָּה מְסַתְּפֵק גַּם בְּדִיר הָעֵצִים, וְשֵׁם הַתְּקִין לוֹ מְקוֹם תּוֹרָה, הַקֶּרֶשׁ שֶׁלְשִׁין עָלָיו אֲטָרִיּוֹת 'לְאִקְשָׁעֵן בְּרַעַט', וְהַמְשַׁאֲרַת שֶׁתַּחְתּוֹ שֶׁמְשׁוֹ לוֹ לְשַׁלְחָן, וְכַד רִיקוֹן שֶׁל מִים שֶׁמֵשׁ לוֹ לְכֶסֶא, וְכֶף עֶסֶק בַתּוֹרָה לְאוֹר הַנְּרוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ בִּילְקוּטוֹ. לְפַעְמִים לֹן בְּמַלּוֹן שֶׁגַם חֹדֶר כְּזֶה לֹא נָתַנוּ לוֹ, וְאִזּוֹ הִיָּה קוֹבַע לוֹ מְקוֹם תּוֹרָה בְּפְרוּזְדוֹר, שֵׁם הַדְּלִיק לוֹ אֶת הַפֶּנֶס וְלַמֵּד בַּעֲמִידָה כָּל הַלֵּילָה, לֵיל חֹרֵף, עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר.

עַל הַזְדַּמְנִיּוֹת כְּאֵלוֹ סֵפֶר הַרְה"ק בְּהַזְדַּמְנִיּוֹת שׁוֹנוֹת: פְּעַם אַחַת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, בְּסַעוּדַת הַיּוֹם, צָוָה הַרְה"ק לְקַרְא אֶל שְׁלַחְנוֹ אֶת אַחַד מֵהָאֲנָשִׁים, אֲרַחֵי פְּרַחֵי, שֶׁעֲמַד בְּבֵית הַמְדַרְשׁ מְאַחֲרֵי הַתְּנׁוּר. כְּשֶׁנִּגְשׁ אוֹרֵךְ זֶה, פָּנּוּ לוֹ מְקוֹם, כִּי חָשְׁבוּ שֶׁבּוֹדָאֵי הַכִּיר בּוֹ שֶׁהוּא אַחַד מֵהַצַּדִּיקִים הַנִּסְתָּרִים. מְזַג לוֹ הַרְה"ק כּוֹס יַיִן וְהַתְּחִיל לְסַפֵּר מַעֲשֵׂה שְׂאֵרַע לוֹ לְפָנָי הַרְבֵּה שְׁנַיִם, שֶׁנִּזְדַּמְּן לוֹ לָלוֹן בְּכֶפֶר אַחַד בְּאֶרֶץ הַוּגְנָרְיָה בִּימּוֹת הַחֹרֵף, וּבַעַל הַמְלוֹן לֹא רָצָה לְאֲסֹפוֹ אֶל בֵּיתוֹ וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא רָצָה לְפָנוֹת בְּשִׁבְלֵי חֹדֶר מִיַּחַד. הַקֵּר גָּבַר אִזּוֹ וְלֹא יָכוֹל הִיָּה לְנַסֵּעַ מִשָּׁם, גַּם בֵּית מְלוֹן אַחֵר לֹא הִיָּה בְּכֶפֶר. הִיָּה שֵׁם חֹדֶר פְּנִי שֶׁבַע הַבֵּית הִיָּה מְצַנֵּעַ בּוֹ אֶת כָּלָיו. רָצָה הַרְה"ק לְהַסְתַּפֵּק בּוֹ, אִם כִּי הִיָּה קָר וְנַעֲזֹב, אֲבָל בַּעַל הַמְלוֹן לֹא נִתְרַצָּה גַּם לָזֶה, וּבַקֵּשִׁי נָתַן מְקוֹם לְעֵגְלָתוֹ בְּפְרוּזְדוֹר

שמירת העינים

ומרק ושטף במים (ו, כא).

כל משך ימי מגורו של הרה"ק השומרי אמונים זיע"א בעיר פעסט, הלך לטבל עצמו בכל בקר לפני התפלה במקוה קרה, והיה מהלך רב ללכת עד המקוה, והרחובות והשוקים בעיר הבירה פעסט היו הומים מאנשים ונשים, גוים ופריצים וחצופים בלי שעור, כמו בכל עיר ממלכה. וכמוכן שהרה"ק שמר עיניו מלהביט אפלו על איזה דבר טמא, וכל שכן על נשים ח"ו, וממילא היה זה עבודה קשה ללכת ברחובות אלו ושללא יכשל בראיה אפלו בשוגג, כי גם פגם הראיה בשוגג גורם זהמא לנפש פיודע. ואמר על כך, שזה העבודה של שמירת עיניו במסירות נפש בהליכתו למקוה ובחזירתו, גרם לו טהרה בנפש הרבה יותר מהמקוה עצמה, ובכל פעם הרגיש הארה בנפש מהעבודה הלזו, ואחרי שנים רבות כשהיה גר בסאטמאר, רגיל היה לומר: ווי נעמט מען אהער די פעסטער גאסן - היכן לוקחים את הרחובות בעיר פעסט? והסביר הענין כנ"ל.

פעם אחת היה הרה"ק רבי יהודא צבי מסטרעטין זיע"א בעיר אחת, וכאשר רצה לילה להתפלל היו לפניו שתי דרכים, דרך אחת קצרה דרך השוק, ודרך השני ארכה דרך הרחובות. והלך דרך הרחוב אף שהיתה ארכה. ואמר הטעם דרך הלצה דכתיב (ויקרא ו כא) 'ומרק ושטף במים', 'ומרק' הינו השוק נקרא בלע"ז 'מארק', וזהו 'ומרק' מי שהולך דרך המארק הוא השוק 'ושטף במים' צריך טבילה במים.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

נסעו לא פתח המנעול. נצנצה רוח הקדש באחד מהם ואמר: חי נפשי כי זה האורח הוא הרה"ק ולא אחר. הפצירו בהאיש שיחזור מיד עמם. נטפלו אליו ונסעו עמו ובפתחו דלת החדר מצאו כי אמנם כן הוא, כי זה האורח שקיים בו בעל המלון 'השדהו' בלי לכבדהו, הוא הרה"ק. גם זה האיש נתגלגל אחר כך ובא אליו לבקש ממנו ברכה מבלי שידע כי הוא הוא אותו אורח שסגר אותו בדיר העצים ('פאר יצחק' פרק ה).

למוד מעלה ומשבח מאד

על הפסוק (ויקרא ו ב): 'צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו', פרש הרה"ק ה'אביר יעקב' זיע"א שיש בו רמז על למוד התורה בלילה, שהיא למוד מעלה ומשבח מאד.

ואלו דבריו בספרו 'פתוחי חותם': אפשר לרמז על העוסק בתורה בלילה מחצות ואילך דאין קץ לשבחו, כמו שהפליא והגדיל בזהר הקדוש ענין זה עד מאד (ח"א צב:), ועל ענין זה נקרא דוד 'חי וקים'. והטעם כמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"א רו.) דבאותה השעה הקב"ה משתעשע עם הצדיקים בגן עדן, ובאותה השעה באה השכינה לפני הקב"ה, והמשתתף עם הצדיקים והשכינה בעת ההיא בתורה הוא נקרא מבני היכלא דמטרוניתא. והעקר שישים בלבבו הקם באותה שעה, דלומד כדי לתת עזר וסיוע לשכינה, וקדם למודו צריך שיצטער על צער השכינה. וזהו שכתוב 'זאת תורת העלה', דהינו, זה למוד תורה המעלה, ואיזהו זה, 'העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה', דהינו מחצות לילה ואילך הנקרא לילה. וצריך שקדם למודו 'אש המזבח תוקד בו' דהינו שיהיה מצטער על גלות השכינה וצערה.

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אֵלֶּפְנוֹת - נושא פרסים
שמן של אלו פרשיות, מלבד פרשה זאת,
נכתב בשתי אותיות בלבד? (2 תשובות)

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת בא:

ש. באיזה מכה נחשכה עין הארץ
(חוץ ממכת חושך)?
ת. מכת ארבה בריש פרשתנו.

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב
בהוצאת "עוז והדר":
פרשת בא:
ה' יהודה לוי מבני ברק.

מקדשי תיראו

פרשיות צו - שמיני • תשפ"ב | עלון מס' 29

שויתי ה' לנגדי....

הלכות והנהגות בהכ"נ

כניסת נשים ובתולדות נדות

יש אומרים שאין לאשה נדה בימי ראייתה ליכנס לבית הכנסת¹ [אפילו לעזרת נשים].² ויש אומרים שמותרת³ (רמ"א או"ח סוף סי' פ"ח).

וכתב הרמ"א דהעיקר לדינא כדיעה שניה, אבל המנהג במדינות אלו לאסור. אמנם כתב שלא נהגו להחמיר בזה רק בימי הראייה בלבד, ולא בימי הליבון אף שלא טבלה. וכן בימים נוראים⁴ וכה"ג שרבים מתאספים לילך לבהכ"נ, ומותרות לילך כמו שאר הנשים, כי הוא להם עצבון גדול שהכל מתאספין והם יעמדו בחוץ. וכן בזמן שמשיאה בנה או בתה יכולה להקל בזה. וכך העתיק בשו"ע הרב.

אבל המשנ"ב הביא מהחיי אדם⁵ דבמדינותינו נוהגים היתר לעולם, ורק יזהרו שלא להסתכל בספר תורה בשעה שמגביהים אותה להראות לעם. וכך היא גם דעתו של מרן הב"י שכתב (שם) דנשי דידן לא נהוג להמנע כלל מלהיכנס לבית הכנסת.

¹ מקור שיטה זו הובא בב"י מהגהות מיימוניות בשם הראב"ה שכתב דז"ל, הנשים נהגו סלסול בעצמן ופרישות בעת נדותן שאין נכנסות לבית הכנסת, ואף כשמתפללות אין עומדות לפני חברותיהן, וכן ראיתי בדברי הגאונים, וכשר המנהג, כדאמרינן בבעל קרי (ברכות כ"ב ע"א) שמעתי שמקילין בה ושמעתי שמחמירין בה וכל המחמיר בה מאריכין ימיו ושנותיו, ומינה נלמוד אשאר. עכ"ל והרמ"א בדרכי משה (י"ד סי' קצ"ה אות ח') הביא משערי דורא (הל' נדה סי' י"ח) דז"ל שם, ואסור ליכנס לבית הכנסת כל ימי ראייתה עד שתתלבן, שנאמר 'בכל קודש לא תגע ואל המקדש לא תבא' (ויקרא יב, ד) שאינה מביאה קרבן עד שבעת ימים הנקיים. כך כתוב בספר המקצועות, ורש"י מתיר ליכנס לבהכ"נ. עכ"ל. ודברי רש"י בזה מובאים בסמוך.

² כן משמע מסתימת הרמ"א והפוסקים שמדברים לענין להכנס להתפלל כרגילותן בעזרת נשים.

³ מקור דעה זו היא דעת רש"י בספר האורה (ח"ב סי' א') שדחה דעת האוסרים, וז"ל שם, ויש נשים שנמנעות מלכנס לבית הכנסת בנדותן, ואינן צריכין לעשות כן, דמה טעם הן עושות, אם מפני שסבורות הן שבית הכנסת הוא כמקדש, אפילו אחר טבילה למה נכנסת בו, והלא מחוסר כפירה שכבר טבל והעריב שמשו אם נכנס בו בכת, ואם כן לא תכנס בו לעולם עד שתביא קרבן לעתיד. ואם אינו כמקדש, תכנסו. ועוד, שהרי כולנו בעלי טמאי נפש ושרץ ונכסין שם, הא למדת שאינו כמקדש ויכולות לכנסו. אבל מקום טהרה הוא ויפה הן עושות.

⁴ וכתב המשנ"ב דמיום ראשון של סליחות ואילך מיקרי 'ימים נוראים' לענין זה.

⁵ הנה יש שכתבו לרחות משמעות זו בדברי החיי אדם, וכתבו דלא דיבר שם רק לענין ברכות ותפילה. אך דוחק גדול הוא, ובפרט שסיים וכתב דמ"מ לא יסתכלו בס"ת בשעה שמגביהים אותה להראות לעם, וזה מוכיח בודאי דמייירי כשהם בבהכ"נ. ועוד נראה דהמשנ"ב יודע בודאי את המנהג שהיה בתקופת החיי אדם שהיה סמוך לימיו. ועוד יש להוסיף שבמעשה רב (סי' נ"ח) ג"כ מפורש דמותרות להתפלל בבהכ"נ. וכ"כ גם במקור חיים (לבעל החוות יאיר) שעתה אין נוהגין כהרמ"א, והביא בשם המהר"ל מפראג שג"כ התייר דבר זה. הלכך בודאי אין מקום לפקפק על מנהג המתירין בזה. (משכנותיך ישראל)

יראת הרוממות

פנינים נפלאים בחומרת קדושת בהכ"נ

כבוד שמיים

בכ"ז אדר יחול היארצייט של הגאון הגדול ר' חיים פנחס שיינברג זצוק"ל, נביא מקצת מהנהגותיו הקשורות לקדושת בהמ"ד:

הזהירות מאיסור חילול השם

זהירות מיוחדת נזהר מחטא 'חילול השם'. הוא הקפיד תמיד שלא יצא ממעשהו ומהנהגתו ולו שמץ של חילול השם. עד כמה היה ירא מלהכשל בחטא זה, ראו כאשר הזכיר בשיחות את דברי הגמ' (יומא פו): "היכי דמי חילול השם... רבי יוחנן אמר כגון אנא דמסיגנא ארבע אמות בלא הרהור תורה ובלא תפילין", וכשהזכיר זאת פרץ בבכי. ראו עד כמה חשש מחטא זה, ואפילו בדברים שאמור היה לחשוב שבזה הוא מיוחד מבני דורו, ואולי דווקא בדברים אלו, כי חילול השם הוא כגון "אנא".

ואכן היה זהיר בכל אורחותיו ופעולותיו, שיצא מהן כבוד שמים וחלילה לא להיפך. מלבד עצם ההנהגה, ראו זאת אפילו בדברים שנראים קטנים. למשל, כאשר דיבר בציבור או כתב מכתב, היה מברר איך אומרים בדיוק בלשון הקודש מילה זו ואיך כותבים אותה, באומרו שאם לא אומרים אותה כראוי יש בכך משום חילול השם, שבני תורה מדברים או כותבים בצורה עילגת, והיה מעיר לתלמידים שהיו מדברים או כותבים בשפה עילגת או בכתב לא קריא, שכן יש בכך משום חסרון בהדרה של תורה.

בשעתו היתה לו לרבינו קופסא קטנה, שכיסתה את הריבוע של התפילין של ראש. היה זה משום שחס על כבודן של התפילין, שכאשר היה יוצא איתן בימי קיץ ושרב, חשש שמרוב חום וזיעה הן יישחקו, ולכן הכינו לו קופסא כזו, בה כיסה את התפילין, כאשר יצא בימי חום ושרב.

ארע פעם שהגיע לברית אצל אנשים פשוטי עם, קם אחד ואמר לו: "למה הרב ממציא דברים חדשים? וכי שמענו מעולם שיש כיסוי לשל ראש?" רבינו שתק, הוא לא רצה להסביר לו שהוא חובש תפילין כל היום, וכי הוא יוצא עם זה לשמש, אך מאותו יום ואילך, כאשר הגיע לשמחות של אנשים שאינם בני תורה, היה זוכר להורידן, שלא יהיה אצלם מילתא דתמיהה וחשש חילול השם...

"היכי דמי חילול השם?"

נזהר תמיד שבגדיו יהיו נקיים ומכובדים. ראו איך הוא מביט לפני שיוצא מביתו ומהישיבה, האם בגדיו נקיים ומסודרים, האם נעליו מצוחצחות ולא מלוכלכות. כשהישיבה היתה בדיסקין, היה הולך מביתו בשכונת מטרסדורף ואליו ברגל. חלק מהדרכים עדיין לא היו סלולות, וכשעברה לידם משאית היא יצרה ענן של אבק מהחול. כששמע שמשאית מתקרבת עמד זמן מה בצד עד שהחול ישקע, כדי שלא להתלכלך מהאבק.

"העלון נועד לחזק את ענין קדושת בהכ"נ אנא אל תקרא אותו בשעת התפילה וקריאת התורה"

בחור שחולצתו אינה מסודרת היטב, העיר לו לסדרה. הוא השריש שחדרי הפנימיה צריכים להיות תמיד נקיים ומסודרים, שלא יהיה חילול השם ליושביהם שכך נראה חדר של בן ישיבה.

היה מקפיד שבית המדרש יהיה נקי ומסודר, כך גם הכניסה לבנין הישיבה וכל הבנין.

פעמים רבות כשהיה חולף בחדר מדרגות וראה לכלוכים, התכופך כל כולו והרימם. היה זה פלא פלאות. כולם ראו וידעו עד כמה הוא שקוע בלימוד, ובכל זאת שת לבו לדברים אלו, שלא יצא מיישבתו חילול השם. הוא הקפיד שבית המדרש ורהיטיו יהיו שלימים ונקיים.

כשהיה עובר ליד סטנדר, היה נותן לבו שלא יהיה שבור ומתנדנד. כשראה שיש איזה פגם, הקרש שבור או שיוצא ממנו בורג, חלון שבור בביהמ"ד או איזה קילוף בקיר, היה מבקש לסדר זאת, והיה זוכר לעקוב ולבדוק שבית המדרש בתכלית השלימות. **(דירשו)**

ניתן היה לחשוב שהיה בעל אופי כזה של סדר ונקיון, אך תמיד כשהיה בודק שבגדיו מסודרים ואין בהם שמץ של לכלוך, היה מזכיר שלא יהיה חילול השם. בפרט כאשר הלך להופיע בפני ציבור שאינם בני תורה נזהר בזה יותר, למשל כשהיה מאושפז בבית החולים, היה שואל מפעם לפעם האם בגדיו נקיים ומכובדים וכד', שלא יהיה חלילה חילול השם.

כשם שתבע זאת מעצמו, הרבה לתבוע זאת מבני הישיבה להזהר מחילול השם. הוא השריש בבני הישיבה את הזהירות מחילול השם שאינו רק כלפי אנשי הרחוב, אלא גם בתוך בית המדרש. למשל כאשר היה מדבר על מעלת התפילה בישיבה, היה מדגיש שתפילה מחוץ לישיבה היא בגדר חילול השם, שבחור בישיבה מתרשל בעבודתו, והולך להתפלל מחוץ לכתלי ביהמ"ד, הוא גורם חילול השם שחבריו יראוהו בכך ויתקררו בעבודתם. היה מקפיד שהופעתו של בן הישיבה תהיה בסדר ונקיות, וכשראה

ועל נפלאותיך

סיפורי ישועות בזכות שמירת קדושת בהכ"נ

חברים לישועה

לעצמו, דבר אחד יעזור לי בעת צרתי, אקבל עלי קבלה חזקה, כפי מה שכתב ה"באר מים חיים", שכאשר יהודי נזקק לישועה ונס שלא כדרך הטבע, יעשה אף הוא פעולה בעבודת ה', שלא כדרך הטבע, למסור את נפשו לה', והקב"ה יתנהג עמו מדה כנגד מדה, לעזור לו בישועה שלא כדרך הטבע. חשב אותו יהודי לעצמו, מהו הניסיון הגדול שיש לו.

הוא מצא, שהקושי הגדול ביותר עבורו הוא, לא לדבר בבית המדרש. על אתר, הוא החליט לקבל על עצמו קבלה זו.

עבר שבוע, עברו שבועיים ושלושה, ואין קול ואין עונה. לאחר תקופת זמן, הלך לבדוק מה נעשה בדינו, וראה שסגרו את תיק התביעה כנגדו. זה כל הסיפור.

והנה תוך כדי דיבורו נזכר המספר שחברו זה, זקוק לישועה. הוא נשוי עשרים שנה ועדיין לא זכה להיפקד בזש"ק. מיד הוסיף ואמר לו, הלא גם אתה זקוק לישועה גדולה, אולי תנסה גם אתה את מזלך בסגולה זו, ומן השמים יושיעוך.

דא עקא, שחבר זה המתגורר בקנדה משמש בתפקיד חשוב בבית המדרש שלו, הדורש ממנו להיות מעורב עם הציבור,

וממש לא שייך אצלו להימנע מדיבור בבית המדרש. היה לו קשה מאוד להגיע לידי החלטה. כאשר חזר לביתו התייעץ עם נו"ב, והיא יעצה לו להתחיל להתפלל בביהמ"ד אחר, ולקבל על עצמו את הקבלה הזו. ואכן, הוא עזב את התפקיד ואת בית המדרש, הקפיד מאד על הקבלה, ובאותה שנה זכה להיפקד בשני ילדים תאומים שלא כדרך הטבע.

(מורא מקדש, מעובד מגיליון "נקדישך")

יהודי הגיע מקנדה אל העיר בני ברק. הוא נכנס לבית כנסת מסוים, והנה הוא רואה שם את חברו הטוב, משכבר הימים, שלא ראהו זמן רב. בשמחה ובהתרגשות הוא רץ אליו, ומה מאד הופתע, כאשר החבר רומז לו: נו, נו, נא, נא, נעשה כאומר איני מדבר בשעת התפילה. האורח עומד ומשתומם. מה אירע לחברו הטוב, וכי השתבש במקצת, מדוע אינו מדבר אתו, הלא מכיר אני אותו, הוא היה מגדולי ה"דרשנים" בכל מקום.

לתמיהתו של האורח רומז לו המתפלל, שבסיום התפילה הוא יספר לו. ואכן אחרי התפילה סיפר לו דברים כהווייתן. במהלך עבודתו כמנהל בית עלמין, עשה פעם טעות חמורה, כאשר קבר אדם בחלקה שאינה שלו. דבר זה מהווה עוון חמור מאוד בעיני השלטונות. כאשר הבחין בטעות, בא באישון לילה, ופינה את הנפטר למקומו.

ויהי היום מתקשר אליו "עורך דין" שאינו שומר תורה ומצוות, ומבקש לרכוש עבורו חלקה במקום המיועד לשומרי שבת. המנהל התנצל לפניו ואמר לו שאינו יכול למכור לו שם מקום. כל מי שקנה חלקת קבר במקום זה, היה זה על תנאי, שהוא יהיה קבור בין שומרי שבת.

אמר לו אותו עו"ד, להווי ידוע לך, שיודע אני מה עשית באותו לילה. אם תמכור לי את החלקה הנ"ל, מוטב, ואם לאו, אמסור אותך לשלטונות, ורע ומר יהיה גורלך. תפסיד פרנסתך ואף תשב בכלא. אבל המנהל שהיה ירא שמים, עמד בשלו ואמר לו, עשה כרצונך. אני איני יכול למלא את בקשתך, ומן השמים ירחמו.

ואכן, באחד הימים קיבל הזמנה מבית המשפט, על העניין הנזכר. כמובן נפלה עליו אימה. ואז הוא חשב

סגולה לשמחת השבת

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שְׁכָנָא מְפָרָאָה בִישְׁט ז״ע ע״כ

סגולת הצדיק משטפנשט זי"ע

אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואס אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי פרשת צו תשפ"ב

גליון 73

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

היה תמיד בהיכל מלך מלכי המלכים

וכדומה, ונתפעלו האנשים וקנו ציוריו, פעם פגש באחד משרי המלך היושבים תדיר לפני המלך והציע לפניו תמונת המלך והשרים, ולא ידע הצייר שהוא משרי המלוכה, נענה אליו השר 'אינני מתפעל מהתמונה ואיני רוצה לקנותה'. תמה הצייר הלא התמונה נפלאה ביופיה בתיאור חי מהיכל המלך, ענה לו בבת שחוק, הרי אני תדיר במחיצת המלך ואיני צריך לתיאורים וציורים מהנעשה שמה. כן הדבר אתי, סיים רבינו שלום, כי כל הספר עץ חיים מתאר את גודל יקרת היכל המלך מלכי המלכים, ואני הריני בעצמי שם כל הזמן ואיני צריך לזה(2).

"ופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה" (ויקרא ח לה). פעם ראה זקינו רבי נחום [משטפנשט זי"ע], את הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע שהוא מסתובב לפני התפילה אנה ואנה, והיה נראה בעיניו כמי שמבטל זמנו לריק, והוכיח אותו ואמר לו, וכי כך מתכווננים לפני התפילה, בהעברת הזמן לריק. שאלו רבינו שלום וכי מה עלי לעשות, ענה רבי נחום אברך כמותך היה צריך ללמוד דף בספר עץ חיים להארי"ז ולכדו(1). ענה לו רבינו שלום בדרך משל לצייר אחד שהיה מצייר כל מיני ציורים מהיכל המלך איך שיושב המלך ושריו מסביבו

השלמות וצינונים

אחר הסעודה הלכו שניהם [הרה"ק רבי ייב"א והרה"ק רבי שלום מפראהבישט] לבית הרה"ק רבי פנחס, ועמד אז בפתח הבית עם רבי נחום ביחד, בדיחה דעתא. ושאל הרה"ק רבי פנחס את רבי שלום 'מדוע חייכת בי כשקפצתי על הספסל? הלא קפצתי אל ה'. והשיבו 'מחמת זה עצמו חייכת, כי אל השי"ת אין צריך לקפוץ, כי בכל מקום שהאדם שם השי"ת שם. ואמר רבי פנחס לרבי ייב"א: 'לו ידעת גודלתו מאז, לא הייתי מניחו לילך אצלכם על סעודת שבת קודש'.

על דף גבוהה שלא היה יכול להשיגו בידו בלי קפיצה, ובכל פעם קפץ ונטל מעט מלח. חיוך קל עבר על שפתי רבי שלום שעמד מאחוריו. רבי פנחס הרגיש בדבר, ויאמר 'עול ימים אל תצחק, במקום שם אלקים גם אני'. ויען רבי שלום 'במקום שאני נמצא גם אלקים שם'. וכן הוא בספר תולדות יוסף (דף מה) בזה הלשון: שמעתי מאאמור"ר ז"ל אשר הרה"ק רבי נחום משטפנשט זי"ע היה פעם

1. ראה מה שכתב בספרו הקדוש מאור עינים (ליקוטים, ד"ה כנפי יונה) בענין ההכנה לתפלה, וזה לשון קדשו: כשאדם מתחיל להתפלל עדיין הוא בפרוודור, רצה לומר ששם מכין עצמו בכדי שיוכל להכנס לפניו בחצר המלך, והעומד לפני המלך מוראו של מלך עליו מאוד, מה שאין כן קודם באו למלך אין האימה כל כך, כך האדם מתחלה אין לו יראה, אך הוא מכין עצמו בכדי שיכנס אל המלך, וכשבא אל המלך נופל עליו יראה גדולה. אך יש בחינות הרבה, כי אינו דומה ירא לפני שר כירא מפני המלך, ואין דומה יראת המלך כיראה מפני מי שהוא מלך מלכים כמו קיסר על דרך משל. כן גבהי מרומים יש גבוה מעל גבוה שומר, והאדם יראה תחלה להתקן בפרוודור כדי שיכנס לטרקלין, אך גם בבואו לטרקלין יש כמה בחינות, וידע אדם לפני מי אתה עומד שיש גבוה מעל גבוה, ותמיד יש מעלה שאינה מושגת, וזהו תחלה לפני מלך, ואחר כך בחינות יותר לפני מלך מלכי המלכים שהיא יראה יותר מהראשונה, וכן תמיד.

וְאֵרַטְּ הַשְּׁבִיעַ

עיקר עבודת ה' היא באש מעצמותו יתברך

וראה בספר בית אהרן על מסכת אבות (מהגה"ק ראב"ד אטשאקוב זצ"ל, פרק ב משנה א): וכן אמר ק"ק ר' שלום שכנא, שאין לו פנאי להעלים עינו מקומותו אפילו רגע, וזו מה שאמר הכתוב (איוב לו כה) 'כל אדם חזו בו (דייקא) אנוש יביט מרחוק', והבן.

עיקר עבודת הקודש הפנימית היא רק לבוא לדרגא שאל יקריב קרבן עבודתו לפני השי"ת מקודם באש היראה והאהבה והשמחה שהיא זרה ולא מעצם עצמותו יתברך, כי אם רק שיהיה האש היראה והאהבה והשמחה יורד מן השמים בלבד מעצם עצמותו יתברך, וכמו שאמר הכתוב (תהלים י ח) 'תורת ה' תמימה', שהיא בעצמה 'משיבת נפש' וכנ"ל.

עיקר עבודתו יתברך, בשם רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע

2. ראה כעין זה ברכם ישראל (עמ' 40) בזה הלשון: הרה"ק רבי שלום נודמן פעם אחת לבית הרה"ק רבי פנחס מקאריץ, והסבו לאכול על השלחן, והרה"ק רבי פנחס היה רגיל לאכול על שומים בסעודתו, והיה לו תמיד שומים מונחים על מלמעלה על שמי קורה, ולקח לו ספסל

ובענין ההכנה לתפילה אצל רבינו ראוי לציין את הסיפור אשר הובא בכתבי הרה"ח ר' מרדכי אהרן פישמאן ז"ל: פעם אחת כאשר אילכו קורצא בי מלכא וזקני החסידים טענו כנגד רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע בפני חותנו זקינו הרה"ק [רבי מנחם נחום] משטפנשט זי"ע על שמתפלל בשעה תשע ועד אז רואים אותו ישן, ויאמר להם הרה"ק משטפנשט זי"ע שהוא ידבר עמו בזה הענין, ובבוקר אחר שר' נחום גמר תפילתו, התכונן ליכנס לחדר נכדו בשעה שעדיין שכב על מטתו והיה נדמה להם כישן, אך כשפתח הדלת נעמד ולא נכנס החדרה רק נסוג אחור וסגר הדלת בעדו. שאלוהו החסידים מדוע לא נכנס אל חדרו, ויאמר: איך יכולתי ליכנס ולהפריע לו, בשעה שראיתי את מורי ורבי הבעש"ט הק' זי"ע עומד אצלו מצד אחד, ומו"ר - זקנו - המגיד הגדול ממעורר שזי"ע עומד מצד השני ומדברים עמו ברזי דרוין.

אחת אצל הרה"ק רבי פנחס מקאריץ באוסטראה על שבת קודש, עם חתן בתו הרה"ק רבי שלום מפראהבישט. ובבואם בערב שבת קודש לביתו לא מצאוהו, כי הלך לבית המבשלת לעזור לכבוד השבת. ובבואם ראו כי רבי פנחס קפץ על הספסל ולקח מעט פלפלים ונתן להדגים. והרה"ק ראה וחייך. ובראותו אותם הלך רבי פנחס עממה לביתו. והרה"ק רבי ייב"א היה אז המגיד מישרים דאוסטראה, ואחר התפלה בליל שבת קודש ביקש הרב ייב"א את רבי פנחס שיתן לו אורח נכבד אחד מאלו, ונתן לו את הרה"ק רבי שלום, כי היה עדיין רך בשנים.

ועמד עליו והושיט ידו למקום שהשומים מונחים ליטול מהם. והרבי שלום יושב ורואה איך שהרבי פנחס מטפס ועולה, והרה"ק בלבו איך זקן כמוהו מטריח את עצמו ליטול מלמעלה את השומים. והרגיש בזה הרבי פנחס וענה בקול: 'אני מטפס ועולה להשי"ת'. השיב הרה"ק רבי שלום: 'מקום שאני שם, יש השי"ת'.

ובשינוי מעט הובא סיפור זה בספר אהלי יעקב (דף תא): רבי שלום זצ"ל ראה את רבי פנחס מקורין מולח דגים לכבוד שבת. וכך היה מנהגו: הדגים היו נתונים למטה, והמלך היה

הרה"ק רבי אברהם מפראהבישט זי"ע

לרגל יומא דהילולא י"ז אדר תקע"ג

המשך המאמר לתולדותיו מגליון 20, וגליון 69

המקור קדוש

בכתבי הר"י שו"ב (עמ' 3 אות 1) הרה"ק ר' אברהם מפראהבישט קיים מצוות גירושין, והמעשה היה, שהיא היתה בת צדיק אחד, ואירע לה מעשה רע רח"ל, אך איש לא ידע מזה, אך בעלה הצדיק ר' אברהם הכניס בה הרהור תשובה עד שבאת בעצמה וסיפרה, מיד סידר לה ג"פ ופטרה ונסעה לביתה, וכשבאה לביתה חזרה בה וכיחשה כל המעשה, ויצא רינון על הרב רבי אברהם על אשר גירשה חנם. ונסע הרה"צ מבארדיטשעווו להרב ר' אברהם 'מלאך' והוכיחו על זה, וכשבא לקהילתו פריבושטעב, היתה אשת הרה"ק ר' שלום אמו של רבי אברהם עוד בחיים, אמרה: אתם באתם להוכיח את בני אברהם, אם תאמרו שאתם צדיק כמו בעלי [ה"ה רבינו הרה"ק רבי שלום מפראהבישט זי"ע] וכמו שמצינו בגמרא (שבת קיח): אצל ר' יוסי וכו', וועט איר קענען שטראפין מיינע קינדער, אז ניט קאנט איר ניט שטראפין אים [תוכלו להעניש את בני, ואם לא, לא תוכלו להענישן], ונסע לביתו ולא דיבר עמו מאומה.

מה שאביו הרה"ק רבי שלום שנא זי"ע אחר עליו

אביו הרה"ק הרבי רבי שלום זי"ע אמר פעם: 'בני די להם את כ"ב אותיות של א-ב ואת השאר כבר ימשיכו וידעו מעצמם'.

בספר מגדולי החסידות (חלק 1 עמ' 14) מובא שכאשר רבינו גידל את אחיו הצעיר מרן הסב"ק מרוזין זי"ע, פעם בא אליו המלמד והתלונן על אחיו הצעיר אשר איננו רוצה ללמוד, נענה אז רבינו ואמר למלמד: 'בבית המגיד הקדוש ממעזריטש זי"ע אין צריך ללמד אלא את האל"ף ב"ת בלבד, ואת כל השאר כבר מלמדים מן השמים'.

סוד ה'זכיה' באשה רעה או בנושים הרודפים אחריו

בהגדה של פסח - שלחן הסהור (דף 53) הביא את אשר שמע מפ"ק מרן הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זי"ע בנו של רבינו מרן הרה"ק קדוש ישראל מרוזין זי"ע, על שני אנשים עשירים שהתגוררו יחדיו באותה העיר, והיו רגילים לנסוע ביחד אל רבינו הרה"ק רבי אברהם מפראהבישט זי"ע.

אשת אחד מהם היתה אשה רעה בת בליעל, אשר גרמה לבעלה סבל רב עד שרצה לגרשה, אך רבינו היה מונע ממנו לעשות זאת. ולחבירו היתה נחלה אשר שוויה היה אלף זוז, אך חובות רבים רבצו עליו והיה נרדף על ידי הנושים הרבים שלא נתנו לו מנוחה, עד שהחליט למכור את האחווה כדי לפרוע את חובותיו, למען יוכל לחיות את חייו בהשקט ובטח, אך רבינו היה מונע זאת ממנו אף על פי שידע עד כמה גדול הצער מרדיפת הנושים אותו.

פעם אחת כאשר הרגיש כי נגדשה הסאה והוא לא יוכל להמשיך לשאת את החרפה והצער אשר

מנוחה ועל כן הביא על עצמו את הצרה הזאת.

הרה"ק מרן הס"ק מרוזין זי"ע הציל יהודי ע"י שמו

וראה מה שסיפר הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלאנים זי"ע (סיפורי מרן הרמ"ח ערך הרה"ק מרוזין זי"ע, אות 1): בצעירותו נסע פעם הרוז'נער זי"ע עם אחיו ר' אברהם פראבישט זי"ע לאיזה כפר, הרוז'נער נכנס לבית אחד וראה שם את הראנדער שקוע בשינה. וצעק לו באזניו: 'אברהמ'לה פראבישט איז געקומען! והתעורר ושאל 'ווער? דער רבי איז דא?', ושוב אמר לו 'אברהמ'לה פראבישטער איז דא'. הראנדער רצה להכותו, והרוז'נער ברח מפניו, ורדף אחריו עד שנכנס בין החסידים שנקלהו שם. וביאר הרוז'נער מעשהו, כי ראה שהראנדער שקוע בשינה עמוקה כזו, אשר סתם לעוררו לא היתה כל אפשרות והיה סכנה שישקע בשנת עולמים, והיו צריכים לחמם דמיו, וידע שבוה שאומר לאזניו אברהמ'לה וכו' יתרתח ויתחממו דמיו ויקיץ.

אשכנחיה דרבי

כאבותיו הקדושים אף רבינו לא האריך ימים, ובהיותו אך בן כ"ז שנים עלתה נשמתו השמימה ביום י"ז אדר תקע"ג. רבינו לא השאיר זרע של קיימא, ואחיו מרן הסב"ק מרוזין זי"ע חלץ לאשתו אשר נישאה אחר כך להרה"ק רבי יוסף דוד מאליק זי"ע (מחוטנו של הרה"ק רבי יצחק מגראנוב זי"ע חתנו של רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא זי"ע) וממנה נולדה לו בת אשר נישאה להרה"ק רבי אליקים געץ מאוסטראה צ'וק"ל.

הטעם שלא האריך ימים

על גודל דביקותו של רבינו זי"ע והטעם שלא האריך ימים מובא בספר דברי דוד (דף קט) שכאשר נפגש הרה"ק רבי משה מסאווראן זי"ע עם מרן הס"ק מרוזין זי"ע בפקודת הקודש של מרן הרה"ק מאפטא, שאל מרן הס"ק מרוזין זי"ע את הרה"ק מסאווראן זי"ע 'התאמינו שיש צדיק אחד שהוא דבוק תמיד בהבורא עולם בלי הפסק רגע? ענהו הרה"ק מסאווראן כמסתפק 'וכי זה יוכל להיות?' אמר לו הרה"ק מרוזין: 'הלא זה היה זקני המלאך הקדוש', השיב לו הרה"ק מסאווראן: באמת לא האריך ימים בעולם. אח"כ אמר הרה"ק מרוזין על אביו רבי שלום זי"ע גם כן שהיה בדביקות בלי הפסק, וגם עליו אמר הרה"ק מסאווראן זי"ע שלא האריך ימים על ידי זה. אחר כך אמר כן על אחיו הרה"ק רבי אברהמ'לי זי"ע וגם עליו השיב הרה"ק מסאווראן שאכן בגלל זה לא האריך ימים. ויען אדמו"ר הס"ק מרוזין זי"ע ויאמר להרה"ק מסאווראן זי"ע 'מה השיכות של אריכות ימים, וכי באים לעולם כדי להתייבש כאן? והלא באים לעולם הזה רק לעשות ולהשלים מה ששייך לטובת נשמתו, וכמשלימים העבודה ישו בו ילכו למו למקור מחצבתם'.

נגרמים לו מגלגולי החובות ונגישת הנושים, גמר אומר בלבו למכור את האחווה מבלי לשאול את פי הרבי, וכך ירווח לו ויוכל לחיות את חייו בשלווה. אך זמן קצר לאחר שמכר את אחוזתו תקפה אותו מחלה קשה עד שנפל למשכב ומצבו הלך והתדרדר מיום ליום. והיה כאשר הגיע הזמן הקבוע אשר היה נוסע עם חבירו לפראהבישט, בא אליו חבירו בעל האשה הרעה לשאול את פיו אם יסעו יחד כנהוג. ויען ויאמר לו 'הלא רואה עתה כי חליתי ואני שוכב על ערש דוי, וכי איך אוכל לנסוע אל הרבי? אך זאת אבקשן, עשה נא עמי טובה, אשלח עמך פדיון נפש ותיכף עם בואך לפני רבינו תזכיר אותי ותבקש ממנו בשמי שיתפלל בעדי שישלח לי ה' בקרוב רפואה שלימה'.

ויסע בעל האשה הרעה לפראהבישט, והיה כאשר דרך על מפתן בית רבינו, עוד טרם התחיל לדבר שאל אותו הרבי 'איה חבירך, מדוע לא בא יחד עמך?', ויען ויאמר כי חבירו חולה מאד ועל כן שלח קוויטל ופדיון נפש אל רבינו ובקש שאדמו"ר יתפלל עליו שישוּב לאיתנו.

כאשר שמע זאת רבינו נאנח והזדעק "אוי ווי, בודאי מכר מאחוזתו". והתחיל בעל האשה הרעה ללמד עליו זכות כי עשה זאת בלי בריה אחר אשר רבו הנושים הדופקים על דלתות ביתו, עד אשר לא ידע מנוח לנפשו.

ויאמר לו רבינו 'הגם כי אין דרכי לגלות דרכי השי"ת כי נסתרות הם, אבל ההכרח לא יגונה למען תדעו כי לפעמים מענה הצדיק נגד רצון השואל, ואף על פי כן ישמע לדברי הצדיק ואל ישנה. הנה אמרו חז"ל (ביצה לב): 'ג' חיהם אינם חיים', שנים מהם הם מי שיש לו אשה רעה ומי שיש לו נושים הרבה. ויש להבין מדוע כפלו חז"ל את הלשון ואמרו 'חיהם אינם חיים' ולא אמרו 'שלשה אינם חיים', אלא דיודע שמי שחטא ומת בלא תשובה הקב"ה ברחמיו מביאו שוב אל העולם הזה פעם או פעמיים כדי לתקן את אשר עיוות, אך אם לא תיקן את ג' פעמים שוב אין לו תקנה. אך הקב"ה שרחמיו על כל מעשיו ורצונו שבלתי ידח ממנו נדח, עושה חסד ושולח אותו שוב פעם רביעית לתקן את מה שקלקל בגלגולים הראשונים, אך כיון שאין לו זכות לשוב לזה העולם אחר שכבר חזר אליו ג' פעמים הקב"ה מזמין לו אשה רעה או שיש לו הרבה נושים ואז חיינו אינם חיים והוא יכול לתקן את אשר קלקל ואין לשום מקטרג טענה על כך שהחזירוהו שוב לחיים.

וסיים רבינו את דבריו ופנה אל בעל האשה הרעה ואמר לו 'אתם שניכם מאותן הגלגולים, ובאתם לזה העולם על מנת שלא יהיה לכם מנוחה בחיי נחת ועל ידי זה תוכלו להאריך ימים על האדמה שאתם עליה בעולם הזה, ותוכלו לתקן את אשר שחטאתם בגלגולים הראשונים, אך זה רצה ליקח לנפשו

עוֹתָק נִדְרוֹ, מִסְדֵּר הַתְּהוֹמָת הַרְשֵׁב"א פְּרָאֵה־בִישֵׁט, שְׁנַדְפֵס בְּשַׁנַּת ה'ת"א בְּטַשְׁרֵנוּבִיץ

הַתְּהוֹמָת פְּרָאֵה־בִישֵׁט מִהַדוֹרֹת מִכּוֹן 'קִדוּשָׁה וּמְלֻכּוֹת' שֵׁע"י אִיגוֹד הַתְּבוּרֹת 'דְּרִכֵי שְׁמוּאֵל' מִיִּסְדוֹר שֶׁל מִנּוֹן הַהַר"צ מוֹהֲרֵ"שׁ טוֹבִיאָם וְצוֹק"ל, תְּש"ע"ט

פרק ל"א
המשך מגיליון 67

הנהגות פראהבישט

הנהגות ישירות וסדר היום לדבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספריתלמידי הבעש"ט הקדוש

וצאצאי בית רוז'ין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום'

ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

הַתְּהוֹמָת יִשְׂרָאֵל וְסִדְרֵי הַיּוֹם מִפְּרָאֵה־בִישֵׁט שְׁנַדְפֵס מְחֻדָּשׁ בְּבוֹרוֹקְלִין שַׁנַּת תְּשנ"א

וּבְעֶרְב־רֵאשׁ-חֹדֶשׁ צָרִיךְ גַּם-בֵּן לְהַתְּוֹדוֹת, פְּנִיזָכֵר לְעֵיל, עַל פֶּל מַה שֶּׁעָבַד, וַיִּקְבַּל עָלָיו עַל פֶּל מַה שֶּׁיָּבֹא. וְאִם בְּאִפְשָׁר יֵאמֶר תְּהִלִּים עַד גְּמִירָא בְּלֵי הַפֶּסֶק. כֹּל זֶה בְּסוּד מְעוּט הַיָּרֵחַ הַתְּגַבְּרֹת הַחַיִּצוֹנִים מְאֹד, וּבִזְהָ הוּא מְכַנְיָעָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "מִי יִמְלֵל גְּבוּרֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ". (תהלים קו, כ).

שלמות שלום - השלמות וציונים

להצטער בצער השכינה על מיעוט הלבנה

קרוב ה' לנשברי לב לאינון דסבלו עם סיהרא ההוא פגימו וכו', נראה שכל המדכא עצמו ביסורין ומשבר לבו מתחדש עמו. ולכן בערב ראש חדש שהרי היא פגומה מכל וכל, ראוי להצטער ולהתענות.

אם יעשו תשובה בכל יום וערב שבת או לכה"פ בער"ח מיד נגאלין

וראה בספר עירין קדישין השלם (עמ' טז) מה שפירש מרן הס"ק מרוז'ין זיע"ע את מאחז"ל 'אלמלא משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין' (שבת קיח:) על פי משל דידיע שכל הסוחרים הגדולים יש להם פנקס יומי שכותבים בו כל ההוצאות וההכנסות של היום, וכן יש להם פנקס שבועי שפעם אחת בשבוע מעתיקים את החשבונות של כל השבוע בתוך זה הפנקס. אחר כך פעם אחת בחודש מעתיקים את החשבונות של כל החודש אל פנקס חודשי, ובסוף השנה עושים עושים סך הכל (בילאנס) מכל השנה אל הפנקס השנתי. הנמשל הוא, שכל אדם צריך להיות לו גם כן פנקס יומי שיכתוב בו את כל העבירות שעשה בזה היום, ובערב קודם השינה יעשה עליהם תשובה. וכמו שהתנהג עצמו הרה"ק רבי זושא ז"ל שהיה לו 'טאג - צעטיל' [פתקא יומית] שהיה רושם לעצמו את כל אשר עשה בזה היום, ובלילה קודם שהלך לישון היה קורא את כל הצעטיל ובוכה מאד במר נפשו עד אשר נמחק הכתב של כל הצעטיל, ואז היה יודע שנמחל לו. וכן צריך האדם להיות בכל יום מ'מארי דחושבנא' קודם השינה. ואם אינו זוכה לזה יראה על כל פנים שיהיה לו פנקס שבועי שלפחות בכל ערב שבת יעשה תשובה על כל מה שעשה במשך ימי השבוע, ואם לא עשה כן ישתדל על כל פנים שיהיה לו פנקס חודשי שבכל ערב ראש חודש יתוודה על כל מה שחטא בכל ימי החודש, ואם לא עשה כן אזי על כל פנים ישתדל בכל כוחותיו להתוודות אל כל חטאיו מכל השנה, ויעשה סך הכל (בילאנס) מכל החטאים של כל השנה, ויכתב בפנקס השנתי ויתוודה. ויכתב בפנקס השנתי ויתוודה עליהם בערב יום כיפור הנקרא (ויקרא טז לא) 'שבת שבתון', כי בו ביום הקדוש ברוך הוא מוחל כל חטאי עמו בני ישראל. וזה הפירוש 'אלמלא שמרו ישראל ב' שבתות' - אלמלא באל"ף היינו 'אילו לא'. כי 'שמרו' הוא לשון המתנה על דרך (בראשית לו יא) 'ואבינו שמר את הדבר' רוצה לומר שאם ישראל לא היו ממתנים למעשות תשובה עד ב' שבתות - היינו יום הכיפורים שנקרא 'שבת שבתון' - אלא היו עושין תשובה מיד בכל יום ויום אזי מיד היו נגאלים, כי זאת היא התשובה האמיתית.

ובערב ראש חודש צריך גם כן להתוודות כנוכר לעיל. כתב בספר פלא יועץ (ערך תשובה) בזה הלשון: גם יום ערב ראש חדש הוא זמן תשובה, על אשר חטא באותו חדש. וכבר רבים מאנשי מעשה נוהגים להתענות בכל ערב ראש חדש ומרבים בתחנונים, ונקרא שם היום בפי ספרים, יום כפור קטן. וכבר כתבנו כי לא התענית היא העקר, אלא התשובה שישוּב מדרכו הרעה והיא מודה ועוזב אז ירחם, עכ"ל.

הטעם שמתענין בערב ראש ודש

וכתב בספר של"ה הקדוש (מסכת חולין, תורה אור) וזה לשון קדשו: אמרו בספר הזוהר (ח"ג קעה). שיתודה האדם על עונותיו קודם שוכבו לתקן את אשר עיוות, מפני כי מה שהוא פגם ביום באות אחת משם ה' כמו שפירשנו, אם לא יעשה תשובה לאות ההוא בעוד שמשמש שמושו, אותו אות אחר שמושו נכנס למקורו ומתייחד במקומו שהוא יותר כולל, וצריך לעשות תשובה למקור, וצריך תשובה יותר. כי ביום שני ישתמש אות אחר, ולא יוכל לתקן באות אחר מה שקלקל ופגם באות זה, הגם שכולם אחדות, עם כל זה בערך הכנסתן למקורן הם יותר כלולים בכוחותיהם, וצריך לעשות תשובה יותר חזקה, כמו שפירשנו בהקדמה ראשונה. וכן הנשמה ג"כ, בכל לילה חוזרת אל מקורה ומתודה על עונותיה. וכן הימים עם הלילות, יחזרו אל מקורן שהוא שבת. ולכן יש שכתבו שהשבת מכפר, מפני שהוא מקור שבו שובתין הימים ומתאחדין במקורן, והם מלכים כמו שפירשנו בהקדמה הראשונה. וצריך לעשות תשובה קודם התגלות חטאו לפני מקורן, באופן כשיבא שבת יהי עונותיו מכופרים, שהרי עשה תשובה. וזהו סוד שמתענין ערב שבת, כדי שיבואו הששת ימים של שבוע בשבת כולם מנוקים מחטא ועון, שלא יתגלה קלונו ועונו וחטאו מפני המקום הגדול ברוך הוא. והנה מטעם זה בכניסת השבת עונותיו מכופרים, שהרי עשה תשובה ותשובתו מגעת עד שבת. וכן השבועות יחזרו אל החודש, ונאמר בו כפרה כמו שאנו מתפללים (מוסף דראש חודש) 'ראשי חדשים לעמך נתת זמן כפרה לכל' וכו'. וזה הסוד שמתענין ערב ראש חודש ומשלימין עד ראש חודש כדי שיכנסו ימיהן טהורין מנוקים מכל חטא ועון לראש חודש במקורן, וממילא הם מתכפרין, כדפירשנו לעיל.

הרה"ק רבי זאב וואלף מזיטאמיר זי"ע בעל 'אור המאיר' לרגל יומא דהילולא י"ד אדר תקנ"ה (וי"א ה' ניסן) מנו"כ באיבניץ אוקראינה

מהמעשה הנ"ל ששמעו מרמם המגיד זל"ה. הבוקר אור התחיל בעל העגלה לצעוק עליהם ולהוכיחם לאמר 'המעט לכם שלא התפללתם מנחה ומעריב, תחפצו גם היום לבטל תפילת שחרית וקריאת שמע בזמנה'. כך צעק עליהם ב' פעמים ולא שמעו, עד שזעק בפעם השלישית ונתעוררו, והחלו להסתכל באור השמש, אז הבינו לדעת שכבר עבר עליהם יום ולילה מעת לעת בעומק עיון כונת דברי רבם המגיד זל"ה.

והנה בדבריו לא הזכיר הרה"ק מטשורטקוב זי"ע את שם התלמיד אשר עמו הוי עובדא, אך נראה להשוות בין סיפור זה ובין מה שסיפר הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא זי"ע (הובא בס' בנין שלמה, ליקוטים ערך סיפור, אות פב) על רבינו שהיה עמקן גדול והלך פעם על הדרך עם חבר שלו והעמיקו בדיבור מעת ערב שעת מנחה ועד חצות היום שלאחריו, ולא ידעו כלל שהיה לילה ויום, עד שבעל העגלה התחיל לצעוק 'מה זה, הלא יותר מח"י שעות שאתם הולכים, לא תתפללו שחרית?' וכיון שהזכיר להם שתקו מלדבר.

תיאור מרטיט מאשכבתיה דרבי

בספרי כותבי הדורות מצאנו כמה תאריכים בהם ציינו את יום ושנת פטירתו של רבינו.

בספר תפארת ישראל (טלינגטור, עמ' נט) תאר את אשר התחולל בחדרו של רבינו לפני שעלתה נשמתו השמימה ושה אל צור מחצבתה וכעין דבריו כתב גם נכדו של רבינו הגאון רבי דוד אורטינברג מבארדיטשוב זצ"ל בעמח"ס 'תהלה לדוד':

כאשר הגיעה שעתו להשיב את נשמתו בערב חג השבועות, שכב רבינו במטתו ופניו אל הכותל, ואז נכנס תלמידו הרה"ק רבי שניאור מפאסטוב לבקרו, הפנה רבינו את פניו אליו ושאלו 'האתה זה שניאור?' ופתח את פיו בחכמה ויאמר: דע לך כי יבואו ימים קשים על כלל ישראל לפני ביאת המשיח, ואז אף אנשים כמוני וכמותך יצטרכו להתבונן בפניה ולערוך חשבון נפש אם אמונתם כנה ואמיתית או שח"ו לאו, אם הם מאמינים הם באמת ובלבב שלם בלי שום פקפוק שיש בורא עולם שהוא אדון הכל.

כאשר שמע זאת תלמידו רבי שניאור פנה אל רבינו ושאל, ומה מיינעך הרבי לעשות. על זה אמר לו רבינו 'לך ואמור ופרסם בין הבריות שאני אמרתי זאת מראש', וכאשר סיים רבינו את דבריו לא עברו אלא כמה רגעים ויצתה נשמתו בקדושה ובטהרה.

כאמור, בדבריהם ציינו את תאריך הסתלקותו של רבינו בערב חג השבועות, אך ב'שאירת לשאירת' הנספח לספר 'שם ושארית' מובא שתאריך פטירתו הוא בפורים תקנ"ח. אף לגבי השנה שבה נסתלק רבינו רבים כתבו בפשיטות שהסתלק בשנת תק"ס, אך גירסא זו ודאי איננה נכונה כיון שהרי ספרו של רבינו 'אור המאיר' נדפס בשנת תקנ"ח וכמו שנכתב בשער הספר לסדר ופרט 'זוהיה מנוחתו כבוד' ובכל ההסכמות נראה ברור כי רבינו כבר לא היה אז.

האהל שחודש על ציון קברו של הרה"ק 'אור המאיר' בעיר איבניץ הסמוכה לזיטומיר

המחצבה על ציון קברו של 'אור המאיר'

שער ספרו אור המאיר שנדפס בקארעץ תקנ"ח

מגדולי חבורת תלמידי מרן המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע, היה מרן רבינו הרה"ק רבי זאב וואלף הלוי זי"ע, מגיד מישרים דק"ק זיטאמיר. מבית מדרשו האירו אלומות של אור מתורת רבותיו הקדושים אשר מנארותיהם דלה ומהם השקה את אלפי בני ישראל ממעזריטש זי"ע, הרה"ק בעל 'תולדות יעקב יוסף זי"ע, הרה"ק רבי פנחס מקארעץ זי"ע, הרה"ק רבי נחמן מקאסוב והרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע.

תולדותיהם של צדיקים

רוב תולדותיו של רבינו לויטס בערפל, שם אביו לא נודע (י"א ששם אביו היה מאיר ועל שמו נקרא ספרו 'אור המאיר', ובספר 'צדיקים קרויים חיים' הביא ששם אביו שמואל), אך שמה של אמו הוא יהודית, כן ידוע שרבינו היה נכד (לכאורה מצד אמו) של הרבני הקצין רבי שאול וואהל זצ"ל אשר היה שר מפורסם והשתדל רבות אצל מלכי אומות העולם עבור אחיו בני ישראל, והיה גדול בתורה ומלא וגדוש בחכמה עד שנקרא בפי גדולי ישראל 'אבי אבי הגאונים' (ראה עוד אודותיו בספר כרם ישראל דף טז-ז).

בהגיעו לפרק האיש מקדש נשא את הרבנית מרת עטיא אסתר, ואחרי פטירת נשא בזיוו"ש את בת הרה"ק רבי צבי הירש מרגליות זי"ע רב העיר מעזריטש, אלמנת הרה"ק רבי יצחק אייזיק כץ בעל 'ברית כהונת עולם'.

ראשית ימיו בדרך החסידות

בספר אמרי פנחס השלם (פרשיות, קכ) מובא שרבינו סיפר על עצמו: כשנעשינו חסידים עשינו כנופאי (-חבורה) ושותפות לעבוד השי"ת, ושותפין צריכין להניח איזה דבר בשותפות, מי שהיה למדן הניח מעלת הלמדן שלא יהיה לו חשיבות בזה, ומי שהוא חכם או מיוחס וכו'. ואחר כך כשראינו שאחד מתגאה במעלתו אמרנו לא 'אם כן שאתה מקבל חלקך גם אני אטול את חלקי, ובטלה השותפות'.

בית מדרשו של המגיד הגדול ממעזריטש

סיפורים רבים התפרסמו על רבינו בימים אשר שהה בבית מדרשו של רבו במעזריטש, ומחמת קוצר היריעה לא נביא בזה אלא עובדא אחת, וממנה נראה גודל התקשרותו.

בספר דברי דוד הובאו דברי קדשו של מרן הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זי"ע בזה הלשון: פעם אחת אמר תלמיד אחד של המגיד זל"ה למה לנו להתעכב אצל רבינו איזה זמן, הלא בראיה בעלמא די לנו, וצונו על בעל העגלה שלהם לבל יתיר הסוסים, כי אך ילכו לבית רבם לראות פני קדשו ותיכף יסעו חזרה, והי כאשר באו לבית רבם המגיד זל"ה, סיפר להם המגיד זי"ע איזה סיפור מעשה ממושכה מכ"ד תיבות, והוכרחו להתעכב שמה עד שיגמור המעשה שסיפר. ובנסעם מבית רבם אמרו לבעל עגלה שיסע בנחת והם ילכו ברגלם על יד העגלה. וכה הלכו כל היום וכל הלילה עד אור הבוקר, וכל שיחם ושיגם ומחשבותם היה בעומק כוונת כל דיבור ודיבור בין החיים בעלמא הדין.

הקשר עם רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע

פגישת רבינו מפראהבישט בצעירותו עם ה'אור המאיר' שהיה זקן מופלג

אתה נשמה גבוהה ואני נשמה נמוכה - הרם אותי אליך'. אז לקח רבי הרה"ק בעל אור המאיר בידיו את שתי המנורות עם הנרות הדולקים לפניו על השולחן וליווה את רבינו הרה"ק רבי שלום מפראהבישט לכל אורך הפרודודור הארוך ואמר לו: 'סעו לשלום! סעו לשלום!' וזאת אע"פ שהרה"ק בעל אור המאיר היה אז כבר זקן מופלג ורבינו היה אברך צעיר לימים.

רבינו, אז אמר לו הרה"ק בעל אור המאיר בתמיהה 'אתם נוסעים בערב שבת קודש אחר חצות? אנחנו נוהגים כי בערב שבת קודש בשעה שתיים עשרה אנחנו לובשים בגדי שבת ומתחילים לומר "שיר השירים אשר לשלמה" למלך שהשלום שלו'. השיב לו רבינו מפראהבישט 'ומה נעשה אנחנו אם בא אלינו בערב שבת קודש חוכר (ארענדר) וקובל לפנינו על העגל שחלתה אצלו, ואנחנו שומעים מדיבוריו כי הוא אומר אלי

בספר אבן ישראל (דף כב:) מובא שפעם אחת שבת רבינו הרה"ק רבי שלום מפראהבישט זי"ע בעיירה פאוועליטש הסמוכה לסקווירא אשר בפלך קייב, ולקראת השבת השנייה בא לשבות שם הרה"ק בעל אור המאיר זי"ע. באור ליום שישי בא רבינו זי"ע מפראהבישט לקבל ברכת פרידה מבעל אור המאיר, אז שאה ה'ר' זאב וואלף ז"ל את רבינו 'לאיזה עיר כבודו נוסע?' אמר לו לעיר פלונייה, 'ומתי יגיע לשם?' מחר בשעה שלש אחר הצהריים - היתה תשובת

{ אז נדברו }

פרשת צו - פורים תשפ"ב | לסדר: "תשועתם היית לנצה" | גליון מספר: 551

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"י)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזר מס
(ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

איגרת הפורים העדכנית והעכשוית... נוסח שנת 2022...

ישנה נקודה מעניינת במגילת אסתר: אם תשים לב: המגילה מלאה בתנודות רגשיות... הכל שם רגשי!!! אחשוורוש מתלהב מעצמו... רוצה שכולם יראו כמה הוא עשיר... ואז הוא עושה סעודה... כיף חיים... אין אונס... מה שמתחשק לך... ואז הוא מתעצבן על ושתי והורג אותה... ואח"כ הוא אוכל את הלב... ואז הוא מחפש שידוך חמש שנים כמו אחוז תזזית... וסו"ס הוא כבר מוצא את אסתר... אז הוא מנסה למשוך ממנה תשומת לב והוא לא מצליח... ואז הוא נעלב גם ממנה... ואז הוא מתחיל לעשות פזוזה... ובהקבץ בתולות שנית... ואז המן נכנס לתמונה... מלך הכיתה... כולם צריכים להשתחוות ל... ואז הגיע תורו להיעלב ממרדכי... אבל להרוג רק את מדרכי זה "קטן עליו" לכן הוא רוצה להשמיד את כל היהודים... ואז אסתר מגיעה לאחשוורוש... ואז היא מתחילה למתוח אותו... יוצרת אצלו סקרנות מוגברת... עד כדי כך שבליה יש לו כבר סיוטים... ה"לד" לא מצליח להירדם... הוא מתחיל לפתח דימויונות ביעותים... לבנתיים המן מתפוצץ מעצבים ממרדכי... ואז הוא בונה עץ אבל חשוב לו לראות את העץ זה מכל מקום... **שים לב: לאורך כל המגילה... הכל מסתובב סביב כל מיני ניואנסים רגשיים כאילו!!!** חוץ מזה... לאורך כל החמש שנים אחשוורוש חי בחוסר ויסות רגשי... מאז שושתי מתה הוא מצד אחד נרגע... ומצד שני פתאום יש לו התפרצויות זעם בלתי צפויות כי הוא פתאום נזכר בושתי... כל סגל הארמון היו מאוד שמחים לקבל איזשהו איבחון פסיכולוגי מתי בדיוק קופץ לו הפיוז... כדי להיות ערוכים... ואז יום אחד אחשוורוש נכנס למשבר... מתרחק מהעולם... כבר חודש ימים שהוא מסתגר מעבר לחצר בית המלך הפנימית... בחודש האחרון יש הוראה חדשה: כל מי שמתקרב לאותה חצר אשר לא יקרא אחת דתו להמית... אפילו המלכה אסתר מורחקת משם... מה קרה?? לא ברור מה הסיפור... מה שכן כולם יודעים... שהמן בוחש שם בקלחת... ותכל'ס... הבן אדם נמצא במחבוב רגשי עמוק... **בקיצור: לאן אני חותר בכל האריכות הזו?? הרי כך:** אם נסתכל על התופעה הזו במבט קצת יותר מקיף ורחב... רואים פה מגמה כללית:

בתקופת אחשוורוש הדמות הדומיננטית בארמון המלוכה היתה **אסתר המלכה!!!** אבל לפני אחשוורוש... תנחש מי היה הדמות הדומיננטית?? **דניאל איש חמדות!!!** כל המלכים שהיו לפני אחשוורוש... אם זה נבונדנצאר או בלשאצר או כורש-דריווש... הדמות הכי משפיעה היתה **דניאל!!!** ואילו ברגע שאחשוורוש **נכנס** לתמונה... באותו רגע דניאל לפתע **יצא** מהתמונה... מאז קוראים לו התך- שחתכוהו מגדולתו... הוא כבר לא רלוונטי... וכעת מי הגיע במקומו?? **אסתר המלכה!!!** **כעת צריך להבין מה ההבדל בין דניאל לבין אסתר המלכה???** (כמובן שמיותר לציין שאצלנו גם דניאל וגם אסתר המלכה... הם לא סתם דמויות דומננטיות בעלות השפעה בארמון המלכות... אצלנו דניאל ואסתר זה שתי דמויות הוד שכל דבריהם ברוח הקודש...) בייחס לראש הגוי של ארמון המלוכה מה ההבדל בין **השתדלן היהודי** שעד כה נקרא דניאל לבין **השתדלנית החדשה** שנקראת אסתר המלכה??

ההבדל הוא מאוד חד! בולט!!! וצף על פני השטח:

דניאל שייך לתקופה של (בסה"כ) כמה עשרות שנים לפני אסתר!!! דניאל שייך לדור של נבוכדנצאר שנקרא "רישא די דהבא!" (עיין דניאל ב') לנבוכדנצאר יש ראש חזק!! נבוכדנצאר יודע יותר מידי טוב מה הוא רוצה מעצמו... נבוכדנצאר הוא האחרון שצריך להסביר לו מה הוא רוצה מעצמו... הוא מציב לעצמו יעדים ברורים (וכמובן אכזרים ומרושעים...) **רק מה??** מה שהיה כן חסר לנבוכדנצאר זה לדעת **מה אלוקים רוצה ממנו...** מה הוא רוצה מעצמו הוא יודע... אבל מה ה' רוצה ממנו... **למידע הזה לא הייתה לו גישה!!!** כאן צריך את דניאל איש חמדות... דניאל הוא חכם הרזים!!! וברגע שנבוכדנצאר חולם חלום ואף אחד לא יודע לגלות לו מה ה' רוצה לומר לו... כעת קוראים לדניאל שחמוד ויקר בשמים ולכן ה' מגלה לו מה הוא רוצה מנבוכדנצאר... כשבלשאצר רואה כשמגיעה פיסת יד שמימית ורושמת כתב סתרים על הקיר... כאן בלשאצר קורא לדניאל שיגלה לנו את התעלומה מה המסר שאלוקים רוצה לומר לנו כאן... ולכן דניאל מאוד מאוד נחשב במלכות נבוכדנצאר ובלשאצר וכורש- דריווש...

אבל ברגע שאחשוורוש נכנס לתמונה?? אחשוורוש זה כבר בן אדם מסוג אחר לגמרי לגמרי!!! אצל אחשוורוש התעלומה היא לא **מה ה' רוצה ממני** אלא להבדיל אלפי הבדלות מה אחשוורוש!!! **מה הוא רוצה מהחיים שלנו...** מה עובר עליו למען ה'!!! מה זה הכריזות האלו כל שני וחמישי... אחשוורוש כל כולו סמבטוחה אחת של פרצי רגשות שהוא בעצמו לא מצליח לזהות מה הוא רוצה מעצמו... פה לא צריך אנטנה נוסח דניאל שמגיעה עד השמים כדי להגיד לאחשוורוש מה ה' רוצה... כי זה לא הנושא!!! אנחנו "לא שם..." (הלוואי והיינו אווזים במקום הזה) פה אדרבה... פה צריך איזה מטפלת רגשית שתחדור ותכנס לראש של אותו אחשוורוש שכל מי שרק נזכר בו חש בראשו... שהיא תצליח לחדור לתסבוכות של נפשו המבולבלת ותשחרר אותו משכבות המחסומים הרגשיים שגורמים לו להתפרצויות וחרדות היי ודאון הבלתי צפויות שמשגעות את כולנו...

זו קריירה חדשה!!! זה סוג תפקיד חדש!!! נבוכדנצאר לא היה צריך את אסתר שתסביר לו מה עובר עליו ותעשה לו סדר במחשבות... הוא ידע בדיוק מה שהוא רוצה... כל מה שהיה חסר לו זה לדעת מה אלוקים רוצה. **אבל אחשוורוש???** איפה... אחשוורוש אף פעם לא היה צריך את שירותיו של דניאל... הוא לא אווז במקום הזה... קודם כל שהוא יבין מה הוא רוצה מעצמו... זה כמו ילד שעד גיל בר מצוה הוא קודם צריך לגדול ולהבין מה הוא רוצה מעצמו... ורק אז הוא מתחייב במצוות ואז אפשר לצפות ממנו שיבין מה ה' רוצה ממנו...

ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...

ברוך "נחמני" היהודי!!! מישהו בכלל יודע מי זה נחמני??

נמצאים אנו בערב ימי הפורים... ערב קבלת התורה ברצון... בימים אלו שניטשת מלחמה עזה בין צבא רוסיה לאוקראינה... בשעות אלו ישנם מלאכי חסד יהודים... חובשים ואנשי הצלה שנמצאים שם במסירות נפש תחת אש ומשם הם עומדים לסייע לכל היהודים הפליטים שבורחים מהתופת וזוכים להציל נפשות מישראל... מדובר בשליחות קודש ואשרי חלקם!!! לכל הדעות מותר לחלל שבת בשביל להציל נפשות שם באותה מלחמה... ואפילו ספק פיקוח נפש מותר ומצוה ללכת להציל... מיותר לציין את גודל הערכה שיש לנו אליהם... וכל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא... עד כאן ברור!!!

אבל!!! במקביל מותר לנו לזכור שחז"ל אומרים לגבי מרדכי היהודי שדווקא מאז שהוא נהיה "דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו..." הרי במקביל הוא נהיה "רצוי **לרוב** אחיו" ודרשו חז"ל: "מלמד שפרשו ממנו מקצת סנהדרין, לפי שנעשה קרוב למלכות **והיה בטל מתלמודו**" (רש"י, **שם** **ל**:). אנחנו מדברים כעת על מרדכי היהודי, שזכה להציל את כל כלל ישראל מגזירת כליה על כל המשתמע מכך!!! היתה פה את גזירת המן שביקש להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים... ומרדכי נאלץ במסירות נפש לפעול ולבטל את הגזירה וכתוצאה מזה נתגלגל הדבר שהוא היה מוכרח לקבל את מקומו של המן ולהיפך להיות משנה למלך אחשוורוש... אבל תכלס... בשורה התחתונה... כעת הוא נאלץ לעסוק בתורה קצת פחות... והיות וקיי"ל: "ש"גדול תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות" לכן מכאן ואילך פרשו ממנו קצת סנהדרין... והוא ירד בדרג **אחד** פחות!!! כמו שמפורש בגמ' מגילה (טז): "מעיקרא חשיב ליה למרדכי בתר **ארבעה** ולבסוף בתר **חמשה**, מעיקרא כתיב: (עזרא ב') "אשר באו עם זרובבל **א**, ישוע **ב**, נחמיה **ג**, שריה **ד**, רעליה **ה**, מרדכי בלשן" ולבסוף כתיב (נחמיה ו') "הבאים עם זרובבל **א**, ישוע **ב**, נחמיה **ג**, עזריה **ד**, רעמיה **ה**, **נחמני** **ו**, מרדכי בלשן..." ולמה?? למה מרדכי פתאום נמנה אחד אחרי נחמני בו בזמן שלפני כן הוא היה אחד לפנינו?? בגלל שהוא הוצרך (בעל כרחו) לעסוק בהצלת נפשות... מה לעשות!!! תלמוד תורה יותר חשוב... ולכן אותו אחד מסנהדרין שנקרא "נחמני" שעד עכשיו היה ממוקם במקום השני אחרי מרדכי!!! כעת "נחמני" ממוקם במקום החמישי ואחריו מרדכי...

את המאמרי חז"ל האלו הזה כולנו יודעים... לדקלם את זה כולנו יודעים... בפרט שזה מאמרי חז"ל מפורשים... **אבל בינינו לבין עצמנו: מישהו מאיתנו מסוגל להפנים את זה??** בא ניקח את אותו אחד מהסנהדרין שהגמ' מציינת את שמו- "**נחמני**"!!! רבש"ע: האם פעם שמעת את שמו של אותו אחד מסנהדרין שנקרא "נחמני"??? לא!! זה הרי כמעט פעם היחידה ששמו מוזכר אי שם בספר עזרא ונחמיה... בו בזמן שמרדכי היהודי תשועתו היא סמל ודוגמה אצלנו לנצח ותקוותו לדור ודור... כולנו נשענים על זכותו הקדושה ועל ההשפעה שהוא השפיע במסירות נפש בימים ההם בזמן הזה... ברוך מרדכי היהודי... **אבל כל זה לא סתירה!!!** שברגע שמרדכי נאלץ לעסוק בתורה טיפ טיפה פחות... אז "נחמני" שיכל להרשות לעצמו להמשיך לעסוק בתורה... אם הוא היה עד כה מדורג אחד אחרי מרדכי... הרי כעת הוא נהיה אחד לפנינו...

שלא תבין: אותו "נחמני" לא יצא מלפני המלך בלבוס מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה... אנחנו לא אומרים ברוך נחמני היהודי... אף ילד לא התחפש לנחמני היהודי... כולם מתחפשים למרדכי היהודי כ"י... כי באמת מרדכי היהודי הוא סמל ודוגמה ו"שושנת יעקב צהלה ושמחה... רק בזכות ש"בראותם יחד תכלת מרדכי שתשועתו היתה לנצח ותקוותו לדור ודור"!!! אבל תכלס... סו"ס בבית המדרש נחמני המשיך להיות יותר ממרדכי... אז בשורה תחתונה נחמני נחשב יותר ממרדכי!!!

אתה מבין את זה?? אתה מסוגל לעכל את זה??

אז הנה!!! בימים אלו שיש יהודים יקרים שזוכים להציל נפשות אי שם במזרח אירופה... כל הכבוד להם ותפילתנו שהם יזכו להציל כמה שיותר נפשות... **אבל עדיין!!! מי יותר נחשב??** אתה!!! אותו יהודי שקובע עיתים לתורה והתחיל בייתר שאת ובייתר עוז את מסכת יבמות או לחילופין את המשנה ברורה!!! ואם באותה שעה שאיש ההצלה נכנס בתוך ההפצצות כדי להציל נפש אחת מישראל... אם באותה שעה אתה מהלך כאן במקום מבטחים ונכנס לבית המדרש ועוסק בתורה... **אתה יותר חשוב ממנו!!!** זה שיש כעת מצידו גבורת נפש עצומה ואין הקב"ה מקפח שכר כל בריה זה לא סתירה שתכלס אתה דבוק באילנא דחיי יותר ממנו... מה נעשה... כמה שזה נראה אבסורדי אבל אמונים אנו על דברי חז"ל: שגדול תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות...

אתה יודע מה?? בשביל לחדד את התפיסה הזו... בא נעשה משהו מעניין...

אם זה עדיין לא מאוחר... אם תפסיק לקרא מאמר זה עוד לפני יום התחפשות... רופ הבייתה מהר ותנסה לשכנע את יענקי או מוישי שלך שהשנה לא יתחפש למרדכי היהודי אלא ל"נחמני"... **אה...?? מה אתה אומר על הרעיון??** השנה מתחפשים לנחמני!!!

כן... אותו נחמני שעד היום היה במסכת שש בסנהדרין, ועכשיו הוא במסכת חמש, מתחפשים לנחמני!!! אה... אתה אולי בעד!!! אבל מה אפשר לעשות שהילד לא ירצה... כ"י... "למה מה קרה..." מי זה אותו "נחמני" הזה שצריך להתחפש אליו... מילא "יענקלה הכונס..." לפחות יש עליו שיר ואולי גם מצגת... אבל "נחמני"?? מי זה נחמני?? איך הוא בכלל נראה??

אז זהו שלא!!! לך תסביר לי נחמני לא צריך להיות מישהו מיוחד ש"יצא מלפני המלך בלבוס מלכות תכלת וחור" זה מישהו כזה שיוצא כמו אבא מהבית כל ערב... והולך לבית מדרש ללמוד... לך תסביר את זה לילד!!! אז כנראה השנה כבר לא נצליח לשכנע את יענקי להתחפש ל"נחמני"... קצת מאוחר מידי להחזיר בו את העומק הזה... אבל כבר מעכשיו!!! כבר מפורים הזה תתחיל לטפסוף לו ובעיקר לעצמך! שנוון... כשאני יוצא מידי בוקר וערב לבית המדרש ואף אחד לא מרכיב אותי על סוס ואף אחד לא אומר ככה יעשה... אף אחד לא מצלם אותי מצייל נפשות ואני גם לא זוכה לסיקור מלהיף בעיתון... אבל "נחמני" ממשיך להיות נחשב ומוביל עוד יותר ממרדכי... מה לעשות!!! היות וזכה להמשיך לעסוק בתורה קצת יותר ממרדכי אז ברשימה הוא נחשב אחד לפנינו... נתחיל להפנים את זה כבר עכשיו ביום הפורים של קבלת התורה ברצון... ואי"ה עד שנה הבאה זה יהיה כ"י עמוק אצלנו... ששנה הבאה הילד שלי כבר ירצה להתחפש ל"נחמני" היהודי!!! ליהודים היתה אורה-- זו תורה!!! כן תהיה לנו...

לכל ילדי ישיבת מרדכי הצדיק!!!

אתם שמידי שנה בשנה מרנינים את הלב של כולנו... לראות אתכם יושבים ולומדים בעיצומו של יום פורים בהתמדה... **אבל תרשו לי להגיד לכם נקודה קטנה:** אמנם קוראים לכם "ישיבת מרדכי הצדיק" ואתם כעת יושבים יחד עם מרדכי הצדיק ועוסקים בתורה ועוד כמה רגעים יופיע כאן המן וירכיב את מרדכי על הסוס וכולם ישירו "ככה יעשה" והעיר שושן תצהל ותשמח... **אבל!!! פרט אחד אסור שנשכח:**

הילדים **המקוריים** של אותה ישיבת מרדכי הצדיק **המקורית**... מדובר היה בילדים ששרויים בצום כבר ביום השלישי ברציפות!!! האמהות שלהם הגיעו ורצו לתת להם משהו לאכול... אבל הם סרבו והמשיכו להיצמד למרדכי היהודי ולתורתו... המן מגיע וקושר אותם באזיקים והם מושיבים לדבוק בתורה בכל מצב... מה קרה?? למה הם נצמדו למרדכי?? מה... הוא הבטיח להם עוד כמה פרסים?? הבטיח להם הגרלות ושי לכל משתתף?? **לא!!! מסת לא!!!** הוא לא הבטיח להם כלום... אדרבה... הם ידעו שלהיצמד למרדכי בימים שכאלו זה רק יותר מסוכן... אבל אנחנו רוצים לידבק לתורת ה' ולהמית את עצמנו באהלי ה'...

אי לך צריך לזכור שנוכון!!! נכון שאנחנו זוכים ללמוד בישיבת מרדכי הצדיק... אבל עדיין יש איזה הבדל פצפון בינינו לבינם!!! אנחנו הולכים לקבל פרסים יקרי ערך בסוף אותה שעת לימוד... ואילו הילדים של ישיבת מרדכי הצדיק לא כ"כ "בנו" על זה... מה שבטוח לא הבטיחו להם פרסים... וגם כל החגיגה עם המן שמרכיב את מרדכי על הסוס זה לא היה בתכנית המקורית... אפילו אזני המן עדיין לא היו מוכנים לאכילה... וגם אם קיבלו שם פעקאלע הם לא אכלו אותו... כי הם היו עדיין באמצע התענית...

כלפי מה הדברים אמורים???

אף אחד לא ביקש מאיתנו להיות כמו אותם צאן קדשים שצמו שלושה ימים... **אבל!!!** מה שכן אולי אפשר לצפות מאיתנו שגם אם יקרה חלילה וחס שבישיבת מרדכי הצדיק תורגש איזה ירידה קלה בסטנדרטים וברמה של הפרסים והממתקים... או לחילופין בישיבת בין הזמנים הקרובה יהיה איזה ירידה קלה במלגות בכמה שקלים פחות...

גם אז אפשר להמשיך לבא ולפקוד את בית ה'!!! סו"ס החלטנו שהולכים על הליגה של "ישיבת מרדכי הצדיק"... אז שם לימדו אותנו שגם אם לא תמיד מקבלים משהו... גם אז אפשר לידבק בתורה... אבא יקר: אתה מבין לבד שהמסר הזה לא מיועד בשביל הבן שלך... זה בעיקר עבורנו... מאוד מרנין את הלב שמגיעים לבית המדרש בפורים ולראות שהבית מדרש מפוצץ בילדים שלומדים עם ההורים שלהם... אבל במקביל צריך לשמור על האיזון הנכון ועל שהילד יזכור ובעיקר אנחנו נזכור שללמוד זה נכון וצריך גם אם לא מחולק בסוף שי לכל משתתף... גם אם הש"י עולמות לא מחולקים מיד בתום הלימוד אלא לעתיד לבא,

מותר לנו להכין את הקרקע ולו בשביל טהרת הלב:

מה יקרה אם הפרסים יהיו השנה שונים טיפ טיפה פחות?? מה יקרה אם הכולל פורים ששנה שעברה חילק 150 שקל על שעת לימוד בפורים... מה יקרה אם הסטנדרט ירד לחמישים אחוז... האם מיועדינו ימשיך לבא ללמוד?? לא בקשנו להיות בצום... לא בקשנו לשבת עם אזיקים... אבל אם כבר מדברים על "ישיבת מרדכי הצדיק" זה מחייב אותנו לקצת יותר נאמנות לה' גם אם המתן שכרה הוא לא תמיד מרשרש מול העיניים מסש... כמה שמרגש לראות את הלימוד בעיצומו של פורים... עוד יותר מרגש יהיה שבוחן לבות וכליות יוכל להעיד שבנו יקרו ימשיך לפקוד את הבית מדרש גם אם המתן שכרה לא תמיד תמיד יופיע ביציאה... (עכ"פ במקום...) או אז!!! אחרי מחשבה טהורה שכזו אז נוכל בלב שלם להחשיב את עצמנו ולקרא לעצמנו בגאווה גלויה תלמידי ישיבת מרדכי היהודי...

דווקא!!! ברגע שיש אפשרויות בלתי מוגבלות ואתה עושה מה שאתה רוצה... כאן מתחיל ג'ונגל של יצרים שמאבד ומטשטש לנו לגמרי את המודעות העצמית

שתיבן: כשאתה מגיע לגן חיות יש מפת מאוד ברורה!!! תפנה ימינה זה הפינת לייטוף של העיזים והאפרוחים... ישר עד הסוף זה האריות והנמרים... ומאחורה הכלוב של הקופים... ומעתה: כל זמן שכל חיה נמצאת בכלוב שלה הכל ברור!!! תחליט איזה חיה אתה רוצה לראות... ולך... לך תראה... תהנה... לכל חיה יש את הפינה שלה ושלוה בחוה...

אבל!!! תאר לעצמך שיום אחד מנהל הגן החיות השתגע... והחליט לפתוח שטיבלאך... לתת חופש ודרור לכל החיות... ויום אחד הוא פתח את כל הכלובים... וקדימה... צענטער... גר זאב עם כבש... אתה מבין לבד שנהיה פה אנדרלמוסיה... ואתה שומע בליל של קולות ואתה לא יודע מי מתקרב אליך מקדימה ומי קופץ עליך מאחורה... אתה כבר לא יכול להסתובב בגן חיות בנחת עם תרמיל ולראות כל חיה בכלוב... ולראות גם מה כתוב לה... לא אדוני!!! דבר ראשון: החיות בכלל לא נמצאות בכלוב... וחוזי מזה... תזהר... לך תדע מי עוד רגע מזנק עליך מאחורה...

על אותו משקל: עד לפני כן וכך שנים שהעולם החופשי והמופקר... עדיין לא השתלט על העולם... ואדרבה... היה דיכוי ודקטטורה! דווקא אז היה לכל אחד הרבה יותר **מודעות עצמית!!!** כי נכון שיש לי גן חיות בתוך הלב... אבל סו"ס לכל חיה יש את הכלוב שלה... **ואיפה התבטא הכלוב הזה???** היות ויש לי הרבה משאלות לב שאני **לא** תמיד יכול להגשים אותם... ממילא הרצונות שלי כלואים בתוך כלוב... ואז יש לי אפשרות לזהות את הרצונות שלי... יש לי סקרנות!! געגועים!! אהבה וכו' וכו' פעם לכל רצון היה את הכלוב שלו שמשם הוא הגיח!! משם הוא התבטא, אבל היום?? אם אני מתגעגע למישהו... זה עניין של שניות עד שאני מחייג אליו... ואם מתחשק לי לשמוע שיר... תוך ארבע שניות הנגן מתחיל לפעול... ואם אני מסוקרן תוך שניה אני מעודכן בקו נייט... ואם אני משועמם אז... אז בורחים לרשת... במילים אחרות: מנהל גן חיות פתח את כל הכלובים... קדימה... כולם אהובים... כל הגן חיות נהיה ג'ונגל אחד גדול... ברגע שכל משאלת לב מוגשמת היום תוך שניות... במקום לעמוד נינוח מול כל חיה שנמצאת בכלוב!!! לשמוע אותה!! אנחנו מיד עסוקים בלשחרר אותה... **אז יש לזה מחיר!!!** איבדנו את המודעות העצמית שלנו!!! כל הקולות בוקעים ביחד בעירובייה... ואתה לא יכול לזהות מי פה הטגריס ומי פה האפרוח... אתה לא יודע להבחין בין טוב לרע... אפשר להאריך בזה המון... אבל מקוצר היריעה אני נאלץ לדבר ברמזים... אני רק אתן לך דוגמא וממנה תקיש הלאה...

סיפרתי פעם לחבר שלי שיש לי שעות בחיים **שאני משועמם!!!**

הוא הזדעזע... מה... אדון אז נדברו העסוק לפעמים משועמם??

אלוהים "עלה על במתי עב אדמה לעליון" ולכן יש עליו נבואות זעם שה' יעניש אותו ושליך אותו מקברו כנצר נתעב... **אבל אצל אחשוורוש??** הסיפור הוא אחר לגמרי... הוא ביטל את בנין ביהמ"ק בגלל יש לו אשה קלאפטע שקוראים לה ושתי שהיא מאיימת עליו שלא יעזי לבנות את הבית שסבא שלה החריב... יש לו איזה המן וממוכן שמסובב אותו על האצבע ומוציא ממנו אישורים... ובכלל... יש לו חרדות לא ברורות מהיהודים... יש לו איזה פחד לא מוסבר שהיהודים ישתלטו לו על המלוכה... (עובדה שהוא לא ישב על כסא מלכותו עד שהוא לא וידא שהאיום של ביהמ"ק מאחוריו... וגם כשאתר פתאום מופיעה בהפתעה לפניו והוא מקבל אותה בסבר פנים יפות... מה לך אתר המלכה... המשפט הבא הוא: עד חצי המלכות- עד בית המקדש!!! אתה רק קולט איפה זה תקוע אצלו... עד עצם היום הזה לא זכיתי להבין מאיפה זה נתקע לו...)) בקיצור: אצל אחשוורוש זה פחות קטע של רשעות... זה יותר קטע של הסתבכות ואובססיה... זו האשה הקלאפטע... זה המן שמשגע אותו ומכניס אותו לבידוד חברתי מרצון... זה כל מיני חרדות מוזרות...

נני... אז אחשוורוש צריך שיחת מוסר?? הוא צריך שדניאל יגיד לו שה' כועס עליו?? מה הקשר? לא זה הנושא!! הוא לא אוהז שם... הוא הרבה לפני כן... הוא צריך בעיקר **ויסות רגשי!!!** ולכן באמת לאורך כל הדרך לא כ"כ מצינו שאחשוורוש נענש... היה פה בעיקר את אסתר שסידרה לו את הראש. עשתה לו חשיפה מבוקרת ובמהלך המפגש המשולש היא הצליחה להסבירה לו שהמן אחראי לכל ההתפרצויות זעם שלו בעשור האחרון... הנה לך אחשוורוש שחי בסה"כ עשרות שנים בודדות אחרי נבוכדנצאר וטראה איזה הבדל תהומי בכל הגישה לפשעים שלו!! אסתר לא מדברת איתו מילה על יראת שמים ותשובה כמו שדניאל אמר לנבוכדנצאר... היא פשוט מעניקה לו קצת מודעות עצמית... אז זהו!!!

שאנחנו בדור הזה נמצאים עמוק עמוק בתפיסת חיים נוסח אחשוורוש!!!

אנחנו מסווגים לגמרי לגמרי לסוג של אחשוורוש!!! אצלנו ברוב הפעמים עיקר הבעיה זה חוסר מודעות עצמית... ולכן אצלנו הנושא הוא לא רק מוסר ויראת שמים ותשובה... אלא גם בעיקר לזהות את עצמנו!!!

תכל'ס: כלפי מה הדברים אמורים??

הנושא של מודעות עצמית תמיד היה חשוב ומהותי!! רק פעם הוא היה מובן מאליו. כמו שכל אחד מכיר כל פינה בבית שלו וכל קרצוף בארון ספרים שלו... ככה כל בן אדם נורמלי אמור להכיר בראש ובראשונה את עצמו... לכן במשך כל הדורות מודעות עצמית זה לא היה נושא!! (איך חז"ל אומרים?? שיש כמה דברים שמכוסים ואחד מהם - "אין אדם יודע מה בלבו של חבירו") אבל!!! במאה חמישים שנה האחרונות העולם עבר שינוי!!! וכיום אדם בעיקר **אינו יודע מה בלבו של עצמו!!!** ולמה?? כל זה כתוצאה מחופש הביטוי והדמוקרטיה שהפציעה לעולם... והיא הביאה איתה את ההפקרות והמתירנות בשילוב של הטכנולוגיה המתקדמת...

המשך) איגרת הפורים העדכנית והעכשווית...

ובאמת אם תשים לב: יש הבדל מהותי בין הגישה של אסתר לגישה של דניאל... אסתר אף פעם לא אומרת לאחשוורוש מה שדניאל היה אומר לנבוכדנצאר... דניאל היה נותן מוסר לנבוכדנצאר... תדע לך שיש בורא עולם שהוא הבוס והוא כועס עליך!!! תזהר!! אם לא תתרחק ה' יעשה אותך חולה נפש... (אגב: החולה נפש הראשון בהיסטוריה באופן מוצהר... זה היה נבוכדנצאר שה' נטל ממנו את הבינה במשך שבע שנים) לעומת זאת אסתר מעולם לא נתנה מוסר לאחשוורוש... אף פעם היא לא אמרה לך: יש בורא עולם ויש דין ויש דיין ואיך אתה מעיז לבטל את בנין בית המקדש או איך אתה מעיז לגזור שמד על בניו של מקום... לא!! אסתר לא מדברת עם אחשוורוש מילה וחצי מילה על בורא עולם... למה?? **כי אחשוורוש אוהז הרבה לפני כן!!** לאחשוורוש חסר מודעות עצמית מינימלית... הוא בן אדם שחי כל היום את הנהנתנות והבולמוס של מילוי הסיפוקים שהוא עדיין לא קולט את עצמו... לאחשוורוש אין בעיות עם בורא עולם... הבעיה שלו זה עם עצמו... צריך קודם כל להסביר לו את עצמו... לסדר לו את הראש... אח"כ ננסה להתחיל להסביר לו מה ה' רוצה ממנו...

וכאן מתחדש יסוד גדול שבדור שלנו זה קריטי!!!

עם מי אפשר להתחיל לדבר על בורא עולם ויראת שמים?? עם מי שיש לו מינימום של מודעות עצמית... אבל מי שאין לו מודעות עצמית... עיקר העבודה שלו בשלב זה... זה קודם--- **מול עצמו!!!**

קודם תבין את עצמך... אח"כ נתחיל לדבר איתך מוסר ויש דין ויש דיין... **אגב: אני מוכרח לומר** שהמשפטים מהסוג הזה פעם היו מאוד זרים ומנוכרים לי... (ועד היום צריך קצת להסתייג מהם) כ"י... כי אתה רואה היום בן אדם שלא שולט בעצמו ונופל ברוחניות... אז פעם היו כופתים אותו לעמוד ונותנים לו מלקות וצועקים עליו צא טמא ממחננו... ואילו היום פתאום המנגינה השתנתה... תקשיב... זה יושב אצלך על מצוקה... אתה צריך לגשת לאיש מקצוע... טיפול רגשי... (והאמת היא שאני גם כבר מזהה אצל עצמי שיש מחדלים מסוימים ברוחניות שיושבים אצלי על איזה מחסום רגשי שצריך לשחרר אותו) לפעמים אני פתאום נתקף במחשבה... רגע... רגע מאיפה הבאתם את המנגינה החדשה הזו?? למה לא שמענו על זה במשך כל הדורות?? מה שנתנה הדור הזה מכל הלילות והדורות??

אז הנה!!! יש לזה תקדים בהיסטוריה!!! וגם בבית מדרש שלנו... זה מאוד בולט בהבדל בין **מקור הרשעות** של אחשוורוש **למקור הרשעות** של נבוכדנצאר... **שתיבן:** גם נבוכדנצאר וגם אחשוורוש... שניהם התנכלו לבית המקדש... זה החריב את ביהמ"ק וזה ביטל את בנין ביהמ"ק... **אבל שים לב להבדל:** נבוכדנצאר החריב את ביהמ"ק כי הוא היה רשע... הוא חשב שהוא

אלא על חוסר מודעות... יכול להיות לך יהודי מתוק מדבש... נשמה טהורה... בן של ה'... רק תקלף את השכבות שלו ו"ירוך עבדך כמו איל..." וזה לא סתירה שהוא מתנהג כעת כמו אחשוורוש שמנסה לבטל את בית המקדש... מה יש לו את המן ומאתיים בניו שעושים עליו רונדלים...

תכל'ס: לאן אני חותר?? שמהיום צריך לחפש איזה מטפלת/ת רגשית/ת בדמות אסתר המלכה... לקבוע לכה"פ שתי מפגשים מראש??

לא!!! אין עניין לקחת את אסתר למלכה... אסתר זה כבר כביי שרפות... אחרי שיש לנו כבר עסק עם אחשוורוש שחש בראשו... כעת צריך מלכה כמו אסתר שתסדר לו את הראש... אבל ההישג היותר אידיאלי זה בשלב **המניעה**... אל תהיה אחשוורוש! אל תעשה לעצמך את זה! זו המשימה!

המגילה מעמידה אותנו מול יצור נהנתן ורהבתן וראוותן שקוראים לו אחשוורוש... כדי שנזהר!! אם אתה לא רוצה להיראות מוקיין כמוהו אל תחזור על הטעויות שלו! וכאן אנחנו נכנסים לסוגיה היהודית שנקראת: **דחיית סיפוקים!!** (אני בכונה לא משתמש בהגדרה התורנית שנקראת הסתפקות במועט, כי זה סדין אדום אצלנו... זה כבר נשמע לנו הסתפקות... אז זהו שלא!!) הסתפקות במועט זה טקטיקה איך לא להיות חש בראש... אחשוורוש זה בן אדם שבשורה התחתונה **לא היה לו טוב בחיים!!** לא!!! ממש לא!!! ולמה?? כי בשביל להנות נכון צריך מינימום של דחיית סיפוקים!! אי אפשר לעשות משהו במשך 180 יום!! אי אפשר!!! זה סבל!! נראה אותך עושה שלושה ימים פורים?? מי שקריטי בשבילי להגשים כל משאלת לב באותו רגע... ליהנות הוא לא נהנה יותר... הדבר היחיד שיוצא לו מזה... זה איבוד טעם בכל דבר!!! ילד מפונק שמקבל כל מה שהוא רוצה... זה ילד שרע לו!!! זה ילד שעשקו ממנו את ההנאה המינימלית מופל מצופה או פסק זמן... בן אדם שמתקשה להתאפק מול דחף של סיפוקים... המשמעות היא שהוא איבד את הטעם- בהם עצמם!!! אל תמחר להתלהב מפלאפון שיש בו גם מצלמה וגם נגן... זה שיותר מאושר זה לא יעשה אותך...!!!

יש לי בעיה במשפטים האלו... כי סו"ס אני צו"ל ומי שקורא שורות אלו יכול לטעון שאני מדבר מתוך קנאה ואפלייה מתקנת... אז אנא מכם... הפתוחים שבנו... האיפויניסטים המפוקחים... תתגייסו למערכה... תסבירו לכולם עד כמה שזה לגמרי ככה!!! תסבירו כמה זה אח לראש...

תהיו כנים ותסבירו לאחים שלכם שעדיין לא נמצאים שם... תסבירו להם בעיניים דומעות עד כמה זה לא נתן לכם שום פיסת אושר בחיים...

כן... אנחנו צריכים דווקא אתכם כאן!!! תתגייסו...

לנו געגוע מיד פרקנו אותו...

וכפי שאמרתי... אפשר להרחיב בזה בלי סוף... וכמה חבל שאין מקום...

כעת נחזור לאחשוורוש!! אני רוצה לומר לך נתון מפחיד:

אם פעם היה אחשוורוש אחד ויחיד... הרי כיום ככולנו אחשוורוש!!! **שתבין:** אחשוורוש היה האדם הכי עשיר בעולם... כל משאלת לב שהיה לו תוך רגעים ספורים הוא היה מקבל... **אני שואל אותך:** עם כל הכבוד לאחשוורוש... תגיד לי: האם היה לו מזג שלוחצים על כפתור ותוך רגע החדר ממוזג?? **לא!!** האם היה לו אפשרות באמצע הלילה ללחוץ על מתג וכל הארמון היה לפתע מאיר באור יקר?? **לא!!** אם הוא רצה לשלוח הודעה ל-127 מדינות... הוא יכל לעשות את זה ברגע?? **לא!!** (רק תוך ג' חודשים כמבואר...) האם היה לו אפשרות לגמוע 200 ק"מ תוך שעתיים ברכב אוטומטי? **לא!!** אחשוורוש לא... ואני?? אני כן!!!

זאת אומרת: מפחיד לחשוב על זה... אבל כמה שאחשוורוש היה מפונק ונהנתן מספר אחד בהיסטוריה וכל מה שהוא רצה הוא קיבל באותו רגע... באיזה מקום כל בן אדם ממעמד הביניים בדרונו אוהב בסטנדרטים האלו של אחשוורוש ועוד יותר ממנו!!! **אתה קולט??**

עכשיו שתבין: כל הסיבה שאחשוורוש היה כזה בן אדם בלתי נסבל שכל מי שנזכר בו היה אומר אח לראשו... זה רק בגלל שהוא היה יצור **מאוד מאוד חריג בנוף של פעם!!** כי הוא היה בן אדם שלשם שינוי כל מה שהוא רצה קיבל באותו רגע... **וכתוצאה מזה** הוא היה אדם חסר מודעות עצמית באופן משווע כפי שהסברתי... היות וכל דבר שהוא רוצה הוא משיג... אז אף פעם לא יוצא לו לעמוד מול כלוב בגן חיות שלו... וממילא הרגשות שלו משתוללים... וכל רגע הוא רוצה משהו אחר... והוא בבת אחת מאוכזב ושמוע ועצוב ועצבני ומקנא ואוהב ושונא וצר עין והכל בעירבוביא אחת גדולה... יש לו משהו שמקפיץ לו את הדם והוא אפילו לא מצליח לזהות מה... הוא מפחד ולא מזהה ממה... כי הכל אצלו בעירבוביא... **אז זהו שפעם היה רק בן אדם אחד כזה!!! ואילו היום ככולנו שם!!!** וממילא זו התפנית החדה שהתפתחה בשנים האחרונות... פעם לבן אדם נורמלי היה מודעות עצמית!! כי הוא היה עם עצמו... הרגיש את עצמו... לא היו לו אפשרויות להגשים כל משאלת לב בכזאת מהירות מטורפת שיש לנו... ואילו אנחנו?? הטכנולוגיה המתקדמת שכ"כ רצתה לעזור לנו בחיים... הביאה את כולנו ביחד למצב שכולנו אשטיקאלע אחשוורוש שחש בראשו!!! כולנו מגשימים כמעט כל משאלת לב שלנו תוך שניות... ואני כבר לא מדבר על מי שנמצא ברשת... כי שם זה מתבטא בשיאים בלתי נתפסים... אתה רק רוצה משהו... בלחיצת כפתור אחת אתה נוקם, אוהב, שונא, הכל... בן אדם שכ"כ מהר יכול לפרוק רגשות... המשמעות היא שהוא סוחב איתו מידי יום אינספור שכבות של תחושות ורגשות ואין לו שום דרך לזהות למה הוא עצבני ולמה הוא נגד זה ובעד זה... הוא לא שם לב מה המניעים שלו... בקיצור: מה הפלא שהיום רוב הבעיות שלנו יושבות לא על חוסר יראת שמים

אמרתי לו: רגע... ואתה?? מה... אתה אף פעם לא משועמם??

הוא ענה לי: לא!! לא זכור לי מתי פעם אחרונה הייתי משועמם...

אמרתי לו: אדוני היקר... בטח שאתה לא משועמם... כי כל פעם שאתה משועמם, אתה ברכת לקווי נייעס... לוואצפ... בטח... שם אף פעם לא משעמם... אז זה שאני לא בורח לרשת... כשמשעמם לי אני עומד מול **הכלוב של השעמום!!** ונכון... לא כיף להרגיש בכלוב של שעמום!! **אבל זה כדאי!!** טוב לי שאני מזהה את החיה הזו... כי כשאני מודע לשעמום שלי, והרי להיות משועמם זה לא כ"כ כיף... אז יש גבול כמה אני יכול לטפס על הקירות משעמום... ולכן אין לי ברירה ואני נאלץ לעשות משהו עם עצמי ולכן החלטתי יום אחד להתחיל לכתוב עלון... **מרב שעמום!** יום אחד החלטתי שאני מתחיל ללמוד עוד כמה שעות ביום... למה? מרב שעמום!! אבל חבר שלי שלא היה מוכן לעמוד מול הכלוב הזה... וברגע שהיה לו קצת משעמום... הוא מיד פתח בסערה את הכלוב של השעמום וברח משם לרשת... אז הוא אמנם השתחרר מהכלוב של השעמום... אבל דווקא בגלל זה עד עצם היום הזה חבר שלי חצי יום לא לומד וחצי יום לא עובד... תנחש איך הוא יצא כזה גוש בטלה מהלך?? כי מאיפה יש לו זמן... מה... הוא משועמם כמוני?? מה... אתה לא יודע? רק אברכי כולל משועממים... (מכיר את המשפט הזה? בטח!! רק אברכי כולל מוכנים להתמודד מול שעמום ולעשות איתו משהו... כן... אני מעשרה בטלנים!!! והיות ויש גבול כמה אני יכול להתבטל... אז אני תופס את עצמי לידיים ומתחיל ללמוד ולהפוך את הזמן לנצח...)

הנה לך דוגמא של חוסר מודעות עצמית!! דווקא בגלל שיש היום חופש והפקרות ואתה יכול לפרוק שעמום בקלות... אז במקום להתמודד מול הכלוב הזה ולזהות שיש לי זמן ואני יכול לייקר אותו ולהוציא ממנו נצח נצחים... הרי ברגע שחבר שלי פרץ את הכלוב ופרק את השעמום ברשת. הוא אפילו לא מזהה עד כמה הוא קרחון אחד גדול של שעמום!!! אתה קולט? אני נשארתי פה המשועמם שסופר אוטובוסים... והוא יצא האיש העסוק שאין לו דקה מיותרת... אתה קולט את האבסורד??

על אותו משקל בגעגועים... פעם בן אדם היה עומד מול הכלוב של הגעגועים... ואין מה לעשות!! אבל היום שיש לי פלאפון... וברגע שנזכרתי בבית מיד התקשרתי... אז אמנם פרצנו את הכלוב של הגעגועים... אבל במקום להרויח משהו... הפסדנו את המושג געגוע!! איבדנו אותו... היום כמעט ואנחנו לא פוגשים את המושג געגוע...

וכן הלאה וכן הלאה... **הרעיון הוא פשוט מאוד:** כשמשאלות הלב נמצאים בתוך כלוב!! אני מודע לרגשות שלי ואני לומד לווסת אותם... אני יודע לקחת אותם במינון הנכון ולמקום הנכון... אבל כשמשאלות יכולות להתגשם באותו רגע... אני פשוט מאבד אותם... לא פוגש אותם... לא מודע להם... ואז מפריע לי משהו ואני אפילו לא יודע מה... חבר שלי מת משעמום מול הרשת והוא לא מצליח לזהות שהוא סובל מריקנות ושעמום... אנחנו משועמם לקצת אבהה... לקצת געגועים... אבל אנחנו לא מזהים את זה כ"י... כי ברגע שהיה

היכנון: בשושן פורים הועדה המכינה יוצאת לשטח להכנת התשתיות...

יענקי נכנס הביתה בסערה כולו משולהב... אבא... אמא... **הם הגיעו!!!** ?? הם הגיעו...??
כולם... כל המשפחה ביחד רצים מהר לגינה האחורית... כן... הנה... אנחנו רואים אותם... ברוך ה'... ברוך הבא בשם ה'...
הנה... הם כבר עובדים בקדחתנות... זהו!!! נפתחה עונת העליה לרגל...
כן... אנחנו משפחת יונדב... אנחנו מתגוררים בנחלת אפרים... דווקא יחסית די רחוק מבית המקדש... מרחק של שלושה ימי מסע... אבל!!! הפריבילגיה המיוחדת שלנו שאנחנו גרים **משם על הדרך!!!** הדרך של עולי הרגלים לירושלים עוברת משם צמוד לשדה אחוזה שלנו... מרחק של חמישים מטר... ולכן לפני כל רגל אנחנו חווים את העליה לרגל עם כל הנשששמה... אנחנו פשוט רואים את זה מחלון הבית שלנו... איזה מחזה מרנין שזה... **אף פעם לא נהיים שבעים מלאות את זה!!!** לראות רועה צאן מרוגש מהלך עם שני עדרים צאן מקושטים... עדר אחד שכתוב עלו שלט: בכורות!!! ועוד עדר יותר גדול שכתוב עליו: מעשר בהמה!! לראות משפחות שלימות מתניידות במסירות נפש... אנשים, נשים וטף... עם כלי נגינה מתוך שירה וזמרה קומו ונעלה ציון בית ה' אלוקינו... בקיצור: זה לשבת ולצפות בהם ולבכות ולבכות... מה יפו פעמיך בנעלים...

אבל מה אתה חושב??? שנשארו שאננים?? אתה יושב שאנחנו יושבים וצופים בעולי הרגלים כאילו זה סרט??

בשלב מסוים אבא החליט: שבעונה של עולת הרגלים הוא פותח את הגינה השמאלית שלנו לרווחת עולי הרגלים... מה שנקרא "עצירה בשוליים" אבא הידלה שם כרם כדי שיהיה צל... ויש שם כמה עשרות מקומות ישיבה לכל מי שרוצה לנוח קצת ולהתרענן באמצע הדרך... אבא מחלק שם שתייה בשפע וגם פירות שגדלים אצלנו בשדה... (תלוי מתי... בערב פסח אין לנו פירות... זה יותר בקיץ...) אנשים נחים קצת... מחליפים כח... וממשיכים הלאה בדרכם... ולפני פסח אבא גם מציע להם סיור קצר בשדה הסמוכה כדי לברך ברכת האילנות על כל שבעת המינים שב"ה גדלים אצלנו בשדה אחוזה... כן... הגינה הזו במשך השנה היא סגורה!! היא רשות היחיד שלנו... אנחנו מגדלים בה תבלינים וקצת ירקות... (כמובן לא בשנת שמיטה) אבל ברגע שמתחיל שוב עונת העליה לרגל... אבא מסלק את המחיצה והגינה שלנו באותו רגע כבר לא רשות היחיד אלא היא מקבלת הגדרה של קרן זוית הסמוכה לרה"ו ויש לה דין של כרמלית... בתקופה הזו הילדים לא משחקים בגינה הזו בשבת!!! כי זה כבר לא רה"ו... אלא כרמלית שאסור לטלטל בתוכה בארבע אמות...
עכ"פ חודש אדר זה כבר לקראת תחילת העונה של העליה לרגל!!! ויש כמה אנשים קבועים שהם יורים את יריית הפתיחה... כשאנחנו רואים אותם זה אומר שהנה... העליה לרגל מתחילה כעת ועכשיו...

תנחש מי הם האנשים האלו??? **זה אגף התחבורה שמטעם בי"ד הגדול...** כן... בחודש אדר בית דין הגדול שולח פקודות ומוציא לשטח רבבות שלוחי בית דין המפוזרים בכל ערי ישראל לרשימת ארוכה של מטלות... וכשמגיע ט"ו באדר יש משימה ממוקדת לצאת ולתקן את הדרכים לעולי הרגלים... ואז הם מגיעים לכאן!!! ומתחילים לעבוד... מיישרים את הקרקע... סותמים כל מיני בורות בכביש... מסדרים את הניקוז... ובעיקר חוזרים ומסידים את האזורים הטמאים שכולם זיהרו ולא יתקרבו מפני אוהל הטומאה... כן... כמו במעבר חציה... מידי פעם הצבע יורד... ואז מגיעים עובדי עירייה ושוב פעם צובעים... ככה גם בצבע האדום שמסמן לכולם איפה יש קברים... במשך החורף הצבע יורד ובט"ו באדר הלויים משרתי ה' מקבלים פקודה והם מופיעים יחד עם הפועלים שמטעם בי"ד והם דואגים לחזור ולצבוע ולסמן כדי למנוע טומאת מת... ואז!!! כשאנחנו רואים אותם... אנחנו יודעים שבימים הקרובים שוב מתחילה העונה של העליה לרגל... אגב: ממש ליד הבית שלנו יש באר!!! ולקראת העליה לרגל... חלק מהעבודה של שלוחי בי"ד זה לסדר שוב את הפסי ביראות ואת הדימוידין ולהכשיר אותם להיקרא רשות היחיד לעניין שתייה בשבת... **עכ"פ זו הקריאה שיענקי בא וקרא לנו... ואכן אנחנו רואים אותם עובדים כאן...** ו... ולא נותר לנו אלא להתחיל להתארגן... ובכן: שושי וחני... תלכו לגינה ותבדקו איזה מלפפונים וממבות אפשר לקטוף ביומיים הקרובים... כי מה שלא הולך להתבשל ביומיים הקרובים... אפשר לקטוף אותו... כי... כי אנחנו לקראת פינוי הגינה...

אגב: בחורף האחרון היה פה סיפור לא פשוט בכלל!!! פה מסול... באחת השדות הקרובות... יום אחד נמצא יהודי הרוג באדמה!!! לא נודע מי הכהו... אל תשאל מה שהיה פה... הגיעו סנהדרי קטנה של כ"ג מהעיר הסמוכה ומדדו לאיפה הוא יותר קרוב... איזה עיר בדיוק צריכה להביא עגלה ערופה... אבל חכה!!! אל תשכח שמת מצוה מקומו!!! וקברו אותו במקום!!! באמצע השדה של חבר שלי... ותחשוב שהקבר הזה נמצא מרחק של שלושים מטר מהתוואי של הדרך הטהורה לעולי רגלים... **אתה יודע מה שזה?? אתה יודע איזה רגיש זה??** בדרך כלל כשיש לך דרך של עולי רגלים... משתדלים שכל השוליים בצדדים וכל האזור יהיה סטרילי לגמרי... בלי שום חשש אפילו רחוק של טומאה... וכאן יש לך קבר גמור במרחק של כולם!!! אבל מה אפשר לעשות... מת מצוה קונה מקומו... אם היו מוצאים אותו בדרך עצמה... היו "מסלקים אותו לצדדים"... אבל ברגע שמצאו אותו בשדה הסמוכה... אז אין מספיק הצדקה להזיז אותו... ולכן הוא קנה מקומו... אבל תכלס... זה עדיין מלחיץ!!! עכ"פ סקרו את הקבר בסיקרא!!! ובמקביל בדרך מול אותו מקום!!! הציבו תמרור של אזהרה חמורה שלא לזוז לשוליים הימניים בכלל!!! אפילו לא פסיעה.

עכ"פ מט"ו באדר אנחנו כבר מתחילים להרגיש תכונה... עובדים פה בכביש... והנה!!! התחילה העונה... אז בי"ח אדר תמיד יש לנו כבר כמה אורחים קבועים שתמיד מגיעים בתאריך הזה... זה העולי רגלים הכי הכי ראשונים... מי שכבר בי"ח באדר עולה לירושלים זה מסגיר את האישיות שלו... זה אומר שהוא מסוג העוייבי ה' הגדולים שכבר מכ"ג באדר מתחיל אצלם העבוידה של חודש ניסן... זה אנשים שכבר מימי ה"מילואים" הם צריכים להיות בלשכת הגזית... כמובן שיש כאלו שהם מוכרחים להיות קרובים לנייעס העדכני שכל הזמן מתעדכן בלשכת הגזית בתקופה הזו... אל תשכח שרבן גמליאל כל בוקר יושב ודורש ב"פירקא" של הלכות החג ואלפי צורבא מרבנן יושבים ומקשים ומפרקים והדברים מאירים ושמחים...

בקיצור: זה סוג העולי רגלים שמתחילים לטפח כבר מאמצע חודש אדר ועד ר"ח ניסן... אבל מר"ח ניסן העסק מתחיל להיות עמוס... ומיום ליום זה נהיה יותר ויותר... ומה אתה חושב לאורך כל הציר של הדרך יש אנשים שמתפרנסים ומוכרים כל מיני דברים... קדרות חרס... סכיני שחיטה... קופיץ... וגם תכשיטים לחג...
ואז לאחר פסח שוב הדרך לאט לאט נרגעת ומתרוקנת... אבל אל דאגה... מהר מאוד היא שוב חוזרת ומתמלאת בעולי הרגלים לקראת חג השבועות... ואז מגיע העונה של הביכורים... בקיצור: בקיץ יש פה תנועה ערה כמעט כל הזמן אבל

פורים!!! יום של תפילה (בין הייתר...)

בתפילת יום הפורים יש דעה מעניינת בראשונים (שאמנם לא נפסקה להלכה) שצריך לומר בפורים תחנון!!!

אה... אבל לפורים יש דין של יום טוב וקיי"ל שבמועד לא אומרים תחנון?? אבל לא!!! פורים זה משהו אחר!!! היות וכל המועד של פורים זה בגלל "דברי הצומות וזעקתם..." דהיינו כל המעלה הנשגבה של פורים זה דווקא בגלל שיהודים צעקו "קלי קלי למה עזבתני" אם ככה אז אדרבה... דווקא אמירת תחנון הכי מתאימה ליום הזה... אז שוב: למעשה לא נפסק הלכה כדעה זו... אבל מה שבטוח שאת רוח הדברים אנחנו יכולים לאמץ... כלומר: מה טמון בוה??

נכון... פורים זה מועד!! זה יום טוב!!! אבל למה?? בגלל שגילינו ביום הזה שתפילות מתקבלות... אם ככה: מה יכול להיות עונג יותר גדול ליהודי ביום טוב שכזה... פשוט ליפול על פניו ולזעוק גוואלד... ה' תושיע אותי ותגאל אותי מהיין חבילין דמעיקון עלי...
אין לך משהו ושמוחה יותר גדולה מיהודי שמצליח להפנים שהישועה שהייתה בפורים היא רלוונטית גם בשביל המצב הפיננסי שאני נמצא בו או הילד המאתגר והשידוך המתעכב...

להפנים ש"תשועתם היתה לנצח!!! ותקוותם לדור דודי!!!

בינינו... עם כל הכבוד לפורים... אנחנו אנשים נימוסיים... ואם מרדכי ואסתר וכל היהודים שבשושן כ"ב שמחים וצוהלים על הנס שה' עשה להם... אז אנחנו נשתדל להשתתף בשמחתם... לא נהרוס להם את השמחה הגדולה... אבל בינינו... גם אני צריך ישועה... ומה יהיה איתי?? קשה ליהודי לשמוח כשיש כמה דברים שעדיין לא מסודרים בחיים... אז זהו!!!
עצה טובה לי אליך... כחלק בלתי נפרד מהמשתה והשמחה של פורים... תפוס איזה חצי שעה פנויה... ככה במנחה!!! ותשפוך צקון לחשך לה' על כל מיני מצוקות שמעמותות שמעיקות עליך במשך השנה... מתוך נקודת הנחה שהישועה של פורים היא לא ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס... הישועה הזו היא "כל תוקף לקיים"!!! יש לה תוקף וקיום ליום יום!! להודיע שכל קוויך לא יבושו... ואם ככה... תפרוץ בזעקה מעומק לב לאבא שבשמים על מה שחסר לך... על משאלות לב שתקועות אי שם... כן... קח בחשבון שיש כל מיני מחדלים בחיים שהתרגלת אליהם... זהו... התייאשת מלקוות להיוושע בהם... (ויתכן שלפעמים זה הדרך, לא להתייאש, אלא לקבל באהבה) אבל בפורים מותר לך... סו"ס בפורים זה חוקי לצאת מהגדר... בפורים מותר לך לזעוק אבא שבשמים תגאל אותי!!! אתה כל יכול!!! תן לי דמי פורים... תן לי משהו חדש ומרענן בחיים... שישמח אותי...

תבכה!!! תזעק!!! אל תתן דמי לוו!! והכי הכי: אל תסיים את התפילה לפני שאתה מתפלל לה'... אנא תן לי את כח התפילה... תן לי את התקווה כך יתברך להמשיך לזעוק ולהתפלל... אחרי שסיימת את התפילה אל תכנס לבור... מיד תיטול ידיים... תאכל כמה כיתים ותתחיל לשתות יין (רק לא על בטן ריקה... כי אני לא אגה אהרץ) כלומר ככה: בדרך כלל לא אומרים תחנון במועד!! למה?? כי תחנון זו זעקה מעומק לב... ובדרך כלל תפילה מציפה כאב... ובמועד אסור להיות עצוב... אבל בפורים זה פחות בעיה... למה?? כי בפורים אני מגיע עם רקע מקדים ש"להודיע שכל קוויך לא יבושו!!" ברגע שזה עומד לי בראש אז אין לי בעיה להציף כאב... כי אני פה בדרך לחבוש את הכאב הזה... ומיד אחרי התפילה והזעקה אני נוטל ידיים באמונה ובשמחה ושותה יין מתוך תקווה "לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב את יינך כי רצה אלוקים את מעשיך".

קצר ולעניין: מה הנקודה הרלוונטית אלינו בפורים?

על מגילת אסתר יש הרבה וורטים יפים... אבל בינינו לבין עצמנו אם אנחנו כנים ואנחנו רוצים באמת לגשת ללב של הנקודה!!!

ס"ס אנחנו נמצאים בתקופה לא פשוטה... צרות הכלל והפרט... וכשה' מפגין כעס הוא במילים אחרות אומר: אני רוצה רצינות!!! אני רוצה שתקראו את המפה נכון!! ותעשו איזה תפנית... תפסיקו להגיד וורטים ולמרוח את העניינים... אני רוצה רצינות!!! זה במילים אחרות מה שה' אומר לנו ברגעים של תוכחה... אז למי שמחפש אי של רצינות בתוך פורים... אז קדימה!!! כאן זה לא וורט... כאן זה מפה!!!

ובכן: הנקודה שהכי נחוצה ורלוונטית אלינו שאנחנו אמורים להתעכב עליה במגילת אסתר זה הנתון היבש שרבי שמעון בר יוחאי מגלה לנו שעם ישראל נתחייבו בעונש החמור ביותר **על לא דברו!!!** כן... הם בסה"כ נתנו מסעותיו של אותו רשע ולא היה בזה שום איסור רשמי... זה היה מותר וזה היה אפילו בהשגחה של מרדכי... ובכל זאת הם נענשו... ולא סתם נענשו אלא בעונש החמור ביותר!!! בקיצור: שים לב לקטוביות:

העונש החמור ביותר --- על --- העבירה הקלה ביותר!!!

זאת אומרת: צריך לקחת בחשבון אפשרות כזו שיהודי יכול להיות גלאט כשר ולקיים את כל השו"ע... ולהקפיד קלה כבחמורה... ובכל זאת זה לא סתירה שה' ממש ממש לא מרוצה וכועס בעוצמות של חיוב כליה...

ולמושק הזה אנחנו אמורים להיצמד!!! זה הפואנטה של פורים!

אם הבנו את זה... יצאנו ידי "חובת" פורים... ואם לא הבנו את זה לא עשינו כלום... כי שוב... תבין: אם יצאנו מפורים עם מלא מלא מצוות וחיוזקים... זה לא יעזור... כי כפי שסיכמנו... זה כל הסיפור של פורים... אתה יכול להיות בסדר גמור ובכל זאת ה' כועס עד כדי חיוב כליה... ואת זה אנחנו רוצים למנוע!!! את הסיכון המפחיד ביותר הזה...

מה זה ה"דבר" הזה? באמת על מה עם ישראל נתחייבו כליה? מה היה כ"כ נורא בליהנות מסעותיו של אותו רשע בו בזמן שזה מותר? ובכן: תאר לעצמך אבא יושב מול בנו יחידו בארוחת בוקר...

הוא שואל את הבן שלו: מה נשמע? והילד לא עונה...

אז איך אתה מרגיש? והבן שלו חצי שומע חצי לא... כן... לא... עונה תשובות יבשות... בקיצור: **הוא לא פה!!!** למה?? הראש שלו במכשיר... במכשיר **הנשרו!!!** הוא באמצע לשמוע איזה קו נייעס כשר למהדרין...

אני חושב שארוחת בוקר שכזו היא לא נעימה בשביל אותו אבא... **אתה מסכים איתי או לא?? ולמה?? מה הבעיה??** אולי כי... כי "קשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם יותר ממלחמת גוג ומגוג...?? **לא!!! ממש לא!!!** אין פה שום תרבות רעה... הכל בסדר... הכל גלאט... אנחנו לא מדברים פה על סמארטפון... אנחנו מדברים על פלאפון כשר למהדרין... ובכל זאת... נו... למה בכל זאת לא נעים לאבא לשבת בכזו ארוחת בוקר?? כי... כי ההלו, **אתה לא איתנו!!!** אתה הבן שלי... תהיה איתי... תאבד איתי... תסתכל לי בעיניים... **תהיה ממוקד!!! תהיה איתי!!!** חייכתי לך... התפללתי שיהיה לי בן... התפללתי לה' לזכות בבן משלי... ש"אני אהיה לו לאב והוא יהיה לי לבן... ואם הבן שלי הגיע הבייתה לבין הזמנים ותכל'ס הוא לא איתי אפילו רגע אחד... הוא כל הזמן עסוק בלשלוח הודעות ובלהקשיב לעדכונים והוא לא פה... אז בני בני... איפה אתה?? תהיה איתי!!! למה אתה לא מסתכל לי בעיניים...? ואתה יודע מה... לצורך העניין כדי להמחיש... בא נשתמש בסדן האדום... **שאלה לי אליך: מה יותר מפריע לאבא שבשמים???** שאני לא אהיה איתו או שאני חלילה אוכל היתר מכירה?? אה... מה דעתך?? שים לב: לא שאלתי מה יותר אסור?? אלא מה יותר מפריע לה?? **רוצה שאני אענה לך מניסיון אישי??**

הילד שלי לפעמים לא מתנהג יפה... הזהרתי אותו שלא יקח קרמבו מהארון למעלה והוא כן לקח... מפריע לי שהוא לפעמים לא מתנהג יפה... אבל עדיין... יש משהו אחד שעוד יותר מפריע לי!!!

תנחש מה??

פעם!!! אני נזכר שפעם.. כשעדיין לא היה לי ילד!!! **כשהוא עדיין לא היה...** זה הרבה יותר הפריע לי... גם כשהוא לא מתנהג יפה וזה מצער אותי... אני עדיין זוכר להודות לה' שיש לי אותו!!! יש לי ילד... אז בסיידר... לפעמים הוא לא מתנהג יפה... אז הוא אוכל היתר מכירה וגונב קרמבו בלי רשות... טוב... נחנך אותו... נלמד אותו... אבל לכה"פ **הוא פה!!! הוא איתנו!!!** הוא מסתכל עלי בעיניים שובבות ואני כבר רואה שהוא לקראת התעלות הבא... (אגב: אסור להוציא שם רע, הילד שלי אף פעם לא גנב קרמבו... דווקא לא בגלל שהוא ילד טוב... אלא בגלל שהולקו קרמבו נמצא באמת מאוד גבוה... **המסר הזה הוא לא עצמאי!!!** יהודי פשוט לא מבין מסרים שכאלו... יהודי פשוט יודע מה מותר ומה אסור... אסור לגנוב קרמבו... אסור לאכול היתר מכירה... ואם יש לי מחשב עם אינטרנט חסום ואין בזה שום בעיה אז מותר... מה הבעיה... אבל אותו "איש יהודי" ש"היה בשושן הבירה" וניסה בשעתו להסביר לנו שאצל יהודי לא הכל מתחיל ונגמר במותר ואסור... יש גם מנגנון יחסים בין אבא ובן שיש דברים שגם אם הם מותרים... ס"ס אבא רוצה שהבן יהיה איתו... יהיה מחובר אליו... מחובר לאינטרסים שלו... וכלל ישראל לא הבינו בשעתו מה מרדכי עושה עסק... הם ביקשו ממנו נימוק... איפה זה כתוב בשו"ע... הם רצו שהוא יכתוב על זה תשובה הלכתית... אבל לא!!! כי הגיד להם אשר הוא יהודי!!! הוא הצביע על הלב שלו ואמר: זה כתוב בלב של יהודי!!! יש דברים שיהודי מבין אותם... יש דברים שזה שייך לתקנון ולא לספר ולמרות שזה מעוגן בחוק זה יכול להיות כ"כ מהותי עד כדי כך שעם ישראל מתחייבים כליה באופן פתאומי והם לא יודעים מאיפה זה נפל עליהם... זה לא בגלל עבודה זרה גילוי עריות שפיקות דמים... לא בגלל חוסר צניעות... ולא בגלל ביטול תורה, וגם לא בגלל שהיה להם חשמל לא כשר בשבת... **אלא בגלל שהם נתנו מסעותיו של אותו רשע למרות!** למרות שהיה לה את החסימה המהודרת בהכשר של מרדכי!!!

מה יש?? מישהו יכול להסביר מה כבר יכול להיות כ"כ גרוע בליהנות מסעותיו אחרות?? **במילים אין על זה תשובה!!!** דבר אחד ברור לכתי כשמש בצהרם: כנראה שזה מאוד מאוד הפריע לאבא שבשמים... וזה הפריע ברמות כאלו בלתי נתפסות של החבילה כמעט התפרקה... **בקיצור: במגילת אסתר אנחנו פוגשים את הנימים העדינים והעמוקים שאבא שבשמים מצפה מאיתנו מערכת יחסים שהיא מעבר למה שכתוב בספר... וזה לא המלצה... זה דבר שעלה לנו במחיר של כמעט חיוב כליה!!!** אתה יכול להיות אברך בן עליה... מדקדק קלה כבחמורה, מקפיד על יבול נכרי ולא קונה ירקות אפילו מהערבה הצפונית... וזה לא סתירה שיכול להיות שאני עושה משהו שמאוד מאוד מפריע לאבא שבשמים... ואם אני ממלא את עצמי ונהנה מאיזה רשע אחד שמפרסם את

הקשקושים של באינטרנט החסום... גם אם זה יהיה כשר... יתכן שזה מאוד מפריע לאבא שבשמים!! למה אתה לא איתי?? למה בחרת ליהנות ממנו?? אז מה וזה מותר... לכן אתה לא איתי??

לכפי מה הדברים אמורים??

אחת העבודות הקשות במקדש זה להסביר לחרדי משלנו מה הבעיה באינטרנט הכי כשר עם חסימה הכי טובה... נתבקשתי כמה פעמים לכתוב מאמר הסברה עבור החרדי הירא והחרד שיש לו את החסימה הכי טובה... שיבין שלמרות זאת הוא עדיין חשוף לסכנות רוחניות!!!

ואני מוכרח לציין שמאוד מאוד קשה להסביר את זה... ולמה??

כי מה אעשה... באמת אין סכנות!!! מה שנכון נכון... אם היו סכנות רוחניות היה קל להסביר... מה נעשה שאין... אם היה אפשר למצא סדקים בחסימה של נטפרי או אוקי מייל (ועוד כמה חסימות מהודרות נוספות) ולהוכיח לך שהנה... תראה איך שאפשר לפרוץ את החסימה ותראה לאיפה אפשר להידרדר עם זה... זה היה דווקא מאוד מקל על מערך ההסברה... הנה... תראה איזה קלקולים יכולים לצאת גם משם... (ואגב: באמת חלק מהחסימות הם באמת פחות טובות, ולפעמים החסימה נופלת ואז באמת יש נפילות גדולות... וביודעי ומכירי על כאלו שנפתח להם חזית רוחנית בעקבות נפילת הרשת) אבל מה נעשה... שמדובר באמת בחסימות טובות!!! ואני לא מהסוג שמחפש למצא פרוצת מתחת הריצפה ולהוכיח שזה לא טוב... (כי בדרך כלל זה משרת בעיקר את אלו שמוכיחים שאין הבדל בין זה למשהו פחות טוב... וכן הלאה... וחוקי מזה אף אחד לא שילם לי לפסול משהו... אם תשלמו נדבר ©)

אז זהו!!! שבכל זאת!!! למרות שהרשת לא נופלת והכל בסיידר...

בכל זאת יש פה סכנה רוחנית!!! דא עקא שהסכנה הזו היא משהו ברובד הרבה יותר פנימי ועמוק שהחרדי השטחי והרדוד לא אמור להבין את זה... אז מה עושים?? כאן הכי קל זה להגיד לחרדי המצוי... תקשיב... יש בזה דברים מאוד גרועים... ואל תשאל... מה שנקרא: גישה מערכתית!!! אל תתווכח... אמרתי לך שיש פה בעיות ותכופך ראש ותעשה מה שאומרים לך... ויתכן מאוד שככה צריך באמת לדבר עם מי שלא מבין עניין... אז זהו!!! שהפעם המאמר הזה מיועד לאלו שמתעקשים להבין... ואני מבין אותם... אבל תבינו!!! מי שמתעקש להבין זה רק בתנאי שהוא מספיק ברמה בשביל להבין עניין... אז זהו!!! שאנחנו כעת לא מדברים על נפילות רוחניות מהסוג של האמא שעזבה שמונה ילדים ונהייתה חילוניה וכד'... אנחנו כעת מדברים על רובד הרבה יותר פנימי... **וזה הנושא של פורים!!!**

הבעיה באינטרנט הכי חסום והכי כשר שהוא פשוט ממכר... נקודה!!! ושאיך אחד לא יבלבל לי את המוח... כי... כי בזה גם אני כבר מבין לצערי... וברגע שזה ממכר... אז אני לא פה!!! וברגע שאני לא פה!!! זה האסון!!! לאבא שבשמים זה מספיק... הוא לא צריך שאני אוכל נפילות וטרפיות בסעודת אחשוורוש ללא חסימה... גם כשיש חסימה מהודרת של מרדכי אבא שבשמים כועס... איפה אתה בני... למה אתה לא איתי?? למה אתה נהנה מהרשע?? למה אתה לא תנהג איתי??

למה אתה לא מפיג את השעמום שלך אצלי?? למה אתה בורח לשם??

לי יש בבית גישה למייל... ואני מוצא את עצמי בעבודה עצמית לא לבדוק כמה פעמים ביום אם הגיע מישהו... כמו שפותחים את הפריז'ידר לראות אם נולדה שם עוד איזה עוגת גבינה... **חו עבודה יומיומית!!!** אני נלחם עם עצמי יום יום לא ללכת למייל... ואתה מבין לבד שאם כל שעה אני רוצה לפתוח את המייל... זה לא עניין של טירחא!!! יש פה משמעות שאני לא פה... הראש שלי שם... האם הגיע שם משהו... וזה עוד ברובד הכי בסיסי של מייל בלבד... אז מה תגיד על מי שמקבל ונחשף לנייעס ולעדכונים שוטפים בכל רגע נתון... מה קורה הרגע בסוריה... ומה ההתפתחות הדרמטית במחלוקת פלוגי ובהשמצות אלמוני...

אדוני: אתה לא פה!!! אתה לא בבית... אתה לא עם האשה והילדים... והכי הכי: אתה לא עם ה'...

אני רוצה להגיד לך כלל ברזל: על כל חצי שעה גלובלית שנתה יושב מול המייל... יש לפחות ארבע שעות נוספות **שאתה לא פה!!!** כי בחמש דקות שנחשפת לחדשות מסוימות... הנתון משיכים ללוות אותך אח"כ... ואתה כל הזמן מחכה לחמש דקות הבאות שתוכל להיות מול המחשב... בקיצור: **אני לא פה!!!** אבא שבשמים רוצה שאני אהיה איתו ואני לא איתו!!! ופה מתחילה הבעיה... לך תסביר לחרדי שטחי מה הבעיה לא להיות עם ה'... מה הבעיה לא להיות פה... הוא בכלל לא ב"תורת"... ממתי הוא היה פה... הוא עדיין לא יודע בכלל מי זה ה-הוא הזה ש... שעליו מדברים שצריך להיות כאן... אבל אברך בן עליה שמבין עניין... יודע שה' רוצה אותי איתו!!! ה' רוצה שאני אהיה ממוקד איתו!!! ובינינו... אם ההטחת דברים שלי לא מתאימה לך אתה לא חייב להסכים איתי... דא עקא שהילדים הם הראשונים שמזהים את החולשה הזו... לא לחינם הילד שלנו מדבר "יותר מידי בקול" כשאנחנו מול המחשב... (זה עוד במקרה הטוב... כי אם הוא כבר לא עושה לך את זה... זה אומר שהצלחת לסתום לו את הפה במתוקים או בשלל סחטניות שהוא זיהה שזה הזמן להוציא ממך... ואח"כ זה פוגש אותך בחוסר גבולות מול הילדים) ובינינו... אתה מבין טוב מאוד על מה אני מדבר... ואתה גם מבין לבד שאני בכוונה מדבר על הילדים... ו... ולא על האשה... כי זה כבר בשיחות יותר סגורות... ואל תגיד לי שזה לא ככה!!! **כי זה ככה!!!**

בקיצור: הבעיה היא לא העבירות שיש באינטרנט... זה לא הלשון הרע שיש שם... ולא הרשת שעלולה ליפול ומי יודע לאן תגיע... זה נכון ביחס לאלו ש"לא בתורת" אבל מי שהוא ב"תורת"... הגיע הזמן שנבין שה' רוצה שנהנה ממנו!!! שנהנה מהמתנות שהוא נתן לנו... שנפיג את השעמום שלנו מולו!!! בקיצור: שנהיה איתו! וזה חשוב לבורא עולם לא ברמה של המלצה אלא ברמות של "מפני מה נתחייבו וכו'..."

אם נצא מפורים בקבלת התורה ברצון ונחליט להציב לעצמנו גבולות בנושאים אלו **מצוין** אז שושנת יעקב צהלה ושמחה... תשועתם היית לנצח ותקוותם לדור ודור...

המאור שבגורה

פרשת צו פורים

משט מן האור דחה הרבה מן החושך

כל החסות שמורות

גליצון מיוחד 15,000 עותקים

לצ"נ: נר"א צ"ט"ר חיים בן שמוחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נציגיה תחי'

אי אפשר לקבל את התורה אלא מתוך ענוה. יחד עם זה, אנחנו כל הזמן שואפים למעלה. לא מסתפקים ברדוד. לא מתפשרים. כמו הצדיק, שהאור שלו זה שכל שהוא יותר ענו, כך הוא יותר בלי פשרות, הולך עד הסוף.

צדיק וקדוש שעוסק בתורה, אינו מרגיש בצער המיתה, והוא מרגיש כאדם שהולך ממקום למקום בלי צער על ידי לימוד התורה הקדושה, אדם עולה ממדרגה למדרגה, ויכול להתעלות עד שמגיע לדרגה יותר ממלאכים.

את ימי העולם אפשר לחלק לשתי תקופות: הראשונה מבריאת העולם ועד מתן-התורה, והשנייה משעת מתן-התורה, שאז נקראו בני-ישראל בכינוי חיבה מיוחדים - 'עם סגולה', 'העם הנבחר ב', ו'גוי קדוש'.

בעת שהוא שרוי בטובה ובשלוה ייקח לתשומת ליבו ויזכור גם את הזמנים הלא טובים וכך יודה להקב"ה על טובו וחסדו.

מאובי, זה היצר הרע, לומד אני חכמה כיצד לשמור תורה ומצוות. בראותי באיזו מידה של זריזות והתלהבות הולך אדם לעשות עבירה, שאינה אלא הנאה רגעית חולפת, לומד אני קל-וחומר- בכמה זריזות והתלהבות צריך אדם לרוץ למצוות

יש לי בעיית זיכרון קשה. תשלם לי. מה לעשות?

שאלו שעוסקים בתורה ובמצוות בעולם הזה, הקדוש ברוך הוא מטיל איתם בגן עדן לעולם הבא,

כי עיקר הגלות הוא על ידי זה שבני ישראל נפולים בלבם ואין להם התחזקות שהם יקרים בעיני ד'. כי אלמלי היו מאמינים באהבת ד'. לישראל היו תמיד חזקים ושמחים מגודל בטחונם בד', וכל רואיהם אפילו אומות העולם היו מכירים כי הם זרע ברכ' ה' ולא היו נבזים כל כך בעיני אומות העולם.

סקירה פשוטה

מספרים שליהודי היה שכן טוב, אבל גוי. הערל נהג לקבל את היהודי בדידות מופגנת, שלא לדבר שהקפיד לשאול לשלומן.

מדי פעם בירר אם הוא זקוק לסיוע. ממש חסיד אומות העולם. יום אחד שינה הגוי ממנהגו וכשהיה פוגש בשכן היהודי היה מסובב את ראשו ואף מעוות את פניו. היהודי תמה מה זה ועל מה זה, "שהרי היינו כל כך ידידים", והחליט לשים נפשו בכפו ולברר. הגוי, איוון שמו, נראה כממתין לשאלה ופתח במתקפה: "היה לי כאן בחצר עץ יפה, עשיתי ממנו שתי וערב, מגולף ומפוסל. או קיי, אני מבין שאתה לא משתחוה לו אבל לפחות תסיר את הכובע לאות כבוד כאשר אתה חולף לידו..."

"אתה צודק, איוון, אבל מה אעשה שאני עוד זוכר אותו כשהיה עץ..."

שני שוטרים נוסעים במהירות רבה במכונית. בשלב מסוים עוקפים חור ונכנסים בעץ. הם מצליחים לצאת מהאוטו המעוות ואחד מהם אומר: אתה יודע, מגיע לנו בונוס! אני אף פעם לא הצלחתי כל כך מהר להגיע למקום התאונה.

האישה לבעל: כואב לי הראש היום ולא בא לי לעשות כלום.. הבעל: חבל, בדיוק רציתי להציע לך לצאת למסע שופינג בקניון... האשה: סתם צחקתי איתך! הבעל: גם אני...

אחד עובר ליד בית משוגעים ושומע אותם צועקים "שבע, שבע... הוא מחליט לגלות מה זה ומטפס על הגדר. באותו רגע שהראש שלו עובר את הגדר פוגעת לו אבן בראש. לוקחות לו כמה שניות להתאושש ואז פתאום הוא שומע "שמונה, שמונה, שמונה"

בעל הולך לרב ואומר לו, "קשה לי, אני כל הזמן שוטף כלים במטבח..." "יש לי עצה", עונה הרב, "יש היום ח'ד פעמי' למה אתה טורח". עובר שבוע והם נפגשים שוב. הרב שואל "מה המצב בבית?" "קשה מאוד!" עונה הבעל, "למה?" "אתה יודע מה זה לשטוף ח'ד פעמי'?"

חילל פגש פעם שד וזה החליט לתת לו במתנה שתי משאלות. "אני רוצה מחסנית שהכדורים לעולם לא יגמרו בה", אמר החייל, ומיד הופיעה בידו מחסנית כזו. הכניס החייל את המחסנית לנשק שלו והחל לירות, ובאמת, לא נגמרו הכדורים. "וואו", התפעל החייל, "משאלה שניה: אני רוצה עוד מחסנית כזאת..."

איש אחד נכנס לבנק עומד בראש השורה וצועק לפקידה תפתחי לי פה חשבון משוגעת. הפקידה עונה אדוני איך אתה מדבר? עוד פעם אחת אתה קורא לי ככה אני קוראת למנהל. עונה האיש מה לא הבנת? תפתחי לי פה חשבון משוגעת. הפקידה הולכת וחוזרת אחרי 5 דקות עם המנהל. שואל אותו המנהל מה לא בסדר? והוא עונה זכיתי בלוטו ואני רוצה לפתוח פה חשבון. עונה לו המנהל: והמשוגעת לא רוצה לפתוח לך חשבון בנק?!

שאל אחד את חבירו יש לך זקן כזה ארוך ויפה היכן בלילה אתה מניח אותו מתחת השמיכה או מעל השמיכה? לא יודע לא חשבתי על זה. למחרת בבוקר הם נפגשים זה עם הזקן העיניים שלו אדומות, שואל אותו החבר נו מה העיניים? אל תישאל כל הלילה לא ישנתי... לא ידעתי היכן להניח את הזקן.....

מסופר על רבי ישראל מסלנטר זצ"ל שכנס את תלמידיו ודבר עמם קשות על הפרצות שנראו לאחרונה בחילול השבת בקרב הסוחרים.

תמה אחד התלמידים ושאל: "רבי, וכי מה לנו ולחילול השבת של הסוחרים?!" ענה לו הרב: "וודאי שהדבר נוגע לנו, כי אם היינו אנחנו זהירים יותר בקיום המצוות, לא היו סוחרים אלה מחללים את השבת! עלינו להתחזק ככל יכולתנו בקיום התורה והמצוות, ובכך נגרום להפסקת חילולי השבת!"

כמו שאמר דוד המלך עליו השלום שהיו רגליו מוליכות אותו מעצמם לבית המדרש, לרוב הרגילות והחשק שלו, ועל ידי שנקבע בלבנו אהבה וחשקה לתורה הקדושה, על ידי כן ילכו הרגליים שלנו מבלי ידיעתנו אל בית המדרש.

ישנם דברים נעלים וחשובים כמו להזדרז לשיעור תורה, אך האם בשל כך ניתן להידחק בתור? זמן מנחה עומד לעבור האם "קידוש האמצעים לשם התפילה" מאפשר לי לחנות בחניית נכים בכדי להספיק?!

בחינוך הילדים החזק עצמך גבוה, ושלום בית - נמוך.

שכל ההליכות הגשמיים שאדם הולך ונוהג בהם לצורך גופו, אכילה ושתייה ושינה, יכוון שעושה אותם כדי שיוכל לעסוק בתורה ולקיים המצוות.

האדם הולך לעולם הבא, לקבל שכר על לימוד התורה שלמד, ואין עבירה שהאדם עושה גורעת ממנו שכר על התורה שלמד

דוקא בנקודה החשובה ביותר במקום בו צריך היה לרדוף אחרי גדולי המומחים מחליט האדם להסתמך על שיפוטו העצמי וסולל דרך בעצמו, ולא שואל מה התכלית בחיים.

יש אנשים שזה אסון בשבילם לעשות חסד, יש אנשים שעושים חסד רק כשיש אסון, ויש אנשים שזה אסון כשהם עושים "חסד".

שצריך לעסוק בתורה גם בשעת הליכה בדרך, כדי שנתקשר עם התורה באהבתה. וזה סגולה לשמירת האדם בדרך.

שצריך האדם להיות גולה למקום תורה, כדי שלא יטרד ויתבטל בביתו, וזה הפירוש 'אם בחוקותי תלכו' שבשביל לימוד התורה, צריך ללכת מביתו.

זוג מגיע ל'מקובל', "מה הבעיה?" הוא שואל, "אין לנו ילדים למעלה מעשר שנים". "אין בעיה, אומר המקובל, 20,000 בן זכר שנה הבאה!" הבעל שואל, "למה יקר? תן הנחה", האישה אומרת, "שלם לו, כמה כספים כבר בזבזת?!" הם משלמים את הכסף בכמה צ'קים, ואחרי שנה נולדה להם בת. הם חוזרים למקובל וצועקים, "מה זה, הבטחת לנו בן?" אומר המקובל, "רגע, אתם משפחת כהן?" "מה זה משנה?" הם שואלים, עונה להם, "כי צ'ק אחד חזר!"

המורה שואל את שמעון: שמעון, אני רוצה שתסביר לי מדוע איחרת... והפעם את האמת... אל תשכח שסבתא שלך נפטרה כבר פעמיים

אדם נכנס לקיוסק ומבקש קולה קרה. "10 ₪" עונה המוכר. "למה כזה יקר?" "אל תכעס, 5 ₪ עבור הקולה, 5 ₪ עבור ה'שירות'-חשמל, מזגן... הרבה הוצאות." נותן לו 10 ₪- טוב תביא פחית קולה! המוכר מחזיר לו 5 ₪- "אין קולה"

מונכ"ל של פפסי, ארסי, וקוקה קולה, יושבים במסעדה המלצר שואל את זה מחברת פפסי מה אתה רוצה לישותות? פפסי. שואל את זה מארסי ואתה? ארסי. שואל את זה מקוקה קולה ואתה? תן לי פטל. למה? הם שותים פטל לא נעים גם אני שותה כמוהם.....

סיני וישראלי רבים על חניה בניו יורק. רבים, רבים עד שהם מסכמים בניהם שמי שנותן לשני מכה יותר חזקה מנצח. הסיני בא ומכה את הישראלי שמתעורר אחרי 3 שעות. איזה מכה חזקה...איך אתה קורא לה שואל הישראלי? קוראים לה ג'ק 1 - עונה הסיני הישראלי נותן מכה חזקה והסיני קם רק למחרת. הסיני שהפסיד בהתערבות שואל: איזה מכה...איזה כאבים...איך אתה קורא למכה זאת? ג'ק של סובארו...- עונה הישראלי

אחד מפרסם בעיתון על הרכב שלו למכירה ולא מצליח למכור אותו. פוגש אותו ידד והוא מספר לו. "מה אתה מפרסם?" שואל אותו החבר, עונה לו, "אוטו ישן, שנת 1985, עבר תאונות, אין מושבים" "איך אתה רוצה שיקנו ממך? תכתוב אוטו כמעט חדש, מנוע מצוין צבע יפה, יחידי בשוק..." הוא מפרסם ואחרי חודש הם שוב נפגשים. "נו מכרת את האוטו?" "לא, מה רכב כזה בשביל מה למכור?!"

שני טיפשים הולכים בגן ציבורי פתאום הם רואים טיפש אחד שיושב בתוך קיאק וחותר עם משוטים על הדשא. טיפש אחד אומר לחבר שלו: תראה את הטיפש הזה חותר באמצע הדשא רק בגללו צוחקים הרבה עלינו. עונה לו הטיפש השני: תאמין, יש לו מזל אם היה לי בגד ים הייתי נכנס ונותן לו מכות...

שני ילדים קבלו 0 במבחן, הלכו אל המורה שלהם ושאלו אותו: "איך זה יכול להיות ששנינו קיבלנו 0?!" המורה אמר: "התשובות שלכם זהות" אז הם אמרו לו: "זה קורה..." אז המורה אמר: "גם אני חשבת, עד שהגעתי לשאלה 21 וראיתי שאחד רשם אני לא יודע את התשובה.. והשני רשם גם אני לא.."

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת ובה, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לולויה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איזה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב ירום אברג'ל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה, סג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה,

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

מקרים הזויים בעולם

יום אחד, התקשרה גברת די מבוהלת ל"מרכז החירום להרעלות" בגלל שהיא תפסה את בתה הקטנה אוכלת נמלים. העובד הרגיע אותה, בטענה שהנמלים אינן רעילות ולפיכך לא יגרמו לנזק. הגברת נרגעה וכבדרך אגב הזכירה בסוף השיחה, כי נתנה לבתה רעל נמלים במטרה להרוג אותן. היא מייד הופנתה לבית החולים הקרוב לבצע שטיפת קיבה לבתה...

לפני כמה שנים, עובדים של חברת בואינג, החליטו לפרק רפסודת הצלה מאחד ממטוסי ה 747 כדי לצאת לשייט. כשהם יצאו עם הסירה לשייט על הנהר הם הופתעו מהגעגוע של מסוק וצוותי הצלה. מתברר שהמסוק ענה לאיתות מצוקה אשר החל לפעול לאחר הניפוח האוטומטי של הרפסודה. העובדים הללו כבר אינם עובדים...

נהג אשר נתפס שלא בידיעתו ע"י מערכת אוטומטית לבדיקת מהירות וצולם על-ידה, קיבל מהמשטרה את התמונה של מכוניתו וצילום של דוח הנהיגה שלו ע"ס 40 דולר. הנהג ההוכחולוג שלח בתמורה למשטרה צילום של 2 שטרות של 20 דולר. בתגובה הוא קיבל מהמשטרה צילום נוסף בדואר, הפעם של אזיקים. הנהג הבין את הרמז ושלח 40 דולר מייד...

אחד הלך לשדוד חנות משקאות. לאחר שרוקן את הקופה נחה עינו על בקבוק וויסקי והוא דרש גם אותו. המוכר לא היה מוכן לתת לבחור את הבקבוק, בטענה כי אינו נראה מעל גיל 21. כאשר השודד התעקש, הוא התבקש למסור תעודה מזהה. בלי לחשוב הרבה השודד שלף את רישיון הנהיגה שלו והראה למוכר, אשר הסכים איתו כי הוא מעל גיל 21. השודד נעצר אחרי שעתים...

אני שוטף את האוטו שלי פתאום השכן בא לי בשאלה מה אתה שוטף תאוטו? אמרתי לו: לא כפרה אני משקה אותו שיגדל לאוטובוס....

למכירה שואב אבק רובוטי, מנקה הכל ברדיוס של 50 מטר!!

כמה אני לא בכושר? ניסיתי להרים את האווירה בעבודה ונתפס לי הגב

חבר סיפר לי ששלח קורות חיים לחברת חשמל לפני שבוע ועדיין לא חזרו אליו. מסכן, נשאר במתח גבוה.

דוב הגדול רבנו יחסינו בן למאורד סטנדה וצוקל

דרשו חכמים ב"ילקוט הגן":
 "חג פורים חג פורים, חג גדול לילדים (נוסח אחר: ליהודים), מסכות רעשנים שירים וריקודים, הבה נרעשה (יש גורסים: נרישה) רש רש ברעשנים"
 הנה כבר העירו על מדרש זה כי הוא משובש ולא התקבל ברוב קהילות ישראל מקהיר ועד סיביר, שכן רעשנים מאן דכר שמיהו עתה, דכל חד וחד נקיט בידיה חפצא אחרינא ואינשי דלא נקיטו חפצא בידיהו מסתפקי בהרעשה ומחיהו בידיהו על שולחניא וברגליהו על רצפתא, ויש להם על מה שיסמוכו כמו ששנינו במדרש "יום הולדת" ברצועה רביעית: "בידיים טאח טאח טאח, וברגליים טאח טאח טאח". ועוד, דלא שמעינן להו לרעשנים דעבידי "רש רש רש" קשיא. והמהדרין מחמירים בקול נפץ ועליהם נאמר: "וכל העם רואים את הקולות" - תרי קולות: תדא דנפצים ותדא דגבאים דמשתיקין להו לדרדקי ולנפצייהו.
 "ריקודים" - מאחר דנחלושו הגופות בדורות אחרונים ומתקשים להזיזם מכסאותיהם לא חזינן לחייב בריקודים ויש להם על מי שיסמוכו [הגהה]: כוונתו שיפילו עצמם על היושבים לצדיהם, והמהדרין בריקודין בסעודה תבוא עליהם כוס נוספת של יין. וריקודין עדיפי טפי לפני הסעודה ולא אחריה מפני הצרבת.

נאקט מתוך האדרס פה נמצא צד היום!

התפטרתי היום מהדואר, המשרה לא יושבת עליי בול

שלושה משוגעים שצוחקים על כולם, עולים למונית. הנהג שם לב שהם שצוחקים על כולם, ומחליט לצחוק גם עליהם. הוא מדליק את האוטו ומכבה ואומר להם "זהו הגענו". הראשון אומר תודה ויוצא השני מוציא את הכסף ובא לשלם, השלישי נותן לנהג מכה חזקה על הראש ואז אומר לו: "פעם אחרונה שאתה נוחג ככה מהר".

החומה הסינית: המוצר הסיני היחיד שהחזיק מעמד כל כל הרבה זמן

וכמו שאומר רבנו הגדול קניבסקי שליט"א בכל הדומעות לשואלים "מידה כנגד מידה לא בטלה"

מידה כנגד מידה

אלו ימים קדושים כל העוזר לתגמול ולשמח את ילדי האבות ובנים, המתמידים והתהלים יזכו לראות את כל ילדיהם הולכים בדרך התורה ולרוות מהם נחת יהודית רק 180 ש"ח אל תפספסו...

לתרומות: נדרים פלוס "מאירים וזורעים הצלחה" קוד 1000538 או בפלא': 052-7656075

גם המוצר שלך צריך לקבל
את המראה והרושם המושלם

שירות מיוחד

חוברות הידוק בגימור מרובע

רוצים להדפיס חוברת עם נראות טובה
בתקציב שלא יקרע לכם ת'כיס?

גרפומט ידפיסו לכם חוברות עם הידוק
עם גימור מרובע עד 200 עמודים!

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה